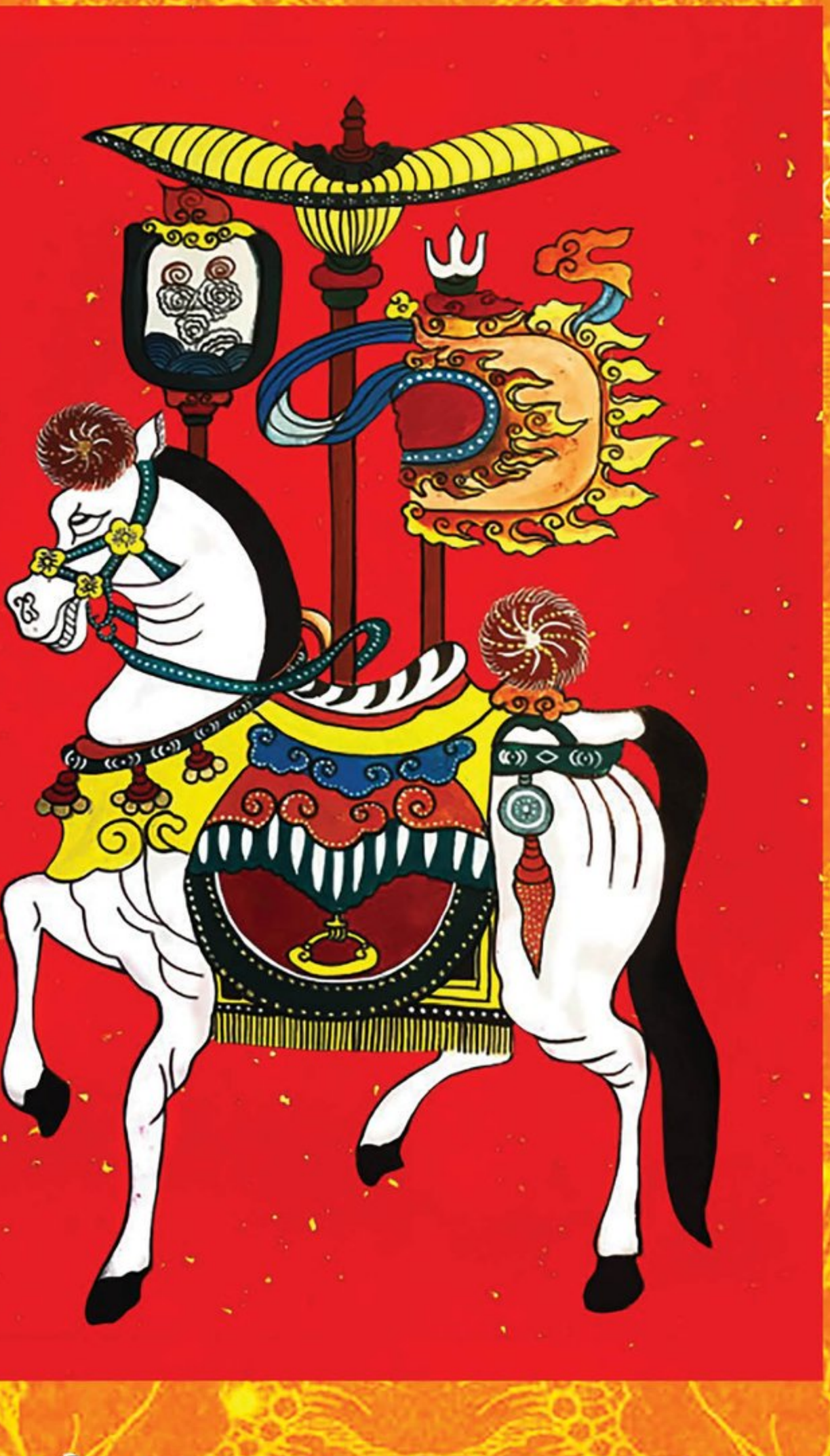
TẠP CHÍ

PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY

Số Xuân Bính Ngọ 2026

ISSN 1859 - 4719

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH

Mừng Xuân Bính Ngọ 2026

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN
UNIVERSITY OF FIRE PREVENTION AND FIGHTING - MINISTRY OF PUBLIC SECURITY

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Hà Nội, ngày 01 tháng 01 năm 2026

Các đồng chí thân mến!

Nhân dịp năm mới 2026 và đón Xuân Bính Ngọ, thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ Công an, Tôi thân ái gửi tới toàn thể tướng lĩnh, sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến sĩ, học viên, công nhân công an, lao động hợp đồng trong Công an nhân dân; các đồng chí cựu cán bộ Công an nhân dân; thương binh, bệnh binh, thân nhân liệt sĩ Công an nhân dân; lực lượng tham gia bảo vệ an ninh, trật tự ở cơ sở; lực lượng bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp cùng gia đình các đồng chí lời thăm hỏi ân cần và lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Năm qua, bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, với sự phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ của Quân đội nhân dân và các ban, bộ, ngành, địa phương, sự ủng hộ, giúp đỡ của Nhân dân và bạn bè quốc tế; lực lượng Công an nhân dân đã phát huy cao độ tinh thần "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ", dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới sáng tạo, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; tiếp tục gương mẫu thực hiện các chủ trương chiến lược của Đảng, tiên phong triển khai mô hình Công an địa phương 2 cấp, dẫn dắt chuyển đổi số quốc gia, đi đầu trong phong trào "Cả nước chung tay vì người nghèo, không để ai bị bỏ lại phía sau", "Xoá nhà tạm, nhà dột nát", cứu dân, giúp dân lúc hiểm nguy, gian khó; hoàn thành thắng lợi mục tiêu cao nhất, đó là: "Bảo đảm vững chắc an ninh quốc gia trong mọi tình huống, tạo chuyển biến tích cực về trật tự an toàn xã hội, góp phần giữ vững ổn định chính trị xã hội, tạo môi trường hoà bình, ổn định, an ninh, an toàn, phục vụ hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội và đối ngoại của đất nước", góp phần quan trọng cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân về đích thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng.

Năm 2026, là năm đầu quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Công an Trung ương lần thứ VIII, toàn lực lượng Công an nhân dân quyết tâm phát huy cao độ truyền thống vẻ vang, thành tích, kết quả đã đạt được, lan toả mạnh mẽ phong trào thi đua Ba nhất: "Kỷ luật nhất - Trung thành nhất - Gần dân nhất", tạo động lực, sức mạnh, khí thế mới hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân tin cậy giao phó, gia tăng đóng góp trong thực hiện các mục tiêu chiến lược của Đảng "hoà bình, ổn định, phát triển bền vững, chất lượng cao, nâng cao mọi mặt đời sống nhân dân".

Chúc các đồng chí và gia đình năm mới Bính Ngọ 2026 mạnh khỏe, hạnh phúc, tiếp tục giành nhiều thắng lợi trong công tác và cuộc sống.

Chào thân ái và quyết thắng!

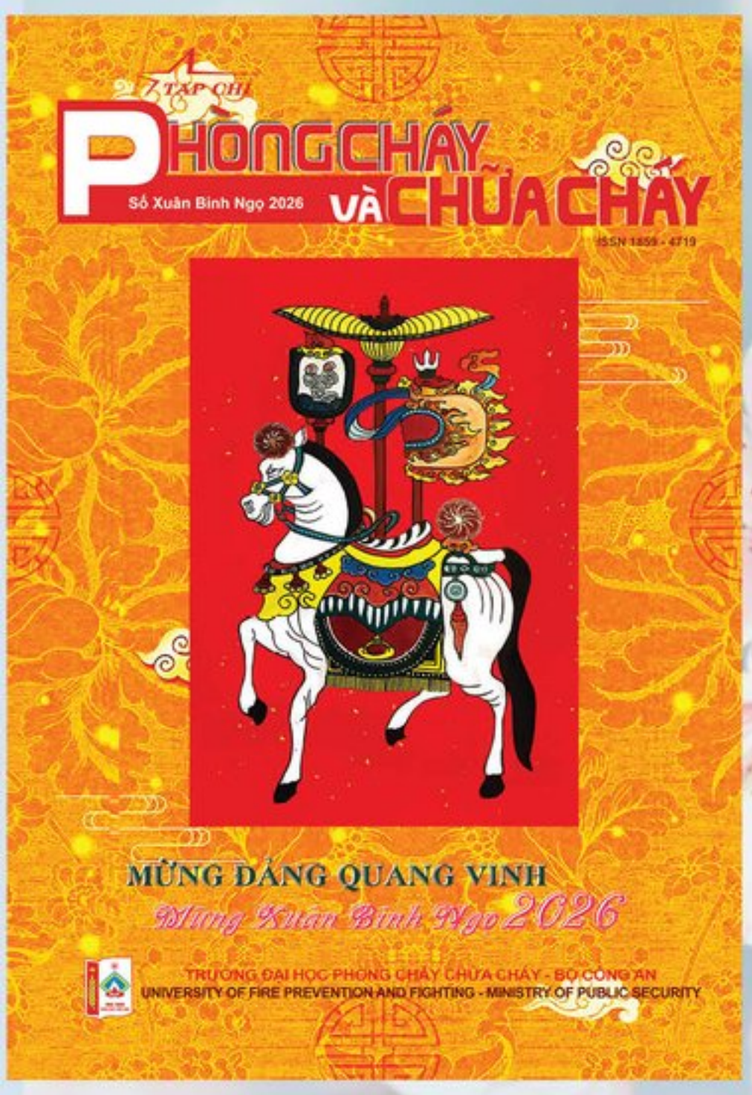
Đại tướng Lương Tam Quang - Ủy viên Bộ Chính trị
Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

TẠ VIẾT TRUNG

"Chín sáu năm Đảng sáng ngời soi lối,
Muôn vạn trái tim theo Bác rạng ngời,
Cứu hỏa tận lực, dập tai kịp lúc,

dựng non sông vững bước trường tồn.
mở vận nước huy hoàng thắng lợi."
"Bính Ngọ khai niên, phòng hỏa chu toàn, phúc sinh bách tính.
đức sáng thiên thu."

ISSN 1859 - 4719

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO BIÊN TẬP
PGS, TS. LÊ QUANG BỐN - Chủ tịch
TS. PHẠM VĂN NĂM - Phó Chủ tịch
PGS, TS. PHẠM VĂN LONG - Ủy viên
PGS, TS. NGUYỄN THANH HẢI - Ủy viên
TS. LÃ XUÂN LỰC - Ủy viên

TỔNG BIÊN TẬP
TS. PHẠM VĂN NĂM

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
TS. PHẠM THỊ THOAN

THƯ KÝ TÒA SOẠN
ThS. TẠ THỊ LỆ HOA

TÒA SOẠN
243 Khuất Duy Tiến - Đại Mỗ - Hà Nội
ĐT/Fax: (04) 3553 7759
Email: tapchipccc@gmail.com
Website: daihocpccc.bocongan.gov.vn

THIẾT KẾ MỸ THUẬT
THÀNH THỊ PHƯƠNG NHUNG

In tại Công ty in TNHH In và Quảng cáo thương mại Quốc tế
Địa chỉ: 4G ngõ 116, tổ 26 phố Nhân Hòa, phường Thanh Xuân, TP Hà Nội

Giấy phép xuất bản số 287/GP-BTTTT
Bộ Thông tin và Truyền thông cấp ngày 01/10/2024.

Ảnh bìa:
Mừng Đảng quang vinh mừng Xuân Bính Ngọ.

TẠP CHÍ
PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY
SỐ XUÂN BÍNH NGỌ 2026

TRONG SỐ NÀY

XÃ LUẬN

4. PHẠM VĂN LONG: Công tác PCCC&CNCH trước kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN BÍNH NGỌ

5. QUANG LÂM: Cờ Đảng soi đường.

6. THÙY DƯƠNG: Chủ tịch Hồ Chí Minh với những mùa Xuân năm Ngọ.

DIỄN ĐÀN ĐẦU NĂM

7. LƯƠNG TAM QUANG: Công an nhân dân "Kỷ luật nhất - Trung thành nhất - Gần dân nhất", góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược của Đảng.

8. HỒNG HẠNH: Nhìn lại 25 năm phong trào Toàn dân tham gia PCCC.

9. MINH ANH: Phỏng vấn Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Bí thư Đảng ủy, Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC: "Xây dựng Trường Đại học PCCC vững vàng bản lĩnh – đổi mới sáng tạo – hội nhập vươn xa".

11. HOÀNG THANH TRANG: Phỏng vấn Trung tướng Nguyễn Tuấn Anh - Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC và CNCH: Cảnh sát PCCC và CNCH - Vì nhân dân phục vụ.

XUÂN TRÊN MỌI MIỀN TỔ QUỐC

13. HOÀNG VIỆT: Những dấu ấn 2025 của 114 Thủ đô.

14. TRẦN VĂN HIẾU: 114 TP Hồ Chí Minh: Tiên phong thực hiện chuyển đổi số trong công tác PCCC&CNCH - Vững vàng bước vào kỷ nguyên mới.

15. DUY HƯNG: 114 Quảng Ninh - Chủ động, sáng tạo, hiệu quả trong công tác PCCC&CNCH.

16. PHAN HÀ: 114 Hà Tĩnh - Khẳng định vai trò nòng cốt trên mặt trận phòng, chống giặc lửa.

17. NGUYỄN THÀNH NAM: 114 Đà Nẵng - Xây dựng "lá chắn" lửa từ cơ sở.

18. HỒNG QUÂN: Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa: Sát cánh cùng dân vượt qua gian khó.

19. THU TRÀ: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị: Giữ bình yên "Vùng đất lửa".

20. LÊ TRỌNG TÀI: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hoá: Điểm tựa vững vàng trong thiên tai, bão lũ.

GẶP GỠ NGÀY XUÂN

21. BẢO ANH: Gặp gỡ "Vua giật giải" của 114 Thanh Hóa.

22. THỤY AN: Chuyện trong lũ bây giờ mới kể.

23. BẢO MINH: "Mỗi khoảnh khắc bấm máy là một câu chuyện để kể lại".

CÔNG TÁC PCCC TRONG DỊP TẾT

24. NGUYỄN NGỌC DƯƠNG: Một số giải pháp bảo đảm an toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán Bính Ngọ 2026 được rút ra từ số liệu các vụ cháy dịp Tết Ất Tỵ 2025.

25. NGUYỄN THỌ BÀI: Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Đồng Nai: Đảm bảo an toàn cho nhân dân vui Tết đón Xuân.

26. ĐÀO HỮU DÂN: Vụ cháy chung cư Wang Fuk Court (Hồng Kông, Trung Quốc) và bài học cho các chung cư cao tầng tại Việt Nam.

27. MINH DIỆP: Đảm bảo an toàn PCCC rừng cho Vườn quốc gia Bạch Mã.

28. QUANG ANH: Đảm bảo an toàn PCCC làng tạc tượng Vũ Lăng.

29. ĐỨC KHANG: Cảng Hàng không Điện Biên: An toàn cất cánh.

30. PHƯƠNG LÂM: Nghệ thuật đường phố "ngậm dầu phun lửa" và những ấn họa.

TRANG THƠ

VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

32.THÙY DƯƠNG: Tái hiện bản hùng ca CAND qua Triển lãm 80 năm thành tựu đất nước.

33. PHƯƠNG ANH: Xuân về làng hoa Tây Tựu.

34. PHAN ĐÌNH MINH: Truyện ngắn Ông Tĩnh và những người lính chữa cháy.

35. VÕ THỊ XUÂN HÀ: Truyện ngắn Dưới ánh mặt trời.

36. NGUYỄN XUÂN HẢI: Truyện ngắn Món quà cuối năm.

37. NGUYỄN CÔNG ĐỨC: Truyện ngắn Hoa đào nở sớm.

38. BÙI NGỌC PHÚC: Truyện ngắn Hồn treo cột buồm.

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN

39. QUANG LÂM: Trường Đại học PCCC: Thắp lửa nhân ái giữa đời thường.

40. QUANG ANH: Tình quân dân phía sau cơn lũ.

41. TRÚC MINH: Giữ lửa hương xưa.

42. NGỌC MAI: Đoàn Cảnh sát Cơ động kỵ binh - Vó thép giữ an ninh trật tự.

43. PHƯƠNG HOA: Quảng Phú Cầu - Thổi hồn trong từng nén hương trầm vị Tết.

44.MINH PHƯƠNG: Đỏ lửa giữ nghề thổi thủy tinh nơi đô thành.

NĂM NGỌ NÓI CHUYỆN NGỰA

45. NGỌC TRANG: Năm Ngọ ôn chuyện vó ngựa giữ nước Thánh Gióng.

46. PHÚC MINH: Bạch Mã trấn đông thành - Hơi thở nghìn năm giữa lòng phố cổ.

47. ĐỨC CHIẾN: Tranh "mã đáo" và lời chúc "mã đáo thành công".

PHONG TỤC ĐÓN TẾT 4 PHƯƠNG

48. MINH CHÂU: Độc đáo tục đắp bếp mới của người Mường.

49. TRUNG ANH: Las Luminarias – Độc đáo lễ hội "thanh tẩy" bằng lửa của những chú ngựa ở Tây Ban Nha.

50. THÁI MINH: Những phong tục lạ kỳ trong ngày Tết ở vùng cao.

CÔNG TÁC PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY, CỨU NẠN, CỨU HỘ TRƯỚC KỶ NGUYÊN VƯƠN MÌNH CỦA DÂN TỘC

Thiếu tướng, PGS, TS PHẠM VĂN LONG
Phó Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC

Tổng Bí thư Tô Lâm đã khẳng định: "Với thế và lực đã tích lũy được sau 40 năm đổi mới, với sự đồng lòng, chung sức của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân, với những thời cơ, thuận lợi mới, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, chúng ta đã hội tụ đủ những điều kiện cần thiết đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của Dân tộc Việt Nam". Kỷ nguyên mới mà Tổng Bí thư Tô Lâm đề cập đối với dân tộc Việt Nam là sau 40 năm đổi mới, đất nước bước vào thời kỳ phát triển mới, thời kỳ vươn mình của dân tộc Việt Nam. Thời kỳ đó có lý luận mới, tư duy mới, chiến lược mới, cách thức triển khai và nhiệm vụ đặt ra mới hơn. Tư duy mới tiếp tục tìm tòi, nhận thức, đột phá hơn, cùng với cách thức tổ chức, thực hiện nhiệm vụ chiến lược mạnh mẽ, quyết liệt để đạt mục tiêu nhanh hơn, sớm hơn. Công tác phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) cũng không ngoại lệ. Để thực hiện mục tiêu phát triển bền vững về kinh tế, xã hội, bảo đảm an ninh, an toàn, công tác PCCC, CNCH cần tiếp tục có những đổi mới tư duy và hành động, cần phải có những đột phá mạnh mẽ, chiến lược cụ thể, phát triển khoa học, công nghệ PCCC, CNCH và chuyển đổi số nhanh, bền vững, góp phần quan trọng vào sự nghiệp bảo vệ an ninh quốc gia, phát triển đất nước; bảo vệ tài sản, sức khỏe, tính mạng của người dân, tài sản của nhà nước và doanh nghiệp.

Thời gian qua, các cấp, các ngành, các địa phương, nòng cốt là lực lượng Công an nhân dân mà cụ thể là lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã nghiêm túc quán triệt, quyết liệt tổ chức triển khai các văn bản của Đảng, Nhà nước, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ Công an… về công tác PCCC, CNCH.

Quán triệt và nghiêm túc thực hiện Nghị quyết số 66-NQ/TW về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới; lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã chủ động tham mưu các cơ quan có thẩm quyền xây dựng và ban hành nhiều văn bản quy phạm pháp luật trong lĩnh vực PCCC&CNCH. Điển hình là Luật PCCC&CNCH được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XV, kỳ họp thứ 8 thông qua ngày 29/11/2024, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2025. Để triển khai thi hành Luật PCCC&CNCH, Chính phủ đã ban hành 02 Nghị định gồm: Nghị định số 105/2024/NĐ-CP ngày 15/5/2025 quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PCCC&CNCH; Nghị định số 106/2024/NĐ-CP ngày 15/5/2025 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH; Bộ trưởng Bộ Công an đã ban hành 03 Thông tư gồm: Thông tư số 36/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025 quy định chi tiết một số điều của Luật PCCC&CNCH và Nghị định số 105/2024/NĐ-CP ngày 15/5/2025 quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PCCC&CNCH, Thông tư số 37/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025 quy định nhiệm vụ công tác PCCC&CNCH của lực lượng Công an nhân dân, Thông tư số 38/2025/TT-BCA quy định về thực hiện dân chủ trong công tác PCCC&CNCH của lực lượng Công an nhân dân. Việc xây dựng hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về PCCC&CNCH đã đánh dấu một bước tiến quan trọng về nhận thức, pháp lý và tổ chức thực hiện công tác PCCC&CNCH trong giai đoạn hiện nay, là cơ sở pháp lý quan trọng để lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH thực hiện tốt nhiệm vụ được giao, góp phần bảo đảm môi trường ổn định cho sự phát triển kinh tế, xã hội.

Công tác nghiên cứu khoa học, ứng dụng công nghệ PCCC&CNCH cũng được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trên cả nước chú trọng thực hiện theo đúng tinh thần của Nghị quyết 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức triển khai thực hiện giải quyết thủ tục hành chính (TTHC) trực tuyến toàn trình, một phần trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an theo quy định. Theo đó, đã tiếp nhận 13.546 hồ sơ trực tuyến/ tổng số 13.671 hồ sơ, tỷ lệ đạt 99,09% trực tuyến (125 hồ sơ tiếp nhận trực tiếp theo ý kiến chỉ đạo của lãnh đạo Bộ Công an trong thời gian Cổng Dịch vụ công Bộ Công an nâng cấp). Tiếp tục triển khai thực hiện chuyển đổi số, số hóa kết quả TTHC lĩnh vực PCCC&CNCH từ 01/01/2021 theo chỉ đạo của Bộ Công an. Riêng trong Quý III năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã số hóa được 11.311/11.538 kết quả giải quyết TTHC (đạt tỷ lệ 98,03%). Tính đến tháng 9/2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã số hóa được 324.930/329.435 kết quả giải quyết TTHC (đạt tỷ lệ 98,63%). Bên cạnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng đang tích cực triển khai thực hiện Đề án "Truyền tin báo cháy" và Dự án "Xây dựng cơ sở dữ liệu và phần mềm nghiệp vụ PCCC&CNCH", Đề án "Tích hợp các đầu số 113, 114, 115 và tổ chức hệ thống thông tin liên lạc trong trường hợp khẩn cấp thành Trung tâm tiếp nhận, xử lý thông tin khẩn cấp quốc gia". Đây là những Đề án quan trọng về ứng dụng khoa học, công nghệ nhằm nâng cao hiệu quả công tác PCCC&CNCH trong giai đoạn hiện nay.

Thực hiện Đề án của Bộ Công an về "Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật và kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu tình hình mới", công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật và xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC, CNCH tiếp tục được quan tâm triển khai thực hiện. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức đăng phát 92.976 lượt phóng sự, tiểu phẩm, clip hướng dẫn, tin bài về PCCC&CNCH đăng trên chuyên trang, chuyên mục của địa phương; tổ chức 434.920 lượt tuyên truyền trên hệ thống đài phát thanh cơ sở của xã, phường, thị trấn, khu dân cư; 3.359 chuyên mục được phát sóng trên truyền hình; phát hành 1.545.571 tờ rơi, tài liệu, khuyến cáo an toàn PCCC; tổ chức 49.216 lượt treo băng rôn, pano, áp phích, khẩu hiệu về PCCC; 57.917 lượt treo bảng ảnh, tranh cổ động, tuyên truyền trên các màn hình LED trên các tuyên phố, các cơ quan, xí nghiệp...; tổ chức 76.402 lượt tuyên truyền PCCC lưu động; tuyên truyền trên nền tảng mạng xã hội Zalo, Facebook, cổng thông tin điện tử 2.248.241 lượt; 32.874.210 lượt tin nhắn SMS của các nhà mạng viễn thông, Sở Thông tin truyền thông, Điện lực EVN gửi đến số điện thoại của người dân tin nhắn SMS khuyến cáo, cảnh báo PCCC.... Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân PCCC&CNCH, nhân rộng mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm Chữa cháy công cộng" và tuyên truyền, tập huấn cho chủ hộ gia đình, chủ hộ kinh doanh trong khu dân cư. Đến tháng 9/2025 đã tập huấn tuyên truyền, tập huấn kiến thức, kỹ năng cơ bản về PCCC&CNCH cho 8.805.473/24.164.579 người (đạt 36,4%) bảo đảm mỗi hộ gia đình có ít nhất 01 người là thành viên hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh được tuyên truyền, tập huấn kiến thức, kỹ năng cơ bản về PCCC&CNCH. Bằng những hoạt động tuyên truyền tích cực, hiệu quả, nhận thức, kỹ năng của người dân trong hoạt động PCCC, CNCH ngày càng được nâng cao, góp phần không nhỏ vào việc kiềm giảm số vụ và thiệt hại do cháy, nổ, tai nạn, sự cố gây ra. Cùng với đó, thực hiện Đề án 10/ĐA-BCA-C07 ngày 15/3/2024 của Bộ Công an về "Xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại", lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu lãnh đạo các cấp trang bị phương tiện, thiết bị hiện đại phục vụ công tác PCCC, CNCH. Tính đến cuối năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đang quản lý, sử dụng trên 5000 phương tiện chữa cháy, CNCH cơ giới các loại. Số xe có chất lượng và tình trạng kỹ thuật đáp ứng yêu cầu trực sẵn sàng chữa cháy và CNCH chiếm số lượng tương đối lớn (đạt 86,85%).

Trong thời gian qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã bám sát sự lãnh đạo của Đảng, nhà nước thực hiện tốt chức năng tham mưu, triển khai quyết liệt nhiều biện pháp, giải pháp về công tác PCCC, CNCH, kịp thời giải quyết có hiệu quả những vấn đề lớn, nổi lên trong công tác PCCC&CNCH, như: triển khai quyết liệt các nhiệm vụ thực hiện "Bộ tứ trụ cột" - 04 Nghị quyết chiến lược của Bộ Chính trị; tham mưu ban hành và triển khai thực hiện có hiệu quả hệ thống văn bản quy phạm pháp luật trong lĩnh vực PCCC&CNCH; thực hiện cung cấp dịch vụ công trực tuyến toàn trình trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đối với các thủ tục hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH theo đúng quy định; làm tốt công tác điều tra cơ bản, phân loại, đánh giá mức độ an toàn PCCC các cơ sở, đề xuất triển khai đồng bộ các biện pháp công tác phòng ngừa kéo giảm số vụ cháy và thiệt hại do cháy gây ra; tăng cường triển khai các chuyên đề bảo đảm an toàn PCCC với các cơ sở nguy hiểm cháy, nổ như: nhà ở nhiều tầng, nhiều căn hộ, nhà ở riêng lẻ kết hợp sản xuất, kinh doanh…. Tuy nhiên, tình hình cháy, nổ mặc dù đã được kiềm giảm nhưng cháy, nổ tại hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất kinh doanh, cơ sở tập trung đông người còn diễn biến phức tạp, còn ra một số vụ cháy, nổ gây thiệt hại đặc biệt nghiêm trọng về người; việc triển khai thi hành Luật PCCC&CNCH và các văn bản hướng dẫn thi hành cũng như điều chỉnh kế hoạch triển khai thi hành Luật PCCC&CNCH và các văn bản hướng dẫn thi hành phù hợp với tổ chức chính quyền và địa giới hành chính mới còn chậm; tỷ lệ đăng ký, nghiên cứu khoa học, công nghệ tại Công an các địa phương còn thấp, chưa đạt chỉ tiêu công tác của lực lượng, chưa có nhiều đề tài về ứng dụng những thành tựu của cách mạng công nghiệp 4.0, chuyển đổi số trong lĩnh vực PCCC&CNCH; việc đầu tư, hiện đại hóa các trang thiết bị, phương tiện chữa cháy, CNCH còn hạn chế, nhiều loại phương tiện chữa cháy và CNCH cơ giới chuyên dụng khác để phục vụ chữa cháy, CNCH các cơ sở đặc thù chưa được đầu tư.... Nguyên nhân của những tồn tại hạn chế trên xuất phát từ việc nhận thức, ý thức trách nhiệm của một bộ phận cấp ủy, chính quyền địa phương, nhất là ở cấp cơ sở đối với công tác PCCC còn hạn chế, chưa chủ động thực hiện chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước về PCCC theo thẩm quyền; ý thức, trách nhiệm của một bộ phận quần chúng nhân dân đối với công tác PCCC chưa cao, chưa nhận thức được tầm quan trọng của an toàn PCCC, còn chủ quan, lơ là trong việc sử dụng nguồn lửa, nguồn nhiệt, đặc biệt là thiết bị điện trong sinh hoạt; công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH ở một số địa phương còn thiếu sự chủ động, quyết liệt trong hướng dẫn, đôn đốc, xử lý vi phạm về PCCC&CNCH, dẫn đến số lượng cơ sở được khắc phục tồn tại, vi phạm chiếm tỷ lệ thấp; ngân sách đầu tư cho lực lượng PCCC, xây dựng trụ sở, mua sắm phương tiện và phục vụ cho việc duy tu, bảo dưỡng hệ thống PCCC đã được trang bị nhưng còn hạn hẹp, nguồn kinh phí cho PCCC thường bố trí chung với kinh phí bảo đảm an ninh, trật tự.

Dự báo trong thời gian tới, tình hình cháy, nổ, sự cố, tai nạn tiếp tục diễn biến phức tạp, khó lường, việc bảo đảm mọi người dân được sống trong môi trường trật tự, kỷ cương, an ninh, an toàn, lành mạnh là mục tiêu, nhiệm vụ quan trọng. Cùng với đó, tiếp tục quán triệt và thực hiện nghiêm túc, quyết liệt các Nghị quyết của Bộ Chính trị trước kỷ nguyên phát triển vươn mình của dân tộc, đó là các Nghị quyết số 57, 59, 66, 68, 70, 71, 72. Đây là tiền đề, cơ sở chính trị, pháp lý đặc biệt quan trọng để thực hiện mục tiêu phát triển đất nước trong giai đoạn mới. Do đó, để nâng cao chất lượng, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả công tác PCCC, CNCH trong giai đoạn mới, cần tập trung chú ý một số vấn đề sau:

Một là: Nâng cao nhận thức, ý thức trong công tác PCCC, CNCH của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền địa phương, đơn vị các cấp, người đứng đầu cơ sở, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp và quần chúng nhân dân; trong đó, chú trọng tăng cường chất lượng, hiệu quả của công tác xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH và công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục kiến thức pháp luật về PCCC&CNCH. Cụ thể cần làm tốt công tác phối hợp với các đơn vị truyền thông xây dựng nội dung và tổ chức tuyên truyền dưới nhiều hình thức đa dạng, phong phú. Tiếp tục xây dựng nội dung tuyên truyền thông qua mã QR Code với các nội dung khuyến cáo về công tác PCCC và kỹ năng thoát nạn được niêm yết tại khu dân cư, hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất kinh doanh; đẩy mạnh xây dựng 02 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và "Điểm Chữa cháy công cộng" phát huy hiệu quả; chú trọng việc triển khai thành lập Trung tâm Giáo dục cộng đồng PCCC&CNCH tại các địa phương….

Hai là: Tiếp tục triển khai thi hành hiệu quả pháp luật về PCCC&CNCH, trọng tâm là công tác hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra việc thi hành pháp luật về PCCC&CNCH đối với những nội dung mà pháp luật có nhiều thay đổi như: thẩm định, kiểm tra công tác nghiệm thu về PCCC, cấp phép lưu thông đối với phương tiện PCCC, CNCH và vật liệu, cấu kiện ngăn cháy, chống cháy, kiểm tra về phòng cháy, chữa cháy, xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH, điều kiện an toàn phòng cháy đối vưới các loại hình cụ thể....

Ba là: Tăng cường hiệu lực, hiệu quả của công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH; trong đó, chú trọng nâng cao năng lực của các đơn vị được giao nhiệm vụ thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC&CNCH; đồng thời tập trung giải quyết dứt điểm những tồn đọng trong công tác PCCC&CNCH tại các khu dân cư và các công trình vi phạm. Hiện nay, công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH có sự tham gia thực hiện của nhiều cơ quan khác nhau (cơ quan chuyên môn về xây dựng, cơ quan đăng kiểm, UBND cấp xã...), trong đó cơ quan Công an, cụ thể là lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH là nòng cốt. Việc nâng cao năng lực của các cơ quan này là yếu tố quyết định đến chất lượng công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH. Vì vậy, cần tiếp tục củng cố bộ máy, bổ sung nguồn nhân lực có trình độ, đầu tư kinh phí, cơ sở vật chất để các cơ quan thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Bên cạnh đó cần tiếp tục đôn đốc các Bộ, Ban, Ngành, Uỷ ban nhân dân các cấp thực hiện nghiêm túc quy định về xử lý các cơ sở không bảo đảm yêu cầu về PCCC và không có khả năng khắc phục theo các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật tại thời điểm đưa vào hoạt động đến trước ngày Luật PCCC&CNCH có hiệu lực thi hành để giải quyết dứt điểm những tồn đọng trong công tác PCCC&CNCH hiện nay.

Bốn là: Tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong lĩnh vực PCCC, CNCH. Cụ thể là tiếp tục thực hiện tốt việc cung cấp dịch vụ công trực tuyến toàn trình trên Cổng Dịch vụ công Bộ Công an đối với các thủ tục hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH theo đúng quy định; tiếp tục số hóa các kết quả thủ tục hành chính còn hiệu lực; đẩy mạnh việc triển khai thực hiện các Đề án về ứng dụng khoa học, công nghệ trong công tác PCCC&CNCH. Bên cạnh đó cần đẩy mạnh việc nghiên cứu các đề tài khoa học, xây dựng quy chuẩn, tiêu chuẩn trong lĩnh vực PCCC.

Năm là: Chú trọng phát triển đội ngũ cán bộ, kiện toàn tổ chức bộ máy và tăng cường hợp tác quốc tế trong kỷ nguyên mới. Theo đó, cần tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các đối tác truyền thống quốc tế để triển khai nội dung các văn bản hợp tác quốc tế và triển khai mở rộng quan hệ trong lĩnh vực PCCC&CNCH với các đối tác quốc tế mới. Phối hợp với các đơn vị chức năng của Bộ Quản lý ứng phó khẩn cấp Trung Quốc triển khai thực hiện các nhiệm vụ trong Bản Ghi nhớ hợp tác, đẩu mạnh việc ký kết thoả thuận hợp tác với Hiệp hội PCCC Croatia, Lực lượng Phòng vệ Dân sự Singapore....■

CỜ ĐẢNG SOI ĐƯỜNG

QUANG LÂM

Mỗi độ Tết đến, Xuân về, khi sắc đào hồng và sắc mai vàng bừng nở khắp núi sông, trong không khí thiêng liêng của những ngày đầu năm mới, lá cờ đỏ búa liềm lại tung bay trên khắp nẻo đường đất nước. Đó không chỉ là lá cờ của một chính đảng, mà đã trở thành biểu tượng của niềm tin, của khát vọng độc lập – tự do – hạnh phúc mà dân tộc Việt Nam đã lựa chọn, nhất quán và kiên định suốt gần một thế kỷ qua. "Cờ Đảng soi đường" đã khắc vào tâm thức nhiều thế hệ người Việt Nam, như một lời nhắc nhở rằng mỗi bước tiến của đất nước hôm nay đều có bóng hình của Đảng, của lý tưởng cách mạng và của những người đã dâng trọn đời mình cho Tổ quốc.

Không gian trưng bày những tư liệu, hình ảnh quý về cuộc đời và sự nghiệp của các vị lãnh đạo Đảng, Nhà nước tại Triển lãm "95 năm cờ Đảng soi đường". Ảnh: Tư liệu

Lịch sử dân tộc ta từng trải qua không ít khúc quanh hiểm trở, nhưng cũng chính trong những thời khắc gian nguy nhất, đất nước lại sản sinh ra những tư tưởng lớn, những con người kiệt xuất. Khi phong trào yêu nước đầu thế kỷ XX còn chìm trong bế tắc, con đường cứu nước theo lối cũ không thể đưa dân tộc thoát khỏi ách nô lệ, thì chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng cách mạng của Nguyễn Ái Quốc đã mang đến ánh sáng mới. Sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam là bước ngoặt lịch sử, là sự kết tinh của lòng yêu nước, của trí tuệ dân tộc và của dòng chảy cách mạng thời đại. Đảng ra đời không chỉ mang lại mục tiêu rõ ràng cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, mà còn thống nhất các tầng lớp yêu nước vốn phân tán, tạo nên sức mạnh đoàn kết vô song. Cùng với tổ chức, tư tưởng và đường lối đúng đắn, Đảng trở thành ngọn đuốc soi đường, dẫn dắt cuộc đấu tranh nhân dân đi từ thắng lợi này sang thắng lợi khác. Ánh lửa ấy đã bừng lên ở Xô Viết Nghệ Tĩnh, cháy rực trong Tổng khởi nghĩa Tháng Tám, kiên cường qua hai cuộc kháng chiến trường kỳ và biến thành rạng rỡ trong ngày non sông thu về một mối năm 1975.

Lá cờ Đảng với nền đỏ rực rỡ, với biểu tượng búa liềm vàng không chỉ là dấu hiệu nhận biết của một chính đảng tiên phong mà nền đỏ thắm còn tượng trưng cho máu đào của những người đã ngã xuống cho độc lập, đồng thời là màu của nhiệt huyết, của ngọn lửa cách mạng luôn rực cháy trong tim mỗi người cộng sản. Chiếc búa và cây liềm giao nhau vàng tươi là biểu tượng của sức mạnh đại đoàn kết công – nông – trí, của các lực lượng xã hội làm nên thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Qua năm tháng, lá cờ ấy đã tung bay trên chiến khu Việt Bắc, trên những nóc hầm Điện Biên, trên rừng Trường Sơn, trên những chiến hạm ngoài khơi xa và trên từng công trường, nông trường, nhà máy thời hòa bình. Đó là lá cờ đã chứng kiến biết bao hy sinh, kiên cường, bền bỉ; là lá cờ đã cùng dân tộc đi qua sự tàn khốc của chiến tranh, sự khốc liệt của bao thử thách và sự quyết liệt của công cuộc đổi mới.

Trong lòng nhân dân, lá cờ Đảng không chỉ tượng trưng cho tổ chức lãnh đạo, mà còn là biểu tượng của niềm tin vững bền. Mỗi lần nhìn thấy lá cờ búa liềm tung bay, người dân như được tiếp thêm niềm tự hào, được nhắc nhớ về truyền thống đấu tranh bất khuất, cần cù và sáng tạo của dân tộc.

Không phải ngẫu nhiên mà trong nhiều thập kỷ qua, các ngày Tết cổ truyền của dân tộc luôn gắn liền với những câu chuyện về Đảng, về Bác Hồ và về mùa Xuân cách mạng. Nếu mùa Xuân là khởi đầu cho sự sống, cho nảy nở và sinh sôi, thì sự ra đời của Đảng chính là mùa Xuân lớn nhất của dân tộc. Đó là mùa Xuân của tinh thần đoàn kết, của ý chí tự lực tự cường và của khát vọng vươn lên thoát khỏi cảnh lầm than. Mỗi mùa Xuân lại gợi về những thời khắc lịch sử: mùa Xuân năm 1930 Đảng thành lập; mùa Xuân năm 1941, Mặt trận Việt Minh ra đời; mùa Xuân năm 1945, thời cơ giải phóng dân tộc chín muồi; mùa Xuân năm 1961, Bác Hồ phát động phong trào "Tết trồng cây"; mùa Xuân năm 1975, đại thắng thống nhất non sông. Mỗi cột mốc, mỗi mùa Xuân ấy đều khắc sâu dấu ấn lãnh đạo của Đảng, đều chứa đựng ý chí độc lập, tinh thần đổi mới và khát vọng hòa bình.

Hôm nay, khi đất nước bước sang những mùa Xuân mới của thời kỳ hội nhập, lá cờ Đảng vẫn là biểu tượng gắn kết triệu triệu trái tim Việt Nam, nhắc chúng ta nhớ rằng hành trình hôm nay là sự tiếp nối của một mùa Xuân cách mạng dài rộng, được vun bồi từ máu, từ mồ hôi, từ trí tuệ và từ lý tưởng cao đẹp.

Đảng không chỉ lãnh đạo nhân dân ta đấu tranh giành độc lập, mà còn chèo lái đất nước vượt qua những thời khắc đặc biệt gian nan của thời bình. Bước vào giai đoạn tái thiết sau chiến tranh, nền kinh tế kiệt quệ, đời sống nhân dân còn vô vàn thiếu thốn. Những năm tháng đó, Đảng đã thể hiện bản lĩnh kiên định nhưng linh hoạt, dám nhìn thẳng sự thật, dám đổi mới tư duy để cứu dân, cứu nước.

Đường lối đổi mới được đề ra đã mở ra bước ngoặt lịch sử, đưa Việt Nam từ một nền kinh tế khép kín trở thành một quốc gia đang trên đà hội nhập sâu rộng với thế giới. Những thành quả hôm nay như tốc độ tăng trưởng kinh tế tích cực, vị thế quốc gia ngày càng nâng cao, quan hệ quốc tế mở rộng đều là minh chứng cho tầm nhìn chiến lược và trí tuệ lãnh đạo của Đảng.

Trong công cuộc hiện đại hóa đất nước, Đảng đã xác định rõ mục tiêu: phát triển kinh tế gắn với tiến bộ và công bằng xã hội; giữ vững độc lập dân tộc trong khi mở rộng quan hệ quốc tế; coi nhân dân là chủ thể sáng tạo của mọi thành tựu và xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân.

Nếu nói rằng Đảng là người dẫn đường, thì nhân dân chính là chủ thể của con đường ấy. Mọi đường lối, chính sách, mọi chiến lược và quyết sách của Đảng đều vì nhân dân. Và chính nhân dân đã tạo nên sức mạnh, niềm tin và sự trường tồn cho Đảng. Không có sự đùm bọc của dân, sẽ không có những chiến khu bất khả xâm phạm. Không có sự đồng lòng của dân, sẽ không thể có một cuộc tổng khởi nghĩa chỉ trong vài ngày. Không có lòng tin yêu của dân, sẽ không có những chiến công như Điện Biên Phủ hay mùa Xuân năm 1975. Cũng như vậy, không có sự sáng tạo, cần cù, kiên nhẫn của nhân dân trong thời bình, sẽ không thể có những thành quả to lớn của gần bốn thập kỷ đổi mới. Lá cờ Đảng tung bay không phải nhờ gió, mà nhờ lòng dân. Đó là chân lý không thay đổi trong suốt lịch sử Đảng và cũng là nền tảng vững chắc cho tương lai đất nước.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, sự phát triển nhanh chóng của khoa học, công nghệ và những biến động khó lường của thế giới đòi hỏi Đảng phải luôn đổi mới tư duy, sáng tạo trong lãnh đạo nhưng đồng thời giữ vững giá trị cốt lõi. "Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội" mục tiêu ấy vẫn mãi là ngọn hải đăng soi đường.

Ngày nay, nhiệm vụ của Đảng không chỉ là bảo vệ Tổ quốc, mà còn là phát triển đất nước bền vững, nâng cao chất lượng đời sống nhân dân, thu hẹp khoảng cách vùng miền, tạo cơ hội cho mọi người dân sống hạnh phúc, an toàn và thịnh vượng. Những nhiệm vụ mới như: bảo vệ chủ quyền biển đảo, chuyển đổi số, đảm bảo an ninh phi truyền thống… đều đặt ra yêu cầu tư duy mới, phương thức lãnh đạo mới. Nhưng dù thời đại thay đổi đến đâu, nền tảng đạo đức cách mạng vẫn không thay đổi: "cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư"; "lấy dân làm gốc"; "nêu gương từ trong Đảng" để lan tỏa ra toàn xã hội. Khi Đảng giữ được sự trong sạch, giữ được ý chí tự đổi mới, tự chỉnh đốn, thì lá cờ Đảng sẽ luôn bền vững trong lòng dân.

Trong hành trình dài của dân tộc, niềm tin là yếu tố then chốt. Niềm tin của nhân dân đối với Đảng không phải là điều tự nhiên mà có, mà được hun đúc qua bao hy sinh, được xây dựng từ những chiến thắng, được củng cố bằng những chính sách mang lại lợi ích thiết thực cho người dân. Mỗi khi đất nước đứng trước khó khăn dù là thiên tai, dịch bệnh hay biến động kinh tế, chính sự lãnh đạo kịp thời, quyết đoán và sáng suốt của Đảng đã củng cố thêm niềm tin ấy. Niềm tin không chỉ hướng về hiện tại mà còn hướng về tương lai: một Việt Nam hùng cường, phồn vinh, giữ gìn bản sắc truyền thống nhưng vẫn hội nhập sâu rộng với thế giới. Lá cờ Đảng, vì vậy, không chỉ soi sáng con đường đã đi qua, mà còn soi sáng con đường phía trước. Đó là con đường của đổi mới không ngừng, của sáng tạo, của tự cường, của tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Trong không khí tự hào ấy, lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) luôn tự nhắc mình rằng: Đảng là kim chỉ nam cho mọi hành động, là nguồn sức mạnh để toàn lực lượng hoàn thành tốt nhiệm vụ bảo vệ bình yên cuộc sống nhân dân. Từ ngày được thành lập, lực lượng PCCC luôn ghi nhớ lời căn dặn của Bác Hồ: "Phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, chớ chủ quan, tự mãn. Phải thường xuyên thật sẵn sàng để nhanh chóng làm tròn nhiệm vụ bất kỳ trong tình hình nào, để bảo vệ tài sản của Nhà nước và Nhân dân. Phải không ngừng học tập, nghiên cứu, phát huy sáng kiến, tổng kết kinh nghiệm để tiến bộ hơn nữa trong công việc PCCC. Phải thường xuyên hướng dẫn và bồi dưỡng về nghiệp vụ cho lực lượng dân phòng ngày càng tiến bộ, để họ trở thành người giúp việc thật đắc lực cho các đồng chí".

Suốt nhiều thập kỷ qua, dưới sự chỉ đạo của Đảng và Nhà nước, công tác PCCC&CNCH đã trở thành một bộ phận quan trọng trong chiến lược đảm bảo an ninh con người và an ninh quốc gia. Hàng loạt nghị quyết, chỉ thị, chiến lược quốc gia về PCCC&CNCH đã được ban hành, tạo cơ sở pháp lý và phương hướng phát triển cho toàn lực lượng. Không chỉ là nhiệm vụ nghiệp vụ, PCCC còn là nhiệm vụ chính trị, là trách nhiệm trước Đảng, trước nhân dân, trước Tổ quốc. Chính vì vậy, lực lượng PCCC&CNCH đã liên tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền, ứng dụng khoa học, công nghệ, tăng cường huấn luyện, hoàn thiện phương án chữa cháy và CNCH, xây dựng hình ảnh người chiến sỹ "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ". Từng cán bộ, chiến sỹ luôn ý thức sâu sắc rằng: chiến công hôm nay là một phần của sự nghiệp mà Đảng tin tưởng trao gửi.

Bước vào kỷ nguyên số, khi đời sống đô thị phát triển, các công trình cao tầng mọc lên, hạ tầng kỹ thuật trở nên phức tạp, thì công tác PCCC&CNCH càng đòi hỏi phải hiện đại, chuyên nghiệp và tiên tiến hơn. Điều này càng khẳng định tầm nhìn đúng đắn của Đảng trong việc đưa PCCC trở thành một bộ phận quan trọng trong chiến lược phát triển bền vững của quốc gia. Trong những năm gần đây, dưới sự chỉ đạo của Đảng, lực lượng PCCC&CNCH đã triển khai nhiều mô hình tiên tiến như: Hệ thống cơ sở dữ liệu số về PCCC&CNCH, liên thông với dữ liệu quốc gia. Mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC", phát huy sức mạnh cộng đồng. Ứng dụng bản đồ số, camera AI, tăng tốc độ phát hiện cháy từ xa. Đầu tư phương tiện chữa cháy hiện đại, đặc biệt là phương tiện Robot và thiết bị cứu hộ thông minh. Những đổi mới này không chỉ thể hiện quyết tâm của lực lượng, mà còn là sự cụ thể hóa phương hướng của Đảng trong việc nâng tầm công tác PCCC&CNCH của đất nước.

Xuân mới không chỉ là thời khắc giao thời của đất trời mà còn là thời khắc nhen nhóm những hy vọng, những dự định và những mục tiêu mới. Mỗi mùa Xuân, đất nước lại có những thách thức mới nhưng cũng có những cơ hội mới. Giữa dòng chuyển động ấy, hình ảnh lá cờ Đảng vẫn kiêu hãnh bay như lời nhắc nhở rằng dân tộc Việt Nam luôn hướng về phía trước bằng niềm tin vững chắc.

Khát vọng Việt Nam hùng cường, thịnh vượng vào giữa thế kỷ XXI chính là mục tiêu lớn mà Đảng đã xác định. Đó không chỉ là khát vọng của riêng một tổ chức chính trị, mà là khát vọng của hàng chục triệu người Việt Nam. Để đạt được mục tiêu đó, Đảng tiếp tục đặt con người vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển; tiếp tục khơi dậy tinh thần đoàn kết, sức sáng tạo; tiếp tục phát huy bản sắc văn hóa dân tộc; và kiên định con đường đã lựa chọn.

Hơn 90 năm qua, lá cờ búa liềm đã trở thành biểu tượng thiêng liêng của dân tộc. Nó không chỉ tượng trưng cho ý chí kiên cường, cho tinh thần quyết thắng, mà còn là biểu tượng của khát vọng hòa bình, của niềm tin vào tương lai tươi sáng. Trong hành trình phía trước, đất nước sẽ còn không ít thử thách. Nhưng với nền tảng vững chắc được bồi đắp bởi truyền thống cách mạng, với tầm nhìn chiến lược của Đảng, và với sự đồng lòng của toàn dân, Việt Nam có đủ niềm tin để tiến xa, để thực hiện khát vọng xây dựng nước Việt Nam giàu mạnh, văn minh, hiện đại. Và như thế, giữa trời Xuân, lá cờ Đảng vẫn sẽ tiếp tục tung bay, soi sáng con đường mà dân tộc Việt Nam đã, đang và sẽ đi. Một con đường của độc lập, tự do, hạnh phúc. Một con đường của niềm tin và lý tưởng. Một con đường mà mọi thế hệ người Việt Nam có thể tự hào vững bước tới tương lai.■

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỚI NHỮNG MÙA XUÂN NĂM NGỌ

THÙY DƯƠNG

"Cứ nghĩ hồn thơm đang tái sinh
Ngôi sao ấy lặn báo bình minh
Cơn mưa vừa tạnh Ba Đình nắng
Bác đứng trên kia vẫy gọi mình".
(Theo chân Bác – Tố Hữu)

Chủ tịch Hồ Chí Minh là vị lãnh tụ thiên tài của Đảng và nhân dân Việt Nam, anh hùng giải phóng dân tộc, danh nhân văn hóa thế giới, người kết tinh trong mình những phẩm chất và giá trị tinh thần cao quý nhất của giai cấp công nhân và nhân dân lao động Việt Nam. Trong 79 mùa Xuân của cuộc đời, Người trải qua những mùa Xuân năm Ngọ với những dấu ấn đặc biệt trong hành trình tìm đường cứu nước giành lại độc lập, tự do cho dân tộc. Những kho tư liệu quý giá về những mùa Xuân năm Ngọ của Người luôn ghi dấu những thời điểm quan trọng quyết định đến vận mệnh cách mạng Việt Nam, dưới sự lãnh đạo tài tình của Bác.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đến thăm và nói chuyện với một đơn vị bộ đội tham gia Chiến dịch Điện Biên Phủ năm 1954. (Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam)

Mùa Xuân Canh Ngọ năm 1930 là một sự kiện đặc biệt, đáng nhớ. Từ một vùng quê ở Thái Lan, người thanh niên Nguyễn Ái Quốc đáp tàu lửa đi Bangkok, rồi đi tàu thủy đến Singapore, chuyển tàu đi Hongkong. Trước yêu cầu cấp bách của cách mạng Việt Nam là có một Đảng Cộng sản thống nhất trong nước, từ ngày 03 - 07/02/1930, tại Cửu Long, Trung Quốc, Nguyễn Ái Quốc quyết định tổ chức Hội nghị hợp nhất Đông Dương Cộng sản Đảng, An Nam Cộng sản Đảng, Đông Dương Cộng sản Liên đoàn thành tổ chức Đảng thống nhất là Đảng Cộng sản Việt Nam.

Ngày cuối cùng của hội nghị, Người tổ chức một bữa cơm đơn sơ mừng Đảng thành lập, mừng Tết cổ truyền và xúc động nói: "Các đồng chí! Hôm nay là ngày lịch sử của chúng ta. Lênin vĩ đại đã nói: "Chỉ Đảng nào có được một lý luận tiên phong, mới có khả năng làm tròn vai trò chiến sỹ tiên phong. Bây giờ chúng ta đã có một Đảng như thế rồi - Đảng của giai cấp công nhân Việt Nam. Nhân dân ta từ xưa đã có truyền thống đấu tranh anh dũng nhưng suốt những năm ấy nhân dân ta lại thiếu người cầm lái sáng suốt. Giờ đây, Đảng của chúng ta phải gánh lấy vai trò này, và tôi tin rằng Đảng ta sẽ dẫn dắt nhân dân ta đến thắng lợi trong cuộc đấu tranh giành độc lập, tự do cho Tổ quốc thân yêu".

Ngày 28/01/1941, tại cột mốc 108, Bác trở về Tổ quốc sau 30 năm bôn ba ra đi tìm đường cứu nước, giải phóng dân tộc, với tên gọi Ông Ké, Già Thu và chọn Pác Pó - Cao Bằng để xây dựng căn cứ địa cách mạng, trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt Nam, củng cố Trung ương Đảng, thành lập Mặt trận Việt Minh.

Mừng Xuân Nhâm Ngọ 1942, bút danh Hồ Chí Minh xuất hiện dưới bài thơ chúc Tết đầu tiên (đăng trên Báo Việt Nam Độc Lập số 114 ra ngày 01/01/1942), và ký tên:

"Tháng ngày thấm thoát chóng như thoi
Năm cũ qua rồi, chúc năm mới:
Chúc phe xâm lược sẽ diệt vong!
Chúc phe dân chủ sẽ thắng lợi!
Chúc đồng bào ta đoàn kết mau
Chúc Việt Minh ta càng tấn tới!
Chúc toàn quốc ta trong năm này
Cờ đỏ ngôi sao bay phất phới!
Năm này là năm rất vẻ vang
Cách mạng thành công khắp thế giới".

Cũng trong số báo trên, Người viết bài "Năm mới, công việc mới" dự đoán tình hình thế giới năm 1942 và khẳng định rằng: "Nga nhất định thắng, Đức nhất định bại. Anh, Mỹ sẽ được, Nhật Bản sẽ thua". Đó là thời cơ nước ta giành được độc lập, tự do. Vì vậy mọi người phải chuẩn bị và mau đoàn kết lại". Trong diễn ca của Bác viết năm 1942, tóm tắt lịch sử Việt Nam đã mở đầu bằng hai câu thơ: "Dân ta phải biết sử ta/Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam". Ngày 27/8/1942, trên đường công tác ở Quảng Tây (Trung Quốc) vùng gần biên giới Việt - Trung, Bác Hồ bị Quốc dân Đảng Trung Quốc bắt giam và chuyển qua nhiều nhà lao. Thời gian này, Bác đã viết tập *"Ngục trung nhật ký"* (Nhật ký trong tù) để lại cho hậu thế một tập thơ bất hủ.

Đúng dịp Tết Nguyên đán Nhâm Ngọ (tháng 02/1942), giữa rừng Pác Bó, Cao Bằng, Việt Minh tuyên truyền, Bộ đã ấn hành và ra mắt lần đầu tiên Diễn ca "Lịch sử nước ta" của lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc. Bức tranh lịch sử đấu tranh chống ngoại xâm của nhân dân ta đã được Bác chọn lọc, giới thiệu, khái quát thông qua những nhân vật, những sự kiện lịch sử chân thực, khách quan. Qua đó nêu bật truyền thống yêu nước, bất khuất và tinh thần đoàn kết của dân tộc Việt Nam từ thời vua Hùng dựng nước và kết thúc Diễn ca Người đã nêu rõ: "Dân ta phải biết sử ta. Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam"... Người chọn thơ lục bát làm phương tiện thể hiện và khéo léo chuyển tải kiến thức lịch sử cơ bản đến người dân (vì khi đó hơn 90% dân số Việt Nam mù chữ và đói nghèo) thông qua 208 câu lục bát dung dị, dễ nhớ và dễ thuộc. Qua đó nắm được bài học kinh nghiệm cốt tử, như Bác Hồ đã khẳng định ở hai câu thơ kết thúc phần diễn ca của tác phẩm: "Dân ta xin nhớ chữ đồng/ Đồng tình, đồng sức, đồng lòng, đồng minh". Chính niềm tin vào truyền thống của dân tộc và sức mạnh đoàn kết của toàn dân chắc chắn đưa cuộc đấu tranh đến thành công, nên Bác đã tiên đoán: "1945 - Việt Nam độc lập!". Quả đúng như vậy: Cách mạng Tháng Tám 1945 thành công. Ngày 02/9/1945, trên Quảng trường Ba Đình rực rỡ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đọc Tuyên ngôn Độc lập, công bố trước thế giới một nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - Nhà nước Công Nông đầu tiên ở Đông Nam Á, đã ra đời....

Giá trị thực tiễn lớn lao của tác phẩm "Lịch sử nước ta" chính là ở sự kết hợp giữa yêu cầu khoa học và nghệ thuật, truyền tải thông điệp: học lịch sử dân tộc, vì lịch sử dạy cho ta bài học "Lúc nào dân ta đoàn kết muôn người như một thì nước ta độc lập, tự do" (Chủ tịch Hồ Chí Minh viết đăng trên báo Việt Nam Độc lập - số 117, ngày 01/02/1942). Diễn ca "Lịch sử nước ta" được lấy làm tài liệu học tập cho cán bộ trong các lớp huấn luyện ở Chiến khu, được phổ biến rộng rãi trong nhân dân, nhằm ôn lại truyền thống yêu nước, chống ngoại xâm oanh liệt của dân tộc.

Xuân Giáp Ngọ 1954, ngày 01/02/1954, nhân dịp Tết Nguyên đán Giáp Ngọ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi thư chúc Tết với lời chúc "Kháng chiến, kiến quốc nhất định hoàn toàn thành công". Lúc sinh thời mỗi khi Tết đến, Xuân về, dù bận trăm công ngàn việc lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đối nội, đối ngoại,... Bác vẫn dành thời gian và tâm huyết để sáng tác nhiều bài thơ mừng Xuân mới. Như lời đồng chí Vũ Kỳ, Thư ký của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Từ ngày đất nước ta có Cụ Hồ làm Chủ tịch, dân tộc Việt Nam có thêm một phong tục mới, mỗi lần Xuân đến. Đó là giao thừa đón nghe lời Bác đọc thơ Xuân". Và mùa Xuân Giáp Ngọ 1954 cũng không là ngoại lệ, đây là thời kỳ đất nước đang trong công cuộc kháng chiến kiến quốc. Đẩy mạnh cuộc kháng chiến giành thắng lợi, và tiến hành cải cách ruộng đất để dân cày có ruộng, tạo thành hậu phương vững chắc, chi viện cho chiến trường, lập nên chiến công. Chủ tịch Hồ Chí Minh làm thơ chúc Tết động viên đồng bào, chiến sỹ cả nước (đăng trên Báo Nhân Dân số 163 ngày 01/02/1954). Bác viết:

"Năm mới, quân và dân ta có hai nhiệm vụ rành rành
Đẩy mạnh kháng chiến để giành độc lập tự do
Cải cách ruộng đất là công việc rất to
Dần dần làm cho người cày có ruộng khỏi lo nghèo nàn
Quân và dân ta nhất trí kết đoàn
Kháng chiến, kiến quốc nhất định hoàn toàn thành công
Hòa bình dân chủ thế giới khắp Nam, Bắc, Tây, Đông
Năm mới, thắng lợi càng mới, thành công càng nhiều".

Bài thơ ngắn gọn có 81 từ, viết theo thể tự do có 8 câu, rõ ràng, mạch lạc, dễ hiểu, lời thơ mộc mạc, gần gũi, thân quen nhưng chứa đựng cả một chủ trương lớn của Đảng cùng niềm lạc quan, tin tưởng vào thắng lợi cuối cùng trong giai đoạn quyết chiến chiến lược. Đó là: đánh thắng thực dân Pháp xâm lược, chấm dứt cuộc kháng chiến trường kỳ gian khổ của dân tộc và thực hiện cải cách ruộng đất để người dân có ruộng, từng bước thoát khỏi nghèo nàn. Lời thơ chúc Tết của Chủ tịch Hồ Chí Minh vừa là mừng Xuân, vừa nêu nhiệm vụ, căn dặn, chỉ bảo cụ thể. Người kêu gọi "quân dân ta nhất trí kết đoàn" thực hiện tốt "hai nhiệm vụ rành rành" là "kháng chiến, kiến quốc". Tết Giáp Ngọ (1954), Bác đã gửi tặng mỗi cán bộ, chiến sỹ ở mặt trận một chiếc ca uống nước có in hàng chữ đỏ tươi "Kiên quyết làm tròn nhiệm vụ". Ngay khi chiến dịch sắp bắt đầu, Người đã gửi thư cho bộ đội ở Điện Biên Phủ: "Các chú sắp ra mặt trận. Nhiệm vụ các chú lần này rất to lớn, khó khăn nhưng cũng rất vinh quang, Chủ tịch Hồ Chí Minh tin chắc chắn rằng các chú sẽ phát huy những thắng lợi vừa qua, quyết tâm vượt khó khăn gian khổ để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang sắp tới". Ngay sau khi quân ta tiêu diệt cụm cứ điểm Him Lam, ngày 15/3/1954, Người gửi bức điện khen ngợi các chiến sỹ Điện Biên Phủ: "Bác và Trung ương Đảng được báo cáo về trận thắng đầu tiên của Quân đội ta ở Điện Biên Phủ. Bác và Trung ương có lời khen các đồng chí. Các đồng chí chớ chủ quan khinh địch, quyết giành toàn thắng cho chiến dịch này".

Ngày 08/5/1954, chỉ một ngày sau khi các chiến sỹ ta đã đánh chiếm Sở Chỉ huy của địch, bắt sống tướng De Castries và toàn bộ Bộ Chỉ huy của địch ở tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ, chiến dịch Điện Biên Phủ đã hoàn toàn thắng lợi, Người đã viết thư khen ngợi: "Quân ta đã giải phóng Điện Biên Phủ. Bác và Chính phủ thân ái gửi lời khen ngợi cán bộ, chiến sỹ, dân công, thanh niên xung phong và đồng bào địa phương đã làm tròn nhiệm vụ một cách vẻ vang". Từ tầm nhìn, sự lãnh đạo đầy thao lược và sáng tạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, chúng ta đã làm nên kỳ tích lịch sử trong Đông - Xuân 1953 - 1954, đỉnh cao là Chiến dịch Điện Biên Phủ, kết thúc vẻ vang cuộc kháng chiến chín năm chống thực dân Pháp xâm lược. Như khẳng định của Đại tướng Võ Nguyên Giáp: "Chiến thắng Điện Biên Phủ là công đầu thuộc Chủ tịch Hồ Chí Minh". Những vần thơ tiên của Bác Hồ trong mùa Xuân Giáp Ngọ năm ấy, đã trở thành hiện thực. Mùa Xuân Giáp Ngọ 1954 là mùa Xuân đại thắng lợi, quân dân ta đã làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ chấn động địa cầu.

Xuân Bính Ngọ 1966, giặc Mỹ điên cuồng leo thang chiến tranh, trực tiếp đổ quân vào miền Nam, dùng không quân, hải quân đánh phá miền Bắc. Thơ chúc Tết Bính Ngọ 1966 của Chủ tịch Hồ Chí Minh đăng trên Báo Nhân Dân số 4289 ngày 01/01/1966 như tiếng kèn xung trận vang vọng hào khí non sông:

"Mừng miền Nam rực rỡ chiến công
Nhiều Dầu Tiếng, Bầu Bàng, Plây Me, Đà Nẵng…
Mừng miền Bắc chiến đấu anh hùng
Giặc Mỹ leo thang ngày càng thua nặng
Đồng bào cả nước đoàn kết một lòng
Tiền tuyến, hậu phương toàn dân cố gắng
Thi đua sản xuất, chiến đấu xung phong
Chống Mỹ, cứu nước, ta nhất định thắng".

Ngày 17/7/1966, Người viết lời kêu gọi chống Mỹ, cứu nước lịch sử (đăng trên Báo Nhân Dân số 4484 ngày 17/7/1966, phát trên sóng Đài Tiếng nói Việt Nam sáng 17/7/1966, hiện được bảo quản tại Bảo tàng Hồ Chí Minh). Cả nước hưởng ứng mạnh mẽ lời kêu gọi của Bác, dấy lên phong trào "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược": "Chiến tranh có thể kéo dài năm, mười năm, hai mươi năm hoặc lâu hơn nữa. Hà Nội, Hải Phòng và một số thành phố khác có thể bị tàn phá. Song nhân dân Việt Nam quyết không sợ, không có gì quý hơn độc lập tự do. Đến ngày thắng lợi, nhân dân ta sẽ xây dựng lại đất nước ta "đường hoàng hơn, to đẹp hơn".

Vâng theo lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, thế hệ hôm nay đang nỗ lực xây dựng đất nước đường hoàng, tươi đẹp trong sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước như mong muốn của Người và các thế hệ tiền bối cách mạng, các anh hùng liệt sỹ đã xả thân quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh để có đất nước hôm nay. Mỗi khi Tết đến, Xuân về chúng ta nhớ lại mùa Xuân năm Ngọ của Người với dấu ấn đặc biệt, một con người, một vĩ nhân của mọi thời đại, suốt đời cống hiến, hy sinh cho non sông, đất nước. Bác lo nỗi lo của dân, vui niềm vui của dân, luôn vì sự nghiệp cách mạng cao cả của dân tộc và loài người để hôm nay, mùa Xuân đất nước ta hưởng trọn niềm vui. *"Bác đi di chúc giục lòng ta/ Cho cả muôn đời một khúc ca/ Lẽ sống, niềm tin, mong ước lớn/ Và tình thương ơn nghĩa bao la."* (*"Theo chân Bác"* - Tố Hữu).■

CÔNG AN NHÂN DÂN "KỶ LUẬT NHẤT - TRUNG THÀNH NHẤT - GẦN DÂN NHẤT", GÓP PHẦN THỰC HIỆN THẮNG LỢI CÁC MỤC TIÊU CHIẾN LƯỢC CỦA ĐẢNG

Đại tướng LƯƠNG TAM QUANG

Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

Phát huy truyền thống hơn 80 năm xây dựng, chiến đấu, trưởng thành và những thành quả to lớn trong công tác bảo vệ an ninh, trật tự của lớp lớp tướng lĩnh, sỹ quan, cán bộ, chiến sỹ, công nhân viên Công an nhân dân, toàn lực lượng Công an nhân dân nguyện trung thành tuyệt đối với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân, luôn chỉ biết "còn Đảng thì còn mình", "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ", không ngừng nỗ lực phấn đấu, vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ chính trị được giao, xứng đáng là "thanh bảo kiếm", "lá chắn thép" bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ Nhân dân.

Đại tướng Lương Tam Quang - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy CATW, Bộ trưởng Bộ Công an. Ảnh: Cổng Thông tin điện tử Bộ Công an.

Nhân dịp Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 81, ngày 15/12/2025, Đại tướng Lương Tam Quang - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương (CATW), Bộ trưởng Bộ Công an đã có bài viết quan trọng: "Công an nhân dân "Kỷ luật nhất - Trung thành nhất - Gần dân nhất", góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược của Đảng". Tạp chí PC&CC trân trọng giới thiệu bài viết của đồng chí Bộ trưởng.

Lực lượng Công an nhân dân (CAND) đã có bước lớn mạnh, trưởng thành vượt bậc, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân tin cậy giao phó.

Năm 2025, bên cạnh những thuận lợi cơ bản, tình hình bên trong, bên ngoài cũng xuất hiện nhiều khó khăn, thách thức, gia tăng áp lực đối với công tác bảo vệ an ninh, trật tự (ANTT). Dưới sự lãnh đạo trực tiếp, tuyệt đối về mọi mặt của Đảng, quản lý thống nhất của Nhà nước, sự phối hợp chặt chẽ, có hiệu quả của Quân đội nhân dân, các ban, bộ, ngành, địa phương, sự giúp đỡ của Nhân dân, toàn lực lượng CAND đã phát huy truyền thống vẻ vang, nỗ lực phấn đấu, đạt nhiều kết quả quan trọng trong công tác bảo đảm ANTT, được các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, lãnh đạo các ban, bộ, ngành, trung ương, địa phương ghi nhận, đánh giá cao, Nhân dân đồng tình, ủng hộ.

Lực lượng CAND tiếp tục đi đầu triển khai Nghị quyết số 18- NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khoá XII, vận hành mô hình Công an địa phương hai cấp từ 01/3/2025, cung cấp thực tiễn để cả hệ thống chính trị tham khảo. Trong thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia, Bộ Công an đã phát huy vai trò Cơ quan thường trực Đề án 06, phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành, địa phương triển khai đồng bộ, quyết liệt Đề án 06 và các chủ trương của Đảng, Nhà nước về phát triển kinh tế số, kinh tế dữ liệu đạt được nhiều kết quả rất quan trọng, góp phần nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế, trong đó chỉ số Chính phủ điện tử tăng 15 bậc, đứng thứ 71/193 quốc gia; tỷ lệ dịch vụ công trực tuyến tăng gấp 09 lần, đạt 82,37% so với trước khi triển khai Đề án 06; kinh tế số tăng trưởng trên 20%/năm, ước đạt 18,3%GDP. Tiên phong thực hiện Nghị quyết số 59-NQ/TW của Bộ Chính trị về hội nhập quốc tế trong tình hình mới, vị thế của CAND Việt Nam được nâng lên tầm cao mới, nhất là sau khi tham mưu tổ chức thành công trên mọi phương diện Lễ mở ký Công ước Hà Nội. Tích cực thực hiện Nghị quyết số 66-NQ/TW của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật, Bộ Công an tiếp tục chủ động tham mưu hoàn thiện pháp luật đối với vấn đề mới, tham mưu sửa đổi, bổ sung 13 Luật, 01 Pháp lệnh và 21 Nghị định. Trong thực hiện Nghị quyết số 68-NQ/TW về phát triển kinh tế tư nhân, tư duy công tác ANTT đã chuyển mạnh từ bảo vệ, quản lý sang kết hợp chặt chẽ giữa bảo vệ, quản lý và đồng hành, hỗ trợ, kiến tạo phát triển; tiếp tục giảm 20 - 30% thời gian giải quyết, 30% lệ phí nhiều thủ tục hành chính trong quản lý nhà nước về ANTT, đi đôi với chỉ đạo triển khai quyết liệt cao điểm đấu tranh với

Tổng Bí thư Tô Lâm đến dự Đại hội đại biểu Đảng bộ Công an Trung ương lần thứ VIII. Ảnh: Cổng Thông tin điện tử Bộ Công an.

Tổng Bí thư Tô Lâm gắn và trao Bằng Huân chương Sao vàng lần thứ năm tặng lực lượng CAND tại Lễ Kỷ niệm 80 năm Ngày Truyền thống CAND, 20 năm Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Ảnh: Cổng Thông tin điện tử Bộ Công an.

sản xuất, buôn bán hàng giả, buôn lậu, gian lận thương mại, tăng cường bảo vệ người dân, doanh nghiệp.

Công tác bảo vệ ANTT đi sâu giải quyết tận gốc rễ những vấn đề tiềm ẩn phức tạp. An ninh quốc gia được giữ vững, trật tự an toàn xã hội được bảo đảm, an ninh các địa bàn, lĩnh vực trọng điểm tiếp tục được củng cố vững chắc. Quyết liệt đấu tranh có hiệu quả với các đối tượng "cộm cán", chống phá trọng điểm là nguồn tán phát tin sai sự thật, kể cả từ ngoài biên giới lãnh thổ, từ sâu trong nội bộ. Tội phạm về trật tự xã hội tiếp tục được kéo giảm 24,23%, trong đó tội phạm rất nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng giảm sâu gần 27%; tội phạm chống người thi hành công vụ giảm trên 41%, khẳng định môi trường ngày càng an ninh, an toàn, lành mạnh, "thế trận lòng dân" ngày càng vững chắc. Đấu tranh có hiệu quả với tội phạm ma tuý, tội phạm mạng, nhất là tội phạm lừa đảo trực tuyến; tai nạn giao thông, tai nạn cháy kéo giảm cả 3 tiêu chí, phục vụ đắc lực phát triển kinh tế, xã hội, bảo vệ tốt hơn cuộc sống bình yên, hạnh phúc của Nhân dân. Tiếp tục đi đầu trong thực hiện phong trào "cả nước chung tay vì người nghèo - không để ai bị bỏ lại phía sau", "xoá nhà tạm, nhà dột nát", toàn lực lượng CAND đã đóng góp ngày lương, huy động sự vào cuộc của nhiều nhà hảo tâm, phối hợp chặt chẽ với các địa phương xây dựng các trường học, xây dựng, hỗ trợ hàng chục nghìn ngôi nhà, tổ chức khám chữa bệnh miễn phí cho các hộ nghèo, khó khăn vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số, những gia đình bị mất nhà do thiên tai, lũ lụt.KTừ đầu nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng đến nay, trong bối cảnh tình hình thế giới, khu vực chuyển động nhanh, hết sức phức tạp, nhiều vấn đề chưa có tiền lệ. Song với sự gương mẫu, tiên phong thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII và các chủ trương chiến lược của Đảng, sự trung thành tuyệt đối với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân, hết lòng vì nước, vì dân, dám nghĩ, dám làm, dám đột phá vào những vấn đề mới, phức tạp, dám hy sinh vì sự nghiệp chung, lực lượng CAND đã có bước lớn mạnh, trưởng thành vượt bậc, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân tin cậy giao phó, củng cố tin yêu của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Tạo động lực, sức mạnh mới để lực lượng CAND hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới

Năm 2026 là năm tiếp tục triển khai các nghị quyết Bộ Chính trị mới ban hành gần đây, năm đầu tiên triển khai Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Công an Trung ương (CATW) lần thứ VIII, với hàng loạt tư duy mới, đột phá nhằm đưa đất nước thoát khỏi bẫy thu nhập trung bình, phấn đấu đạt 2 mục tiêu chiến lược 100 năm, đến năm 2045 trở thành nước có thu nhập cao, đưa công tác bảo vệ ANTT gia tăng đóng góp trong thực hiện các mục tiêu chiến lược của Đảng.

Bối cảnh tình hình đó đặt ra yêu cầu, nhiệm vụ ngày càng cao đối với lực lượng Công an trong giai đoạn cách mạng mới của đất nước, đó là vừa bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa, bảo vệ Nhân dân, giữ vững môi trường hoà bình, ổn định, an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, vừa phải gia tăng đóng góp, tạo nền tảng cho việc thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIV và các mục tiêu chiến lược của Đảng. Trải qua một nhiệm kỳ nhiều dấu ấn, nhiều kết quả có tính bước ngoặt, lịch sử, kỳ tích, đang đặt ra cho toàn lực lượng Công an trách nhiệm vẻ vang "vượt qua chính mình", tạo ra những dấu ấn, kỳ tích mới, xứng đáng với sự tin cậy của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Để hoàn thành thắng lợi các mục tiêu, chỉ tiêu công tác năm 2026, toàn lực lượng CAND sẽ dốc toàn tâm, toàn lực bảo vệ tuyệt đối an ninh, an toàn Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng và bầu cử đại biểu Quốc hội khoá XVI, bầu cử đại biểu Hội đồng nhân dân nhiệm kỳ 2026 - 2031, không để xảy ra sơ suất dù là nhỏ nhất. Tiếp tục làm tốt công tác tham mưu chiến lược với Đảng, Nhà nước, bảo đảm chủ động ứng biến với tình hình, thúc đẩy cơ hội, biến thách thức thành cơ hội, đẩy lùi nguy cơ, mở rộng không gian và tạo động lực phát triển mới cho đất nước. Giữ vững an ninh quốc gia, tiếp tục kéo giảm bền vững tội phạm, duy trì vị thế quốc gia trong nhóm nước hàng đầu thế giới về an ninh, an toàn để thu hút bạn bè quốc tế đến du lịch, đầu tư vào Việt Nam. Tạo bước chuyển mới trong đối ngoại và hội nhập quốc tế về ANTT, tiếp tục củng cố vành đai an ninh bên ngoài biên giới lãnh thổ bằng những bước đi chủ động, vững chắc. Không ngừng đổi mới tư duy quản trị ANTT, chuyển mạnh từ thực hiện "trách nhiệm công vụ" sang "trách nhiệm công vụ gắn với trách nhiệm phục vụ", từ "mệnh lệnh, phục tùng" sang "mệnh lệnh, phục tùng và chủ động đề xuất, kiến tạo phát triển". Ứng dụng mạnh mẽ khoa học, công nghệ, kết hợp chặt chẽ với thi hành pháp luật nghiêm minh, tạo đột phá mới trong bảo đảm trật tự, an toàn giao thông, quản lý cư trú, hoạt động của người nước ngoài tại Việt Nam, củng cố xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh. Tập trung phát triển công nghiệp an ninh, công nghiệp dữ liệu, sớm có đóng góp đo đếm được vào mục tiêu tăng trưởng hai con số của đất nước. Duy trì vị thế đi đầu, nòng cốt trong chuyển đổi số quốc gia, góp phần vận hành mô hình chính quyền địa phương hiệu năng, hiệu quả, phục vụ Nhân dân tốt nhất. Tập trung xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng CAND cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Triển khai sâu rộng việc học tập, làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Sáu điều Bác Hồ dạy CAND; lan toả mạnh mẽ phong trào thi đua "Ba nhất" "Kỷ luật nhất - Trung thành nhất - Gần dân nhất" trong toàn lực lượng Công an, tạo động lực, sức mạnh mới để lực lượng Công an hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới.

Phát huy truyền thống hơn 80 năm xây dựng, chiến đấu, trưởng thành và những thành quả to lớn trong công tác bảo vệ ANTT của lớp lớp tướng lĩnh, sỹ quan, cán bộ, chiến sỹ, công nhân viên CAND, toàn lực lượng CAND nguyện trung thành tuyệt đối với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân, luôn chỉ biết "còn Đảng thì còn mình", "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ", không ngừng nỗ lực phấn đấu, vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ chính trị được giao, xứng đáng là "thanh bảo kiếm", "lá chắn thép" bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ Nhân dân.■

DIỄN ĐÀN ĐẦU NĂM

NHÌN LẠI 25 NĂM PHONG TRÀO TOÀN DÂN THAM GIA PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY

Hội thi "Báo Cháy 114" tại Khu Công nghiệp Hải Hà, tỉnh Quảng Ninh. *Ảnh: Tư liệu.*

HỒNG HẠNH

Trải qua 25 năm hình thành và phát triển, phong trào Toàn dân tham gia phòng cháy, chữa cháy (PCCC) đã từng bước đi vào nền nếp, có chiều sâu, hiệu quả; phong trào ngày càng phát triển, lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng, trở thành "cánh tay nối dài" của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) cơ sở, khu dân cư và là một bộ phận quan trọng của phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc.

Nhận thức rõ vị trí, tầm quan trọng của công tác PCCC&CNCH, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, chính sách nhằm nâng cao chất lượng công tác PCCC&CNCH và phát huy sức mạnh của cả cộng đồng xã hội đối với công tác này. Nhìn lại lịch sử, mỗi giai đoạn, công tác xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC đều được gắn với những đặc điểm, nhiệm vụ thực tế. Trong thời kỳ chống chiến tranh phá hoại của Đế quốc Mỹ ra miền Bắc, phong trào Toàn dân PCCC gắn liền với các nhiệm vụ trọng yếu của ngành Công an là đấu tranh phòng chống gián điệp, bảo vệ an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội, ngụy trang, sơ tán tài sản, chữa cháy xóa mục tiêu bắn phá của địch, bảo vệ thành quả sản xuất của miền Bắc xã hội chủ nghĩa, chi viện cho tiền tuyến miền Nam đánh Mỹ. Thời kỳ này đã xuất hiện những mô hình tiền thân cho phong trào Toàn dân tham gia PCCC sau này. Đất nước thống nhất, từ năm 1975 đến năm 1986, phong trào Toàn dân PCCC tiếp tục phát triển với nhiệm vụ bảo vệ sản xuất và bình yên cuộc sống nhân dân, góp phần khôi phục đất nước sau chiến tranh. Thời kỳ này phong trào Toàn dân tham gia PCCC phát triển nở rộ ở các nhà máy, xí nghiệp, hợp tác xã, nhất là ở khu vực thành thị, khu công nghiệp. Để kiện toàn mạng lưới các Đội PCCC cơ sở và Dân phòng, Bộ Công an đã chỉ đạo lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH bám địa bàn, cơ sở, tập trung tổ chức tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho lực lượng PCCC của quần chúng, bảo đảm cho lực lượng này đủ sức gánh vác công tác PCCC tại các cơ sở, khu dân cư.

Bước vào thời kỳ đổi mới, để phong trào Toàn dân PCCC đáp ứng yêu cầu của tình hình mới, huy động toàn dân tham gia công tác PCCC, Bộ Công an đã đề xuất Thủ tướng Chính phủ ban hành nhiều văn bản quan trọng từng bước hoàn thiện hành lang pháp lý cho việc xây dựng phong trào Toàn dân PCCC phát triển lớn mạnh. Ngày 04/10/1961, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Lệnh công bố Pháp lệnh "Quy định việc quản lý Nhà nước đối với công tác PCCC". Đây là một trong những pháp lệnh được ban hành sớm nhất của Nhà nước ta, đồng thời là sự kiện quan trọng đánh dấu sự ra đời của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Điều này cho thấy tầm quan trọng của công tác PCCC&CNCH, cũng như để tăng cường hiệu quả quản lý Nhà nước và đề cao trách nhiệm của toàn dân đối với công tác này. Nhân dịp kỷ niệm 35 năm ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ký công bố Pháp lệnh (ngày 04/10/1996), Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 369/1996/QĐ-TTg lấy ngày 04/10 hàng năm là Ngày PCCC Toàn dân. Để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ PCCC trong tình hình mới; ngày 29/6/2001 Quốc hội khóa X, kỳ họp thứ 9 đã thông qua Luật PCCC, có hiệu lực thi hành từ ngày 04/10/2001 và quy định ngày 04/10 hàng năm là Ngày Toàn dân PCCC. Kể từ đó đến nay, trải qua hơn hai thập kỷ hình thành và phát triển, phong trào đã ngày một lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng, đóng góp quan trọng cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Là một phong trào mang tính xã hội hóa cao, nhằm phát huy vai trò, trách nhiệm của mỗi cá nhân, gia đình, cơ quan, doanh nghiệp và cộng đồng trong việc bảo đảm an toàn PCCC, trong những năm qua, dưới sự chỉ đạo sát sao của Đảng, Nhà nước và Bộ Công an, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đóng vai trò nòng cốt đã triển khai nhiều biện pháp đồng bộ, sáng tạo và hiệu quả để huy động cả hệ thống chính trị và nhân dân tham gia PCCC&CNCH.

Hơn hai thập kỷ qua, với phương châm "Lấy phòng ngừa là chính, lấy tuyên truyền làm trọng tâm", lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã đẩy mạnh tuyên truyền bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, gắn liền thực tiễn, qua đó, đã góp phần nâng cao nhận thức của người dân về công tác PCCC&CNCH rõ rệt. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phối hợp với các báo, đài Trung ương và địa phương đăng tải nhiều tin, bài khuyến cáo về an toàn PCCC, tổ chức hàng trăm nghìn buổi tuyên truyền, tập huấn, bồi dưỡng kiến thức và thực hành phương án chữa cháy, CNCH thu hút hàng vạn lượt người tham gia. Hình thức tuyên truyền trên pano, áp phích, khẩu hiệu trực quan... được triển khai sinh động, đều đặn tại các khu dân cư, trường học, cơ sở sản xuất, kinh doanh đã thu hút và đem lại hiệu quả cao trong toàn dân.

Để công tác PCCC&CNCH đã được tiếp cận tới gần người dân hơn, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức nhiều chương trình, mô hình tuyên truyền sáng tạo, thực tiễn. Hàng trăm điểm tuyên truyền, trải nghiệm PCCC&CNCH đã được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH triển khai trên khắp cả nước. Tại đây, người dân đã được tìm hiểu về các trang thiết bị, phương tiện PCCC&CNCH, được nghe tuyên truyền viên phổ biến các kiến thức và pháp luật PCCC&CNCH và tham gia trải nghiệm thực hành các kỹ năng chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.... Tại nhiều địa phương như: Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Nam Định, Phú Thọ... các "Trung tâm Giáo dục cộng đồng về PCCC&CNCH" đã được thành lập thu hút hàng trăm nghìn lượt khách tham gia tham quan và trải nghiệm. Qua đó, công tác PCCC&CNCH đã trở nên gần gũi hơn, kiến thức, kỹ năng của người dân về công tác PCCC&CNCH được nâng cao hơn.

Nhằm mục đích đưa công tác PCCC&CNCH tiếp cận được với cộng đồng rộng rãi, từ năm 2023 đến nay, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng đã triển khai đồng bộ ứng dụng công nghệ số trong công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật về PCCC&CNCH. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phối hợp với các cơ quan, đoàn thể, tổ chức xã hội, cơ quan truyền thông xây dựng các sản phẩm tuyên truyền như: clip, hình ảnh khuyến cáo, khẩu hiệu, tin nhắn… hướng dẫn kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH đăng phát trên nền tảng số như: các báo điện tử, App báo cháy 114, tin nhắn SMS, các trang mạng xã hội như: Zalo, Facebook, Youtube….

Có thể nói, trong 25 năm qua, công tác tuyên truyền xây dựng phong trào Toàn dân PCCC đã có nhiều bước tiến đáng kể, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức và hành động của các tầng lớp nhân dân. Bằng những nỗ lực không ngừng, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã đem công tác PCCC tới gần người dân hơn, nâng cao nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật về PCCC trong toàn xã hội.

Bám sát phương châm "Bốn tại chỗ", phát huy hiệu quả khả năng PCCC&CNCH ngay từ cấp cơ sở, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã xây dựng và duy trì hiệu quả các mô hình về an toàn PCCC&CNCH. Trong đó, nổi bật nhất là hai mô hình: "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và "Điểm Chữa cháy công cộng" được triển khai sâu rộng trên toàn quốc, nhận được sự đồng thuận nhiệt tình của các tầng lớp nhân dân. Tại mỗi Tổ Liên gia được thành lập, các hộ gia đình cùng thống nhất tự nguyện trang bị các phương tiện chữa cháy, xây dựng phương án chữa cháy tại chỗ, tự kiểm tra và tuyên truyền, nhắc nhở các thành viên trong gia đình chấp hành các quy định về an toàn PCCC và hỗ trợ lẫn nhau khi sự cố xảy ra. Còn mô hình "Điểm Chữa cháy công cộng" được triển khai đã không chỉ cung cấp trang thiết bị PCCC cơ bản tại những khu vực ngõ, hẻm nhỏ hẹp, sâu, khu dân cư đông đúc, nơi xe chữa cháy chuyên dụng khó tiếp cận mà còn chú trọng đẩy mạnh công tác tuyên truyền, tập huấn, nâng cao kiến thức, kỹ năng PCCC và trách nhiệm của cộng đồng trong công tác PCCC. Hai mô hình này được song song duy trì thực hiện ở các địa phương đã quán triệt phương châm "4 tại chỗ" hiệu quả, cụ thể hóa, biến mỗi người dân thành một "chiến sỹ PCCC tại chỗ", qua đó, góp phần giúp rút ngắn thời gian xử lý sự cố, tạo điều kiện để người dân ứng cứu kịp thời, hạn chế tối đa thiệt hại về người và tài sản khi có cháy xảy ra. Theo số liệu thống kê của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, tính đến thời điểm hiện tại, trên cả nước đã có 61.000 "Điểm Chữa cháy công cộng" và trên 56.000 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC". Bên cạnh 2 mô hình hiệu quả trên, nhiều mô hình điểm như: "Xã, phường, đặc khu an toàn về PCCC", "Trường học an toàn PCCC", "Cụm doanh nghiệp an toàn PCCC", "Chợ, siêu thị, trung tâm thương mại đạt chuẩn về PCCC; "Tổ tự quản về PCCC&CNCH", "Nhà tôi có bình chữa cháy"... đã được xây dựng và nhân rộng, góp phần tạo nền tảng bền vững cho phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH trên cả nước. Nhờ chú trọng xây dựng, không ngừng nhân rộng các mô hình mà trong những năm qua, mạng lưới PCCC tại chỗ trên cả nước đã được củng cố, từng bước hoàn thiện, phát huy hiệu quả thiết thực, góp phần phát hiện sớm, xử lý kịp thời, hiệu quả các tình huống phát sinh. Trên thực tế, đã có nhiều vụ cháy nhỏ xảy ra tại các khu dân cư trên cả nước được người dân phát hiện và xử lý kịp thời.

Bên cạnh đó, bám sát phương châm "Bốn tại chỗ", tích cực phòng cháy ngay từ cấp cơ sở, các địa phương trên toàn quốc đã đẩy mạnh xây dựng và tăng cường hoạt động của lực lượng PCCC cơ sở. Tính đến nay, trên cả nước có 82.053 Đội Dân phòng trên tổng số 108.547 thôn (đạt tỷ lệ 75,6%) với 748.923 thành viên, và 149.314 Đội PCCC cơ sở với 1.420.297 đội viên. Đây là những "cánh tay nối dài" của lực lượng chuyên nghiệp, phát huy tính chủ động trong công tác PCCC&CNCH, nhiều sự cố cháy nhỏ đã được phát hiện, xử lý thành công ngay từ ban đầu.

Trong 25 năm qua, kể từ khi ra đời đến nay, phong trào Toàn dân tham gia PCCC đã luôn được gắn kết chặt chẽ với các phong trào thi đua yêu nước, xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư, xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh. Công tác PCCC dần trở thành một tiêu chí quan trọng trong đánh giá mức độ an toàn, phát triển bền vững của địa phương, cơ sở sản xuất, kinh doanh. Thông qua đó, nội dung PCCC không chỉ là nhiệm vụ riêng lẻ mà trở thành yêu cầu thường xuyên trong sinh hoạt cộng đồng, góp phần hình thành ý thức tự quản, tự phòng ngừa và hỗ trợ lẫn nhau khi xảy ra sự cố. Nhờ đó, phong trào đã thực sự phát triển cả về chiều rộng và chiều sâu, nhiều tập thể, cá nhân tiêu biểu, xuất sắc trong phong trào PCCC&CNCH đã được biểu dương, khen thưởng, tạo sức lan tỏa và động lực mạnh mẽ để phong trào tiếp tục phát triển.

Có thể nói, qua 25 năm triển khai phong trào Toàn dân tham gia PCCC, với sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước và sự phối hợp chặt chẽ của các cấp, các ngành, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, phong trào Toàn dân PCCC đã không ngừng phát triển sâu rộng, trở thành nhiệm vụ thường xuyên, có ý nghĩa thiết thực đối với sự nghiệp bảo vệ tính mạng, tài sản của Nhà nước và nhân dân. Phong trào đã khẳng định vai trò quan trọng trong sự nghiệp bảo vệ an ninh, an toàn cho cộng đồng, góp phần giữ vững ổn định xã hội và phát triển bền vững đất nước. Qua việc phát triển phong trào, nhận thức, ý thức trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp và quần chúng nhân dân về công tác PCCC từng bước được nâng cao; nhiều mô hình, cách làm hiệu quả đã được xây dựng và nhân rộng; nhiều vụ cháy nhỏ, cháy tại nhà dân đã được phát hiện, xử lý ngay từ ban

(Xem tiếp trang 10)

TRUNG TƯỚNG, PGS, TS LÊ QUANG BỐN – BÍ THƯ ĐẢNG ỦY, HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY:

"XÂY DỰNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY VỮNG VÀNG BẢN LĨNH ĐỔI MỚI SÁNG TẠO - HỘI NHẬP VƯƠN XA"

MINH ANH
(Thực hiện)

Năm 2025 khép lại với nhiều dấu ấn đặc biệt đối với Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy (PCCC) – một năm vừa mang tính bản lề, vừa mở ra những định hướng chiến lược lâu dài trong tiến trình xây dựng nhà trường trở thành trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học (NCKH) hàng đầu về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH), đáp ứng yêu cầu xây dựng lực lượng Công an nhân dân (CAND) vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại trong tình hình mới. Nhân dịp Xuân mới Bính Ngọ 2026 và hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày Truyền thống Trường Đại học PCCC (02/9/1976 – 02/9/2026), Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy đã có cuộc trò chuyện với Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Bí thư Đảng ủy, Hiệu trưởng nhà trường về những kết quả nổi bật trong năm 2025, những dấu mốc chính trị quan trọng cũng như định hướng phát triển của nhà trường trong giai đoạn tiếp theo.

Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn phát biểu chỉ đạo tại Lễ Công bố và trao Quyết định bổ nhiệm chức danh Phó Giáo sư năm 2025. Ảnh: Anh Tuân.

Phóng viên (PV): *Thưa đồng chí Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Bí thư Đảng ủy, Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC, năm 2025 được đánh giá là một năm có ý nghĩa bản lề đối với Trường Đại học PCCC với nhiều sự kiện chính trị trọng đại và những chuyển biến mạnh mẽ trên các mặt công tác. Đồng chí có thể khái quát những kết quả nổi bật nhất của nhà trường trong năm qua?*

Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn: Năm 2025 diễn ra trong bối cảnh tình hình thế giới và khu vực tiếp tục có nhiều biến động phức tạp; các nguy cơ an ninh phi truyền thống, thiên tai, cháy, nổ, tai nạn, sự cố ngày càng gia tăng cả về tần suất và mức độ nguy hiểm. Trong nước, Đảng và Nhà nước ban hành nhiều chủ trương, nghị quyết mang tính chiến lược, tạo hành lang chính trị, pháp lý mới cho phát triển giáo dục, khoa học, công nghệ và xây dựng lực lượng CAND. Trước yêu cầu đó, Trường Đại học PCCC đã quán triệt sâu sắc sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an; triển khai đồng bộ, quyết liệt các mặt công tác và hoàn thành toàn diện nhiệm vụ được giao. Trên cơ sở quán triệt sâu sắc tinh thần các nghị quyết mới của Bộ Chính trị, nhà trường xác định khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và đột phá giáo dục, đào tạo là "trục xương sống" cho chặng đường phát triển trong tình hình mới.

Dấu ấn nổi bật trước hết trong năm 2025 của nhà trường là tổ chức thành công Đại hội Đảng bộ Trường Đại học PCCC lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2025 – 2030; hoàn thiện đầy đủ hồ sơ báo cáo Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương chuẩn y kết quả bầu cử. Kịp thời kiện toàn tổ chức đảng, chỉ định, bổ sung Bí thư, Phó Bí thư các Đảng bộ cơ sở, chi bộ cơ sở. Trong năm, nhà trường đã tổ chức đổi thẻ đảng viên cho hơn 1.000 đảng viên tại ba cơ sở đào tạo; triển khai nghiêm túc công tác kiểm tra, giám sát, sinh hoạt chuyên đề, nắm bắt tư tưởng cán bộ, đảng viên và học viên. Những kết quả đó tiếp tục khẳng định vai trò hạt nhân lãnh đạo toàn diện của Đảng đối với mọi mặt công tác của nhà trường.

Trên lĩnh vực giáo dục, đào tạo, nhà trường đã triển khai quyết liệt Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo. Trong năm 2025, trường hoàn thành việc rà soát, sửa đổi, bổ sung và cập nhật hệ thống chương trình, giáo trình, tài liệu giảng dạy phù hợp với Luật PCCC&CNCH; mô hình tổ chức Công an hai cấp; đồng thời tăng cường phương pháp dạy học tích cực, đào tạo theo tình huống, mô phỏng gắn lý luận với thực tiễn công tác PCCC&CNCH. Nhà trường đã tổ chức giảng dạy, thi và chấm thi cho hàng trăm học phần với tổng số hàng nghìn bài thi; tổ chức kiểm tra, giám sát; xây dựng ngân hàng đề thi với hàng trăm bộ đề chính thức cho các môn học cơ bản. Đặc biệt, hệ thống quản lý học tập trực tuyến đối với các lớp hệ Dân sự tiếp tục được vận hành hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo trong điều kiện chuyển đổi số.

Trong năm 2025, Đoàn Giảng viên nhà trường tham gia Hội giảng cấp Bộ đã đạt giải Ba toàn đoàn; Giải Nhì lĩnh vực tiếng Anh; giải Ba lĩnh vực Nghiệp vụ Cảnh sát; về giải cá nhân có 02 Giải Nhì, 05 Giải Ba. Đội tuyển nhà trường tham gia Kỳ thi Olympic Vật lý Sinh viên toàn quốc đạt giải Nhất toàn đoàn trong đó có 01 giải Nhất, 01 giải Nhì, 01 giải Ba và 02 giải Khuyến khích và kỳ thi Olympic Tin học ICPC Miền Bắc 2025 đạt giải Nhất khối chuyên, lọt vào top 100 đội mạnh nhất cả nước để thi tiếp khu vực Châu Á.

Công tác tuyển sinh năm 2025 đạt kết quả tích cực, thể hiện rõ sự chủ động, linh hoạt và thích ứng kịp thời của nhà trường. Cụ thể, trường đã nhập học 200 học viên đại học chính quy Công an, đạt 100% chỉ tiêu được giao; tuyển sinh 483 chỉ tiêu đại học cho cán bộ CAND, đạt tỷ lệ 95,83%; tuyển sinh đủ 02 chỉ tiêu đào tạo Tiến sỹ; tuyển sinh 20 chỉ tiêu đào tạo Thạc sỹ trong và ngoài CAND. Đáng chú ý, tuyển sinh hệ ngoài ngành Công an tiếp tục có bước phát triển rõ rệt với 353 học viên trúng tuyển trong năm học 2025 – 2026, nâng tổng số học viên Hệ Dân sự đang đào tạo lên 645 học viên. Đây là kết quả trực tiếp của việc đẩy mạnh truyền thông tuyển sinh, ứng dụng đa công nghệ, chuyển đổi số, đồng thời khẳng định nhu cầu ngày càng lớn của xã hội đối với nguồn nhân lực PCCC&CNCH chất lượng cao.

Thi đua Dạy tốt, học tốt ở Trường Đại học PCCC. Ảnh: Hồng Vân

Cùng với đào tạo, công tác NCKH và đổi mới sáng tạo được đẩy mạnh theo tinh thần Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị. Trong năm 2025, nhà trường triển khai nhiều nhiệm vụ khoa học, công nghệ trọng tâm như: xây dựng và triển khai Nghị quyết số 04/NQ-ĐU ngày 22/12/2025 về đột phá phát triển khoa học và công nghệ của Trường Đại học PCCC giai đoạn 2026 – 2031; triển khai nhiệm vụ đầu tư công phục vụ đào tạo, NCKH và các nhiệm vụ sản xuất thử nghiệm sản phẩm hình thành từ đề tài khoa học cấp Nhà nước, cấp Bộ.... Đề tài khoa học các cấp được nghiệm thu đúng tiến độ. Nhiều hội thảo khoa học các cấp với nội dung chuyên sâu, thiết thực như: "Công tác chữa cháy, CNCH đối với tai nạn, sự cố tàu điện"; "Phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo phục vụ xây dựng công nghiệp an ninh lĩnh vực PCCC&CNCH" theo Kết luận số 158-KL/TW của Bộ Chính trị; "Công tác giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực PCCC&CNCH phục vụ sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước" được tổ chức thu hút đông đảo các nhà khoa học tham gia. Một dấu mốc đặc biệt quan trọng trong năm 2025 là việc Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy in được Hội đồng Chức danh Giáo sư Nhà nước nâng điểm khoa học từ 0,75 lên 1,0 kể từ năm 2025. Đặc biệt, với sự ra đời của Tạp chí điện tử, Tạp chí PC&CC đã lọt vào Top 10 đơn vị tạp chí khoa học được đánh giá ở mức Tốt khi tham gia Đánh giá đo lường mức độ trưởng thành Chuyển đổi số báo chí năm 2025. Đây không chỉ là niềm vui riêng của Tạp chí mà còn là niềm tự hào chung của nhà trường, khẳng định chất lượng học thuật, uy tín khoa học của Tạp chí trong hệ thống tạp chí khoa học của lực lượng CAND và trong cả nước.

Công tác chuyển đổi số tiếp tục được xác định là một trong những trụ cột phát triển của nhà trường. Trên cơ sở bám sát các định hướng lớn của Bộ Công an và tinh thần Nghị quyết số 57-NQ/TW, nhà trường triển khai đồng bộ các giải pháp chuyển đổi số trong quản lý, đào tạo và NCKH; nhiều quy trình quản lý đào tạo, khảo thí, NCKH, hành chính được số hóa, góp phần nâng cao hiệu quả điều hành, giảm thủ tục trung gian, tăng tính minh bạch. Nhà trường đặt mục tiêu hoàn thành số hóa 100% hồ sơ, tài liệu hình thành trong năm 2025, từng bước xây dựng nền tảng dữ liệu số thống nhất, tạo tiền đề cho triển khai tác chiến số trong đào tạo PCCC&CNCH thời gian tới.

Mở rộng quan hệ phối hợp và hợp tác quốc tế, tranh thủ mọi nguồn lực để đẩy nhanh nhịp độ phát triển là một trong những điểm sáng nổi bật của nhà trường trong năm 2025. Bên cạnh việc duy trì hợp tác hiệu quả với nước bạn Lào, Campuchia, Liên bang Nga..., nhà trường đã mở rộng quan hệ đào tạo với Pháp, Hàn Quốc, Singapore, Trung Quốc,... Song song với liên kết đào tạo, nhà trường đã cử nhiều đoàn công tác đi tập huấn, dự hội thảo tại nước ngoài; đón tiếp chu đáo nhiều lượt lãnh đạo Bộ Công an đến thăm và làm việc. Qua đó, việc hợp tác, liên kết đào tạo, NCKH, chuyển giao công nghệ trong lĩnh vực PCCC&CNCH được đẩy mạnh với các đối tác trong và ngoài nước. Đặc biệt, nhà trường đã cử các giảng viên giàu kinh nghiệm tham gia Đoàn Công tác của Bộ Công an sang Myanmar làm nhiệm vụ CNCH quốc tế, hỗ trợ Myanmar khắc phục hậu quả động đất, khẳng định bản lĩnh, năng lực chuyên môn, trách nhiệm của cán bộ, chiến sỹ nhà trường; góp phần nâng cao vai trò, vị thế và uy tín quốc tế của Việt Nam trong việc thực hiện sứ mệnh nhân đạo toàn cầu.

Những kết quả toàn diện đó đã tạo nền tảng chính trị vững chắc, cơ sở thực tiễn và động lực mới để Trường Đại học PCCC bước vào giai đoạn phát triển tiếp theo với tư duy đổi mới và tầm nhìn dài hạn.

PV: *Đại hội Đảng bộ Trường lần thứ XIV được xem là sự kiện chính trị trọng đại của năm 2025. Đồng chí đánh giá như thế nào về ý nghĩa của Đại hội đối với sự phát triển của nhà trường trong giai đoạn mới?*

Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn: Đại hội Đảng bộ Trường Đại học PCCC lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2025 – 2030 là dấu mốc chính trị có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, tạo nền tảng chính trị vững chắc cho sự phát triển của nhà trường trong giai đoạn mới. Đại hội đã tổng kết toàn diện nhiệm kỳ 2020 – 2025, đánh giá khách quan những kết quả đạt được, chỉ rõ những hạn chế, tồn tại và nguyên nhân; đồng thời xác định rõ phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ và các khâu đột phá trong nhiệm kỳ 2025 – 2030. Đại hội cũng đã thông qua Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Trường Đại học PCCC lần thứ XIV với các chỉ tiêu, mục tiêu cụ thể nhằm tiếp tục xây dựng Đảng bộ trong sạch, vững mạnh, không ngừng đổi mới toàn diện các mặt công tác, trọng tâm là giữ vững và nâng cao chất lượng, uy tín đào tạo, NCKH của nhà trường.

Điểm nhấn của Đại hội là tư duy phát triển mới, nhấn mạnh yêu cầu xây dựng Trường Đại học PCCC trở thành trung tâm đào tạo, NCKH, đổi mới sáng tạo hàng đầu trong lĩnh vực PCCC&CNCH; gắn đào tạo với thực tiễn chiến

đấu; gắn phát triển nhà trường với yêu cầu xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chính quy, tinh nhuệ, hiện đại theo tinh thần Nghị quyết số 12-NQ/TW của Bộ Chính trị. Thành công của Đại hội đã thể hiện sự đoàn kết, thống nhất trong toàn Đảng bộ, tạo động lực và khí thế mới để cán bộ, giảng viên, học viên nhà trường phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong những năm tới.

PV: *Thưa đồng chí Trung tướng, Trường Đại học PCCC đã xác định triết lý giáo dục "Trung thành – Sáng tạo – Hội nhập" là giá trị cốt lõi, xuyên suốt trong quá trình xây dựng và phát triển. Đồng chí có thể chia sẻ rõ hơn về nội hàm của triết lý này cũng như cách nhà trường cụ thể hóa trong thực tiễn giáo dục, đào tạo và xây dựng lực lượng hiện nay?*

Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn: Triết lý giáo dục "Trung thành – Sáng tạo – Hội nhập" không phải là khẩu hiệu hình thức, mà là sự đúc kết từ truyền thống gần 50 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của Trường Đại học PCCC, đồng thời phản ánh yêu cầu phát triển tất yếu của nhà trường trong bối cảnh mới. Trong đó, **"Trung thành"** là giá trị nền tảng, thể hiện sự trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và Nhân dân; kiên định mục tiêu, lý tưởng cách mạng; xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên, học viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, sẵn sàng nhận và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ. Đây là yêu cầu xuyên suốt, được đặt lên hàng đầu trong giáo dục, đào tạo của lực lượng CAND và Cảnh sát PCCC&CNCH. **"Sáng tạo"** là động lực then chốt cho phát triển bền vững, thể hiện ở đổi mới chương trình, phương pháp đào tạo; tăng cường đào tạo theo tình huống, mô phỏng, thực hành; đẩy mạnh NCKH, đổi mới sáng tạo, ứng dụng công nghệ mới trong huấn luyện PCCC&CNCH, qua đó nâng cao chất lượng đào tạo thực chất. **"Hội nhập"** là yêu cầu tất yếu trong bối cảnh toàn cầu hóa, nhằm mở rộng hợp tác, tiếp cận các chuẩn mực đào tạo tiên tiến của khu vực và thế giới, trên cơ sở giữ vững bản sắc, truyền thống và yêu cầu đặc thù của lực lượng CAND; hội nhập để phát triển nhưng không hòa tan.

Trong thực tiễn, triết lý giáo dục này được cụ thể hóa đồng bộ trong xây dựng chương trình đào tạo, chuẩn đầu ra, phát triển đội ngũ, NCKH, chuyển đổi số và hợp tác quốc tế, trở thành "sợi chỉ đỏ" định hướng cho Trường Đại học PCCC phát triển bền vững, hiện đại, hội nhập trong kỷ nguyên vươn mình.

PV: *Thưa đồng chí Trung tướng, trong năm học 2024 – 2025, Trường Đại học PCCC vinh dự được Chính phủ tặng Cờ thi đua trong phong trào thi đua "Vì An ninh Tổ quốc", ghi nhận những nỗ lực, thành tích nổi bật trong công tác giáo dục, đào tạo và xây dựng lực lượng CAND chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Cũng tại Hội nghị tổng kết, đồng chí vinh dự đón nhận Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Nhì. Đồng chí có thể chia sẻ ý nghĩa của những phần thưởng cao quý này đối với Nhà trường và cá nhân đồng chí?*

Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn: Việc Trường Đại học PCCC vinh dự được Chính phủ tặng Cờ thi đua trong phong trào thi đua "Vì An ninh Tổ quốc" năm học 2024 – 2025 là niềm tự hào lớn lao, đồng thời là sự ghi nhận hết sức quan trọng của Đảng, Nhà nước và Chính phủ đối với những nỗ lực bền bỉ, toàn diện của nhà trường trong công tác giáo dục, đào tạo, NCKH và xây dựng lực lượng. Phần thưởng cao quý này không chỉ khẳng định những kết quả nổi bật mà nhà trường đã đạt được trong thời gian qua, mà còn thể hiện sự tin tưởng, kỳ vọng của Đảng, Nhà nước, Bộ Công an đối với vai trò, vị thế của Trường Đại học PCCC trong hệ thống các cơ sở đào tạo của lực lượng CAND, nhất là trong bối cảnh yêu cầu xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chính quy, tinh nhuệ, hiện đại ngày càng đặt ra cao hơn.

Đối với cá nhân tôi, việc được Đảng và Nhà nước trao tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Nhì là vinh dự hết sức to lớn, nhưng đồng thời cũng là trách nhiệm nặng nề. Tôi nhận thức sâu sắc rằng đây không chỉ là phần thưởng dành cho cá nhân, mà là sự ghi nhận đối với tập thể Đảng ủy, Ban Giám hiệu, cán bộ, giảng viên, học viên Trường Đại học PCCC – những người đã luôn đoàn kết, đồng lòng, nỗ lực vượt qua khó khăn, hoàn thành tốt nhiệm vụ huấn luyện, phục vụ chiến đấu, xây dựng lực lượng, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Những phần thưởng cao quý này là nguồn động viên to lớn, tiếp thêm niềm tin và động lực để nhà trường và cá nhân tôi tiếp tục phấn đấu, đổi mới mạnh mẽ hơn nữa, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, NCKH, xây dựng đội ngũ cán bộ vững vàng bản lĩnh, giỏi chuyên môn; qua đó đóng góp thiết thực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, xứng đáng với sự quan tâm, tin cậy của Đảng, Nhà nước, Chính phủ và Nhân dân.

PV: *Thưa đồng chí Hiệu trưởng, trước những thách thức mới như: cháy, nổ liên quan pin Lithium-ion, thiên tai cực đoan và yêu cầu tác chiến số, nhà trường định hướng phát triển công tác đào tạo nguồn nhân lực PCCC&CNCH trong thời gian tới như thế nào để đáp ứng nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự và phát triển kinh tế, xã hội trong kỷ nguyên mới?*

Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn: Những năm gần đây, yêu cầu đối với công tác PCCC&CNCH đã vượt ra khỏi khuôn khổ "chữa cháy thuần túy". Thực tiễn cho thấy tình hình cháy, nổ, tai nạn, sự cố có xu hướng gia tăng cả về tần suất lẫn mức độ phức tạp; trong đó, các sự cố liên quan đến pin Lithium-ion, hệ thống lưu trữ điện, phương tiện sử dụng năng lượng xanh đặt ra những dạng nguy cơ mới, độc hại hơn, khó khống chế hơn. Bên cạnh đó, tác động của biến đổi khí hậu với lũ lụt lịch sử, sạt lở đất, thiên tai cực đoan đòi hỏi năng lực chỉ huy cơ động liên vùng, kỹ thuật cứu nạn trong môi trường nước sâu, dòng chảy xiết, triển khai sở chỉ huy dã chiến và phối hợp đa lực lượng một cách bài bản, thực chiến.

Nhìn thẳng vào thực tiễn, công tác đào tạo thời gian qua dù đạt nhiều kết quả quan trọng nhưng vẫn còn những khoảng trống cần được lấp đầy, năng lực đào tạo, huấn luyện chưa theo kịp tốc độ phát triển công nghệ (AI, drone, robot, pin Lithium), chưa tạo đột phá trong thu hút chuyên gia giỏi và đầu tư nghiên cứu ứng dụng công nghệ lõi….

Quán triệt tinh thần Nghị quyết số 71 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục – đào tạo và Nghị quyết số 57 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, nhà trường xác định phải có bước đi chiến lược, đổi mới căn bản mô hình đào tạo. Trước hết, chúng tôi kiến nghị chủ trương xây dựng Đề án đổi tên Trường Đại học PCCC thành Học viện PCCC&CNCH. Đây không phải chuyện "đổi tên cho đẹp", mà là tạo một cơ chế quản lý và mô hình hoạt động mang tính đột phá để hình thành hệ sinh thái Đào tạo – Nghiên cứu – Ứng dụng chuyên sâu, đa bậc, tiệm cận chuẩn quốc tế, đáp ứng yêu cầu xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chính quy, tinh nhuệ, hiện đại.

Song song đó, nhà trường đang phối hợp xây dựng Đề án chuyển đổi số toàn diện, dự kiến báo cáo, xin ý kiến cấp có thẩm quyền vào tháng 3/2026. Với mục tiêu đưa dữ liệu trở thành nền tảng, đưa mô phỏng trở thành công cụ, đưa năng lực tác chiến số trở thành chuẩn đầu ra, chúng tôi sẽ nghiên cứu đưa các học phần về Big Data, điều khiển robot tự hành và ứng dụng AI vào chương trình chính khóa, nhằm đào tạo cán bộ, nhất là cán bộ chỉ huy, có khả năng sử dụng công nghệ số để dự báo, mô phỏng diễn biến cháy – sự cố và ra quyết định tối ưu trong môi trường tác chiến hiện đại. Cùng với đào tạo chính khóa, nhà trường sẽ xây dựng các chương trình bồi dưỡng chuyên biệt, cập nhật nhanh – học đi đôi với diễn tập, như kỹ thuật chữa cháy pin Lithium-ion, ứng phó sự cố hóa chất (HazMat), cứu nạn địa hình phức tạp và cứu nạn trong nước lũ… hướng tới mục tiêu trang bị kiến thức kịp thời, sát thực tiễn cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH và Công an cấp xã, đặc biệt là đội ngũ lãnh đạo, chỉ huy.

Về dài hạn, chúng tôi sẽ tiếp tục đề xuất đầu tư các phòng thí nghiệm trọng điểm, trang bị phương tiện hiện đại phục vụ NCKH; nghiên cứu hình thành Trung tâm đổi mới sáng tạo PCCC 4.0 để kết nối nhà trường với doanh nghiệp công nghệ; đẩy nhanh tiến độ dự án mở rộng cơ sở tại xã Kiều Phú (Hà Nội) theo hướng xây dựng không gian huấn luyện mô phỏng các sự cố phức tạp, từ cháy, nổ pin Lithium đến mô hình sạt lở, dòng chảy xiết, tìm kiếm cứu nạn dưới nước sâu; tiến tới đề xuất xây dựng Trung tâm Huấn luyện mô phỏng và thực hành công nghệ cao, đạt chuẩn khu vực về ứng phó đa thiên tai.

Phát triển nguồn nhân lực PCCC&CNCH không chỉ là nhiệm vụ đào tạo, mà là nhiệm vụ chính trị chiến lược, góp phần bảo đảm "điều kiện nền" cho phát triển kinh tế, xã hội bền vững, chính vì thế, nhà trường mong muốn tiếp tục được sự quan tâm, chỉ đạo sát sao của Đảng ủy Công an Trung ương để có đủ vị thế và nguồn lực hoàn thành sứ mệnh, xây dựng Trường Đại học PCCC vững vàng bản lĩnh – đổi mới sáng tạo – hội nhập vươn xa, xứng đáng là trung tâm đào tạo và NCKH hàng đầu của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam trong kỷ nguyên phát triển mới.

Nhân dịp năm mới Bính Ngọ 2026, thay mặt Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Đại học PCCC, tôi xin trân trọng gửi tới toàn thể cán bộ, giảng viên, học viên nhà trường; các thế hệ cán bộ, chiến sỹ lực lượng PCCC&CNCH; bạn đọc Tạp chí PC&CC cùng gia đình lời chúc mừng năm mới sức khỏe, hạnh phúc, an khang, thịnh vượng; chúc lực lượng CAND nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng tiếp tục vững vàng bản lĩnh, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, vì bình yên cuộc sống và hạnh phúc của nhân dân.

PV: *Trân trọng cảm ơn đồng chí Trung tướng, Hiệu trưởng. Chúc đồng chí và gia đình một năm mới sức khỏe, an khang, thịnh vượng!*■

NHÌN LẠI 25 NĂM PHONG TRÀO...

(Tiếp theo trang 8)

đầu, lực lượng PCCC tại chỗ ngày càng được củng cố; phương châm "bốn tại chỗ" được vận dụng linh hoạt, góp phần kiềm chế, giảm số vụ cháy, nổ và thiệt hại do cháy gây ra, bảo đảm an ninh, trật tự và phục vụ phát triển kinh tế, xã hội. Cũng qua việc phát triển phong trào Toàn dân tham gia PCCC, nhiều tập thể, cá nhân tích cực, xuất sắc trong thực hiện công tác PCCC&CNCH tại địa phương đã được kịp thời biểu dương và khen thưởng.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được trên, phong trào Toàn dân PCCC còn tồn tại một số hạn chế như: một bộ phận người dân, cơ sở sản xuất – kinh doanh còn chủ quan, xem nhẹ công tác PCCC, việc chấp hành quy định pháp luật về PCCC ở một số nơi còn mang tính đối phó, chưa tự giác, bền vững; phong trào còn phát triển chưa đồng đều giữa các địa bàn, chưa triển khai sâu rộng được tới vùng sâu, vùng xa như khu vực đô thị, khu công nghiệp; ở một số địa phương, phong trào còn mang tính hình thức, hiệu quả chưa cao; điều kiện cơ sở vật chất còn hạn chế, thiếu trang thiết bị PCCC tại chỗ, đặc biệt ở khu dân cư cũ, nhà ở kết hợp kinh doanh; hạ tầng giao thông, nguồn nước phục vụ chữa cháy chưa đáp ứng yêu cầu ở nhiều nơi… Để khắc phục những tồn tại trên, nhằm nâng cao chất lượng phong trào thực sự đi vào chiều sâu và hiệu quả hơn nữa, góp phần xây dựng đất nước an toàn, ổn định và phát triển bền vững, trong thời gian tới, cần thực hiện một số biện pháp sau:

Một là, tiếp tục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và toàn dân về công tác PCCC. Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp đối với phong trào Toàn dân PCCC; xác định rõ trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương trong công PCCC. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật, kiến thức, kỹ năng PCCC với nội dung thiết thực, hình thức đa dạng, phù hợp với từng đối tượng, từng loại hình cơ sở và khu dân cư.

Hai là, xây dựng và nhân rộng các mô hình quần chúng tham gia PCCC hiệu quả, thực chất. Tiếp tục củng cố, phát triển các mô hình như: "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm Chữa cháy công cộng"... Đẩy mạnh hoạt động của Đội PCCC cơ sở, Dân phòng, lực lượng PCCC tình nguyện. Chú trọng tổng kết thực tiễn, nhân rộng các mô hình có hiệu quả, tránh hình thức, bảo đảm phát huy vai trò chủ động của nhân dân trong phòng ngừa, phát hiện và xử lý kịp thời các sự cố cháy, nổ ngay từ ban đầu.

Ba là, nâng cao chất lượng lực lượng PCCC tại chỗ theo phương châm "bốn tại chỗ". Tập trung kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng hoạt động của lực lượng PCCC cơ sở, dân phòng; thường xuyên tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ. Quan tâm bảo đảm trang bị, phương tiện, công cụ hỗ trợ thiết yếu phù hợp với điều kiện thực tế từng địa bàn, từng loại hình cơ sở.

Bốn là, gắn phát triển phong trào Toàn dân PCCC với công tác quản lý nhà nước và phòng ngừa là chính. Đẩy mạnh công tác kiểm tra, hướng dẫn, tự kiểm tra an toàn PCCC tại cơ sở, khu dân cư; kịp thời phát hiện, khắc phục các nguy cơ gây cháy, nổ. Kết hợp chặt chẽ giữa vận động quần chúng với việc thực hiện nghiêm các quy định của pháp luật về PCCC, lấy phòng ngừa làm chính, hạn chế phát sinh cháy, nổ lớn.

Năm là, tăng cường phối hợp liên ngành và phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể. Phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị, xã hội trong tuyên truyền, vận động hội viên, đoàn viên và nhân dân tham gia phong trào Toàn dân PCCC. Tăng cường phối hợp giữa lực lượng Cảnh sát PCCC với các ngành, các cấp trong xây dựng phong trào, huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội.

Sáu là, tích cực ứng dụng khoa học, công nghệ và chuyển đổi số trong xây dựng phong trào. Tiếp tục đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội, nền tảng số trong công tác tuyên truyền, cảnh báo nguy cơ cháy, nổ; xây dựng các kênh thông tin, tài liệu hướng dẫn PCCC trực quan, dễ tiếp cận. Từng bước nghiên cứu, áp dụng các giải pháp công nghệ phù hợp để hỗ trợ công tác phòng ngừa, phát hiện sớm và xử lý sự cố cháy, nổ tại cộng đồng.

Bảy là, bảo đảm điều kiện, cơ chế, chính sách cho phong trào Toàn dân PCCC. Quan tâm bố trí nguồn lực, kinh phí phù hợp cho công tác xây dựng phong trào; có cơ chế khuyến khích, động viên, khen thưởng kịp thời đối với các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc. Đồng thời, tăng cường sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm để kịp thời điều chỉnh, bổ sung các giải pháp phù hợp với tình hình thực tiễn.■

TRUNG TƯỚNG NGUYỄN TUẤN ANH - CỤC TRƯỞNG CỤC CẢNH SÁT PCCC VÀ CNCH

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC VÀ CNCH: VÌ NHÂN DÂN PHỤC VỤ

HOÀNG THANH TRANG
(Thực hiện)

Năm 2025 đã khép lại, ghi dấu nhiều nỗ lực bền bỉ và thành tích nổi bật của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC và CNCH) trong hành trình thực hiện nhiệm vụ cao cả mà Đảng và Nhân dân giao phó: bảo vệ tính mạng, tài sản của Nhà nước và Nhân dân, vì bình yên cuộc sống. Thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước, dưới sự chỉ đạo của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an, trong năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã tổ chức, triển khai nhiều hoạt động PCCC và CNCH quan trọng, ý nghĩa, đạt được nhiều thành tích nổi bật trên các mặt công tác, nhận được sự biểu dương, khen ngợi của các cấp, các ngành và sự ủng hộ, cảm phục của nhân dân. Trong không khí rộn ràng đón Xuân sang và hướng tới kỷ niệm 65 năm lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH xây dựng và phát triển, Tạp chí PC&CC đã có cuộc trò chuyện với Trung tướng Nguyễn Tuấn Anh - Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC và CNCH về những kết quả nổi bật trong năm qua và một số kế hoạch, định hướng trong thời gian tới.

Phóng viên (PV): *Thưa đồng chí, năm 2025 đã diễn ra nhiều hoạt động nổi bật của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH trên các lĩnh vực công tác. Xin đồng chí cho biết những kết quả hoạt động nổi bật của lực lượng trong năm qua?*

Trung tướng Nguyễn Tuấn Anh: Năm 2025, tình hình quốc tế và khu vực tiếp tục có nhiều biến động; kinh tế, xã hội trong nước phát triển với nhịp độ cao, tốc độ đô thị hóa nhanh…. Bên cạnh đó, biến đổi khí hậu diễn biến phức tạp, khô hạn, nắng nóng kéo dài, thiên tai, bão lũ xảy ra với cường độ và tần suất ngày càng lớn. Số liệu thống kê cho thấy, toàn quốc xảy ra 3.151 vụ cháy, làm chết 90 người, bị thương 98 người; thiệt hại về tài sản ước tính khoảng 786,78 tỷ đồng và 271,37ha rừng. Với tinh thần "Vì nhân dân phục vụ", lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã chỉ đạo, phối hợp Công an các địa phương triển khai thực hiện các phương án và trực tiếp tham gia 1.349 vụ cứu nạn, cứu hộ; luôn ứng trực sẵn sàng chiến đấu, kịp thời chỉ đạo, xử lý hiệu quả các vụ cháy, nổ, sự cố, tai nạn; điều động phương tiện, lực lượng cứu chữa hơn 2.000 vụ cháy, hướng dẫn thoát nạn và cứu sống 2.779 người, bảo vệ tài sản trị giá hàng nghìn tỷ đồng. Các cán bộ, chiến sỹ đã không quản hiểm nguy, sẵn sàng xung kích nơi tuyến đầu, "cứu cái còn trong cái mất" vì bình yên của nhân dân.

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã chủ động tham mưu cho Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Bộ Công an, cấp ủy và chính quyền địa phương triển khai nhiều biện pháp đồng bộ thực hiện công tác PCCC và CNCH; thực hiện thắng lợi nhiệm vụ, chỉ tiêu công tác PCCC và CNCH, kiềm chế các vụ cháy, nổ và thiệt hại do cháy gây ra góp phần bảo đảm an ninh trật tự, an toàn xã hội, phục vụ phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Nhờ đó, so với năm 2024, giảm cả 03 tiêu chí: số vụ cháy giảm 993 vụ (-23,96%), số người chết giảm 09 người (-9,09%), thiệt hại về tài sản giảm 189,35 tỷ đồng (-19,4%)….

Trong năm 2025, Cục Cảnh sát PCCC và CNCH đã tham mưu và tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả các Nghị quyết, Quyết định, Chỉ thị, Kế hoạch của Đảng, Quốc hội, Chính phủ và Bộ Công an trong công tác PCCC và CNCH, cụ thể: (1) Tham mưu Đảng ủy Công an Trung ương tổ chức triển khai tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW ngày 25/6/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC; (2) Tham mưu lãnh đạo Bộ báo cáo Thủ tướng Chính phủ ban hành 01 Chỉ thị, 01 Báo cáo và 04 Công điện về PCCC và CNCH. Cùng với đó đơn vị tiếp tục tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 03/01/2023 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường PCCC trong tình hình mới; Chỉ thị 19/CT-TTg ngày 24/6/2024 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác PCCC đối với nhà ở nhiều tầng, nhiều căn hộ, nhà ở riêng lẻ kết hợp sản xuất, kinh doanh; ban hành 22 Kế hoạch để triển khai thực hiện Kế hoạch của Bộ Công an, bảo đảm an toàn PCCC và CNCH thành công các sự kiện, hội nghị, chính trị, văn hóa, xã hội, đối ngoại quan trọng của đất nước, trong đó đặc biệt triển khai đồng loạt các công tác nghiệp vụ về PCCC và CNCH bảo vệ thành công 02 sự kiện lớn của đất nước là Lễ Kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam thống nhất đất nước và Kỷ niệm 80 năm Cách mạng tháng Tám thành công (19/8/1945 - 19/8/2025) và Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (02/9/1945 - 02/9/2025).

Cục Cảnh sát PCCC và CNCH đã báo cáo lãnh đạo Bộ ban hành Đề án số 08/ĐA-BCA-C07 ngày 05/5/2025 "về kéo giảm cháy gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản theo chức năng, nhiệm vụ của lực lượng Công an nhân dân" và Kế hoạch số 288/KH-BCA ngày 19/5/2025 về việc triển khai thực hiện Đề án số 08/ĐA-BCA-C07, trong đó, gắn chỉ tiêu giao Công an các đơn vị, địa phương cụ thể để thực hiện cho phù hợp và hiệu quả; tham mưu Thủ tướng Chính phủ xây dựng 02 Đề án: Đề án "Ngăn chặn, kéo giảm các vụ cháy gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản và nâng cao hiệu quả công tác cứu nạn, cứu hộ" và Đề án "Tích hợp các đầu số 113, 114, 115 và tổ chức hệ thống thông tin liên lạc trong trường hợp khẩn cấp thành Trung tâm tiếp nhận, xử lý thông tin khẩn cấp quốc gia". Tiếp tục triển khai các Dự án, Đề án khác nhằm nâng cao hiệu quả công tác PCCC và CNCH.

Năm 2025, với phương châm "lấy người dân làm trung tâm", công tác tuyên truyền và xây dựng phong trào Toàn dân PCCC tiếp tục những bước chuyển mạnh mẽ. Lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã đổi mới nội dung, hình thức công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật, kiến thức PCCC và CNCH đa dạng, phù hợp với từng đối tượng người dân.

Khối Nam sỹ quan Cảnh sát PCCC&CNCH phục vụ Lễ Kỷ niệm 80 năm Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (A80). Ảnh: Tư liệu.

Hàng trăm clip, phóng sự, bản tin chuyên đề được phát sóng thường xuyên trên các kênh truyền hình, phát thanh Trung ương và địa phương; hàng chục nghìn lượt tuyên truyền trên hệ thống thông tin cơ sở, mạng xã hội, bảng LED, tin nhắn SMS đã góp phần nâng cao nhận thức, kỹ năng PCCC và CNCH trong nhân dân.

Phong trào Toàn dân tham gia PCCC và CNCH tiếp tục được đẩy mạnh, phát huy hiệu quả phương châm "bốn tại chỗ". Toàn quốc đã xây dựng và duy trì hơn 56 nghìn Tổ Liên gia an toàn PCCC, hơn 61 nghìn Điểm Chữa cháy công cộng; trên 91% hộ gia đình đã trang bị bình chữa cháy xách tay; hàng triệu lượt người dân được tuyên truyền, tập huấn kỹ năng PCCC và CNCH.

Công tác thanh tra, kiểm tra được tăng cường, tập trung vào các cơ sở có nguy hiểm về cháy, nổ. Trong năm, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã kiểm tra trên 268 nghìn lượt cơ sở, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm, đình chỉ hoạt động đối với các cơ sở không bảo đảm an toàn PCCC.

Công tác nghiên cứu, ứng dụng khoa học, công nghệ và chuyển đổi số trong PCCC và CNCH đạt nhiều kết quả quan trọng. Thực hiện Nghị quyết 57 của Bộ Chính trị về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, Cục Cảnh sát PCCC và CNCH đang triển khai Đề án "Xây dựng hệ thống truyền tin báo sự cố, PCCC". Hệ thống cho phép tự động hóa quá trình tiếp nhận, xử lý, truyền dẫn thông tin về cháy, nổ, sự cố tai nạn, kết nối tức thời giữa cơ sở, Trung tâm Chỉ huy và các đơn vị chữa cháy, CNCH; hình thành nên một mạng lưới điều hành số hóa, thông suốt từ Trung ương đến cấp Đội, tăng cường khả năng chỉ huy chữa cháy theo thời gian thực, rút ngắn thời gian phản ứng, nâng cao hiệu quả xử lý sự cố. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH đã phối hợp với các đơn vị liên quan tiếp nhận, lắp đặt thiết bị phần cứng được trang bị theo Đề án tại Cục Cảnh sát PCCC và CNCH và Công an các địa phương; cài đặt phần mềm nghiệp vụ lên hệ thống máy chủ và các máy trạm vận hành, đảm bảo kết nối, vận hành thông suốt từ Trung tâm Thông tin chỉ huy PCCC và CNCH của Cục Cảnh sát PCCC và CNCH tới Trạm Thông tin báo cháy của các đơn vị chữa cháy, CNCH trực thuộc của Công an các địa phương. Đã hoàn thành việc cập nhật Cơ sở dữ liệu PCCC và CNCH cho hệ thống và kết nối liên thông với Cơ sở dữ liệu quốc gia. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH sẽ tiếp tục phối hợp với các đơn vị liên quan, tham mưu đề xuất lãnh đạo Bộ phê duyệt đầu tư, nâng cấp hệ thống trang bị theo Đề án phục vụ hiệu quả công tác điều hành, chỉ huy, tác chiến; ứng dụng AI phân tích dữ liệu lớn (Big Data) dự báo tình hình cháy, nổ; phân tích dữ liệu của cảm biến (nhiệt độ, không khí,...) trên các đầu báo cháy để sàng lọc báo cháy giả và xác định thời gian cần tiến hành bảo trì, bảo dưỡng hệ thống PCCC; kết nối với cảm biến mực nước trong bể chứa nước của hệ thống chữa cháy tự động... để nhận diện, phân tích những hành vi bất thường tại khu vực nguy cơ cháy nổ cao, đưa ra các cảnh báo và kích hoạt các biện pháp chữa cháy khi có cháy xảy ra.

Năm 2025, lĩnh vực hợp tác quốc tế được đẩy mạnh thông qua ký kết các thỏa thuận, tham gia diễn tập, thi đấu và hỗ trợ nhân đạo quốc tế. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH đã tổ chức thành công Diễn đàn đối thoại với doanh nghiệp về PCCC, CNCH, an ninh, an toàn và chuyển đổi số phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và khai mạc "Triển lãm quốc tế về kỹ thuật và phương tiện PCCC, CNCH và thiết bị an ninh, an toàn, bảo vệ năm 2025" từ ngày 14 - 16/8/2025 tại Thành phố Hồ Chí Minh. Trong năm qua, Bộ Công an đã ký Bản ghi nhớ giữa Bộ Công an nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Bộ Quản lý ứng phó khẩn cấp nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa về hợp tác trong lĩnh vực PCCC và CNCH. Từ ngày 29/3/2025 đến ngày 08/4/2025, thực hiện chỉ đạo của Bộ Công an, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã tham gia Đoàn công tác tìm kiếm, cứu nạn, cứu hộ tại Mi-an-ma. Ngoài ra, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã tham dự Đại hội Thể thao Cảnh sát và Cứu hỏa thế giới năm 2025 tổ chức tại Mỹ (từ ngày 23/6/2025 - 07/7/2025) giành 02 Huy chương Bạc và Cuộc thi Lính cứu hỏa và cứu thương toàn cầu SGFPC 2025 tổ chức tại Singapore (từ ngày 16/11- 22/11) xếp thứ hạng cao, được Ban Tổ chức tặng thưởng Huy chương Bạc.

PV: *Năm 2025 đất nước ta đã có nhiều thay đổi về mặt hành chính, địa lý, tái cấu trúc bộ máy nhà nước theo hướng tinh, gọn, hiện đại và hiệu quả hơn. Những thay đổi này đã tác động đến công tác PCCC và CNCH trên cả nước như thế nào, thưa đồng chí?*

Trung tướng Nguyễn Tuấn Anh: Năm 2025, thực hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước, bộ máy hành chính đã được tổ chức theo hướng tinh, gọn, hiện đại. Cùng với đó, tổ chức bộ máy của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH cũng được sắp xếp, tổ chức theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả với 34 Phòng Cảnh sát PCCC và CNCH Công an cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện và đẩy mạnh phân công, phân cấp đến cơ sở. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH đã chủ động tham mưu lãnh đạo Bộ Công an ban hành 02 văn bản hướng

dẫn thực hiện việc phân công, phân cấp gồm Văn bản số 542/BCA- C07 ngày 20/02/2025 và Văn bản số 2923/BCA-C07 ngày 02/7/2025 để Công an địa phương tổ chức thực hiện thống nhất, đặc biệt đã tham mưu lãnh đạo Bộ Công an ban hành Văn bản số 3948/BCA-X01 ngày 29/8/2025 hướng dẫn tiêu chí triển khai Đội, Tổ thuộc Phòng Cảnh sát PCCC và CNCH, qua đó chuẩn hóa các Đội, Tổ, góp phần xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH Công an các địa phương chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ ngay tại cơ sở.

Thực hiện hướng dẫn của Bộ Công an, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH theo mô hình tổ chức mới đã tích cực đổi mới trong phương thức, cách thức quản lý nhà nước về PCCC và CNCH toàn diện trên các mặt công tác.

Lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã triển khai thực hiện Đề án về "Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật và kiến thức, kỹ năng về PCCC và CNCH đáp ứng yêu cầu tình hình mới", công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC và CNCH được đổi mới nội dung, hình thức vừa có chiều rộng, vừa chuyên sâu, tạo sự chuyển biến về nhận thức và hành động của các cấp, các ngành và người dân. Đã đẩy mạnh phối hợp với các cơ quan báo, đài, truyền hình Trung ương xây dựng và duy trì các chuyên mục tuyên truyền PCCC và CNCH; phối hợp với một số Tập đoàn, Tổng Công ty tuyên truyền trên hệ thống màn hình cỡ lớn ngoài trời, tại các trung tâm thương mại, sân bay, trong các tòa nhà, trên nền tảng số; tuyên truyền tại các Trung tâm giáo dục cộng đồng, bằng mô hình thực tế ảo, đào tạo trực tuyến về học liệu số....

Công tác phòng cháy được tiếp tục quan tâm chú trọng triển khai đồng bộ, quyết liệt các biện pháp nghiệp vụ, giải pháp về PCCC và CNCH; phân cấp triệt để cho Công an tỉnh, thành phố. Tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số trong thực hiện các thủ tục hành chính về PCCC. Đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, theo đó đã cắt giảm 37 thủ tục hành chính xuống còn 09 thủ tục hành chính trong lĩnh vực PCCC và CNCH, cắt giảm 28 thủ tục hành chính (tương ứng 75,6%), trong đó cơ quan Công an thực hiện 07 thủ tục hành chính và UBND cấp xã thực hiện 03 thủ tục hành chính. Các thủ tục hành chính cơ bản được thực hiện một phần và toàn trình trên môi trường điện tử, giúp tiết kiệm thời gian cho cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp trong việc nộp và nhận hồ sơ; tài liệu pháp lý và kết quả giải quyết thủ tục hành chính được số hóa giúp việc khai thác, quản lý dữ liệu được nhanh chóng, thuận tiện.

Công tác chữa cháy và CNCH luôn được duy trì thường trực, sẵn sàng chiến đấu 24/24 giờ, bảo đảm quân số, phương tiện, sẵn sàng xử lý các tình huống cháy, nổ, tai nạn, sự cố xảy ra. Bên cạnh đó, công tác chuyển đổi số được triển khai thực hiện tích cực, theo đó, Cục Cảnh sát PCCC và CNCH đã triển khai khảo sát, thu thập dữ liệu nguồn nước phục vụ chữa cháy, xây dựng cơ sở dữ liệu chuyên ngành tích hợp hệ thống bản đồ số đáp ứng yêu cầu công tác quản lý, chỉ huy, điều hành chữa cháy, CNCH, bảo đảm thống nhất, đồng bộ, chia sẻ, tích hợp giữa các cơ sở dữ liệu của Bộ Công an, giữa Bộ Công an với các Bộ, ngành khác, góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý Nhà nước về PCCC và CNCH.

PV: *Năm 2026, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH hướng tới kỷ niệm 65 năm xây dựng và phát triển và cũng là năm diễn ra nhiều sự kiện lớn. Xin đồng chí cho biết một số hoạt động trọng tâm và nổi bật của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH sẽ triển khai trong năm 2026?*

Trung tướng Nguyễn Tuấn Anh: 65 năm là một dấu mốc vô cùng quan trọng trong suốt chặng đường xây dựng, chiến đấu và phát triển của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH, để thiết thực hướng tới kỷ niệm Ngày truyền thống, trong năm 2026, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH sẽ triển khai thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm và nổi bật với khẩu hiệu hành động: *"Theo lời Bác dạy - Đổi mới tư duy, nâng cao nhận thức - Chính quy, tinh nhuệ, hiện đại - vì Đảng, vì Tổ quốc, vì Nhân dân"*.

Năm 2026, là năm đầu triển khai, đặt nền móng, lộ trình cho cả nhiệm kỳ nhằm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Công an Trung ương lần thứ VIII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Cục Cảnh sát PCCC và CNCH lần thứ XXI, nhiệm kỳ 2025 - 2030; các đơn vị tiếp tục đề cao tinh thần, trách nhiệm, tập trung, quyết liệt lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện hiệu quả các mục tiêu, yêu cầu, chỉ tiêu chủ yếu, nhiệm vụ giải pháp đề ra trong Nghị quyết về nhiệm vụ công tác năm 2026; thực hiện các nhiệm vụ được giao tại Chỉ thị của Bộ trưởng Bộ Công an về nhiệm vụ công tác Công an năm 2026 và Nghị quyết của Đảng ủy Công an Trung ương về nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, xây dựng lực lượng Công an nhân dân năm 2026, trong đó:

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH dầm mình trong lũ cứu hộ ở xã Xa Dung, Điện Biên. Ảnh: Tư liệu.

Một là, chú trọng, làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục truyền thống cho cán bộ, chiến sỹ luôn có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và Nhân dân.

Hai là, tổ chức thực hiện hiệu quả Chỉ thị của Đảng, các văn bản chỉ đạo của Chính phủ về công tác PCCC và CNCH, trong đó, tập trung triển khai Chỉ thị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC và CNCH trong tình hình mới; triển khai thực hiện Đề án của Chính phủ về "Ngăn chặn, kéo giảm các vụ cháy gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản và nâng cao hiệu quả công tác cứu nạn, cứu hộ"; triển khai quyết liệt, đồng bộ các nhiệm vụ, giải pháp trong năm 2026 để hoàn thành mục tiêu kiềm chế, kéo giảm 5% tổng số vụ cháy cấp III trở lên.

Ba là, đề xuất lãnh đạo Bộ tham mưu Thủ tướng Chính phủ điều chỉnh, bổ sung Quy hoạch hạ tầng PCCC thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 theo Quyết định số 819/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 07/7/2023. Nghiên cứu, tham mưu lãnh đạo Bộ điều chỉnh, bổ sung Đề án số 10/ĐA-BCA-C07 và Kế hoạch số 131/KH-BCA-C07 ngày 15/3/2023 của Bộ về xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH thực sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại để phù hợp với mô hình tổ chức mới.

Bốn là, tiếp tục thực hiện các nhiệm vụ được giao tại Đề án số 08/ĐA-BCA-C07 ngày 05/5/2025 "Về kéo giảm cháy gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản theo chức năng, nhiệm vụ của lực lượng Công an nhân dân"; tiếp tục triển khai có hiệu quả các chỉ tiêu tại Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 03/01/2023 của Thủ tướng chính phủ về tăng cường PCCC trong tình hình mới.

Năm là, chuyển đổi số về PCCC và CNCH gắn với việc ứng dụng Hệ thống truyền tin báo sự cố PCCC và cơ sở dữ liệu về PCCC và CNCH; kết hợp tiếp nhận, xử lý, chỉ huy tác chiến điện tử trực tuyến về PCCC và CNCH.

Sáu là, tổ chức sơ kết 05 năm thực hiện Đề án về "Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật và kiến thức, kỹ năng về PCCC và CNCH đáp ứng yêu cầu tình hình mới" và triển khai nhiệm vụ của Đề án giai đoạn 2026 - 2030; tiếp tục phổ biến quy định của Luật PCCC và CNCH và các văn bản hướng dẫn thi hành; tiếp tục tham mưu xây dựng Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 106/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC và CNCH.

Bảy là, tiếp tục triển khai thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá, phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; triển khai các đề tài nghiên cứu khoa học, xây dựng quy chuẩn, tiêu chuẩn trong lĩnh vực PCCC năm 2026. Xây dựng danh mục tiêu chuẩn quốc gia, quy chuẩn kỹ thuật quốc gia trong lĩnh vực PCCC và CNCH. Tiếp tục nghiên cứu, xây dựng các giải pháp bảo đảm an toàn PCCC cho cơ sở, hạ tầng kỹ thuật có sử dụng, sản xuất, lưu trữ, bảo quản pin Lithium-ion. Triển khai thực hiện các dự án về PCCC và CNCH theo tiến độ. Triển khai kết nối và duy trì hoạt động của Hệ thống truyền tin báo sự cố PCCC; hoàn thành xây dựng và triển khai Dự án "Hệ thống cơ sở dữ liệu và phần mềm nghiệp vụ PCCC và CNCH".

Tám là, tổ chức các hoạt động hướng tới kỷ niệm 65 năm Ngày Truyền thống lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH, 25 năm Ngày Toàn dân tham gia PCCC và CNCH.

Chín là, tham mưu và tổ chức triển khai các nhiệm vụ bảo đảm an toàn PCCC và CNCH các kỳ, cuộc, sự kiện trong năm 2026, trọng tâm là: Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng Cộng sản Việt Nam, Bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2026 - 2031, các ngày lễ lớn của đất nước….

Tiếp tục phối hợp với cơ quan báo chí Trung ương và địa phương: Đài Truyền hình Việt Nam, Truyền hình CAND, các báo điện tử… và hướng dẫn, đôn đốc Công an các địa phương tổ chức tuyên truyền về Luật PCCC và CNCH. Hướng dẫn, chỉ đạo Công an các địa phương tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến kiến thức, pháp luật, kỹ năng về PCCC và CNCH trên nền tảng số. Xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC và CNCH ở cơ sở rộng khắp, chất lượng, hiệu quả; tiếp tục đẩy mạnh xây dựng 02 mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và "Điểm Chữa cháy công cộng" phát huy hiệu quả công tác bảo đảm an toàn PCCC tại khu dân cư.

Tăng cường thanh tra, kiểm tra, hướng dẫn đi đôi với xử lý nghiêm các vi phạm quy định về PCCC và CNCH. Tổ chức kiểm tra công tác nghiệp vụ và việc thực hiện chỉ tiêu công tác PCCC và CNCH năm 2026 tại Công an các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Theo dõi, đôn đốc Công an các địa phương thực hiện các nhiệm vụ về PCCC và CNCH. Tổ chức kiểm điểm, làm rõ trách nhiệm và có hình thức xử lý nghiêm các tập thể và cá nhân trong công tác quản lý nhà nước về PCCC và CNCH. Tổ chức tập huấn về các mặt công tác nghiệp vụ cho cán bộ, chiến sỹ của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH theo chương trình công tác năm 2026.

Tham mưu Bộ Công an ban hành Kế hoạch huy động lực lượng, phương tiện trong CAND để xử lý tình huống cháy, tai nạn, sự cố có quy mô lớn, diễn biến phức tạp. Tổ chức quản lý, vận hành, khai thác, sử dụng hệ thống Trung tâm Thông tin chỉ huy về PCCC và CNCH của Cục Cảnh sát PCCC và CNCH và chỉ đạo, hướng dẫn Công an địa phương cập nhật cơ sở dữ liệu lên hệ thống Trung tâm Thông tin chỉ huy về PCCC và CNCH. Tổ chức trực chỉ huy chữa cháy, CNCH; kịp thời nắm tình hình và tham gia xử lý các vụ cháy, vụ tai nạn, sự cố lớn, gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản tại các địa phương.

Tiếp tục thực hiện tốt công tác quản lý, bảo dưỡng, sửa chữa phương tiện chữa cháy và CNCH. Đẩy mạnh tham mưu đề xuất UBND các cấp tận dụng các nguồn kinh phí phục vụ công tác PCCC và CNCH để mua sắm trang thiết bị, phương tiện phục vụ công tác PCCC và CNCH. Bảo đảm hậu cần phục vụ yêu cầu công tác thường xuyên, thường trực chiến đấu và các công việc đột xuất của đơn vị. Chủ động báo cáo đề xuất về thực trạng các trang thiết bị phục vụ công tác nhất là trang thiết bị phục vụ công tác PCCC và CNCH.

Tổ chức các lớp huấn luyện nâng cao nghiệp vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH theo quy định tại Thông tư số 37 của Bộ Công an; tổ chức các lớp huấn luyện nâng cao, chuyên sâu cho cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH và các Tổ Cảnh sát Chữa cháy và CNCH đặc biệt tinh nhuệ theo Kế hoạch được phê duyệt. Thành lập đội tuyển, tổ chức tập luyện và tham gia thi đấu tại các Hội thi Chữa cháy và CNCH quốc tế. Tham gia hỗ trợ quốc tế xử lý các thảm họa, sự cố, thiên tai, các vụ cháy, tai nạn lớn, phức tạp; tham gia xây dựng và hỗ trợ Công an các đơn vị địa phương tập luyện thực tập các phương án chữa cháy, CNCH quy mô cấp tỉnh, cấp vùng khi có yêu cầu. Tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các đối tác truyền thống quốc tế để triển khai nội dung các văn bản hợp tác quốc tế và triển khai mở rộng quan hệ trong lĩnh vực PCCC và CNCH với các đối tác quốc tế mới.

Xây dựng, kiện toàn mạng lưới các Đội Chữa cháy và CNCH khu vực bảo đảm các tiêu chuẩn, tiêu chí đã được Bộ Công an hướng dẫn. Tăng cường biên chế, phân bổ thêm chỉ tiêu chiến sỹ nghĩa vụ cho lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH cơ sở để đáp ứng tiêu chí triển khai các Đội thuộc Phòng Cảnh sát PCCC và CNCH và tập trung thực hiện hiệu quả công tác quản lý về PCCC và CNCH ngay từ cơ sở. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ, chiến sỹ của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH cơ sở đáp ứng yêu cầu xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Đề ra phương án xây dựng nguồn cán bộ kế cận, bảo đảm chuyển tiếp vững vàng giữa các thế hệ cán bộ của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH tại địa phương.

Với quyết tâm chính trị cao, sự vào cuộc đồng bộ của cả hệ thống chính trị và toàn dân, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH sẽ tiếp tục phấn đấu đưa công tác phòng cháy trở thành văn hóa, công tác chữa cháy, CNCH trở thành kỹ năng thường xuyên của mỗi người dân, mỗi gia đình, góp phần xây dựng đất nước hòa bình, ổn định, phát triển, vững bước tiến vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam.

PV: *Xin trân trọng cảm ơn đồng chí! Kính chúc đồng chí và gia đình năm mới sức khỏe, hạnh phúc và thành công!*

Trung tướng Nguyễn Tuấn Anh: Cảm ơn Tạp chí PC&CC!■

NHỮNG DẤU ẤN 2025 CỦA 114 THỦ ĐÔ

HOÀNG VIỆT

Khi đất trời chuyển mình thay màu áo mới, không khí rộn ràng sắc Xuân đang tràn ngập khắp nơi nơi cũng là lúc người người, nhà nhà đều đang hối hả, khẩn trương kết thúc công việc của mình, trở về quây quần bên gia đình. Nhưng những cán bộ, chiến sỹ của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – 114 Thủ đô vẫn đang âm thầm giữ chắc tay lăng, canh lửa cho mảnh đất Thủ đô thân yêu, dốc sức bảo vệ, gìn giữ bình yên cuộc sống cho nhân dân. Trong những phút giây cuối cùng của năm 2025, nhìn lại chặng đường một năm đã qua, đối với những chiến sỹ chữa cháy quả cảm, gan dạ không khỏi tự hào với nhiều dấu ấn thành tích nổi bật trên các mặt công tác.

Chung kết Hội thi Thể thao nghiệp vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ toàn quốc được tổ chức tại Hà Nội. Ảnh: Tư liệu.

Có thể nói, năm 2025 là năm có dấu ấn đặc biệt quan trọng đối với Công an Thành phố Hà Nội nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô nói riêng. Trong bối cảnh mô hình tổ chức chính quyền các cấp có sự thay đổi toàn diện mang tính chất đột phá, lịch sử - khi chuyển đổi sang mô hình chính quyền địa phương 02 cấp và sáp nhập địa giới hành chính các xã phường theo hướng tinh, gọn, mạnh, bên cạnh đó, Luật PCCC&CNCH có hiệu lực từ ngày 01/7/2025 với nhiều quy định, chính sách mới để phù hợp hơn với thực tiễn và tác động của thời tiết khí hậu cực đoan cùng sự phát triển của nền kinh tế, xã hội… đã đặt ra nhiều thách thức với công tác PCCC&CNCH trên địa bàn Thành phố. Nhưng với sự lãnh đạo, chỉ đạo, quan tâm kịp thời của Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an thành phố; sự phối hợp chặt chẽ của các Phòng nghiệp vụ, Công an cấp xã và sự nỗ lực không ngừng nghỉ, vượt qua mọi khó khăn, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô đã nhanh chóng ổn định về tổ chức, chủ động, linh hoạt trong công tác tham mưu để kịp thời triển khai công tác PCCC&CNCH đảm bảo không gián đoạn, ngắt quãng, góp phần đảm bảo an ninh an toàn với nhiều thành tích nổi bật.

Trong công tác tham mưu, xác định mỗi văn bản là kết tinh từ thực tiễn và trí tuệ, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô đã bám sát sự chỉ đạo của Trung ương, Bộ Công an và Thành phố làm tốt công tác nắm tình hình, phát huy vai trò tham mưu cho cấp ủy, chính quyền triển khai quyết liệt, đồng bộ các giải pháp, biện pháp phù hợp với tình hình thực tế, qua đó huy động được cả hệ thống chính trị và người dân cùng đồng hành trong công tác PCCC&CNCH, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác PCCC&CNCH. Đơn vị đã tham mưu Thành ủy ban hành Kế hoạch số 317 và Báo cáo 791 về tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị số 47 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC. Thực hiện Luật Thủ đô, Luật PCCC&CNCH, trên cơ sở tình hình thực tiễn, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã kịp thời tham mưu Thành phố ban hành 04 Nghị quyết đặc biệt quan trọng nhằm nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước trong công tác PCCC.

Phát huy tinh thần chủ động, đơn vị đã kịp thời tham mưu Ban Giám đốc Công an TP Hà Nội báo cáo UBND Thành phố ban hành nhiều chương trình, kế hoạch và văn bản chỉ đạo quan trọng, tạo cơ sở thống nhất cho việc triển khai công tác PCCC trên toàn Thủ đô… Đồng thời, để các Sở, Ngành thành phố, UBND cấp xã, Công an cấp xã nắm bắt, triển khai ngay công tác PCCC&CNCH sau khi có sự thay đổi và triển khai mô hình chính quyền 02 cấp, gắn với sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã và Luật PCCC&CNCH có hiệu lực thi hành, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã tham mưu Thành phố và Công an thành phố ban hành tài liệu chuyên sâu và tổ chức tập huấn cho 100% lãnh đạo các Sở, Ngành, UBND cấp xã, Công an cấp xã; tổ chức 283 buổi làm việc trực tiếp với 126 Công an cấp xã, phối hợp để 126/126 UBND cấp xã tổ chức hội nghị rà soát, đánh giá, triển khai các nhiệm vụ về PCCC. Qua đó, góp phần nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước, bảo đảm sự lãnh đạo, chỉ đạo thống nhất từ Thành phố đến cơ sở.

Bên cạnh đó, bám sát chỉ đạo của Bộ Công an và Thành phố, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã tham mưu Công an thành phố ban hành 02 Chương trình, 32 Kế hoạch cùng nhiều văn bản chỉ đạo, hướng dẫn công tác PCCC&CNCH; phát động các đợt cao điểm, ra quân triển khai đồng bộ để giải quyết những tồn tại, hạn chế, những điểm "nóng", vấn đề "nổi cộm" trong công tác PCCC&CNCH.

Để công tác PCCC&CNCH lan tỏa sâu rộng trong toàn dân, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã triển khai linh hoạt các hình thức, đổi mới biện pháp tuyên truyền. Đơn vị đã phát huy hiệu quả công nghệ số trong công tác tuyên truyền qua tin nhắn SMS, Zalo, Facebook,... duy trì triển khai "Trung tâm giáo dục cộng đồng về PCCC&CNCH", các điểm tuyên truyền tại trụ sở các đơn vị thuộc Phòng, phố đi bộ,… vào thứ Bảy, Chủ nhật hàng tuần và tại các hoạt động triển lãm, Ngày hội lớn của Thủ đô và Bộ Công an…. Theo thống kê, năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Nội đã tổ chức 233 điểm tuyên truyền, trải nghiệm, thu hút trên 145 nghìn lượt người trực tiếp tham gia. Đây thực sự là con số biết nói, thể hiện sự quan tâm, đồng hành của nhân dân Thủ đô trong công tác PCCC&CNCH, cũng như quyết tâm của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH hướng tới một Thủ đô an toàn.

Gần 90 phong trào, mô hình an toàn về PCCC&CNCH với nhiều cách làm hay và hiệu quả tiếp tục duy trì hoạt động và được các cấp, các ngành, nhân dân ghi nhận, tiêu biểu như mô hình "Tổ Liên gia an toàn về PCCC", "Điểm Chữa cháy công cộng", "mở lối thoát hiểm, thoát nạn thứ 2".... Có thể nói, năm 2025 công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH được triển khai mạnh mẽ để người dân dễ dàng tiếp cận những kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH, phát huy hiệu quả phương châm 4 tại chỗ, xử lý tình huống cháy, nổ ngay từ ban đầu, hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do cháy, nổ gây ra; lực lượng tại chỗ tham gia chữa cháy ban đầu 100% vụ việc, tự dập tắt trên 50% vụ cháy.

Trước tình hình cháy, nổ có nhiều diễn biến phức tạp, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã tham mưu Công an thành phố ban hành nhiều kế hoạch lớn, trọng tâm, đột phá, xác định và khoanh vùng" các cơ sở có nguy cơ xảy ra cháy gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản. Lực lượng đã tổ chức kiểm tra, tuyên truyền, hướng dẫn 68.337 nhà ở nhiều căn hộ, nhà trọ, nhà ở kết hợp kinh doanh thực hiện các giải pháp theo Chỉ thị 19 của Thủ tướng Chính phủ, đến nay nhiều cơ sở đã khắc phục. Thực hiện cao điểm hướng dẫn khai báo thông tin của Cơ sở phục vụ xây dựng Cơ sở dữ liệu quốc gia về PCCC, đến nay đã có 136.788 cơ sở (đạt 100%) đã khai báo thông tin, 978 cơ sở đã lắp đặt thiết bị truyền tin kết nối về Trung tâm chỉ huy Bộ Công an, với số lượng cao nhất cả nước.

Trong năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC đã phối hợp tổ chức 136 đoàn kiểm tra liên ngành, 42 nghìn lượt kiểm tra định kỳ về PCCC, xử phạt 1.350 trường hợp với số tiền trên 28 tỷ đồng; đình chỉ 76 lượt cơ sở; ban hành 16.522 công văn kiến nghị khắc phục. Bên cạnh đó, công tác cải cách hành chính được triển khai quyết liệt, hiệu quả, 100% hồ sơ trong lĩnh vực PCCC được tiếp nhận và giải quyết đảm bảo đúng và trước hạn trên môi trường điện tử, tạo thuận lợi tối đa cho người dân, doanh nghiệp.

Trong công tác chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô tiếp tục duy trì thường trực 24/24 giờ, đảm bảo 100% tin báo cháy, sự cố, tai nạn được tiếp nhận và xử lý theo quy định. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phối hợp với các Phòng nghiệp vụ, Công an cấp xã, chính quyền địa phương và quần chúng nhân dân tổ chức chữa cháy và CNCH hàng trăm vụ cháy, nổ; cứu và hướng dẫn 378 người bị mắc kẹt thoát nạn an toàn và tìm kiếm được 79 thi thể trong sự cố đuối nước, tai nạn, vụ cháy giúp giảm nỗi đau, động viên tinh thần cho thân nhân, gia đình các nạn nhân... và cứu được nhiều công trình, hàng chục nghìn mét vuông nhà kho, xưởng, nhà ở, văn phòng… không bị cháy lan. Năm 2025 số vụ cháy đã được kéo giảm 219 vụ so với năm 2024, tình hình cháy, nổ trên địa bàn Thành phố từng bước đã được kiềm chế và kiểm soát.

Trong năm qua, đơn vị cũng đã tham mưu Công an Thành phố đăng cai tổ chức thành công Vòng Chung kết toàn quốc Hội thi Thể thao nghiệp vụ chữa cháy và CNCH, tạo được ấn tượng mạnh mẽ cho người dân cũng như các tỉnh thành tham dự; Đội tuyển của Công an Thành phố tham dự với tinh thần quyết tâm cao, đạt thành tích Nhất toàn đoàn.

Bên cạnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô còn tham gia nhiều hoạt động CNCH trong nước và quốc tế như: tham gia Đoàn công tác của Bộ Công an thực hiện CNCH động đất tại Myanmar; CNCH tại Tuyên Quang và các khu vực lũ lụt trên Thành phố,…. được các đồng chí lãnh đạo, nhân dân và bạn bè quốc tế ghi nhận, biểu dương, khen thưởng.

Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, các cán bộ, chiến sỹ đã luôn cần mẫn, nghiên cứu, sáng tạo những sáng kiến mới, áp dụng trong công tác chữa cháy và CNCH như xe kéo vòi chữa cháy; bộ rà lưỡi câu tìm kiếm người bị đuối nước; tủ sấy trang phục chữa cháy và CNCH; thiết bị phơi vòi chữa cháy… góp phần nâng cao hiệu của trong hoạt động chữa cháy và CNCH.

Triển khai Đề án Chuyển đổi số toàn diện trong CAND, hướng tới xây dựng đơn vị số, chỉ huy số, cán bộ số, bám sát sự chỉ đạo của cấp trên, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội xác định rõ mục tiêu tiên phong, đi đầu trong chuyển đổi số. Theo đó, đơn vị đã tham mưu Công an Thành phố ban hành Kế hoạch số 88 tổ chức thực hiện Đề án "Xây dựng hệ thống truyền tin báo sự cố PCCC", ra mắt Trung tâm Thông tin chỉ huy kết nối với hệ thống truyền tin báo sự cố của Bộ Công an đầu tiên trên cả nước; 100% nguồn nước, phương tiện đã được số hóa; 100% cơ sở đã được định danh, khai báo thông tin. Việc đưa Trung tâm Thông tin chỉ huy kết nối với hệ thống truyền tin, báo sự cố PCCC đi vào hoạt động sẽ tạo ra bước đột phá quan trọng giúp kết nối thông tin nhanh chóng, kịp thời, phân loại chính xác khi có vụ việc xảy ra, tận dụng tối đa thời gian vàng trong công tác chữa cháy và CNCH, giúp lãnh đạo, chỉ huy theo dõi, giám sát, điều động lực lượng, phương tiện trực tiếp thông qua bản đồ số, hệ thống định vị, dữ liệu camera, đảm bảo công tác điều hành, chỉ huy chính xác, hiệu quả, góp phần thực hiện định hướng Thành phố thông minh, an toàn.

Đặc biệt, năm 2025 đã diễn ra nhiều sự kiện quan trọng của đất nước tiêu biểu là Lễ Kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 02/9 – sự kiện chính trị đặc biệt quan trọng của đất nước đã được tổ chức an toàn, trang trọng, để lại dấu ấn sâu đẹp trong lòng hàng triệu người dân. Đứng sau thành công chung của ngày hội lớn đó, có sự đóng góp không nhỏ của cán bộ, chiến sỹ Công an thành phố nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng. Bám sát nhiệm vụ được giao, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã chủ động phối hợp với các đơn vị tăng cường công tác kiểm tra tại khu vực Quảng trường Ba Đình, nơi tổ chức các sự kiện, cơ sở kinh doanh, cơ sở lưu trú tại các tuyến phố nơi đoàn diễu binh, diễu hành đi qua, các bãi trông giữ phương tiện phục vụ Lễ kỷ niệm; điều động 100% lực lượng, phương tiện, xây dựng phương án, các tình huống chi tiết, phân công nhiệm vụ cụ thể để thực hiện, qua đó đảm bảo an toàn tuyệt đối về PCCC&CNCH. Hình ảnh những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH tận tụy trên từng chốt trực, kiên cường trong mưa nắng, miệt mài suốt ngày đêm là minh chứng sinh động cho tinh thần "Vì nhân dân phục vụ", góp phần xây dựng hình ảnh Thủ đô văn minh, an toàn, xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước và nhân dân.

Với những nỗ lực, cống hiến không ngừng nghỉ, năm 2025, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã vinh dự được tặng danh hiệu đơn vị Quyết thắng; có 1.033 lượt tập thể, cá nhân vinh dự được lãnh đạo các cấp biểu dương, khen thưởng và phần thưởng lớn lao nhất, đó chính là những lá thư cảm ơn, những tình cảm chân thành nhất của nhân dân Thủ đô dành cho. Đó là sự ghi nhận xứng đáng cho những nỗ lực không ngừng trên mọi mặt công tác của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô.

Năm 2025 khép lại bằng những dấu ấn không phai của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô trong công tác phòng ngừa chủ động, trong những cuộc cứu nạn, cứu hộ kịp thời giành lại sự sống từ lằn ranh mong manh giữa an toàn và hiểm họa, và những con số biết nói trên các mặt công tác. Mỗi chiến công thầm lặng của những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội là một nhịp đập đồng điệu với hơi thở Thủ đô, góp phần giữ gìn bình yên để mùa Xuân được trọn vẹn và nụ cười an vui trong mỗi mái nhà. Trong không khí rộn ràng đón Xuân sang, nhìn lại chặng đường đã qua, những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Nội càng thêm vững tin và tự hào, mang theo khát vọng cống hiến và quyết tâm mới, sẵn sàng dốc sức luyện rèn, viết tiếp những trang vàng thành tích, giữ lửa bình yên cho Thủ đô ngàn năm văn hiến.■

114 TP HỒ CHÍ MINH:
TIÊN PHONG THỰC HIỆN CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG CÔNG TÁC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ - VỮNG VÀNG BƯỚC VÀO KỶ NGUYÊN MỚI

Đại tá TRẦN VĂN HIẾU

Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh

Mùa Xuân năm nay, Thành phố mang tên Bác khoác lên mình tấm áo mới của một siêu đô thị với quy mô kinh tế xấp xỉ 2,7 triệu tỉ đồng GRDP - tương đương một nền kinh tế trung bình của ASEAN. Trong sự phát triển mạnh mẽ của một vùng đô thị - công nghiệp - cảng biển, phía sau những con số tăng trưởng kinh tế là cuộc chạy đua thầm lặng, bền bỉ của những chiến sỹ Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) - Công an Thành phố (TP) Hồ Chí Minh – những người luôn sẵn sàng lao vào nơi nguy hiểm nhất để tìm lại sự sống và tài sản cho nhân dân. Năm 2025 của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thành phố khép lại với nhiều dấu ấn đặc biệt của sự chuyển mình mạnh mẽ nhờ chủ động chuyển đổi số và ứng dụng công nghệ hiện đại để nhận diện nguy hiểm, đi trước rủi ro, làm giảm sâu số vụ cháy, góp phần bảo vệ vững chắc thành quả của chính quyền và nhân dân Thành phố trên chặng đường bước vào kỷ nguyên mới.

Sau khi sáp nhập với tỉnh Bình Dương và Bà Rịa – Vũng Tàu vào ngày 12/6/2025 theo Nghị quyết 202/2025/QH15 của Quốc hội, TP Hồ Chí Minh trở thành một siêu đô thị với dân số lớn nhất cả nước, tiếp tục khẳng định vị thế là đầu tàu kinh tế của Việt Nam và trung tâm giao thương quốc tế quan trọng. Việc hợp nhất đã tạo cho Thành phố những lợi thế vượt trội về hạ tầng công nghiệp, hệ thống cảng biển và mạng lưới giao thông, hình thành nền tảng cho sự phát triển kinh tế quy mô lớn với cơ cấu ngành nghề đa dạng. Bối cảnh phát triển mới này mở ra không gian tăng trưởng rộng lớn, đồng thời cũng đặt ra "một bài toán khó" cho công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH.

Hiện nay, TP Hồ Chí Minh có 187.720 cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC; trong đó: (1) Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố quản lý 61.623 cơ sở nguy hiểm về cháy, nổ thuộc Phụ lục II Nghị định 105/2025-NĐ-CP, 03 Khu chế xuất, 57 Khu công nghiệp, 01 Khu công nghệ cao, 15 cụm công nghiệp, 01 công viên phần mềm; (2) Ủy ban nhân dân cấp xã quản lý 126.097 các cơ sở thuộc Phụ lục I và ngoài Phụ lục II Nghị định 105/2025-NĐ-CP. Những con số ấy không chỉ phản ánh quy mô, mà còn đồng nghĩa với việc lực lượng PCCC&CNCH mỗi ngày phải tiếp nhận, xử lý và triển khai một khối lượng công việc khổng lồ. Chính thực tiễn ấy đặt ra yêu cầu đơn vị phải tổ chức quản lý theo hướng khoa học hơn, phân loại đặc điểm từng vùng, từng loại hình cơ sở để tập trung triển khai các giải pháp PCCC&CNCH phù hợp; đồng thời đẩy mạnh ứng dụng công nghệ, chuyển đổi số nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý, năng lực giám sát, cảnh báo sớm, góp phần giảm thiểu nguy cơ cháy, nổ và đáp ứng kịp thời các tình huống sự cố có thể xảy ra.

Xác định công tác tham mưu được thực hiện theo hướng "đi trước một bước", tập trung vào ba trục chính: hoàn thiện cơ chế, chính sách; phân định rõ trách nhiệm quản lý và tăng cường kỷ cương, kỷ luật trong thực thi pháp luật về PCCC&CNCH; năm 2025, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố Hồ Chí Minh tiếp tục phát huy vai trò nòng cốt trong công tác tham mưu Công an Thành phố thực hiện đúng chức năng, vai trò tham mưu cho Thành ủy, UBND Thành phố triển khai có hiệu quả các chủ trương của Đảng, văn bản của Chính phủ, Bộ Công an về công tác PCCC&CNCH; quán triệt, phổ biến Luật PCCC&CNCH, các Nghị định và Thông tư hướng dẫn thi hành nhằm góp phần đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn Thành phố. Trong đó, đơn vị đã tham mưu phối hợp Cục Cảnh sát PCCC&CNCH - Bộ Công an tổ chức 02 Hội nghị tập huấn chuyên sâu; tổ chức thành công Hội nghị công tác PCCC&CNCH trên địa bàn Thành phố. Đồng thời, bám sát thực tiễn, yêu cầu mới của mô hình chính quyền địa phương hai cấp, Phòng đã tham mưu tổ chức triển khai, hướng dẫn cho UBND và Công an cấp xã nắm rõ thẩm quyền, đối tượng, trách nhiệm trong công tác PCCC&CNCH, nhằm phối hợp thực hiện thống nhất giữa các cấp, các ngành, tránh chồng chéo, bỏ lọt cơ sở, địa bàn quản lý. Công tác tham mưu không chỉ dừng ở việc ban hành văn bản mà còn gắn chặt với thực tiễn, kịp thời tháo gỡ những vướng mắc tồn tại nhiều năm, đặc biệt là đối với các cơ sở được đưa vào sử dụng trước khi Luật PCCC năm 2001 có hiệu lực.

Năm 2025, công tác tuyên truyền được đẩy mạnh như một giải pháp mang tính nền tảng nhằm tạo chuyển biến từ nhận thức đến hành động, đặc biệt là tuyên truyền trên "nền tảng số". Lực lượng PCCC&CNCH Thành phố đã chọn cách làm vừa "đi từng ngõ, gõ từng nhà", vừa "đi trên nền tảng số", kết hợp tuyên truyền trực tiếp với tuyên truyền số hóa, biến kiến thức an toàn thành thứ người dân có thể chạm tới mỗi ngày. Bên cạnh việc tổ chức tuyên truyền miệng, tuyên truyền qua báo chí, trực quan, lồng ghép, đến xây dựng mạng lưới tuyên truyền viên PCCC&CNCH tại cơ sở, tuyên dương gương người tốt, việc tốt, người dân Thành phố được trực tiếp tham quan, trải nghiệm các mô hình "Khu dân cư an toàn PCCC", "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm Chữa cháy công cộng", tham gia "Trung tâm giáo dục cộng đồng về PCCC&CNCH", lan tỏa tinh thần trách nhiệm và ý thức PCCC trong cộng đồng. Tuyên truyền trên nền tảng số như: Zalo, Facebook, YouTube, ứng dụng "Báo cháy 114", hệ thống màn hình LED tại các khu vực công cộng, Website, mã QR code, Email và các nền tảng giáo dục số cũng được phủ sóng toàn Thành phố. Đặc biệt, việc từng bước ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong xây dựng nội dung tuyên truyền đã giúp cá nhân hóa thông điệp, tối ưu hóa hình thức truyền đạt, tăng tính tương tác và hiệu quả tiếp cận. Đây là một bước tiến mới của đơn vị khi tuyên truyền không còn là "một nội dung cho tất cả", mà tiến tới "đúng nơi, đúng đối tượng, đúng thời điểm", giúp khuyến cáo an toàn trở nên gần gũi và dễ nhớ hơn trong cuộc sống của người dân. Những con số về hoạt động tuyên truyền trong năm qua như: phát hơn 30.000 tin, bài, hình ảnh và hàng trăm video clip tuyên truyền trên các nền tảng trực tuyến; tổ chức 73.983 cuộc tuyên truyền cho 1.858.170 lượt người; phát hành 1.174.521 tài liệu, tờ rơi, cẩm nang an toàn PCCC; riêng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức 38.726 cuộc cho 956.834 người; UBND và Công an cấp xã tổ chức 30.339 cuộc cho 530.943 người; tuyên truyền tại khu dân cư 4.816 cuộc cho 366.505 người; phối hợp tuyên truyền tại 102 cơ sở tôn giáo với 3.888 người tham gia; tuyên truyền an toàn PCCC qua 7.983 màn hình LED công cộng, đồng thời hướng dẫn nhân dân cài đặt ứng dụng Help 114… đã cho thấy độ phủ sóng dày đặc của công tác tuyên truyền PCCC trên khắp các nền tảng.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã kịp thời cứu thoát 6 người gặp nạn trong đám cháy trên đường Hoàng Hữu Nam (TP Thủ Đức cũ) năm 2025. Ảnh: Bảo Ngân.

Tuyên truyền đã tạo nền tảng vững chắc cho công tác xây dựng phong trào Toàn dân PCCC&CNCH đạt hiệu quả thực tế. Phong trào "Nhà tôi 3 có" tiếp tục được đẩy mạnh, với yêu cầu mỗi hộ gia đình có thiết bị cảnh báo cháy, có mặt nạ phòng độc, có lối thoát nạn thứ hai đã từng bước đi vào đời sống. Đến cuối năm 2025, Thành phố đã vận động được 2.225.180 trên tổng số 2.314.076 hộ gia đình trang bị bình chữa cháy, đạt tỷ lệ 96,15%. Công tác mở lối thoát nạn thứ hai được triển khai quyết liệt, đã thực hiện 95.124 trên 96.937 nhà ở cần mở lối thoát nạn thứ hai, đạt tỷ lệ 98,12%, tập trung vào các loại hình nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh. 10.295 Tổ Liên gia an toàn PCCC và 7.849 Điểm Chữa cháy công cộng tiếp tục được duy trì, phát huy hiệu quả. Các hoạt động trải nghiệm tại các Trung tâm giáo dục cộng đồng về PCCC&CNCH đã thu hút 52.065 lượt người tham gia, góp phần đưa phòng cháy trở thành thói quen sống của người dân đô thị. Bên cạnh đó, hàng chục nghìn các cơ sở, căn hộ đã thực hiện tháo gỡ "chuồng cọp", mở lối thoát nạn thứ 2, khắc phục việc cơi nới, chiếm dụng các phần không gian chung đã được triển khai để không làm ảnh hưởng đến hoạt động động chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ khi có cháy, nổ xảy ra. Những con số trên báo cáo thống kê ấy không chỉ phản ánh nỗ lực của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH mà còn cho thấy sự thay đổi về nhận thức của người dân, khi phòng cháy không còn là khẩu hiệu mà trở thành "văn hóa" sống.

Cùng với đó, công tác kiểm tra, xử lý vi phạm được thực hiện nghiêm túc. Đến tháng 12/2025, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố và Công an cấp xã đã kiểm tra khoảng 125.269 lượt cơ sở, xử phạt vi phạm hành chính 2.821 cơ sở với tổng số tiền khoảng 22 tỷ đồng, tạm đình chỉ, đình chỉ hoạt động 34 cơ sở. Tỷ lệ xử lý vi phạm sau kiểm tra đạt 100%, thể hiện tinh thần kiên quyết, không nhân nhượng với các hành vi vi phạm PCCC.

Năm 2025, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng đã tham mưu tổ chức và thực tập nhiều phương án chữa cháy, CNCH quy mô lớn, trong đó có các phương án cấp Thành phố, huy động hàng nghìn người và phương tiện tác chiến hiện đại tại các khu đô thị, công trình trọng điểm, nhà cao tầng, siêu cao tầng như: diễn tập phương án chữa cháy và CNCH tại khu đô thị Vinhomes Grand Park, phường Long Bình với huy động hơn 3.000 người tham gia từ các lực lượng.… Mỗi cuộc diễn tập không chỉ là dịp kiểm tra khả năng phối hợp giữa các lực lượng mà còn là cơ hội để rà soát, hoàn thiện phương án, rút kinh nghiệm từ những tình huống giả định cực đoan nhất.

Xuyên suốt các mặt công tác từ tham mưu, tuyên truyền, PCCC đến CNCH là dấu ấn rõ nét của chuyển đổi số. Năm 2025, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã hướng dẫn 100% cơ sở thuộc diện quản lý hoàn thành việc khai báo, cập nhật cơ sở dữ liệu về PCCC&CNCH; đồng thời tuyên truyền, vận động các cơ sở và hộ gia đình trang bị thiết bị truyền tin báo cháy kết nối với hệ thống dữ liệu theo lộ trình của Chính phủ. Kết quả, đã hướng dẫn 61.623 (100%) cơ sở do Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố quản lý, 126.097 cơ sở do UBND cấp xã quản lý và 126.684 hộ gia đình; trong đó có 956 cơ sở hoàn tất lắp đặt và kết nối thiết bị truyền tin báo cháy với Cơ sở dữ liệu quốc gia về PCCC. Công nghệ đã góp phần nâng cao năng lực giám sát, cảnh báo sớm, hỗ trợ chỉ huy, điều hành nhanh chóng, chính xác hơn trong mọi tình huống.

"Quả ngọt" của việc triển khai đồng bộ, quyết liệt các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trong năm 2025 chính là số vụ cháy trên toàn Thành phố được kéo giảm sâu. Toàn Thành phố xảy ra 395 vụ cháy, giảm 210 vụ, tương đương hơn 34,7% so với cùng kỳ năm 2024. Trong các vụ cháy đã xảy ra, lực lượng chức năng đã cứu được 252 người, hướng dẫn 3.511 người tự thoát nạn an toàn, bảo vệ hàng ngàn nhà dân, nhà xưởng cùng khối tài sản ước tính hàng ngàn tỷ đồng. Đáng chú ý, có 54 trên 395 vụ cháy, chiếm 13,67%, được xử lý dứt điểm ngay tại chỗ, không để cháy lan, cháy lớn. Những con số ấy cho thấy khi công tác phòng ngừa đã phát huy hiệu quả, khi lực lượng tại chỗ được thực hiện đúng vai trò, "thời điểm vàng" trong chữa cháy đã được tận dụng hiệu quả hơn bao giờ hết.

Không chỉ giới hạn trong địa bàn Thành phố, hình ảnh những đoàn xe chữa cháy của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh vượt hàng trăm cây số chi viện cho các tỉnh miền Trung, Tây Nguyên trong đợt mưa lũ cuối năm đã để lại ấn tượng đẹp trong lòng nhân dân. Những chuyến xe chở theo xuồng máy, máy bơm, lương thực, nhu yếu phẩm không chỉ thực hiện nhiệm vụ CNCH mà còn mang theo nghĩa tình của những người lính áo xanh dành cho đồng bào vùng thiên tai. Trong những ngày mưa lũ, khi bùn đất còn ngập lối, chính những cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH đã lội nước, dầm mưa, dọn dẹp trường học, nhà dân, giúp người dân sớm ổn định cuộc sống. Đó là những khoảnh khắc mà đối với người lính PCCC&CNCH, đó không còn là nhiệm vụ chuyên môn mà là "mệnh lệnh từ trái tim", là tinh thần người chiến sỹ Công an nhân dân "vì nhân dân phục vụ".

Nhìn lại năm 2025, có thể thấy, ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số của lực lượng PCCC&CNCH – Công an Thành phố Hồ Chí Minh không chỉ là khẩu hiệu, mà hiện diện ở tất các các mặt công tác. Bước sang năm 2026, đơn vị tiếp tục đặt kỳ vọng không chỉ là "làm tiếp những gì đã làm", mà là nâng cấp, phát triển theo đúng tinh thần kỷ nguyên mới. Xuân mới mở ra cũng là lúc Thành phố Hồ Chí Minh bước vào một thời kỳ phát triển mới, và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thành phố – bằng bản lĩnh, bằng tinh thần quả cảm của người chiến sỹ Công an nhân dân sẽ tiếp tục là một trong những mũi tiên phong giữ lấy sự bình yên cho Thành phố mang tên Bác.■

114 QUẢNG NINH:

CHỦ ĐỘNG, SÁNG TẠO, HIỆU QUẢ

TRONG CÔNG TÁC PCCC&CNCH

DUY HƯNG

Hội thi "Báo cháy 114" tại các trường học trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh. Ảnh: Tư liệu

Giữa không khí rộn ràng của những ngày giáp Tết, khi những cánh hoa đào bung nở khoe sắc thắm và hơi ấm mùa Xuân lan tỏa khắp đất trời Quảng Ninh, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nơi đây đã và đang từng ngày góp sức tô điểm nên bức tranh tràn đầy sức sống của sự chủ động, sáng tạo và hiệu quả trong công tác PCCC&CNCH trên địa bàn toàn tỉnh. Năm 2025 vừa qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh đã không chỉ giữ vững vai trò là "lá chắn" bảo vệ bình yên cuộc sống, mà còn là những chiến sỹ chữa cháy năng động, bản lĩnh và kiên cường, sẵn sàng đối mặt với hiểm nguy, góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội tại địa phương.

Năm 2025, tinh thần chủ động đã được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Quảng Ninh thực hiện xuyên suốt trong các mặt công tác. Đơn vị đã chủ động làm tốt công tác nắm, phân tích, đánh giá, dự báo tình hình, kịp thời tham mưu với cấp ủy, chính quyền, Giám đốc Công an tỉnh chỉ đạo triển khai thực hiện có hiệu quả các mặt công tác PCCC&CNCH trên địa bàn toàn tỉnh, tiêu biểu là: đã phối hợp với các sở, ngành, đơn vị có liên quan tham mưu Tỉnh ủy, Công an tỉnh hơn 200 văn bản hướng dẫn, chỉ đạo và tổ chức thực hiện các mặt công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh, ban hành hơn 20 Kế hoạch, văn bản triển khai các nội dung công tác mới, mang tính điểm nhấn, riêng có của tỉnh Quảng Ninh như: Kế hoạch triển khai các mô hình "Tổ Chữa cháy tình nguyện"; Kế hoạch triển khai các Hội thi "Báo cháy 114"; Kế hoạch tổ chức Hội thi nghiệp vụ chữa cháy và CNCH trong các khu công nghiệp, cụm công nghiệp trên địa bàn tỉnh; Kế hoạch triển khai thi hành Luật PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh....

Công tác kiểm tra, xử lý vi phạm trong lĩnh vực PCCC, công tác điều tra nguyên nhân vụ cháy được thực hiện chủ động và nghiêm túc theo đúng quy định. Lực lượng Công an đã tổ chức thanh tra chuyên ngành việc chấp hành các quy định của pháp luật về PCCC&CNCH đối với 17 đơn vị trên địa bàn tỉnh; kiểm tra an toàn PCCC đối với 3531 lượt cơ sở do cơ quan Công an quản lý. Qua công tác thanh tra, kiểm tra đã phát hiện, xử phạt nhiều trường hợp vi phạm, chỉ ra những tồn tại, hạn chế, thiếu sót, mất an toàn trong bảo đảm an toàn PCCC&CNCH, đồng thời đôn đốc, hướng dẫn, yêu cầu cơ sở khắc phục kịp thời, hạn chế đến mức thấp nhất các nguy cơ gây cháy, nổ. Việc thực hiện nghiêm túc, quyết liệt công tác kiểm tra của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tác động tích cực đến nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật về PCCC&CNCH của người đứng đầu, người lao động tại các cơ sở.

"Luôn làm chủ tình hình", "chủ động trong mọi tình huống" – đó là phương châm trong thực hiện các hoạt động PCCC tại Quảng Ninh. Để hiện thực hóa tối đa hiệu quả của phương châm này, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH toàn tỉnh duy trì nghiêm túc công tác trực ban, trực chỉ huy, thường trực sẵn sàng chiến đấu về người và phương tiện 24/24 giờ trong ngày; quan tâm đến công tác bảo quản, bảo dưỡng phương tiện chữa cháy, duy trì nghiêm túc công tác tiếp nhận thông tin báo cháy, nổ, tai nạn, sự cố của Trung tâm thông tin chỉ huy 114 theo quy định; luôn sẵn sàng huy động, điều động lực lượng, phương tiện tổ chức chữa cháy, CNCH kịp thời các vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố xảy ra một cách khẩn trương, kịp thời nhất và bảo vệ an toàn PCCC&CNCH các sự kiện diễn ra trên địa bàn tỉnh. Năm 2025, đơn vị đã điều động 169 lượt phương tiện cùng với 892 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia chữa cháy, CNCH; điều động 177 lượt phương tiện cùng với 995 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia bảo vệ các sự kiện. Đơn vị cũng đã xây dựng mới 3.881 phương án chữa cháy, CNCH của cơ quan Công an đối với 100% các cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ; tổ chức thực tập 654 phương án chữa cháy và 415 phương án CNCH để có thể chủ động trong mọi tình huống cháy, nổ xảy ra.

Công tác huấn luyện nghiệp vụ chữa cháy, CNCH cho cán bộ, chiến sỹ được thực hiện thường xuyên theo quy định góp phần nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, pháp luật, rèn luyện tâm lý vững vàng, kỹ năng thành thạo, chiến thuật xử lý sắc bén cho cán bộ, chiến sỹ trước các tình huống cháy, nổ, CNCH bất ngờ xảy ra.

Song song với tính chủ động, sự sáng tạo, đổi mới cũng được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH thực hiện một cách tích cực và hiệu quả. Dưới sự chỉ đạo sát sao của Đảng ủy, Giám đốc Công an tỉnh, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã không ngừng đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền, đẩy mạnh tuyên truyền bằng nhiều hình thức phong phú, gắn liền thực tiễn, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức và hành động của các tầng lớp nhân dân.

Đơn vị đã tổ chức nhiều chương trình, mô hình tuyên truyền sáng tạo, thực tiễn như: xây dựng và vận hành kênh thông tin điện tử trên nền tảng Youtube chuyên về PCCC&CNCH, phát hành hàng trăm clip tuyên truyền, hướng dẫn kỹ năng xử lý tình huống cháy, nổ, cứu người, cứu tài sản, xây dựng hơn 60 phim hoạt hình, hơn 200 phóng sự chuyên đề và nhiều chương trình trải nghiệm thực tế được tổ chức tại nhiều địa phương, trường học, khu dân cư, góp phần đưa kiến thức PCCC đến gần hơn với cộng đồng, đặc biệt là giới trẻ. Đáng chú ý, đơn vị đã tổ chức 175 "Hội thi Báo cháy 114" tại 171 Trường học và 04 hội thi trong 02 Khu Công nghiệp, 02 Cụm Công nghiệp thu hút hàng nghìn học sinh, giáo viên và công nhân trực tiếp tham gia. Đây được đánh giá là một điểm sáng trong công tác tuyên truyền PCCC tại Quảng Ninh. Với hình thức thi hấp dẫn, lồng ghép giữa kiến thức và thực hành kỹ năng PCCC, CNCH, hội thi không chỉ giúp trang bị kiến thức an toàn cho học sinh, sinh viên, người lao động mà còn khơi dậy tinh thần chủ động, sẵn sàng ứng phó khi có tình huống cháy, nổ xảy ra. Qua đó, mô hình "Báo cháy 114" đã thực sự trở thành thương hiệu tuyên truyền hiệu quả, góp phần lan tỏa thông điệp "Mỗi người dân là một chiến sỹ PCCC".

Năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Quảng Ninh cũng đã cho ra mắt Trung tâm Học tập cộng đồng về PCCC&CNCH đã đánh dấu bước chuyển mình trong công tác giáo dục cộng đồng về an toàn phòng cháy. Mô hình này được xem là điểm nhấn, thể hiện sự gắn kết giữa lực lượng Công an, chính quyền cơ sở và người dân trong việc học tập, rèn luyện kỹ năng tự bảo vệ, tự cứu trong các tình huống khẩn cấp. Bên cạnh đó, đơn vị đã tổ chức 395 buổi tuyên truyền trực tiếp, phổ biến kiến thức và kỹ năng PCCC cho hơn 86.000 lượt người, mở 187 lớp huấn luyện nghiệp vụ cho hơn 14.000 học viên, qua đó củng cố năng lực và kiến thức PCCC tại cơ sở.

Cùng với hoạt động tuyên truyền đại chúng, Công an tỉnh đã phối hợp với các cơ quan báo chí, truyền thông đăng tải 392 tin, bài, phóng sự, cùng hàng trăm video, clip tuyên truyền trên các nền tảng số. Hình thức tuyên truyền đa kênh, đa đối tượng đã góp phần nâng cao hiệu quả tiếp cận, tạo hiệu ứng xã hội tích cực về phong trào "Toàn dân tham gia PCCC".

Nhiều mô hình, cách làm đột phá đã được triển khai, đem lại hiệu quả cao trong việc huy động toàn dân tham gia PCCC và thúc đẩy công tác PCCC&CNCH toàn tỉnh phát triển. Toàn tỉnh đã duy trì hoạt động có hiệu quả của 2.283 mô hình phong trào về PCCC&CNCH trên địa bàn. Các mô hình tự quản, "Tổ Liên gia an toàn PCCC", cụm doanh nghiệp an toàn PCCC được xây dựng và phát huy hiệu quả cao. Nhiều mô hình điểm như: "Xã, phường, đặc khu an toàn về PCCC", "Trường học an toàn PCCC", "Cụm doanh nghiệp an toàn PCCC" được triển khai và nhân rộng, góp phần tạo nền tảng bền vững cho phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH. Nhiều mô hình "Dân vận khéo" được duy trì và nhân rộng, như: tuyên truyền an toàn PCCC cho tàu du lịch trên Vịnh Hạ Long, vận động người dân thực hiện dịch vụ công trực tuyến lĩnh vực PCCC, hay phong trào đoàn viên, thanh niên tình nguyện tham gia tổ chữa cháy cơ sở. Đặc biệt, phong trào "Đổi vũ khí, vật liệu nổ, công cụ hỗ trợ, pháo lấy bình chữa cháy" được triển khai linh hoạt, kết hợp tuyên truyền pháp luật về PCCC và quản lý vũ khí, giúp người dân hiểu rõ trách nhiệm, tự giác giao nộp149 súng các loại, 605 viên đạn, 14 lựu đạn, đầu đạn, 7,9kg thuốc nổ, 58 kíp nổ, 40m dây cháy chậm, 152 công cụ hỗ trợ, 802 vũ khí thô sơ và 192,4kg pháo nổ, góp phần giảm thiểu nguy cơ cháy, nổ trong cộng đồng.

Nhằm hạn chế thấp nhất số vụ cháy, nổ và thiệt hại về người, tài sản, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Ninh đã đẩy mạnh ứng dụng công nghệ, chuyển đổi số trong công tác nghiệp vụ. Thời gian qua, Đội Chữa cháy và CNCH khu vực 8 đã triển khai ứng dụng phần mềm quản lý, cập nhật dữ liệu nguồn nước phục vụ chữa cháy trên địa bàn. Trên thực tế, lượng nước trong xe chữa cháy chỉ đáp ứng được khoảng 4 – 6 phút phun, do đó việc xác định nhanh các nguồn nước tại chỗ có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

Trong bối cảnh đất nước không ngừng đổi mới và hội nhập, Quảng Ninh là một trong những tỉnh đi đầu cả nước về sự đổi mới, sáng tạo, ứng dụng chuyển đổi số, xây dựng chính quyền điện tử và phát triển kinh tế, xã hội nhanh. Trong tiến trình ấy, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Ninh đã chủ động đổi mới, thay đổi từ tư duy đến hành động, đẩy mạnh cải cách hành chính để phục vụ cộng đồng doanh nghiệp, người dân tốt hơn, góp phần tạo môi trường an ninh, an toàn phục vụ phát triển kinh tế trên địa bàn tỉnh.

Với đặc thù là địa bàn có đa dạng các ngành nghề, có nhiều khu công nghiệp, cảng biển, khu du lịch... lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Quảng Ninh là đơn vị trực tiếp thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC&CNCH, hàng ngày tiếp xúc với hàng trăm tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân qua các thủ tục hành chính, do đó áp lực giải quyết thủ tục hành chính đặt ra yêu cầu vừa phải nhanh, vừa phải chính xác, khoa học, bảo đảm yêu cầu về pháp luật và nghiệp vụ, không để xảy ra tình trạng chồng chéo, trì trệ. Trước yêu cầu đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh đã chủ động, tích cực rà soát quy trình, tinh giản các khâu trung gian, đồng thời đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong tiếp nhận và xử lý hồ sơ hành chính, 100% thủ tục hành chính đều được giải quyết qua dịch vụ công trực tuyến. Đơn vị đã chủ động tham mưu với Giám đốc Công an tỉnh cắt giảm thời gian giải quyết 02/07 thủ tục hành chính về PCCC&CNCH so với quy định của pháp luật. Do đó hầu hết các thủ tục hành chính do đơn vị giải quyết đều được trả kết quả trước thời hạn so với quy định. Đồng thời cách làm chủ động, sáng tạo này cũng giúp người dân tiết kiệm thời gian, chi phí và góp phần giảm tiêu cực, tăng tính công khai, minh bạch trong giải quyết công việc.

Nhằm nâng cao hiệu quả công tác PCCC&CNCH, hạn chế thấp nhất số vụ cháy, nổ và thiệt hại về người, tài sản do cháy, nổ gây ra, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh đã đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học, ứng dụng thành tựu khoa học trong PCCC&CNCH. Năm 2025, đơn vị đã tham mưu Giám đốc Công an tỉnh tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề "Các giải pháp nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC&CNCH đối với loại hình tàu du lịch hoạt động trên vịnh Hạ Long"; tổ chức 02 Chương trình tọa đàm với nội dung đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số trong công tác PCCC&CNCH. Đội Chữa cháy và CNCH khu vực 8 đã triển khai ứng dụng phần mềm quản lý, cập nhật dữ liệu nguồn nước giúp xác định nhanh điểm cấp nước, phục vụ công tác chữa cháy trên địa bàn tối ưu, hiệu quả. Đơn vị đã nghiên cứu, đưa 03 sáng kiến về công tác PCCC&CNCH vào triển khai trong công tác chuyên môn và đạt hiệu quả tốt, tiếp tục phối hợp nghiên cứu, hoàn thiện sáng kiến "Ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong nhận dạng tiếng Việt phục vụ khai thác chuyển đổi tài liệu lưu trữ số hóa".

Với sự chủ động, đổi mới, sáng tạo trong triển khai các hoạt động PCCC&CNCH, trong năm qua, các mặt công tác của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đều được thực hiện hiệu quả, hiệu lực quản lý nhà nước trong công tác PCCC&CNCH trên địa bàn toàn tỉnh được nâng cao rõ rệt. Công tác PCCC&CNCH thu được nhiều kết quả tích cực, công tác xử lý vi phạm hành chính về lĩnh vực PCCC được đẩy mạnh; công tác thường trực sẵn sàng chiến đấu luôn đảm bảo, công tác chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ kịp thời, hiệu quả, để lại ấn tượng tốt đẹp trong lòng chính quyền và nhân dân địa phương. Phong trào Toàn dân tham gia PCCC phát triển sâu rộng; ý thức của người dân và đặc biệt là người đứng đầu các cơ quan, tổ chức doanh nghiệp đã có sự chuyển biến rõ rệt trong việc thực hiện trách nhiệm của mình trong công tác PCCC&CNCH; góp phần hạn chế đến mức thấp nhất cháy lớn, gây thiệt hại nghiêm trọng, cũng như số vụ cháy và thiệt hại do cháy gây ra. Năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Quảng Ninh đã có 14 lượt tập thể và 59 lượt cá nhân được các cấp khen thưởng về thành tích xuất sắc trong công tác PCCC&CNCH, đơn vị đã nhận được 32 thư khen, thư cảm ơn của các cá nhân, tổ chức về tinh thần phục vụ nhân dân và thành tích trong công tác PCCC&CNCH.

Có thể khẳng định rằng, với tinh thần chủ động trong phòng ngừa, sáng tạo trong tổ chức thực hiện và quyết liệt trong hành động, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh đã và đang từng ngày thực hiện xuất sắc nhiệm vụ được giao. Những tận tụy, nỗ lực đổi mới mỗi ngày của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Quảng Ninh đã không chỉ nâng cao hiệu quả công tác, mà còn tạo nên một thế hệ Cảnh sát PCCC&CNCH vừa hiện đại, vừa bản lĩnh, sẵn sàng đối mặt mọi tình huống, mang lại an toàn và yên bình cho nhân dân trong những ngày Xuân tươi đẹp. Trong khoảnh khắc đất trời giao hòa đón Xuân sang, hình ảnh những chiến sỹ chữa cháy thầm lặng giữ bình yên cho vùng đất Mỏ chính là minh chứng sống động cho quyết tâm xây dựng một lực lượng PCCC hiện đại, năng động, bản lĩnh trong kỷ nguyên mới – kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.■

114 HÀ TĨNH: KHẲNG ĐỊNH VAI TRÒ NÒNG CỐT TRÊN MẶT TRẬN PHÒNG, CHỐNG GIẶC LỬA

PHAN HÀ

Năm 2025, mặc dù phải đối mặt với nhiều thách thức từ bối cảnh kinh tế toàn cầu và trong nước nhưng nền kinh tế tỉnh Hà Tĩnh vẫn có mức tăng trưởng ấn tượng đạt 8,78%, vươn lên là tỉnh có tăng trưởng kinh tế dẫn đầu khu vực Bắc Trung Bộ. Đây là kết quả thể hiện sự điều hành linh hoạt và quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị tỉnh Hà Tĩnh, trong đó, có một phần đóng góp quan trọng của lực lượng Công an tỉnh Hà Tĩnh nói chung và của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Hà Tĩnh nói riêng trong nhiệm vụ giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, tạo môi trường ổn định, bền vững thúc đẩy kinh tế và sản xuất phát triển.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Hà Tĩnh diễn tập phương án chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ huy động lực lượng, phương tiện và tài sản của nhiều cơ quan, tổ chức địa phương tham gia tại Chung cư Vinhomes New Center, Hà Tĩnh. Ảnh: Mạnh Tuấn.

Nằm ở khu vực Bắc Trung Bộ, Hà Tĩnh có vị trí địa lý thuận lợi khi vừa tiếp giáp với biển Đông, vừa là cửa ngõ giao thương quan trọng giữa Việt Nam và nước bạn Lào. Phía Bắc giáp Nghệ An, phía Nam giáp Quảng Bình, phía Tây giáp Lào với đường biên giới dài, phía Đông giáp biển, tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển kinh tế biển, kinh tế cửa khẩu và giao thương liên vùng. Hệ thống giao thông quan trọng như Quốc lộ 1A, đường Hồ Chí Minh, Quốc lộ 8, Quốc lộ 12 và tuyến đường ven biển góp phần kết nối Hà Tĩnh với các trung tâm kinh tế lớn trong cả nước và khu vực.

Với vị trí địa lý chiến lược cùng cơ cấu kinh tế chuyển dịch đúng hướng, Hà Tĩnh đang từng bước khẳng định vai trò là điểm đến hấp dẫn cho đầu tư, phát triển công nghiệp, dịch vụ và giao thương của khu vực Bắc Trung Bộ. Năm 2025, Hà Tĩnh trở thành một trong những địa phương năng động thu hút đầu tư và phát triển công nghiệp – dịch vụ hàng đầu của Việt Nam.

Sự phát triển kinh tế nhanh và mạnh của Hà Tĩnh trong những năm gần đây, đặc biệt là năm 2025, bên cạnh những tác động tích cực, cũng đặt ra không ít khó khăn, thách thức đối với công tác PCCC&CNCH trên toàn tỉnh. Thượng tá Trần Bình Nghĩa – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh cho biết: Quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa diễn ra mạnh mẽ làm gia tăng nhanh số lượng khu công nghiệp, nhà máy, cơ sở sản xuất, kho bãi và hệ thống hạ tầng kỹ thuật. Nhiều loại hình sản xuất sử dụng vật liệu dễ cháy, năng lượng lớn, công nghệ phức tạp, tiềm ẩn nguy cơ cháy, nổ cao, trong khi yêu cầu bảo đảm an toàn PCCC ngày càng khắt khe. Bên cạnh đó, sự phát triển sôi động của thương mại, dịch vụ kéo theo mật độ các trung tâm thương mại, chợ, cơ sở kinh doanh, dịch vụ lưu trú, nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh ngày càng tăng. Không gian sử dụng chật hẹp, việc cơi nới, thay đổi công năng, cùng với ý thức chấp hành quy định về PCCC của một bộ phận tổ chức, cá nhân chưa cao đã làm gia tăng nguy cơ xảy ra cháy và gây khó khăn cho công tác quản lý, kiểm tra an toàn PCCC. Quá trình đô thị hóa nhanh cũng khiến hạ tầng PCCC tại một số khu vực chưa theo kịp tốc độ phát triển. Đường giao thông nhỏ hẹp, nguồn nước phục vụ chữa cháy còn hạn chế, nhất là tại khu dân cư cũ, khu vực ven đô và nông thôn, đã ảnh hưởng không nhỏ đến khả năng tiếp cận, triển khai lực lượng và phương tiện khi xảy ra sự cố. Ngoài ra, sự gia tăng quy mô dân số, lao động tập trung tại các khu kinh tế, khu công nghiệp làm tăng áp lực cho công tác tuyên truyền, huấn luyện kỹ năng PCCC cho người lao động và người dân. Trong khi đó, điều kiện thời tiết khắc nghiệt, nắng nóng kéo dài đặc trưng của Hà Tĩnh càng làm nguy cơ cháy, nổ trở nên phức tạp và khó lường hơn.

Trong bối cảnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Hà Tĩnh đã và đang tiếp tục khẳng định vai trò nòng cốt, xung kích trên mặt trận phòng, chống "giặc lửa", là "lá chắn" giữ vững an ninh trật tự xã hội, tạo môi trường an toàn, thúc đẩy bứt phá kinh tế của tỉnh. "Để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ này, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã luôn đoàn kết, thống nhất, nêu cao tinh thần trách nhiệm, triển khai quyết liệt, đồng bộ các giải pháp trong công tác PCCC&CNCH" – Thượng tá Trần Bình Nghĩa cho biết.

Với phương châm "phòng ngừa là chính", lực lượng Cảnh sát PCCC Hà Tĩnh đã chủ động tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương triển khai các biện pháp phòng cháy ngay từ cơ sở. Đơn vị đã chủ động tham mưu Ban Giám đốc Công an tỉnh đề xuất Tỉnh ủy ban hành 04 văn bản, UBND tỉnh ban hành 15 văn bản, Công an tỉnh ban hành 429 văn bản để lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai đồng bộ, toàn diện, hiệu quả các mặt công tác về PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh; đặc biệt là ban hành các văn triển khai thi hành Luật PCCC&CNCH, các Nghị định, Thông tư hướng dẫn thi hành có hiệu lực kể từ ngày 01/7/2025.

Công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức, kỹ năng PCCC&CNCH trên toàn tỉnh được đẩy mạnh với nhiều hình thức linh hoạt, phù hợp từng đối tượng, từng địa bàn; qua đó nâng cao ý thức tự phòng, tự quản của người dân, doanh nghiệp và các cơ sở sản xuất, kinh doanh. Đơn vị đã thực hiện có hiệu quả Đề án "Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật và kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới"; chủ động phối hợp chặt chẽ với các cơ quan thông tấn, báo chí xây dựng 61 phóng sự, viết, đăng phát 486 tin bài phóng sự phản ánh, tuyên truyền kiến thức và pháp luật về công tác PCCC&CNCH; đẩy mạnh tuyên truyền trên các trang mạng xã hội, tuyên truyền miệng, soạn, gửi các tin nhắn SMS tuyên truyền, khuyến cáo về PCCC qua thuê bao di động, qua tài khoản Zalo, Facebook…; duy trì, triển khai hiệu quả hoạt động tuyên truyền lưu động bằng hệ thống loa phát thanh trên xe chữa cháy tại các tuyến phố, khu dân cư trên địa bàn; tăng cường công tác tuyên truyền, trải nghiệm, thực hành chữa cháy và CNCH.

Công tác phổ biến kiến thức, tập huấn kỹ năng cơ bản về PCCC&CNCH, thoát nạn cho người dân được tăng cường. Năm 2025, đơn vị đã tổ chức 352 lớp tuyên truyền, phổ biến kiến thức, pháp luật về PCCC&CNCH, tuyên truyền phòng chống đuối nước, có tổng gần 35.209 người tham gia; 87 lớp bồi dưỡng, huấn luyện nghiệp vụ về PCCC, CNCH, có tổng 6.988 người tham gia. Bên cạnh đó, đơn vị tiếp tục vận động các hộ gia đình trang bị các bình chữa cháy, phương tiện CNCH thô sơ; tham mưu, hướng dẫn cho các cấp chính quyền đẩy mạnh hoạt động xây dựng phong trào Toàn dân tham gia công tác PCCC&CNCH, gắn với xây dựng phong trào Toàn dân bảo vệ An ninh Tổ quốc; củng cố, duy trì gần 1.000 mô hình về PCCC&CNCH hoạt động có hiệu quả như: "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm Chữa cháy công cộng", duy trì hoạt động của hơn 1.900 Đội Dân phòng....

Song song với đó, công tác kiểm tra, hướng dẫn, khắc phục kịp thời các nguy cơ mất an toàn về cháy, nổ được thực hiện nghiêm túc, quyết liệt. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tập trung rà soát những khu vực trọng điểm, cơ sở có nguy cơ cháy cao, kiên quyết xử lý các hành vi vi phạm, góp phần hạn chế thấp nhất các vụ cháy lớn và thiệt hại nghiêm trọng. Đơn vị đã kiểm tra 893 cơ sở, kịp thời phát hiện, kiến nghị và hướng dẫn các cơ sở khắc phục hàng trăm thiếu sót, tồn tại trong công tác đảm bảo an toàn PCCC&CNCH, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm theo quy định. Phát huy vai trò tư lệnh ngành trong công tác PCCC&CNCH, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã thành lập 05 Đoàn công tác trực tiếp xuống địa bàn, làm việc, hướng dẫn thực hiện công tác quản lý nhà nước, các mặt công tác PCCC&CNCH cho lãnh đạo UBND, Công an 69/69 xã, phường; thành lập 03 Tổ công tác trực tiếp làm việc đối với 100% cơ sở, công trình, dự án còn tồn tại về PCCC, hướng dẫn thực hiện các giải pháp khắc phục đảm bảo theo quy định.

Trên thực tế chiến đấu, mỗi khi sự cố, cháy, nổ, tai nạn xảy ra, cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Tĩnh luôn là lực lượng có mặt sớm nhất, không quản hiểm nguy, dũng cảm lao vào biển lửa, bão lũ để cứu người, cứu tài sản. Theo báo cáo của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh, trong năm qua, đơn vị đã tiếp nhận 83 tin báo cháy, 15 tin báo yêu cầu CNCH, điều động 170 lượt xe, 1.136 lượt cán bộ, chiến sỹ trực tiếp tham gia chữa cháy và CNCH. Đồng thời, phát huy vai trò xung kích, tiên phong trong công tác chống thiên tai, đơn vị đã huy động hơn 45 lượt phương tiện, 684 lượt cán bộ, chiến sỹ trực tiếp hỗ trợ người dân trong công tác phòng, chống, khắc phục hậu quả, thiệt hại do cơn bão số 5, 10 và các đợt mưa, lũ lớn kéo dài. Chính sự mưu trí, tinh thần trách nhiệm cao và khả năng phối hợp nhịp nhàng của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh với các đơn vị liên quan đã giúp nhiều vụ cháy, tai nạn được khống chế kịp thời, nhiều sự cố thiên tai được khắc phục nhanh chóng, hạn chế hậu quả, củng cố niềm tin của nhân dân đối với lực lượng Công an nhân dân.

Năm 2025 cũng ghi dấu những bước chuyển tích cực của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Tĩnh trong công tác cải cách thủ tục hành chính, áp dụng khoa học, công nghệ, thông tin, chuyển đổi số. Trong năm qua, 100% hồ sơ đã được đơn vị tiếp nhận, giải quyết trực tuyến qua Cổng Dịch vụ công Bộ Công an, 100% hồ sơ được giải quyết đúng quy trình, quy định, đúng hạn và trước hạn. Ngoài ra, đơn vị còn tham mưu triển khai thực hiện có hiệu quả Đề án "Xây dựng hệ thống truyền tin, báo sự cố PCCC"; trong đó, đã tổ chức rà soát, thống kê, định vị được 1.698 nguồn nước (đạt 100%), hướng dẫn được 9.822 cơ sở (đạt 100%) cập nhật thông tin, hoàn thành trước thời hạn 37 ngày, vươn lên là 01 trong 03 địa phương dẫn đầu cả nước về áp dụng khoa học, công nghệ, thông tin trong công tác PCCC&CNCH.

Với những nỗ lực đó, năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Tĩnh đã được nhận danh hiệu "Đơn vị quyết thắng"; xếp loại "Hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ", nhiều tập thể, cá nhân trong đơn vị đã được nhận Bằng khen, Giấy khen của các cấp, các ngành, đồng thời nhận được sự biểu dương, khen thưởng của bà con nhân dân và chính quyền địa phương.

Một mùa Xuân nữa lại về trên quê hương Hà Tĩnh. Trên từng con phố, trong mỗi khu dân cư, giữa những ca trực thâu đêm hay những phút giây đối mặt với hiểm nguy, sắc áo lính chữa cháy vẫn bền bỉ tỏa sáng như ngọn lửa của niềm tin và trách nhiệm. Với tinh thần "Vì nhân dân phục vụ", lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Hà Tĩnh hôm nay đang tiếp tục khẳng định vững chắc vai trò nòng cốt trên mặt trận phòng, chống "giặc lửa" của tỉnh nhà. Những nỗ lực thầm lặng nhưng quả cảm của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Tĩnh chính là "lá chắn" an toàn, góp phần giữ gìn sự bình yên và tạo điều kiện cho những cú bứt phá ngoạn mục về kinh tế, xã hội của Hà Tĩnh trong kỷ nguyên mới.■

114 ĐÀ NẴNG: XÂY DỰNG "LÁ CHẮN" LỬA TỪ CƠ SỞ

Thượng tá NGUYỄN THÀNH NAM
Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng

Thành phố Đà Nẵng bước vào những ngày cuối năm, không khí Xuân đã len lỏi trên từng tuyến phố, khu dân cư, trong mỗi ngôi nhà nhỏ. Sự bình yên ấy được gìn giữ không chỉ bằng những đêm không ngủ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố (TP) Đà Nẵng, mà còn bằng những "lá chắn" đặc biệt được xây dựng từ chính cơ sở, từ chính từng người dân, từng khu phố, từng mái nhà.

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ TP Đà Nẵng nhiệm kỳ 2025 – 2030 đã đặt mục tiêu đến năm 2030 sẽ đưa Thành phố trở thành cực tăng trưởng của Việt Nam. Tầm nhìn đến năm 2045 sẽ xây dựng TP Đà Nẵng trở thành đô thị sinh thái và thông minh, là trung tâm thương mại tự do, trung tâm tài chính quốc tế, trung tâm công nghiệp, Logistics, khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và Thành phố du lịch, đáng sống, đẳng cấp khu vực Châu Á. Đà Nẵng đang "vươn mình", phát triển mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Sự phát triển ấy mang lại diện mạo hiện đại cho thành phố, nhưng cũng kéo theo những nguy cơ cháy, nổ tiềm ẩn, phức tạp, khó lường. Thực tiễn ấy đặt ra yêu cầu cấp thiết: phòng cháy phải bắt đầu từ sớm, từ cơ sở – nơi quyết định hiệu quả của những phút đầu tiên khi sự cố xảy ra.

Năm 2025, trên địa bàn TP Đà Nẵng xảy ra 112 vụ cháy, làm 01 người bị thương, thiệt hại về tài sản ước tính hơn 9 tỷ đồng và khoảng 5,1ha rừng bị ảnh hưởng. So với năm 2024, số vụ cháy giảm hơn 41%, thiệt hại về tài sản giảm trên 60%, không để xảy ra vụ cháy gây thiệt hại nghiêm trọng về người. Điều đáng ghi nhận là trong tổng số 112 vụ cháy, lực lượng PCCC tại chỗ và người dân đã kịp thời phát hiện, tự dập tắt 12 vụ ngay từ ban đầu, chiếm hơn 10% tổng số vụ cháy. Chính những vụ cháy "không tiếng còi" ấy đã góp phần quan trọng ngăn chặn cháy lan, cháy lớn, hạn chế thiệt hại, bảo vệ an toàn tính mạng và tài sản cho nhân dân. Những kết quả ấy cho thấy hướng đi đúng đắn trong công tác phòng ngừa cháy, nổ, lấy cơ sở làm nền tảng của thành phố.

Là lực lượng nòng cốt thường trực, tham mưu trong lĩnh vực PCCC&CNCH, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng luôn xác định rõ: muốn "lá chắn" vững, trước hết phải tạo sự thống nhất từ chủ trương đến hành động. Năm 2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã làm tốt công tác tham mưu cho Thành ủy, UBND thành phố trong chỉ đạo, triển khai nhiệm vụ; tham mưu ban hành Báo cáo tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị 47-CT/TW; tham mưu UBND ban hành nhiều văn bản chỉ đạo; đồng thời tham mưu Giám đốc Công an thành phố ban hành 231 văn bản chỉ đạo tổ chức thực hiện công tác PCCC&CNCH và 358 văn bản hướng dẫn, chỉ đạo nghiệp vụ. Cùng với đó, đơn vị tiếp tục bám sát các đề án lớn của Bộ Công an, trong đó có Đề án số 10 về xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH "trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại" và Đề án số 08 về kéo giảm cháy gây thiệt hại nghiêm trọng, coi đây là "xương sống" trong định hướng phát triển của Thành phố.

Sau khi sáp nhập, Đà Nẵng trở thành thành phố trực thuộc Trung ương có diện tích lớn nhất cả nước. Sáp nhập không chỉ đơn thuần là thay đổi ranh giới hành chính, mà còn là một cơ hội lớn để Đà Nẵng tái định vị, cấu trúc lại không gian đô thị, để có thể vươn tầm trở thành một đô thị tầm cỡ khu vực và quốc tế. Chính vì thế, để có những bước đi vững chắc, Thành phố xác định mọi chủ trương, chính sách đều phải "chạm" đến từng khu dân cư, tổ dân phố, chợ, chung cư, khu công nghiệp, đến với từng người dân. Và công tác đảm bảo an toàn PCCC&CNCH cũng không nằm ngoài

Diễn tập phương án CNCH tai nạn liên hoàn ở Bán đảo Sơn Trà, Đà Nẵng nâng cao kỹ năng ứng phó trên địa hình hiểm trở. Ảnh: Anh Tài.

mục tiêu đó. Phòng Cảnh sát PCCC&CNC – Công an Thành phố đặt trọng tâm xây dựng lực lượng tại chỗ trở thành tuyến phòng thủ đầu tiên: vừa nắm nguy cơ, vừa chủ động phòng ngừa, vừa xử lý nhanh tình huống ngay khi mới phát sinh. Từ thực tiễn đó, Thành phố tiếp tục đẩy mạnh triển khai và nhân rộng các mô hình PCCC theo phương châm "4 tại chỗ", tiêu biểu là: "Tổ Liên gia an toàn PCCC", "Điểm Chữa cháy công cộng", "Điểm Chữa cháy công cộng ban đầu", trở thành mạng lưới "phản ứng nhanh" được cắm chốt ngay trong lòng dân. Đến nay, trên địa bàn đã xây dựng được 921 "Tổ Liên gia an toàn PCCC"; 2.945 "Điểm Chữa cháy công cộng" và 668 "Điểm Chữa cháy công cộng ban đầu". Ở nhiều khu phố, hình ảnh những bình chữa cháy được treo ngay trước cửa nhà, những bảng hướng dẫn thoát nạn đặt ở vị trí dễ thấy đã trở nên quen thuộc. Người dân không còn bỡ ngỡ khi nghe nhắc đến kỹ năng xử lý cháy ban đầu. Sự thay đổi ấy không phải tự nhiên, mà đến từ quá trình bền bỉ, kiên trì "đi từng ngõ, gõ từng nhà, rà từng địa bàn" làm công tác tuyên truyền của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng.

Trong năm 2025, Công an Thành phố và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức hàng nghìn buổi tuyên truyền miệng tại khu dân cư, chung cư, cơ sở giáo dục, trường học, với hơn 340 nghìn lượt người nghe. Hàng chục nghìn tờ rơi, cẩm nang an toàn PCCC được phát tận tay người dân. Hoạt động tuyên truyền lưu động bằng xe chữa cháy, ca nô diễn ra suốt hàng nghìn giờ trên các tuyến phố, khu chợ, bến bãi tàu thuyền. Cách làm ấy không ồn ào, nhưng bền bỉ, thấm dần vào nhận thức cộng đồng. Đặc biệt, công tác huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH cho lực lượng cơ sở được chú trọng. Trong năm, đơn vị đã tổ chức 158 lớp huấn luyện với gần 14 nghìn lượt người tham gia. Các hoạt động trải nghiệm, thực hành chữa cháy và CNCH được tổ chức định kỳ, thu hút gần 9.500 người dân trực tiếp tham gia. 100% các mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" được tổ chức thực tập phương án chữa cháy và CNCH tại chỗ. Những buổi huấn luyện với những tình huống giả định thoát nạn trong khói, những thao tác sử dụng bình chữa cháy, chăn chiên, cuộn vòi... đã góp phần tạo nên sự "phản xạ tự nhiên", để khi sự cố xảy ra, người dân không hoảng loạn, không lúng túng, biết bình tĩnh xử lý và gọi lực lượng chuyên nghiệp đúng cách, đúng thời điểm.

Song song với khu dân cư, công tác phòng cháy tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh, khu công nghiệp, chợ, trung tâm thương mại cũng được triển khai đồng bộ. Hơn 500 lượt thực tập phương án chữa cháy, CNCH tại các cơ sở nguy hiểm về cháy, nổ diễn ra trên toàn địa bàn Thành phố đã giúp lực lượng tại chỗ nâng cao khả năng phối hợp, sử dụng thành thạo phương tiện và chủ động hơn trong xử lý

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng hướng dẫn các em học sinh sử dụng phương tiện chữa cháy. Ảnh: Anh Tài.

tình huống. Đặc biệt, không ít chủ cơ sở sau mỗi đợt diễn tập nhận ra rằng, chỉ một lối thoát nạn bị che khuất hay một bình chữa cháy đặt sai vị trí cũng có thể dẫn đến hậu quả khôn lường. Từ đó, nhiều cơ sở và cả trong các khu dân cư đã có ý thức tự kiểm tra tự rà soát, bổ sung phương tiện, điều chỉnh lối thoát, hoàn thiện phương án; và quan trọng hơn là các lực lượng, phương tiện đều được tổ chức phối hợp nhịp nhàng, thống nhất.

Đặc biệt, trong kỷ nguyên số, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng cũng xác định, để kết nối các "lá chắn lửa" thì dữ liệu là nền tảng để toàn thành phố nâng cao hiệu quả cảnh báo sớm. Trên địa bàn thành phố, tổng số cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC đã được cấp tài khoản đạt tỷ lệ 100%; tổng số cơ sở khai báo đạt tiến độ 100%. Đây là bước quan trọng để hoàn thiện cơ sở dữ liệu phục vụ quản lý nhà nước về PCCC&CNCH, hướng tới kết nối cảnh báo, truyền tin báo cháy.

Những nỗ lực âm thầm của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng đã góp phần tạo nên một thế trận phòng cháy Toàn dân vững chắc ngay từ cơ sở. Phần lớn các vụ cháy xảy ra trong năm 2025 trên địa bàn Thành phố đều được phát hiện sớm, xử lý kịp thời, không để cháy lan trên diện rộng. Trong nhiều vụ việc, lực lượng PCCC tại chỗ và người dân đã giữ vai trò quyết định, kịp thời khống chế đám cháy, không để cháy lan, cháy lớn gây hiệu quả nghiêm trọng. Điển hình như: vụ cháy nhà dân tại Lô 32 đường Thăng Long, phường Cẩm Lệ, lúc 22 giờ 10 phút ngày 13/8/2025, ngay khi phát hiện đám cháy, người dân kịp thời báo tin cho lực lượng PCCC chuyên nghiệp, đồng thời lực lượng cơ sở ban đầu đã nhanh chóng tổ chức và phối hợp tích cực với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chuyên nghiệp triển khai chữa cháy. Đám cháy đã nhanh chóng được dập tắt, cứu được 05 người bị nạn ra ngoài an toàn, bảo vệ phần tài sản còn lại của ngôi nhà, không để cháy lan sang xung quanh.

Tuy nhiên, xây dựng "lá chắn lửa" từ cơ sở là hành trình không ít thách thức. Ở một số nơi, lực lượng PCCC cơ sở vẫn còn hoạt động mang tính hình thức, kỹ năng chưa đồng đều, phương tiện còn thiếu hoặc chưa phù hợp với đặc điểm nguy hiểm cháy, nổ. Một số mô hình an toàn PCCC sau khi xây dựng chưa được duy trì thường xuyên. Nhận thức của một bộ phận người dân, chủ cơ sở về công tác phòng cháy vẫn còn chủ quan, trong khi chế độ, chính sách đối với lực lượng PCCC tại chỗ chưa thật sự tương xứng với trách nhiệm đảm nhiệm. Vì vậy, thời gian tới, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng xác định tiếp tục tham mưu cho các cấp chính quyền đẩy mạnh phong trào Toàn dân tham gia PCCC gắn với phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; tập trung "làm thật" ở từng mô hình, "làm chắc" ở từng kỹ năng; đồng thời đẩy mạnh nhiệm vụ chuyển đổi số, mở rộng truyền tin báo cháy, củng cố cơ sở dữ liệu và nâng cao năng lực chỉ huy, điều hành. Đặc biệt, đơn vị sẽ đẩy mạnh xã hội hóa trong công tác PCCC&CNCH; nghiên cứu, hoàn thiện chế độ, chính sách đối với lực lượng PCCC cơ sở; có chế độ hỗ trợ, khen thưởng kịp thời nhằm động viên, khích lệ tinh thần, tạo động lực để lực lượng tại chỗ yên tâm, gắn bó lâu dài với nhiệm vụ.

Xây dựng "lá chắn" lửa từ cơ sở là giải pháp căn cơ, bền vững nhằm nâng cao hiệu quả công tác PCCC&CNCH. Khi mỗi cơ sở, mỗi khu dân cư thực sự là một pháo đài an toàn về PCCC, nguy cơ cháy, nổ sẽ được kiểm soát tốt hơn, thiệt hại được hạn chế ở mức thấp nhất, góp phần bảo đảm an ninh, trật tự, an toàn xã hội và sự bình yên cho nhân dân.

Trong sắc mai, sắc đào, giữa những chuyến xe tất bật cuối năm, những "lá chắn" lửa từ cơ sở cùng với những người lính PCCC&CNCH Đà thành đang chung tay, góp sức để quê hương tiếp tục vươn mình mạnh mẽ trong hành trình phát triển phía trước.

Xuân mới đang về trên thành phố bên sông Hàn....■

CẢNH SÁT PCCC&CNCH – CÔNG AN TỈNH KHÁNH HÒA

SÁT CÁNH CÙNG DÂN VƯỢT QUA GIAN KHÓ

HỒNG QUÂN

Năm 2025 đã khép lại với những dấu ấn sâu sắc của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa trong lòng chính quyền và nhân dân địa phương về tinh thần trách nhiệm, sự dũng cảm và tận tụy. Dù trong lửa hung hay bão dữ, các anh - những chiến sỹ chữa cháy gan dạ, kiên cường đã luôn là điểm tựa vững chắc của nhân dân, không quản hiểm nguy, kịp thời có mặt ở những nơi gian khó nhất vì bình yên cuộc sống.

Chia sẻ với chúng tôi, Thượng tá Nguyễn Quang Đang – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa cho biết: Năm 2025, công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, góp phần đảm bảo ổn định tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, phục vụ tích cực nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội chung của tỉnh. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa đã tham mưu Tỉnh ủy ban hành 02 báo cáo, UBND tỉnh ban hành 18 văn bản, tổ chức 01 hội nghị tập huấn hướng dẫn, chỉ đạo về công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh. Đơn vị đã tham mưu Giám đốc Công an tỉnh ban hành 156 văn bản, tổ chức 06 hội nghị tập huấn hướng dẫn, chỉ đạo Công an các đơn vị, địa phương tổ chức triển khai thực hiện các mặt nghiệp vụ và công tác PCCC&CNCH....

Nhằm nâng cao nhận thức về công tác PCCC&CNCH của nhân dân, đồng thời kiềm chế cháy, nổ xảy ra trên địa bàn, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền sâu rộng trong toàn dân. Đơn vị đã tổ chức 58 buổi tuyên truyền, phổ biến kiến thức PCCC&CNCH thu hút 10.781 người tham gia; tổ chức 89 chương trình tuyên truyền, trải nghiệm kỹ năng PCCC&CNCH cho 45.948 học sinh, đoàn viên, thanh niên và người dân trên địa bàn tỉnh; tổ chức tuyên truyền về PCCC trong quá trình kiểm tra an toàn PCCC&CNCH định kỳ đối với 1.137 nhân viên và khách lưu trú. Đơn vị đã phối hợp xây dựng và đăng tải 147 tin/bài, 28 phóng sự về công tác PCCC và các hoạt động của đơn vị trên các phương tiện thông tin đại chúng, tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ về PCCC&CNCH cho 9.419 đội viên Đội PCCC cơ sở của các cơ quan, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh; bồi dưỡng bổ sung hàng năm nghiệp vụ PCCC&CNCH cho 318 đội viên Đội PCCC cơ sở; phối hợp Ban Quản lý chợ, trung tâm thương mại, siêu thị tổ chức phát 389 lượt video và 3.564 lượt bản tin tuyên truyền, hướng dẫn công tác PCCC&CNCH thông qua hệ thống màn hình led, hệ thống loa của cơ sở.

Các mô hình an toàn về PCCC đã được thành lập trên địa bàn tỉnh tiếp tục được duy trì hoạt động, trong đó có 957 mô hình "Tổ liên gia an toàn PCCC"; 1.115 mô hình "Điểm chữa cháy công cộng"; mô hình fanpage "Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Khánh Hòa"; mô hình "Tổ dân phố an toàn phòng cháy chữa cháy", "Nhà tôi có bình chữa cháy", "Khu dân cư an toàn về phòng cháy chữa cháy và an ninh trật tự", "Tổ xe tiếp nước PCCC tự quản", "Chợ an toàn về an ninh trật tự và PCCC"....

Công an tỉnh Khánh Hòa đã thành lập các Đoàn Kiểm tra việc thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC đối với 20 UBND cấp xã trọng điểm về PCCC. Sau khi triển khai mô hình chính quyền 02 cấp, Công an tỉnh đã xây dựng Kế hoạch số 331/KH-CAT-PCCC ngày 14/7/2025 và thành lập Đoàn hướng dẫn việc thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC đối với 64 UBND xã, phường trên địa bàn tỉnh. Công tác kiểm tra an toàn PCCC&CNCH được thực hiện định kỳ đối với 2.700 lượt cơ sở, hướng dẫn 3.279 nội dung về PCCC&CNCH. Ngoài ra, đơn vị đã kiểm tra đột xuất đối với 02 cơ sở, kiểm tra công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH đối với 04 công trình đang trong quá trình thi công, hướng dẫn 16 nội dung, kiểm tra xác nhận điều kiện an toàn PCCC&CNCH đối với 15 cơ sở, kiểm tra an toàn PCCC đối với 70 địa điểm, khu vực tổ chức chương trình, sự kiện theo Kế hoạch của Công an tỉnh. Hướng dẫn 2.668 cơ sở thuộc diện quản lý thực hiện khai báo thông tin phục vụ xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về PCCC.

Là một trong những địa phương đi đầu về phát triển kinh tế, xã hội, tại Khánh Hòa, nguy cơ cháy, nổ luôn thường trực. Năm 2025, đơn vị đã xuất 60 lượt xe chữa cháy, 370 lượt cán bộ, chiến sỹ kịp thời tham gia chữa cháy 22 vụ. Trong công tác CNCH, đơn vị đã xuất 51 lượt xe, 355 lượt cán bộ, chiến sỹ đến hiện trường, phối hợp tìm kiếm, cứu nạn, cứu hộ. Qua đó, đã giải cứu thành công 66 nạn nhân; tìm thấy thi thể 22 nạn nhân. Bên cạnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng đã xuất 144 lượt xe, 1.062 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia bảo vệ, bảo đảm an toàn PCCC&CNCH mục tiêu, sự kiện, hoạt động diễn ra trên địa bàn tỉnh.

Năm 2025 cũng được đánh giá là một trong những năm thiên tai diễn biến phức tạp, cực đoan và bất thường nhất trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa trong nhiều thập kỷ qua. Tại đây, thiên tai xảy ra với tần suất cao, liên tiếp và trên diện rộng. Riêng trong tháng 11/2025, tỉnh đã phải hứng chịu 4 đợt mưa lũ lớn liên tiếp, nhiều khu vực ghi nhận lượng mưa và mực nước vượt mốc lịch sử. Trong đó, đợt mưa lũ kéo dài từ ngày 16 – 22/11/2025 gây ngập lụt diện rộng trên toàn tỉnh, ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống và sản xuất của người dân. Toàn tỉnh có 89 nhà sập hoàn toàn, 290 nhà bị hư hỏng, thiệt hại gần 28 tỉ đồng, hơn 20.000ha lúa và hoa màu bị thiệt hại; trên 664.000 con gia súc, gia cầm bị chết, cuốn trôi; gần 1.800ha nuôi trồng thủy sản cùng hàng chục nghìn lồng bè bị hư hỏng. Tổng thiệt hại trong nông nghiệp ước tính hơn 972 tỉ đồng. Ngoài ra, hàng loạt trường học, cơ sở y tế, khu du lịch, trạm viễn thông, khu công nghiệp, nhà máy thủy điện, hạ tầng thủy lợi, đê điều, giao thông… bị ngập sâu, hư hỏng nghiêm trọng, ảnh hưởng lớn đến đời sống sinh hoạt và hoạt động sản xuất, kinh doanh.

Cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa hỗ trợ người dân di dời khỏi nơi ngập lụt.

Ảnh: Duy Thanh.

Trước tình hình trên, cùng với các đơn vị chức năng khác, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Khánh Hòa đã tích cực phát huy vai trò nòng cốt, xung kích trên tuyến đầu tham gia cứu người và tài sản cho nhân dân. Chia sẻ với chúng tôi, đồng chí Trưởng phòng Nguyễn Quang Đang cho biết: từ ngày 16 - 22/11/2025, Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa đã tiếp nhận hơn 3.000 tin báo của người dân và chính quyền địa phương về việc đề nghị CNCH các vụ sạt lở đất, đá tại đèo Khánh Sơn, Khánh Lê và người dân bị mắc kẹt tại các khu vực bị ngập, lụt sâu. Ngay sau tiếp nhận tin báo, đơn vị đã điều động 117 lượt xe, phương tiện, thiết bị chuyên dụng các loại cùng 813 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia, phối hợp cùng các lực lượng có liên quan tiến hành các hoạt động CNCH.

Trong mưa bão, những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH đã không quản ngại vất vả, hiểm nguy, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Nhiều vụ việc đã được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH thực hiện bằng tất cả sự tận tụy và nỗ lực. Tiêu biểu như vụ việc xe ô tô chở khách 40 chỗ (trên xe có 29 khách và 3 tài xế) trên Quốc lộ 27C hướng Đà Lạt – Nha Trang bị đất đá sạt lở rơi từ trên núi xuống vào bên phải xe ô tô khách khiến xe bị hư hỏng nặng xảy ra vào lúc 22 giờ 10 phút ngày 16/11/2025. Sau khi nhận tin báo, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa đã xuất 01 xe chỉ huy, 01 xe CNCH cùng 13 cán bộ, chiến sỹ đồng thời báo cáo Ban Giám đốc Công an tỉnh và thông báo cho lực lượng Cảnh sát Giao thông, Trung tâm cấp cứu 115 đến hiện trường tham gia CNCH. "Mặc dù đối mặt với muôn vàn khó khăn về thời tiết, điều kiện địa hình hiểm trở, đất đá có thể sạt lở bất cứ lúc nào nhưng lãnh đạo, chỉ huy, cán bộ, chiến sỹ của đơn vị đã cố gắng hết sức mình, vượt qua hiểm nguy, sử dụng các phương tiện, triển khai đội hình CNCH và đã cứu được 03 người bị thương, chủ trì, phối hợp các lực lượng có liên quan di chuyển 06 thi thể nạn nhân, 19 người bị thương đến khu vực tập kết xe cấp cứu cách xa hiện trường gần 03km, hướng dẫn 07 người bị xây xát nhẹ tự di chuyển xuống nơi an toàn. Sự kịp thời trong việc triển khai hoạt động CNCH của đơn vị, đảm bảo an toàn cho nhân dân đã nhận được sự cảm phục sâu sắc của bà con lúc đó." – Đồng chí Nguyễn Quang Đang cho biết.

Một thành tích đặc biệt khác trong mưa lũ phải kể đến là vụ giải cứu người dân bị mắc kẹt, cô lập tại khu dân cư gần cầu Ông Bộ (xã Vĩnh Trung cũ) do nước lũ dâng cao vào lúc 11 giờ 50 phút ngày 19/11/2025. Nhận được tin báo, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã điều động 01 xe CNCH, 08 cán bộ, chiến sỹ thuộc Đội Công tác CC&CNCH đến hiện trường tham gia cứu nạn, cứu hộ. Nước lũ lên cao, lực lượng cứu hộ đã nhanh trí chặt các cây chuối đóng thành bè để CNCH. Đến 17 giờ 35 phút cùng ngày Tổ Cứu nạn, cứu hộ cứu được hơn 50 người trong khu vực bị ngập lụt, trong đó có nhiều người già và trẻ nhỏ ra vị trí an toàn, bàn giao cho chính quyền địa phương.

Trong mưa lũ nhiều vụ việc khác cũng đã được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH hoàn thành xuất sắc như: vụ giải cứu 30 người (trong đó có 01 phụ nữ đang mang thai, 02 trẻ nhỏ, 08 người già) tại thôn Phú Cang 2 Nam, xã Vạn Ninh vào lúc 11 giờ 04 phút, ngày 19/11/2025; vụ giải cứu và di dời hơn 200 người dân trong đó nhiều người già và trẻ nhỏ tại thôn Ninh Quý 3, xã Phước Hậu vào lúc 21 giờ 04 phút ngày 19/11/2025....

Chính trong những phút giây gian nan nhất, hình ảnh tận tụy, trách nhiệm của các chiến sỹ chữa cháy tỉnh Khánh Hòa càng được khắc họa rõ nét hơn bao giờ hết. Theo đồng chí Trưởng phòng Nguyễn Quang Đang, trong đợt bão lũ năm 2025, với tinh thần mưu trí, dũng cảm và trách nhiệm cùng sự nỗ lực, lực lượng PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa đã hướng dẫn thoát nạn, cứu nạn hơn 3.078 người đến nơi an toàn, trong đó có nhiều người bị thương, trẻ nhỏ và người già, tiếp cận, tìm kiếm, đưa 10 thi thể nạn nhân bị mắc kẹt ra ngoài. Bên cạnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH còn tiếp nhận, cung cấp khoảng 80 tấn lương thực, thực phẩm cho người dân bị cô lập trong vùng lũ. Đơn vị cũng giúp đỡ nhân dân khắc phục hậu quả sau mưa lũ như: tham gia hỗ trợ dọn dẹp vệ sinh, nạo vét khối bùn đất tại 07 trường học, trạm y tế, nhà dân bị ngập úng, cung cấp nước cho 02 cơ quan trên địa bàn toàn tỉnh sau lũ.

Những việc làm khẩn trương, trách nhiệm và đầy tính nhân văn của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa đã để lại ấn tượng đẹp trong lòng chính quyền và nhân dân về hình ảnh người chiến sỹ Công an "vì nhân dân phục vụ". Trước thềm năm mới, nhìn lại một năm cống hiến và nỗ lực, Thượng tá Nguyễn Nguyễn Quang Đang chia sẻ: Những thành tích đạt được trong năm qua sẽ là động lực để lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa tiếp tục phấn đấu trong tương lai. Năm 2026, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Khánh Hòa sẽ tiếp tục thực hiện tốt các nhiệm vụ trọng tâm, tham mưu Tỉnh ủy, HĐND, UBND, Ban Chỉ đạo PCCC&CNCH tỉnh tổ chức thực hiện nghiêm túc, hiệu quả các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của Đảng, Chính phủ, Quốc hội và Bộ Công an về PCCC&CNCH, tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả phong trào Toàn dân PCCC; thực hiện các giải pháp nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH; xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH theo hướng chính quy, chuyên nghiệp và từng bước hiện đại, chủ động, sẵn sàng trong công tác chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ... phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà Đảng và Nhân dân giao phó.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH – CÔNG AN TỈNH QUẢNG TRỊ:

Giữ bình yên "VÙNG ĐẤT LỬA"

THU TRÀ

Quảng Bình và Quảng Trị là hai mảnh đất từng được lịch sử khắc ghi như những "vùng đất lửa", nơi chịu đựng những thử thách khốc liệt nhất của chiến tranh. Với những điểm tương đồng về lịch sử, văn hóa và con người, sự sáp nhập của hai tỉnh Quảng Bình và Quảng Trị thành địa giới Quảng Trị hôm nay đã mở ra một giai đoạn mới, đánh dấu bước chuyển mình quan trọng trong tiến trình xây dựng và phát triển của tỉnh. Một vị thế mới, diện mạo mới đang dần hình thành trên mảnh đất sỏi đá hằn in dấu vết chiến tranh này. Trong làn gió Xuân len lỏi khắp phố phường, những nhiệm vụ và thử thách mới đối với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị hôm nay trong công cuộc gìn giữ và bảo vệ bình yên cho nhân dân cũng đang được đặt ra với những yêu cầu ngày càng cao và phức tạp hơn.

Ngược dòng lịch sử, trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước, Quảng Bình, Quảng Trị là hai địa phương ở vị trí tuyến đầu miền Bắc xã hội chủ nghĩa, là hậu phương trực tiếp đối với tiền tuyến miền Nam. Ra đời trong những năm tháng khi cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước đang ở giai đoạn ác liệt nhất, lực lượng Cảnh sát PCCC Công an hai tỉnh Quảng Bình và Quảng Trị đã nêu cao tinh thần dũng cảm, kiên cường, sát cánh cùng các lực lượng vũ trang, dân quân tự vệ và nhân dân trực tiếp cứu chữa hàng trăm vụ cháy, nổ; sơ tán, bảo vệ tài sản của Nhà nước và nhân dân dưới mưa bom, bão đạn của kẻ thù, góp phần cùng Đảng bộ, chính quyền, quân, dân hai tỉnh Quảng Bình và Quảng Trị cùng cả nước giành thắng lợi trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

Sau ngày hoà bình thống nhất, tháng 01/1976, 3 tỉnh Quảng Bình, Quảng Trị và Thừa Thiên hợp nhất, lực lượng Cảnh sát PCCC Bình Trị Thiên được thành lập. Trước yêu cầu, nhiệm vụ mới, những cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC Quảng Bình và Quảng Trị là lực lượng nòng cốt, trụ cột chủ yếu để góp phần xây dựng lực lượng PCCC Bình Trị Thiên trưởng thành, hoàn thành tốt nhiệm vụ bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trong những ngày mới tiếp quản, đồng thời tăng cường công tác đảm bảo an toàn PCCC phục vụ cho công cuộc cải tạo và phát triển kinh tế của tỉnh.

Tháng 7/1989, Quảng Bình, Quảng Trị được tái lập trở về với địa giới cũ. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an hai tỉnh Quảng Bình, Quảng Trị được tái thành lập và đã luôn song hành, góp sức trong sự phát triển của hai tỉnh cho đến hôm nay. Tuy nhiên, trước những yêu cầu của tình hình mới, theo tinh thần chung của cả nước nhằm tinh gọn bộ máy chính quyền, ngày 01/7/2025, hai tỉnh Quảng Trị và Quảng Bình được sáp nhập thành tỉnh mới với tên gọi Quảng Trị. Có thể nói, đối với người dân hai tỉnh, đây là một dấu mốc lịch sử đặc biệt khi hai địa phương giàu truyền thống cách mạng, từng gắn bó máu thịt trong chiến tranh, cùng chia sẻ những nét tương đồng về địa lý, văn hóa, con người chính thức nhập lại thành một. Sau quá trình sắp xếp, điều chỉnh đơn vị hành chính theo chủ trương của Đảng và Nhà nước, tỉnh Quảng Trị hôm nay bước vào một giai đoạn phát triển mới với không gian địa lý, quy mô dân số và tiềm năng kinh tế, xã hội được mở rộng đáng kể. Hiện nay, tỉnh Quảng Trị có 78 đơn vị hành chính cấp xã, gồm 69 xã, 08 phường và 01 đặc khu với diện tích tự nhiên 12.700km^2 và dân số hơn 1,84 triệu người.

Trong bối cảnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị cũng có thêm nhiều nhiệm vụ và thử thách mới. Trung tá Dương Tuấn Anh - Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Trị chia sẻ: Sau khi tiến hành sáp nhập, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Trị đã có những thay đổi quan trọng về tổ chức, cơ cấu bộ máy và phương thức hoạt động. Điểm nổi bật sau sáp nhập là tổ chức bộ máy của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH trở nên quy mô và toàn diện hơn. Các đơn vị chức năng được sắp xếp lại theo hướng rõ ràng, mạch lạc, bảo đảm vừa mở rộng phạm vi phụ trách, vừa tập trung đầu mối quản lý. Cơ cấu hiện tại gồm các Đội: Tham mưu; Công tác Phòng cháy; Công tác Chữa cháy và CNCH; Hậu cần, quản lý phương tiện PCCC&CNCH, cùng các Đội Chữa cháy và CNCH khu vực. Sự gia tăng số lượng Đội Khu vực là kết quả của việc hợp nhất hai đơn vị ở hai tỉnh trước đây, qua đó tạo nên lực lượng đông đảo, phân bổ toàn diện trên các khu vực trong tỉnh. Điều này giúp Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH có điều kiện thuận lợi trong việc bố trí lực lượng tại nhiều địa bàn có tính chất đặc thù, từ miền núi, biên giới đến đô thị đông dân, khu công nghiệp và vùng ven biển, góp phần nâng cao khả năng cơ động, bảo đảm sẵn sàng ứng phó, xử lý kịp thời khi có tình huống cháy, nổ, sự cố hoặc tai nạn xảy ra.

Bộ máy sau hợp nhất cũng đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho công tác chỉ huy, điều hành tập trung, thống nhất. Thay vì phân tán như trước đây, giờ đây nguồn lực, phương tiện và kinh nghiệm từ cả hai đơn vị cũ được tập trung về một đầu mối, giúp nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng. Việc sắp xếp này đặt ra yêu cầu phân công nhiệm vụ rõ ràng giữa các đồng chí trong Ban Chỉ huy Phòng cũng như giữa các đội nghiệp vụ, bảo đảm sự phối hợp nhịp nhàng, tránh chồng chéo về chức trách, nhiệm vụ hoặc địa bàn quản lý. Sự minh bạch, rành mạch trong phân công giúp nâng cao tinh thần trách nhiệm của cán bộ, chiến sỹ, đồng thời củng cố tính kỷ luật, kỷ cương trong toàn đơn vị - Trung tá Dương Tuấn Anh cho biết.

Xác định rõ vị trí, vai trò và những nhiệm vụ trong bối cảnh mới, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị đã quyết tâm phát huy truyền thống kiên cường, bản lĩnh của "đất lửa anh hùng", vượt qua khó khăn, thử thách, chủ động triển khai một cách đồng bộ các biện pháp nhằm nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước trong công tác PCCC trên toàn tỉnh, góp phần không nhỏ trong công cuộc bảo vệ trật tự an toàn xã hội tại địa phương. Năm 2025, đơn vị đã tham mưu cho Công an tỉnh ban hành nhiều văn bản quan trọng trong công tác PCCC trên địa bàn tỉnh. Nhờ đó, hiệu quả quản lý nhà nước trong công tác chữa cháy trên toàn tỉnh đã được tăng cường rõ rệt. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị đã hướng dẫn, chỉ đạo nghiệp vụ PCCC&CNCH cho Công an các đơn vị, địa phương, đặc biệt là lực lượng Công an cấp xã và các cơ quan, tổ chức có liên quan, bảo đảm sự thống nhất trong triển khai công tác PCCC&CNCH. Các hoạt động phòng cháy được chú trọng từ công tác tuyên truyền, hướng dẫn, kiểm tra an toàn PCCC tại cơ sở đến việc xây dựng, phát triển sâu rộng phong trào Toàn dân tham gia PCCC. Đến nay, trên toàn tỉnh đã có 262 "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và 136 "Điểm Chữa cháy công cộng"; đã có 100% thôn, bản, tổ dân phố, tiểu khu trên địa bàn tỉnh thành lập Đội Dân phòng; 100% cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC có Đội PCCC cơ sở, chuyên ngành hoặc phân công người thực hiện công tác PCCC&CNCH theo quy định. Công tác chữa cháy và CNCH cũng được duy trì ở mức độ cao, với yêu cầu sẵn sàng chiến đấu 24/7, bảo đảm khi có sự cố xảy ra sẽ triển khai lực lượng, phương tiện nhanh chóng, hiệu quả, hạn chế thấp nhất thiệt hại về người và tài sản. Đơn vị đã thực hiện tốt công tác quản lý vật liệu nổ công nghiệp; đẩy mạnh công tác xử lý vi phạm hành chính về lĩnh vực PCCC; tham gia bảo vệ an toàn các hoạt động, các ngày lễ lớn của tỉnh trong năm 2025. Qua thực hiện đồng bộ các giải pháp, số vụ cháy trên toàn tỉnh năm 2025 đã được kiềm chế, giảm 40 vụ so với năm trước, các chỉ tiêu cơ bản đều đạt và vượt chỉ tiêu đề ra, ý thức của người dân và đặc biệt là người đứng đầu các cơ quan, tổ chức doanh nghiệp đã có sự chuyển biến rõ rệt trong việc thực hiện trách nhiệm của mình trong công tác PCCC&CNCH.

"Đơn vị luôn xác định, việc sáp nhập là bước điều chỉnh cần thiết, phù hợp với chủ trương tinh gọn bộ máy, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của lực lượng Công an nhân dân, đồng thời đáp ứng những yêu cầu ngày càng cao trong công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh. Việc sáp nhập không chỉ đơn thuần là hợp nhất về mặt tổ chức, mà quan trọng hơn, đó là sự kết hợp giữa con người, kinh nghiệm, phương tiện và cách thức triển khai công tác. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH sau sáp nhập được kỳ vọng sẽ phát huy ưu thế của từng đơn vị cũ, tận dụng thế mạnh lẫn nhau để tạo ra một tập thể đoàn kết, thống nhất, chuyên nghiệp hơn. Thực tế cho thấy, trong bối cảnh tình hình cháy, nổ và tai nạn, sự cố trên địa bàn vẫn diễn biến phức tạp, đa dạng như hiện nay, đòi hỏi sự chủ động, linh hoạt thì việc có một lực lượng PCCC&CNCH mạnh, được tổ chức hợp lý là yêu cầu tất yếu." - Trung tá Dương Tuấn Anh cho biết.

Nhìn chung, có thể khẳng định rằng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH sau sáp nhập đã có một bước phát triển mới về tổ chức và hoạt động. Bộ máy được kiện toàn theo hướng vừa mở rộng vừa tập trung, bảo đảm đáp ứng tốt hơn yêu cầu công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh. Trong không khí hân hoan đón chào năm mới, nhìn lại chặng đường đã qua và những chặng đường tương lai sắp tới, những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị quyết tâm nâng cao chất lượng đội ngũ, đầu tư trang thiết bị và đổi mới phương thức hoạt động, trau dồi, rèn luyện chuyên môn nghiệp vụ, nỗ lực vượt qua mọi khó khăn, thử thách, sẵn sàng bảo vệ bình yên cho "vùng đất lửa anh hùng" hôm nay.■

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị nỗ lực chữa cháy nhà dân. Ảnh: Đức Tính.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Trị khống chế cháy ô tô đầu kéo chở 30 tấn viên nén năng lượng trên tuyến cao tốc Cam Lộ - Vạn Ninh. Ảnh: Đức Tính.

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH – CÔNG AN TỈNH THANH HOÁ:

ĐIỂM TỰA VỮNG VÀNG TRONG THIÊN TAI, BÃO LŨ

Thượng tá LÊ TRỌNG TÀI
Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa

Một mùa Xuân nữa lại về với xứ Thanh. Dòng sông Mã từng cuộn đỏ phù sa sau những ngày lũ dữ nay đã lắng lại, trôi chậm hơn, hiền hơn, như thể đất trời cũng biết tự điều chỉnh nhịp thở sau một năm nhiều biến động. Khi viết những dòng đầu năm, nhớ về một năm đã qua của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – Công an tỉnh Thanh Hóa, không phải để tô hồng, mà để lắng lại, để nhớ về những người chiến sỹ luôn đứng giữa lằn ranh mong manh của bình yên và hiểm nguy – như một mệnh lệnh từ trái tim để làm điểm tựa vững chắc của nhân dân.

Những ngày cuối năm, tại trụ sở Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thanh Hóa, ánh đèn phòng trực vẫn sáng. Không rực rỡ, không phô trương, thứ ánh sáng ấy soi lên những khuôn mặt đã xạm đen vì nắng gió thao trường, với những ca trực xuyên đêm, với tiếng còi, hiệu lệnh lập tức lên đường khi mỗi khi thiên tai, hỏa hoạn ập đến. Một năm công tác nữa lặng lẽ khép lại. Nhưng với những người lính PCCC&CNCH xứ Thanh, năm 2025 không chỉ được đo đếm bằng con số thống kê, mà còn được bằng những khoảnh khắc giữa dòng lũ dữ, giành giật sự sống với thần nước, thần lửa, bảo vệ tài sản và tính mạng nhân dân.

Thanh Hóa – mảnh đất rộng lớn, địa hình trải dài từ biển đến núi, từ đồng bằng đến trung du – luôn là địa bàn tiềm ẩn nhiều nguy cơ về cháy, nổ và thiên tai. Năm 2025, trong bối cảnh tình hình kinh tế, xã hội tiếp tục phát triển mạnh mẽ, tốc độ đô thị hóa nhanh, nhiều khu dân cư, khu công nghiệp, cụm sản xuất hình thành, nguy cơ cháy, nổ tiềm ẩn luôn thường trực. Cùng với đó, diễn biến thời tiết cực đoan, mưa lớn kéo dài, bão mạnh liên tiếp đổ bộ đã khiến Thanh Hóa trở thành một trong những địa phương chịu ảnh hưởng nặng nề của thiên tai. Trong dòng chảy đầy thách thức ấy, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa đã thể hiện rõ vai trò nòng cốt, xung kích, là "lá chắn thép" bảo vệ tính mạng, tài sản của Nhà nước và Nhân dân.

Theo thống kê, trong năm 2025, trên địa bàn tỉnh xảy ra 92 vụ cháy, không để xảy ra thiệt hại về người, thiệt hại tài sản ước tính hơn 9,3 tỷ đồng, giảm so với cùng kỳ năm 2024 cả về số vụ và mức độ thiệt hại. Điều đáng ghi nhận là nhiều vụ cháy được phát hiện sớm, xử lý kịp thời ngay từ cơ sở; các vụ cháy lớn, cháy gây hậu quả nghiêm trọng tiếp tục được kiềm chế hiệu quả. Kết quả ấy không chỉ đến từ sự mưu trí, dũng cảm khi trực tiếp chiến đấu với "giặc lửa", mà còn là thành quả của cả một quá trình tham mưu, xây dựng thế trận tuyên truyền, phòng cháy toàn dân từ sớm, từ xa, ngay trong từng khu dân cư, cơ sở sản xuất với từng người dân.

Trong năm, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hoá đã chủ động tham mưu Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh ban hành nhiều văn bản chỉ đạo quan trọng như: tham mưu giúp Đảng ủy Công an tỉnh tham mưu Tỉnh ủy Báo cáo số 580-BC/TU ngày 30/5/2025 tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC trên địa bàn; tham mưu HĐND tỉnh ban hành Nghị quyết số 42/2024/NQ-HĐND ngày 14/12/2024 về xử lý các cơ sở không đảm bảo yêu cầu về PCCC trên địa bàn tỉnh Thanh Hoá được đưa vào sử dụng trước ngày Luật PCCC 2001…. Đồng thời, tham mưu UBND tỉnh ban hành 19 văn bản chỉ đạo, tổ chức hội nghị tập huấn, hội thi và diễn tập phương án chữa cháy – CNCH cấp tỉnh. Chỉ tính trong năm, đơn vị ban hành và triển khai 254 văn bản, tổ chức nhiều hội nghị, lớp huấn luyện nghiệp vụ cho lực lượng liên quan. Đơn vị cũng đã phối hợp chặt chẽ với các sở, ngành, địa phương triển khai Luật PCCC&CNCH, các nghị định, thông tư mới. Hàng nghìn kế hoạch, phương án được xây dựng, rà soát, điều chỉnh sát thực tế địa bàn. Công tác kiểm tra an toàn PCCC được tăng cường với hàng nghìn lượt kiểm tra, kịp thời phát hiện, chấn chỉnh, xử lý nghiêm các vi phạm, không để những vi phạm trở thành thảm họa.

Song song với đó, công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân PCCC tiếp tục được đẩy mạnh với nhiều hình thức sinh động, linh hoạt. Đơn vị phối hợp xây dựng, đăng tải 33 phóng sự; 10 clip/video; 1 phim; cùng hàng trăm lượt tin bài về PCCC&CNCH trên các kênh truyền thông, cổng thông tin; đồng thời duy trì 690 tin, bài trên mạng xã hội, 32 tin bài trên ứng dụng "Loa phường". 1.821 buổi tuyên truyền trực tiếp với gần 199 nghìn lượt người tham gia; hàng trăm nghìn tờ rơi, cẩm nang, khuyến cáo được phát đi. Đặc biệt, việc tuyên truyền lưu động định kỳ, kết hợp nhắn tin tới thuê bao di động, giúp thông điệp an toàn đến với người dân theo cách giản dị nhất: nhắc nhau tắt bếp, kiểm tra ổ điện, để lối thoát nạn thông thoáng, biết dùng bình chữa cháy ngay từ phút đầu. Phong trào Toàn dân PCCC được hiện thực hoá bằng những mô hình cụ thể. Toàn tỉnh duy trì 40 "Chợ, siêu thị, trung tâm thương mại đạt chuẩn về PCCC", 2.041 "Tổ Liên gia an toàn PCCC", 1.708 "Điểm Chữa cháy công cộng", 100% các hộ gia đình chưa có lối thoát nạn thứ hai đã được tuyên truyền, vận động mở lối thoát nạn thứ hai; cùng hàng trăm nghìn hộ gia đình đã trang bị bình chữa cháy xách tay. Cùng với tuyên truyền là huấn luyện, năm 2025, hàng trăm lớp huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH được tổ chức cho lực lượng cơ sở, Dân phòng. Từ các khu dân cư, chợ, trường học, khu công nghiệp đến vùng sâu, vùng xa, hình ảnh cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH tận tình hướng dẫn người dân sử dụng bình chữa cháy, kỹ năng thoát nạn, phòng chống đuối nước đã trở nên quen thuộc. Hàng trăm nghìn lượt người dân được tuyên truyền trực tiếp; hàng nghìn "Tổ liên gia an toàn PCCC", "Điểm chữa cháy công cộng" được duy trì, phát huy hiệu quả, từng bước hình thành "lá chắn lửa" vững chắc ngay từ cơ sở. Đồng thời sau sắp xếp, 166/166 Công an xã, phường đã tham mưu củng cố lực lượng Dân phòng, PCCC cơ sở, bảo đảm trở thành "cánh tay nối dài" tại địa bàn. Đặc biệt, việc ra mắt Trung tâm học tập cộng đồng về PCCC&CNCH phối hợp với 62 UBND xã, phường đã tạo thêm một "địa chỉ đỏ" để người dân và học sinh được trải nghiệm, thực hành kỹ năng….

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa triển khai lực lượng cứu người trong bão lũ. Ảnh: Cao Hường.

Năm 2025, dấu ấn đậm nét nhất của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa lại được khắc sâu ở mặt trận CNCH, đặc biệt là trong thiên tai, bão lũ. Mùa mưa bão năm nay đến sớm, kéo dài và dồn dập. Bão số 3 (Wipha) đổ bộ vào cuối tháng 7, tiếp đó là bão số 5 (Kajiki) trong tháng 8 và bão số 10 (Bualoi) vào đầu tháng 10/2025 đã gây mưa lớn diện rộng, lũ trên các sông Mã, sông Chu, sông Bưởi dâng cao, nhiều địa bàn miền núi như: Bá Thước, Quan Hóa, Lang Chánh, Ngọc Lặc, cùng các huyện ven sông bị ngập sâu, chia cắt cục bộ. Ngay từ khi bão chưa đổ bộ, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã triển khai trực 100% quân số, sẵn sàng phương tiện, trang thiết bị, phối hợp với chính quyền địa phương rà soát các điểm xung yếu, khu vực có nguy cơ sạt lở, ngập sâu. Khi mưa lũ xảy ra, từng mệnh lệnh xuất quân được phát ra nhanh chóng, dứt khoát.

Một trong những điểm nóng của mùa lũ năm 2025 là xã Cành Nàng, huyện Bá Thước (cũ). Đêm mưa lớn đầu tháng 10, nước lũ từ thượng nguồn sông Mã đổ về dữ dội, nhiều bản làng bị cô lập hoàn toàn. Nhận tin báo có người già, trẻ nhỏ mắc kẹt trong khu vực ngập sâu, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH khu vực 10 đã lập tức cơ động phương tiện, xuồng máy vượt lũ tiếp cận hiện trường. Trong đêm tối, nước chảy xiết, nhiều thời điểm xuồng bị dòng nước đẩy lệch hướng, cán bộ, chiến sỹ phải buộc dây neo vào thân cây ven bờ để giữ thăng bằng. Sau nhiều giờ nỗ lực, lực lượng đã đưa hàng chục người dân, trong đó có trẻ em và người cao tuổi, ra khỏi vùng nguy hiểm an toàn, bàn giao cho chính quyền địa phương chăm sóc. Tại xã Hoa Lộc, huyện Hậu Lộc (cũ), hoàn lưu bão số 5 khiến nước sông dâng nhanh, bất ngờ tràn vào khu dân cư. Trong buổi sáng mưa lớn, một người dân không may bị trượt chân, rơi xuống dòng nước chảy xiết. Nhận tin báo, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã khẩn trương triển khai phương án tìm kiếm dưới nước. Giữa dòng nước đục ngầu, tầm nhìn gần như bằng không, các chiến sỹ thay nhau lặn tìm, căng mình giữa dòng chảy xiết. Sau hơn một giờ nỗ lực, lực lượng đã kịp thời cứu sống nạn nhân. Đó là một trong bốn trường hợp bị nước lũ cuốn trôi được cứu sống trong năm 2025.

Không chỉ cứu người, trong mưa bão, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH còn phối hợp cùng các lực lượng khác di dời khẩn cấp 433 người dân bị mắc kẹt, hướng dẫn 994 hộ dân rời khỏi khu vực nguy hiểm; di chuyển hơn 100 tấn lúa và nhiều tài sản giá trị của người dân tại các xã ven sông ở Triệu Sơn, Đông Sơn, Nông Cống đến nơi an toàn. Ở những điểm sạt lở, những thân đê rạn nứt, bóng dáng người lính PCCC vẫn hiện diện, lặng lẽ gia cố từng bao đất, từng đoạn kè; hàng trăm cây xanh đổ gãy chắn ngang quốc lộ, tỉnh lộ cũng được những người lính cắt dọn nhanh chóng, bảo đảm giao thông thông suốt.

Bên cạnh những cuộc cứu nạn thành công, lực lượng cũng phải đối diện với không ít nhiệm vụ lặng thầm, đau đáu. Trong năm 2025, Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa đã tìm kiếm, vớt 9 thi thể nạn nhân bị nước lũ cuốn, đưa về bàn giao cho gia đình và chính quyền địa phương. Những nhiệm vụ ấy, là trách nhiệm, là nghĩa tình của người chiến sỹ Công an với Nhân dân, là sự an ủi cuối cùng mà lực lượng CNCH có thể mang lại – để người ở lại không còn mòn mỏi chờ đợi trong vô vọng. Song song với CNCH trong thiên tai, lực lượng còn trực tiếp tham gia 61 vụ CNCH hộ khác như: tai nạn giao thông, đuối nước, mắc kẹt trong công trình, cháy, nổ…. Tổng cộng 105 lượt phương tiện, gần 600 lượt cán bộ, chiến sỹ được huy động, kịp thời cứu sống 11 nạn nhân, hạn chế thấp nhất thiệt hại về người và tài sản.

Một năm nhiều thử thách cũng là một năm ghi dấu nỗ lực rèn luyện và thực hiện nhiệm vụ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thanh Hoá. Đội tuyển Công an tỉnh Thanh Hóa tham gia các Hội thi Nghiệp vụ chữa cháy, CNCH trong và ngoài nước đều đạt thành tích cao như: Huy chương Bạc Đại hội thể thao Cảnh sát và Cứu hỏa thế giới tại Mỹ; Á quân nội dung cá nhân tại Hội thi Lính Chữa cháy và nhân viên cấp cứu toàn cầu tại Singapore…. Những thành tích ấy không chỉ là "huy chương", mà là thước đo cho bản lĩnh, thể lực, kỹ thuật – để khi trở về, mỗi bài học, mỗi động tác, mỗi kinh nghiệm quốc tế lại được "chuyển hóa" thành hiệu quả cứu người, cứu tài sản ngay trên quê hương.

Khép lại năm 2025, với những kết quả, thành tích đạt được, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hoá vinh dự được Chủ tịch nước tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Ba, 01 cá nhân được tặng Huân chương Dũng cảm; đồng thời có nhiều tập thể, cá nhân, vụ việc được biểu dương gương "người tốt, việc tốt". Khi mùa Xuân gõ cửa, những người lính ấy lại trở về với nhịp trực 24/24 giờ – lặng lẽ mà chắc chắn - là điểm tựa bình yên để tiếng cười đoàn viên của mỗi gia đình được trọn vẹn, và để "bình an" không chỉ là lời chúc đầu năm, mà là kết quả của cả một năm tận tụy, kỷ luật và nhân văn.■

Gặp gỡ "VUA GIẬT GIẢI" của 114 THANH HÓA

BẢO ANH

Được sự giới thiệu của Phòng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – Công an tỉnh Thanh Hóa, chúng tôi gọi hẹn gặp Dũng vào một buổi chiều cuối năm. Điện thoại đổ chuông khá lâu rồi tắt. Lần thứ hai, đầu dây bên kia bắt máy, giọng nói gọn và nhanh: "Em đang đi cứu nạn, xong em gọi lại ạ". Cuộc gọi thứ ba, thứ tư vẫn không thành. Những cuộc hẹn cứ thế trôi đi giữa các ca trực, giữa những tiếng còi báo động bất ngờ và cả những bức ảnh biển nước mênh mông gửi vội.... Phải đến những ngày giáp Tết, chúng tôi mới có cuộc trò chuyện trọn vẹn với Thượng úy Lê Văn Dũng – người mà đồng đội quen gọi là Dũng "Mặt Sắt".

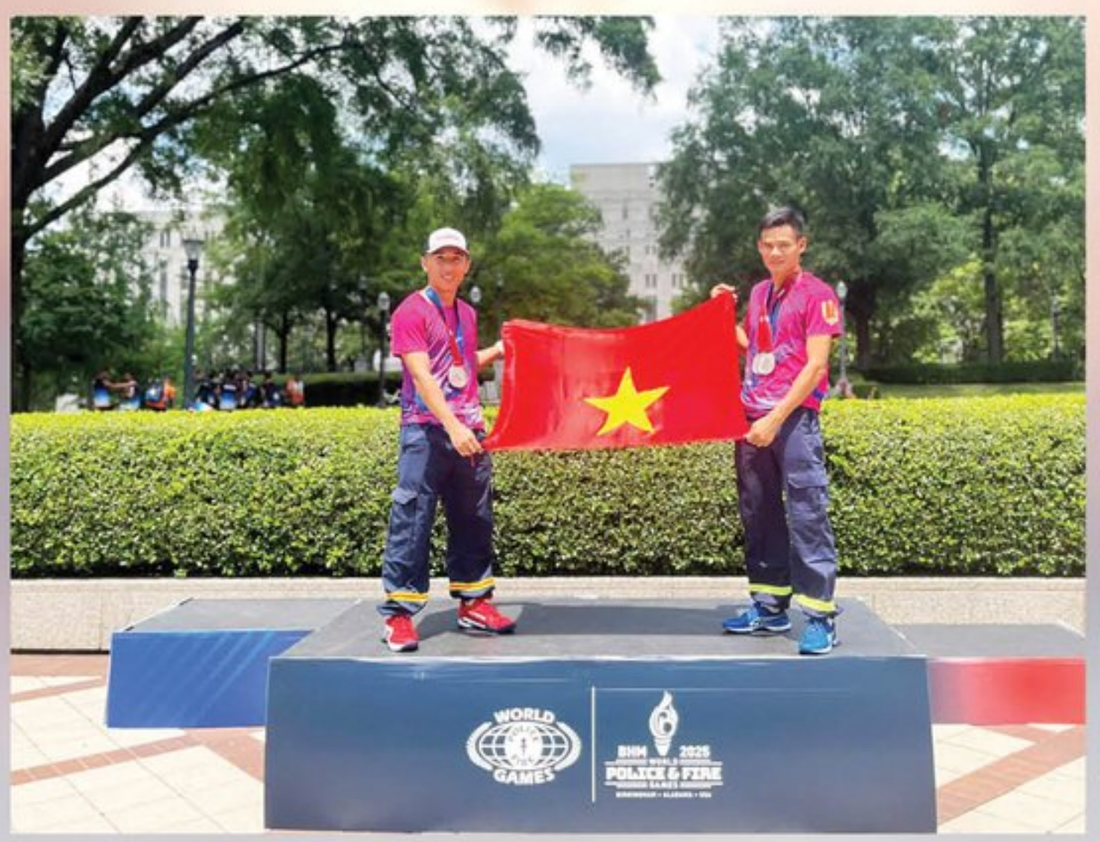

Thượng úy Lê Văn Dũng đã xuất sắc giành ngôi Á quân ở nội dung cá nhân "Braveheart" - một trong những phần thi danh giá và khắc nghiệt nhất của Hội thi Toàn cầu dành cho lính chữa cháy và nhân viên cấp cứu tại Singapore. Ảnh: Nhân vật cung cấp.

Biệt danh Dũng "Mặt Sắt" không chỉ xuất phát từ gương mặt rắn rỏi, kiên nghị, có phần lạnh lùng của Dũng mà còn bởi sự gan dạ, bản lĩnh, không ngần ngại với bất kỳ nhiệm vụ "khó" nào cùng bảng thành tích dày đặc huy chương tại các cuộc thi chữa cháy và CNCH trong nước và quốc tế của Thượng úy Dũng. Ít ai biết, để có được bản lĩnh của hôm nay, chàng trai quê Tiên Trang đã bắt đầu nuôi dưỡng ước mơ trở thành lính chữa cháy từ những năm học phổ thông. Dũng phải trải qua hai kỳ thi đầy cam go mới đỗ vào Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy. Năm 2016, tốt nghiệp ra trường, Dũng được phân công làm công tác chữa cháy và CNCH tại Công an tỉnh Thanh Hóa – một môi trường khắc nghiệt, nơi mỗi nhiệm vụ đều tiềm ẩn hiểm nguy.

Những ngày đầu tiếp xúc với các vụ chữa cháy và CNCH, đặc biệt là các vụ đuối nước, người lính trẻ không tránh khỏi cảm giác rùng mình khi phải đi "vớt thi thể nạn nhân". "Ngày đầu em cũng sợ, nhưng rồi lại nghĩ, đây là nghề của mình rồi, nếu mình chùn bước thì ai sẽ làm? Khi xuống nước, em cũng chỉ tâm tâm, niệm niệm làm sao tìm thấy nạn nhân nhanh nhất để gia đình họ bớt đau khổ", Dũng chia sẻ.

Gần một thập kỷ gắn bó với nghề, Thượng úy Dũng đã trực tiếp tham gia hàng trăm vụ chữa cháy, tai nạn, sự cố; riêng công tác tìm kiếm dưới nước, anh đã vớt hàng chục thi thể nạn nhân trong điều kiện vô cùng phức tạp. Có những vụ, chỉ cần anh xuống nước là nhanh chóng xác định được vị trí nạn nhân nhờ kinh nghiệm phân tích dòng chảy, địa hình đáy sông. Trong ký ức của người lính CNCH ấy, vụ nổ tàu cá xảy ra tối 23/9/2019 tại xã Hải Châu (huyện Tĩnh Gia cũ) là một trong những ký ức không thể phai mờ. Ba ngư dân rơi xuống sông sau vụ nổ, mất tích trong đêm tối. Từ 0 giờ, Thượng úy Dũng cùng đồng đội đã dầm mình dưới làn nước sâu suốt hơn 4 tiếng đồng hồ. "Đêm đó, nước lạnh, tầm nhìn gần như bằng không. Lòng sông sâu, lạnh và đầy chướng ngại, nguy cơ mắc kẹt bởi dây neo, xác tàu vỡ là rất lớn. Em lặn liên tục trong nhiều giờ và vớt được 2 trong số 3 nạn nhân. Khi mặt trời ló rạng, chúng em mới hoàn thành nhiệm vụ", Dũng kể. Ngụp lặn trong môi trường đêm tối luôn tiềm ẩn vô vàn rủi ro. Dưới đáy sông, chỉ một sơ suất nhỏ khi vướng vào đá ngầm, gốc cây, dây neo tàu hay lưới đánh cá cũng có thể trả giá bằng tính mạng. Dù dày dạn kinh nghiệm, Thượng úy Dũng không ít lần đối diện lằn ranh sinh – tử. "Có lần em bị vướng dây neo thuyền. Lúc đó hơi hoảng, nhưng buộc phải bình tĩnh tự gỡ. Người nhái dưới nước chỉ có một mình, nếu mất bình tĩnh là rất nguy hiểm", Dũng nhớ lại. Năm 2022, vụ lật thuyền trên sông Mã đoạn qua huyện Quan Hóa khiến 3 người mất tích. Giữa đêm mùa Đông, nhận lệnh tăng cường, Thượng úy Dũng lập tức lên đường. Trong cái lạnh thấu xương của mùa Đông xứ Bắc, Dũng lao xuống dòng nước xiết, quên đi cảm giác tê buốt khi nhìn thấy ánh mắt tuyệt vọng của thân nhân nạn nhân trên bờ. Chỉ trong thời gian ngắn, Dũng đã tìm thấy 2 thi thể, bàn giao cho gia đình và chính quyền địa phương. Mỗi lần hoàn thành nhiệm vụ, điều ám ảnh nhất với Thượng úy Dũng không phải là vết thương hay sự mệt mỏi, mà là ánh mắt chờ đợi khắc khoải của thân nhân nạn nhân trên bờ, bởi với họ, từng phút trôi qua là từng phút hy vọng mong manh; chính điều đó thôi thúc Dũng và đồng đội phải nỗ lực đến cùng, để "trả" người thân về cho gia đình sớm nhất có thể.

Thượng úy Lê Văn Dũng cùng đồng đội tại Đại hội thể thao Cảnh sát và Lính cứu hỏa thế giới 2025. Ảnh: Nhân vật cung cấp.

Thượng úy Lê Văn Dũng tham gia thi đấu tại Hội thi Toàn cầu dành cho lính chữa cháy và nhân viên cấp cứu tại Singapore năm 2025. Ảnh: Nhân vật cung cấp.

Song song với công tác cứu nạn trên sông, Thượng úy Lê Văn Dũng còn trực tiếp tham gia nhiều vụ chữa cháy lớn nhỏ trên địa bàn. Vào rạng sáng ngày 10/4/2019, tại Quốc lộ 1A đoạn qua huyện Tĩnh Gia (cũ) xảy ra vụ va chạm giữa hai xe tải gây cháy dữ dội khiến hai người tử vong, chính Dũng là người trực tiếp tiếp cận hiện trường trong điều kiện nhiệt độ cao, khói dày đặc, đưa thi thể nạn nhân ra ngoài, góp phần giảm thiểu hậu quả và giúp công tác xử lý hiện trường được nhanh chóng. Với những người lính chữa cháy và CNCH, Dũng thấm thía hơn ai hết sự vất vả, nguy hiểm của nghề chữa cháy – nơi mà mỗi lần xuất xe là một lần đối diện mất mát, đau thương; bởi vậy, Dũng chia sẻ: "Em cùng với đồng đội vẫn luôn thấm thía lời Bác Hồ dạy, chỉ mong có những ngày "thất nghiệp", không có cháy, nổ, tai nạn xảy ra".

Song song với nhiệm vụ chuyên môn, Thượng úy Lê Văn Dũng còn được biết đến là "vua giật giải" trong các kỳ thi nghiệp vụ dành cho lính chữa cháy. Dũng nhiều lần được nhận Bằng khen của Chủ tịch UBND tỉnh và Giám đốc Công an tỉnh Thanh Hóa, được tin tưởng cử đại diện đơn vị tham gia các giải đấu lớn.

Dấu ấn nổi bật nhất trong sự nghiệp thi đấu của Lê Văn Dũng là Đại hội Thể thao Cảnh sát và Cứu hỏa thế giới (World Police and Fire Games) tổ chức tại Thành phố Birmingham, bang Alabama (Hoa Kỳ) năm 2025, với sự tham gia của hơn 70 quốc gia. Sau 45 ngày tập luyện khắc nghiệt, Thượng úy Dũng đã xuất sắc giành 02 Huy chương Bạc ở nội dung di chuyển xe vòi và truyền nước chữa cháy bằng xô – hai nội dung thi có độ khó cao, vượt qua nhiều đối thủ mạnh đến từ Mỹ, Canada, Đức, Nhật Bản. "Chúng em xác định đây không chỉ là cuộc thi thể thao, mà còn là dịp để giới thiệu hình ảnh người lính chữa cháy Việt Nam bản lĩnh, chính quy và tinh nhuệ với bạn bè quốc tế", Thượng úy Dũng chia sẻ. Không dừng lại ở đó, cũng trong năm 2025, Dũng và đồng đội tiếp tục giành Huy chương Vàng nội dung đồng đội 4x100m vượt chướng ngại vật, cứu người; Huy chương Bạc nội dung vượt vật cản tại vòng Chung kết Đại hội khỏe "Vì An ninh Tổ quốc" lần thứ IX năm 2025. Gần đây nhất, Lê Văn Dũng lại cùng đồng đội giành Giải Nhì cấp Quốc tế (Huy chương Bạc) nội dung cá nhân Brave Heart (Trái tim dũng cảm) tại cuộc thi Toàn cầu dành cho Lính Chữa cháy và Nhân viên cấp cứu toàn cầu năm 2025 (Singapore-Global Firefighters & Paramedics Challenge - SGFPC 2025) tổ chức tại Singapore. Đây phần thi khắc nghiệt, gồm 8 giai đoạn liên hoàn đòi hỏi người chiến sỹ phải chịu được cường độ cao, là bài kiểm tra sức mạnh, độ linh hoạt, kỹ năng tác chiến chữa cháy – cứu nạn và sức bền tinh thần. Những tấm huy chương Lê Văn Dũng đạt được là thành quả của quá trình luyện tập nghiêm ngặt, cường độ cao, đòi hỏi sức bền, kỹ thuật và ý chí vượt giới hạn. Nhưng với Thượng úy Dũng, phần thưởng lớn nhất vẫn là sự tin tưởng của đồng đội, của lãnh đạo đơn vị và sự bình yên của nhân dân.

Ở cuối câu chuyện với Lê Văn Dũng, điều khiến chúng tôi nhớ không phải là những tấm huy chương hay những báo cáo thành tích của Dũng, mà đó là cách Dũng nhìn nghề: không lãng mạn hóa hiểm nguy, cũng không làm quá nỗi đau. Dũng nói về rủi ro như một phần phải tính đến của nghề nghiệp; nói về mất mát như một điều phải giảm thiểu; nói về thành tích như một cách rèn mình để ngày mai làm tốt hơn hôm nay. Đã có những lần tai nạn nghề nghiệp khiến Lê Văn Dũng phải nhập viện, như sự cố khi tham gia đắp đê tại cảng Nghi Sơn trong mưa bão, bị tôn và xà gồ đè trúng, bất tỉnh và được đồng đội đưa đi cấp cứu giữa đêm. Nhưng ngay khi bình phục, Dũng lại trở về với công việc quen thuộc, tiếp tục hành trình của người lính PCCC&CNCH không cho phép mình chùn bước, giữ trọn ngọn lửa đam mê với nghề chữa cháy.

Gần một thập kỷ theo nghề, Dũng chia sẻ chưa có một cái Tết trọn vẹn bên gia đình. Có những năm, đúng đêm Giao thừa, khi mọi nhà quây quần sum họp, Lê Văn Dũng cùng đồng đội lại nhận tin báo cháy, lên đường xuyên đêm làm nhiệm vụ, chấp nhận gác lại niềm vui riêng vì sự bình yên của người dân. Tết của người lính chữa cháy vẫn là như thế.... Sau ánh hào quang của thành tích là cuộc sống đời thường giản dị của một người lính luôn đặt tập thể lên trên cá nhân, sẵn sàng hy sinh thời gian dành cho gia đình, chấp nhận những đêm trắng, những cái Tết xa nhà. Hình ảnh Thượng úy Lê Văn Dũng cũng như nhiều những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH khác – những người sẵn sàng lao vào hiểm nguy, đứng giữa lằn ranh sinh tử đã trở thành biểu tượng sinh động cho tinh thần "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ" của người chiến sỹ Công an nhân dân, sẵn sàng dấn thân để giữ gìn sự bình yên cho nhân dân.■

Chuyện trong lũ bây giờ mới kể

THỤY AN

Nhận được lệnh lập tức lên đường, chạy đua cùng thời gian để cứu người bị nạn, bất kể ở đâu, đêm hay ngày, nắng hay mưa, với những người lính Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) - Công an tỉnh Điện Biên, đó là những câu chuyện thường ngày. Với họ, dù ở bất cứ hoàn cảnh, tình huống nào, mỗi cán bộ, chiến sỹ luôn sẵn sàng vì nhiệm vụ, dũng cảm, hết mình, đồng lòng mang đến sự bình yên và an toàn cho nhân dân.

Cán bộ, chiến sỹ tham gia cứu hộ đang trục vớt ô-tô do sự cố đứt cáp nghiêng cầu treo Búng Pon. Ảnh: Tư liệu

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên di chuyển vào xã Xa Dung tìm kiếm người bị nạn. Ảnh: Tư liệu

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên tham gia cứu nạn, cứu hộ tại vùng lũ. Ảnh: Tư liệu

Cảm động những câu chuyện cứu dân trong bão, lũ

Với phương châm "thao trường đổ mồ hôi, chiến trường vơi đổ máu", chưa ngày nào cán bộ, chiến sỹ làm nhiệm vụ PCCC&CNCH nơi đây ngừng luyện tập, bởi họ hiểu tính chất của công việc CNCH chứa đầy rủi ro, mà tự bản thân mình phải bình tĩnh tác chiến. Công tác huấn luyện, tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ lại càng được những chiến sỹ nơi đây hiểu rõ cần phải những bài tập luyện chuyên sâu để ứng phó tốt nhất các tình huống có thể xảy ra trong thực tế, như trận lũ lịch sử vừa qua năm 2025. Hình ảnh những người lính PCCC&CNCH nơi đây cũng đã khắc sâu vào tâm trí người dân trên bản cao.

Với người dân xã Thanh Yên, tỉnh Điện Biên không quên hình ảnh những người cán bộ, chiến sỹ cứu nạn, cứu hộ lao xuống dòng lũ cuốn để cứu nạn nhân trong vụ đứt cáp cầu treo Pa Xa Lào (còn gọi là cầu Pa Thơm) bắc qua sông Nậm Núa bất ngờ bị đứt cáp chính phía phải, khiến mặt cầu bị sập nghiêng, không thể lưu thông. Đây là cây cầu đóng vai trò kết nối giữa bản Pa Xa Lào và các bản: Púng Bon, Pa Thơm, Huổi Moi. Cầu treo Pa Thơm bất ngờ bị lật nghiêng trong lúc một xe bán tải đang lưu thông qua cầu khiến các phương tiện và 03 người ngồi trên xe ô tô, 01 người điều khiển xe máy bị rơi xuống sông Nậm Núa. Ngay sau khi nhận tin hồi 08 giờ 30 phút ngày 22/7/2025 từ Phòng Cảnh sát Giao thông Công an tỉnh Điện Biên, đơn vị đã huy động 03 xe và phương tiện gồm: 01 xe chỉ huy, 01 xe CNCH, 01 xe chở quân, phương tiện, 02 xuồng) cùng 40 cán bộ, chiến sỹ đến hiện trường.

Theo chia sẻ của đồng chí Thượng tá Nguyễn Văn Thưởng – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên: Đến 09 giờ 10 phút, lực lượng CNCH có mặt, thành lập tổ trinh sát, tiến hành trinh sát khu vực xảy ra sự cố tai nạn, xác định tình hình ban đầu: dây cáp cầu bị đứt một bên, khiến mặt cầu bị lật nghiêng; 01 xe máy rơi gần bờ, 01 xe ô tô bán tải rơi xuống lòng sông; lòng sông rộng khoảng 50m, nước sông sâu khoảng 8 - 10m, trời mưa lớn, nước lòng hồ thủy điện dâng cao (thủy điện tiến hành xả lũ), nước sông chảy siết, lực lượng PCCC&CNCH nhanh chóng phối hợp với quần chúng nhân dân cứu 01 người bị nạn là anh Lê Xuân Trọng, sinh năm 1982, trú tổ 9, phường Điện Biên Phủ, và nhanh chóng cứu 03 người bị thương đi cấp cứu tại cơ sở y tế.

Đơn vị nhanh chóng triển khai rà soát dấu vết xe ô tô bị nạn, triển khai 04 xuồng trong đó có 02 xuồng của lực lượng an ninh cơ sở, 02 xuồng lực lượng PCCC&CNCH, lặn tìm vị trí ô tô mất tích, phối hợp với 02 thủy điện gồm: Thủy điện Nậm Núa 1 tiến hành đóng cửa xả (ngừng phát điện) ngăn chặn nước từ trên đầu nguồn xuống khu vực cầu treo; Thủy điện Nậm Núa 2 tiến hành xả lũ, giảm lượng nước tại khu vực tìm kiếm. Đồng thời phối hợp với chính quyền địa phương, các lực lượng chức năng và quần chúng nhân dân tổ chức rào chắn, đánh giá hiện trạng, đề xuất phương án bảo đảm an toàn tính mạng của nhân dân bị ảnh hưởng. Đến 16 giờ 10 phút, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phát hiện vị trí xe ô tô bị nạn (cách cầu treo khoảng 150m), tiến hành neo đậu cố định, sau đó sử dụng tời kéo của xe CNCH đưa xe ô tô bị nạn vào gần bờ. Đến 18 giờ 30 phút, đơn vị dùng cẩu chuyên dụng để đưa xe lên bờ, bàn giao cho cơ quan điều tra xác minh làm rõ vụ việc.

Những gương mặt phờ phạc do xuyên đêm, thiếu ngủ, đôi bàn tay trắng bệch và nhăn nheo do ngâm trong nước lũ quá lâu, nhưng vừa mới lên bờ, ăn nhanh gói mì sống, lương khô hoặc suất cơm hộp rồi các anh lại lao vào dòng nước dữ cứu giúp đồng bào chính là những hình ảnh mà người dân nhắc đến khi chia sẻ về những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên.

Trong gian nguy, sáng mãi tình quân dân

Mưa lớn kéo dài từ đêm 31/7 đến rạng sáng 01/8/2025 đã gây lũ quét, sạt lở trên địa bàn nhiều xã ở Điện Biên. Nhận tin báo từ Công an các xã trên địa bàn về việc xảy ra lũ quét, sạt lở gây thiệt hại về người và tài sản tại các xã: Xa Dung, Tìa Dình, Mường Luân, Pú Nhi, Na Son, Tuần Giáo, Mường Phăng, Phình Giàng, Quài Tở, riêng xã Xa Dung và xã Tìa Dình có nhiều người chết, mất tích. Ngay sau khi nhận tin đơn vị đã liên lạc trực tiếp cho các đồng chí Trưởng Công an xã tham mưu Ủy ban nhân dân các xã, Công an xã, lực lượng tại chỗ tìm kiếm người bị nạn, bị thương đưa đến cơ sở y tế cấp cứu kịp thời, sơ tán người, hộ gia đình có nguy cơ bị ảnh hưởng đến nơi an toàn. Ngay sáng ngày 01/8/2025, đơn vị đã xuất 05 xe gồm 02 xe chỉ huy, 01 xe CNCH, 02 xe chở quân, phương tiện, thiết bị khác cùng 60 cán bộ, chiến sỹ chia thành 02 tổ tham gia tìm kiếm, cứu nạn tại xã Xa Dung và Tìa Dình. Tham mưu Ban Chỉ đạo Phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn tỉnh thành lập Ban Chỉ huy tại chỗ, lên phương án thực hiện công tác tìm kiếm cứu nạn phối hợp với Phòng Cảnh sát Cơ động tỉnh, Trung đoàn Cảnh sát cơ động Tây Bắc tại Điện Biên, Quân đội và các phòng, ban Công an tỉnh để tiến hành tìm kiếm những người còn mất tích và đảm bảo công tác thông tin, hậu cần.

Trên đường di chuyển từ đơn vị vào xã Xa Dung khoảng 60km và Tìa Dình khoảng 80km, trên 300 điểm bị sạt lở gây ảnh hưởng đến quá trình di chuyển, cán bộ, chiến sỹ đơn vị đã hành quân bộ khoảng 20km qua khu vực sạt lở, xuyên rừng đồng thời phối hợp với Công an các xã, Quân đội, quần chúng nhân dân khắc phục tạm, nhanh chóng tiếp tục di chuyển. Đến 17 giờ, lực lượng PCCC&CNCH đã tiếp cận được bản Háng Pù Xi, xã Xa Dung, tiến hành khảo sát, đánh giá tình hình, khoanh vùng, lên phương án tìm kiếm. Tại hiện trường nước lũ và bùn đất đá lớn ước tính hàng nghìn mét khối, mất điện trên diện rộng. Đến khoảng 21 giờ, các lực lượng tham gia tìm kiếm đã cứu được 07 người bị thương đưa đến cơ sở y tế, tìm được thi thể 07 người, tiếp tục tìm kiếm 03 người còn mất tích, cùng với nhân dân đã di chuyển đến các khu vực an toàn, dựng lều trại, đồng thời cắt cử người luân phiên trông coi, đề phòng, cảnh giác nguy cơ gây mất an toàn cho các lực lượng và nhân dân tại vùng bị thiên tai.

Lực lượng CNCH tìm kiếm xe ô tô bị nạn trong vụ sập cầu tháng 7/2025. Ảnh: Tư liệu

Đến 5 giờ, ngày 02/8/2025, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tiếp tục tăng cường thêm 16 cán bộ, chiến sỹ do đồng chí Thượng tá Nguyễn Văn Thưởng - Trưởng phòng, trực tiếp chỉ huy và trang thiết bị phương tiện tìm kiếm, nhu yếu phẩm gồm: 50 phao tròn, 50 áo phao, 50 cuốc, 50 xẻng, 30 thùng nước lọc, 100 đội dày, 60 bộ quần áo, thuốc y tế dự phòng, 30 thùng mỳ tôm, lương khô, bánh mỳ, xôi,... di chuyển đến xã Xa Dung, xã Tìa Dình tổ chức tìm kiếm CNCH và hỗ trợ chính quyền địa phương, quần chúng nhân dân khắc phục hậu quả do lũ quét, sạt lở gây ra. Đến 13 giờ, ngày 02/8/2025 tìm thấy 02 nạn cuối cùng, 13 giờ 30 phút kết thúc công tác tìm kiếm, cứu nạn, cứu hộ. Sau gần 2 ngày triển trai lực lượng, phương tiện tìm kiếm, cứu nạn, cứu hộ, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên đã phối hợp Phòng Cảnh sát Cơ động, Công an các xã, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, chính quyền địa phương đã tổ chức sơ tán trên 200 hộ dân bị ảnh hưởng bởi lũ quét, sạt lở đất ra khỏi nơi nguy hiểm, đồng thời tìm kiếm được 10 người chết, 07 người bị thương phối hợp sơ cấp cứu và đưa đi cấp cứu kịp thời

Với tinh thần trách nhiệm và sự tận tụy, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên đã và đang nỗ lực ngày đêm, phát huy vai trò nòng cốt trong công tác bảo đảm an toàn cho người dân và góp phần ổn định tình hình sau thiên tai. Hình ảnh những chiến sỹ PCCC&CNCH không quản ngại gian khó, lội qua dòng nước lũ, vượt qua những con đường sạt lở để mang lương thực, nước uống và hy vọng đến cho người dân đã để lại dấu ấn sâu sắc trong lòng nhân dân Điện Biên. Trong nắng gió, màu Xuân tình quân dân càng thêm thắm đượm nghĩa tình.■

"MỖI KHOẢNH KHẮC BẤM MÁY là một câu chuyện để kể lại"

BẢO MINH

Nhiếp ảnh gia Trần Hưng Đạo.
Ảnh: Nhân vật cung cấp.

Vượt qua hơn 6.000 tác phẩm nhiếp ảnh đặc sắc, "Trách nhiệm không của riêng ai" của nghệ sỹ nhiếp ảnh Trần Hưng Đạo đã xuất sắc giành Giải Nhất, Giải Cống hiến Cuộc thi ảnh "Đất nước ngàn hoa" do Báo Sài Gòn Giải phóng và Hội Nghệ sỹ Nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức. Bằng khung hình đong đầy cảm xúc, Trần Hưng Đạo không chỉ đem đến cho độc giả một bữa tiệc thị giác ấn tượng mà còn kể câu chuyện của những người lính "cứu cái còn trong cái mất", câu chuyện của sự chung sức đồng lòng cùng nhân dân giữ gìn bình yên cuộc sống.

"Mỗi khoảnh khắc bấm máy là một câu chuyện để kể lại" – với nghệ sỹ nhiếp ảnh Trần Hưng Đạo, đó không chỉ là một quan niệm nghề nghiệp, mà là sợi chỉ đỏ xuyên suốt hành trình sáng tác hơn tám năm bền bỉ của anh. Trong thế giới nhiếp ảnh của Trần Hưng Đạo, ánh sáng không đơn thuần để tạo hình, bố cục không chỉ để làm đẹp, mà mỗi khuôn hình đều mang theo hơi thở của đời sống, của con người và của trách nhiệm xã hội. Chính từ những câu chuyện được kể bằng hình ảnh ấy, anh đã dần khẳng định dấu ấn cá nhân, đặc biệt với những tác phẩm tôn vinh lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – những con người ngày đêm đối diện hiểm nguy để giữ gìn sự bình yên cho cộng đồng.

Những ngày cuối năm, giữa nhịp sống tất bật, tôi có dịp trò chuyện cùng Trần Hưng Đạo. Hiện anh là Hội viên Chi hội Nhiếp ảnh thuộc Hội Văn học Nghệ thuật Bình Định và Hội viên Hội Nghệ sỹ Nhiếp ảnh Việt Nam. So với nhiều nghệ sỹ nhiếp ảnh cùng thế hệ, Trần Hưng Đạo đến với nhiếp ảnh khá muộn và có thể xem là một "tay ngang". Ban đầu, máy ảnh chỉ là người bạn đồng hành giúp anh giải tỏa áp lực công việc, lưu giữ những khoảnh khắc đời thường. Những bức ảnh đầu tiên được chụp hoàn toàn bằng bản năng, chưa có sự tính toán về bố cục, ánh sáng hay ý đồ nghệ thuật. Nhưng chính sự say mê, tinh thần học hỏi và khả năng quan sát đời sống đã giúp anh dần tích lũy kinh nghiệm, từng bước hoàn thiện tư duy sáng tác.

Bước ngoặt đến với Trần Hưng Đạo khá sớm khi ngay lần đầu tham dự Rapid Planning Photo Contest Da Nang năm 2016, anh đã giành Giải Nhì với tác phẩm "Trong cơn mưa". Từ dấu mốc ấy, nhiếp ảnh không còn là thú vui, mà trở thành hành trình khám phá con người và cuộc sống bằng ánh sáng, bố cục và cảm xúc. Những năm sau đó, anh liên tục ghi dấu ấn tại nhiều cuộc thi và liên hoan ảnh nghệ thuật với các tác phẩm như: "Lung linh sông Hàn" (Giải Ba, Ảnh nghệ thuật Đà Nẵng 2019"), "Tìm về" (Giải Nhất, Vẻ đẹp cuộc sống 2019), "Bất tận" (Huy chương Bạc, ISF Dalat Yersin Photography Awards 2022), "Mặt nạ" (Giải Khuyến khích, Festival Nhiếp ảnh trẻ 2023)…. Dù khai thác nhiều đề tài khác nhau, các tác phẩm của Trần Hưng Đạo đều có điểm chung là sự gắn bó chặt chẽ với đời sống và khát vọng hướng tới những giá trị Chân – Thiện – Mỹ.

Tuy nhiên, dấu ấn đậm nét nhất trong những năm gần đây của Trần Hưng Đạo chính là các tác phẩm về lực lượng PCCC&CNCH – đề tài không mới, nhưng dưới ống kính của anh lại mang sức lay động đặc biệt. Đề tài lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đến với Trần Hưng Đạo không phải từ sự sắp đặt hay chủ ý ban đầu, mà từ những trải nghiệm rất thực của cuộc sống. Tháng 10 năm 2023, anh tình cờ chứng kiến ngọn lửa bùng phát dữ dội tại khu vực chứa hóa chất trong một vụ cháy lớn xảy ra tại một công ty thuộc khu công nghiệp ở Bình Định (cũ). Khói lửa cuồn cuộn, nguy cơ lan rộng hiện hữu trong từng khoảnh khắc. Giữa hiện trường căng thẳng ấy, Trần Hưng Đạo đã nhanh chóng đưa máy ảnh lên, ghi lại những giây phút sinh tử khi các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH lao vào tâm "bão lửa" với tinh thần dũng cảm, quyết liệt, không ngại hiểm nguy. Đó không chỉ là phản xạ của người cầm máy, mà còn là sự rung động sâu sắc trước hình ảnh những con người sẵn sàng đánh đổi an toàn cá nhân để bảo vệ tài sản, tính mạng của nhân dân.

Từ những khoảnh khắc hiện trường ấy, bộ ảnh "Nơi tâm bão lửa" ra đời và nhanh chóng ghi dấu ấn tại Liên hoan Ảnh nghệ thuật Nam Trung Bộ và Tây Nguyên lần thứ 29 năm 2024. Giữa hơn 2000 tác phẩm của gần 300 tác giả đến từ 10 tỉnh, thành trong khu vực, bộ ảnh của Trần Hưng Đạo đã xuất sắc giành Huy chương Bạc. Bộ ảnh gồm nhiều tác phẩm nhỏ: "Xông pha vào cuộc chiến"; "Người chiến sỹ"; "Chung sức"; "Trong hoạn nạn"; "Khói lửa"; "Cùng nhau chiến đấu"; "Không ngại hiểm nguy nơi tâm bão lửa" được sắp xếp liên kết với nhau một cách liền mạch như lời tự sự, dẫn dắt người xem từ khoảnh khắc lao vào đám cháy, đến quá trình phối hợp, và cao trào là khi con người đứng giữa tâm bão lửa. Ánh lửa đỏ cam dữ dội đối lập với sắc xanh lạnh của nước, khói và ánh đèn tạo nên một cuộc đối đầu thị giác mạnh mẽ, vừa căng thẳng vừa giàu tính biểu tượng, như cuộc giằng co khốc liệt giữa hiểm nguy và hy vọng. Con người trong bộ ảnh nhiều lúc chỉ hiện lên như những bóng đen ngược sáng, nhưng chính sự phối hợp nhịp nhàng, kỷ luật và quyết đoán ấy đã làm nổi bật tinh thần cống hiến thầm lặng của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Qua ống kính của Trần Hưng Đạo, ngọn lửa hiện lên vừa dữ dội, vừa khốc liệt đối lập với tinh thần dấn thân, lòng dũng cảm và ý chí không lùi bước của những người Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Bình Định (cũ). Mỗi khuôn hình là một câu chuyện giữa khói, lửa và lòng nhân ái, khiến người xem cảm nhận sâu sắc giá trị của sự bình yên mà những người lính ấy đang ngày đêm gìn giữ.

Thành công của "Nơi tâm bão lửa" đã trở thành tiền đề quan trọng để Trần Hưng Đạo có động lực gửi tác phẩm về đề tài phòng cháy chữa cháy ở những sân chơi lớn hơn. Cuộc thi ảnh "Đất nước ngàn hoa" do Báo Sài Gòn Giải phóng phối hợp cùng Hội Nghệ sỹ Nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức được xem là một trong những sân chơi lớn, uy tín của nhiếp ảnh Việt Nam. Kéo dài hơn sáu tháng, cuộc thi thu hút gần 600 tác giả với hơn 6.300 tác phẩm dự thi, phản ánh bức tranh toàn diện về đất nước Việt Nam hòa bình, phát triển và hướng tới tương lai thông qua năm cụm chủ đề lớn. Trong không gian giàu tính cạnh tranh ấy, tác phẩm "Trách nhiệm không của riêng ai" của Trần Hưng Đạo đã vượt qua hàng nghìn bức ảnh để giành Giải Nhất, Giải Cống hiến – một thành tích không chỉ khẳng định tài năng nghệ thuật, mà còn cho thấy sức nặng xã hội của tác phẩm.

"Trách nhiệm không của riêng ai" ghi lại khoảnh khắc người dân cùng lực lượng Cảnh sát PCC&CNCH phối hợp chiến đấu với "giặc lửa" trong một vụ cháy lớn. Không có sự dàn dựng, không có những tư thế anh hùng mang tính biểu tượng cứng nhắc, bức ảnh chạm đến người xem bằng chính sự chân thực, căng thẳng và khẩn trương của hiện trường. Trong khung hình, ngọn lửa chiếm lĩnh toàn bộ hậu cảnh với gam màu nóng dữ dội – cam, vàng, đỏ – tạo nên một bức tường lửa khổng lồ. Trên cái nền nóng rực ấy, các nhân vật liên kết với nhau bằng vòi nước, bằng ánh nhìn, bằng tư thế chuyển động đầy quyết liệt. Không ai đứng ngoài cuộc, không ai là trung tâm duy nhất, tất cả hòa vào nhau như một chỉnh thể thống nhất, đúng như tên gọi của tác phẩm: trách nhiệm không thuộc về riêng ai. Một điểm đáng chú ý khác là góc máy thấp và gần hiện trường, tạo cảm giác người xem đang đứng ngay trong không gian của vụ cháy, nghe thấy tiếng lửa, tiếng nước phun, tiếng bước chân gấp gáp trên nền ướt. Điều này cho thấy tác giả không đứng ngoài quan sát mà đã dấn thân vào thực tế, lựa chọn góc chụp giàu tính báo chí – tài liệu, đồng thời vẫn giữ được chiều sâu nghệ thuật.

Giá trị của "Trách nhiệm không của riêng ai" không dừng lại ở giải thưởng. Nếu "Nơi tâm bão lửa" là bản hùng ca về sự dấn thân quả cảm của những người lính nơi tuyến đầu, thì "Trách nhiệm không của riêng ai" là lời kêu gọi lặng lẽ nhưng mạnh mẽ về trách nhiệm xã hội. Trong ảnh, không chỉ có lực lượng chữa cháy chuyên nghiệp, mà còn xuất hiện những người dân bình thường cùng tham gia ứng cứu. Chính chi tiết ấy đã làm nên "linh hồn" của tác phẩm. Bức ảnh khẳng định rằng: phòng cháy, chữa cháy không phải là nhiệm vụ của riêng một lực lượng, mà là trách nhiệm chung của cả cộng đồng. Khi hoả hoạn xảy ra, không ai có thể đứng ngoài. Mỗi bàn tay tham gia kéo vòi nước, mỗi bước chân lao về phía lửa đều mang ý nghĩa của sự sẻ chia, của tinh thần cộng đồng trước hiểm nguy. Ở chiều sâu hơn, tác phẩm còn là lời cảnh tỉnh, nhắc nhở "trách nhiệm" mà bức ảnh nhắc tới không chỉ nằm ở khoảnh khắc chữa cháy, mà bắt đầu từ ý thức phòng ngừa của mỗi cá nhân, mỗi cơ sở, mỗi người dân bởi trong cuộc chiến với "giặc lửa", mỗi người dân đều là một "chiến sỹ". Đó chính là giá trị bền vững và sức lay động sâu xa mà tác phẩm mang lại.

Điều đặc biệt là sau khi tác phẩm đoạt Giải Nhất, bức ảnh đã được đơn vị Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Gia Lai phóng to, trở thành áp phích treo trang trọng ngay bên ngoài trụ sở đơn vị. Giữa không gian sinh hoạt, làm việc thường nhật của những người lính chữa cháy, bức ảnh hiện diện như một lời nhắc nhở trực quan và sinh động về tinh thần trách nhiệm, về sự đồng hành giữa lực lượng chức năng và nhân dân trong công tác đảm bảo an toàn PCCC. Từ một khoảnh khắc được ghi lại trong khói lửa, tác phẩm đã bước ra đời sống, trở thành thông điệp mang tính giáo dục, lan tỏa sâu rộng góp phần nâng cao ý thức và trách nhiệm cộng đồng.

Qua những khuôn hình ấy, nhiếp ảnh của Trần Hưng Đạo không chỉ ghi nhận hiện thực, mà còn góp phần nâng cao ý thức phòng cháy, chữa cháy trong xã hội. Khi người xem xúc động trước hình ảnh các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH đối diện hiểm nguy, đồng thời được nhắc nhở về trách nhiệm của người dân trong việc tuân thủ các quy định an toàn, chủ động phòng ngừa và sẵn sàng hỗ trợ lực lượng chức năng khi cần thiết. Sự tri ân và đồng cảm mà những bức ảnh mang lại trở thành nguồn động viên tinh thần to lớn cho những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH – những con người lặng thầm hy sinh vì sự bình yên cuộc sống của nhân dân.

Nhìn lại hành trình sáng tác của Trần Hưng Đạo, có thể thấy nhiếp ảnh đối với anh không chỉ là đam mê cá nhân, mà đã trở thành một sứ mệnh. Qua những tác phẩm như "Nơi tâm bão lửa" và "Trách nhiệm không của riêng ai", anh đã chứng minh rằng nhiếp ảnh có thể trở thành ngôn ngữ mạnh mẽ để kể những câu chuyện về con người, về cống hiến và về lòng nhân ái. Trong thời gian tới, Trần Hưng Đạo cho biết sẽ tiếp tục theo đuổi những đề tài gắn với trách nhiệm xã hội, đặc biệt là đề tài PCCC&CNCH, với mong muốn đưa nghệ thuật nhiếp ảnh đến gần hơn với cộng đồng, để mỗi bức ảnh không chỉ là nghệ thuật của ánh sáng và bố cục, mà còn là tiếng nói của trái tim, nơi mỗi khoảnh khắc bình dị đều có thể trở thành câu chuyện lay động, góp phần giữ gìn và lan tỏa những giá trị tốt đẹp trong đời sống xã hội.■

MỘT SỐ GIẢI PHÁP BẢO ĐẢM AN TOÀN PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY DỊP TẾT NGUYÊN ĐÁN BÍNH NGỌ 2026 ĐƯỢC RÚT RA TỪ SỐ LIỆU CÁC VỤ CHÁY DỊP TẾT ẤT TỴ 2025

Đại úy, ThS NGUYỄN NGỌC DƯƠNG
Khoa Phòng cháy, Trường Đại học PCCC

Tết Nguyên đán với ý nghĩa văn hóa và xã hội sâu sắc luôn là thời điểm mà mọi hoạt động sinh hoạt, vui chơi, giải trí diễn ra sôi nổi, phức tạp. Sự gia tăng đột biến về lượng người tập trung, sử dụng nguồn lửa, nguồn nhiệt và thiết bị điện đã kéo theo nguy cơ tiềm ẩn xảy ra cháy, nổ cao, gây thiệt hại lớn. Việc bảo đảm an toàn phòng cháy, chữa cháy (PCCC) không chỉ là nhiệm vụ thường xuyên mà còn là một ưu tiên chiến lược, đặc biệt trong những ngày Tết cổ truyền, để bảo vệ tính mạng, tài sản của nhân dân và duy trì an ninh trật tự xã hội.

Tết Nguyên đán là lễ hội cổ truyền lớn nhất, mang giá trị nhân văn sâu sắc nhất trong tâm thức người Việt. Đây không chỉ là thời khắc giao thoa của đất trời mà còn là dịp để đoàn tụ gia đình, tri ân tổ tiên và thắp lên hy vọng về một năm mới an khang. Tuy nhiên, đằng sau sự rộn ràng của phố thị và hơi ấm của những bữa cơm tất niên, Tết cũng là giai đoạn cao điểm tiềm ẩn nhiều nguy cơ cháy, nổ phức tạp. Dịp Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025 đã xảy ra nhiều vụ cháy với các mức độ, tính chất phức tạp khác nhau. Điển hình như: vụ cháy ngày 28/01/2025 (ngày 30 Tết Ất Tỵ) tại số 102 phố Đội Cấn, Hà Nội, xảy ra tại phòng thờ của một ngôi nhà, gây thiệt hại vật chất ước tính khoảng vài chục triệu đồng (chủ yếu là đồ thờ, bàn ghế, tượng gỗ bị cháy, thiêu rụi) và làm cháy một phần trần thạch cao trên tầng 2, nguyên nhân được xác định là do thắp hương thờ cúng; vụ cháy vào chiều 29/01/2025 (Mùng 1 Tết Ất Tỵ), một vụ cháy lớn xảy ra tại Hải Phòng, bắt nguồn từ tầng hai Nhà hàng Hải sản Quang Minh rồi lan sang quán cà phê bên cạnh, gây thiệt hại nặng nề về tài sản trong đêm Giao thừa, làm hỏng biển quảng cáo nhà hàng Quang Minh (diện tích khoảng 40m^2), cháy tầng 1 và tầng 2 của quán Bính Coffe & Tea, đồng thời ảnh hưởng nhiệt tới ngôi nhà 3 tầng liền kề với quán Bính Coffe & Tea, nguyên nhân được xác định là do chập điện; vụ cháy ngày 30/01/2025 (Mùng 2 Tết Ất tỵ) tại xưởng giày da ở Huyện Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh, xảy ra tại khu vực kho chứa vật tư, nguyên liệu dễ cháy như: da, vải, hóa chất làm giày, gây thiệt hại lớn về tài sản do hàng hóa và máy móc bị cháy rụi, đám cháy còn lan rộng ra các nhà dân bên cạnh, nguyên nhân được xác định là do sự cố về điện….

Dữ liệu thống kê từ Cục Cảnh sát PCCC&CNCH trong 9 ngày Tết Ất Tỵ 2025 (từ 25/01/2025 đến 02/02/2025) đã vẽ nên một bức tranh cảnh báo rõ ràng. Cháy nhà dân 71 vụ (chiếm 46,4%), cháy cơ sở sản xuất 15 vụ (chiếm 9,8%), cháy nhà ở kết hợp kinh doanh 8 vụ (chiếm 5,2%), cháy phương tiện giao thông 7 vụ (chiếm 4,6%), cháy rừng 1 vụ (chiếm 0,7%), cháy loại hình khác 51 vụ (chiếm 33,3%).

Số liệu trên cho thấy số vụ cháy dịp Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025 so với Tết Nguyên đán 2024 tuy đã giảm, điều này cho thấy công tác tuyên truyền và tinh thần cảnh giác của người dân đã có những chuyển biến rõ rệt. Tuy nhiên, diễn biến vẫn rất phức tạp ở một số loại hình. Tỷ lệ cháy nhà dân cao đột biến với 71 vụ, cháy nhà dân chiếm gần một nửa tổng số vụ cháy. Điều này khẳng định Tết là thời điểm tập trung các hoạt động sinh hoạt gia đình, dẫn đến sự gia tăng sử dụng thiết bị điện và nguồn nhiệt, gây mất an toàn PCCC trong khu dân cư. Thiệt hại kinh tế, xã hội tổng thiệt hại tài sản ước tính là 3,4 tỷ đồng, cùng với 03 người bị thương, cho thấy hậu quả nghiêm trọng của sự cố. Nguyên nhân chủ yếu được xác định là chập điện và sơ suất bất cẩn trong sử dụng nguồn lửa, nguồn nhiệt. Đây là hai yếu tố có thể kiểm soát được thông qua ý thức và kỹ năng của người dân.

Qua số liệu và kết quả phân tích trên, cần tiếp tục và phát huy các ưu điểm mà các chủ thể đã làm tốt trong dịp Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025 trong công tác bảo đảm an toàn PCCC. Bên cạnh đó, đẩy mạnh và triển khai đồng bộ các giải pháp nhằm bảo đảm an toàn PCCC cho dịp Tết Nguyên đán 2026 là một vấn đề thiết thực và cấp bách.

Để đối phó với các nguy cơ này, các giải pháp được triển khai theo hướng trách nhiệm phân tầng và hành động đồng bộ, nhằm thực hiện tốt phương châm "bốn tại chỗ".

Trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước (các cơ quan, ban, ngành và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh): Chủ thể này có vai trò dẫn dắt, chỉ đạo và giám sát chiến lược. Cần tiếp tục chỉ đạo thực hiện nghiêm túc các quan điểm chỉ đạo, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp về PCCC&CNCH đã được Ban Bí thư, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ Công an chỉ đạo. Đặc biệt là Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 03/01/2023 và Chỉ thị số 19/CT-TTg ngày 24/6/2024 của Thủ tướng Chính phủ. Sẵn sàng và chủ động đảm bảo an toàn PCCC tại trụ sở, cơ quan, đơn vị và chuẩn bị sẵn sàng lực lượng, phương tiện để kịp thời phối hợp xử lý các vụ việc, tuyệt đối không để bị động, bất ngờ. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh cần chủ động ban hành văn bản chỉ đạo tăng cường PCCC&CNCH và chỉ đạo kiểm tra đột xuất, kiểm tra liên ngành đối với các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao phục vụ bảo đảm an ninh trật tự dịp Tết Nguyên đán.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đảm bảo an ninh, trật tự cho nhân dân không quản ngày, đêm. Ảnh: Internet

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đảm bảo an ninh, trật tự cho nhân dân không quản ngày, đêm. Ảnh: Internet

Trách nhiệm của lực lượng Cảnh Sát PCCC&CNCH: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH là nòng cốt trong việc triển khai các biện pháp chuyên môn. Tăng cường tuyên truyền và huấn luyện như: thường xuyên đổi mới về nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền, xây dựng những khái niệm đơn giản, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ tiếp cận; tập trung tuyên truyền, vận động hộ gia đình trong các khu vực thành phố lớn không bảo đảm hạ tầng giao thông, nguồn nước chữa cháy trang bị bình chữa cháy, mở lối thoát hiểm thứ hai, và trang bị các dụng cụ phục vụ thoát nạn (mặt nạ lọc độc, thang dây,...); tăng cường huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ cho lực lượng Dân phòng, PCCC&CNCH cơ sở, chuyên ngành. Kiểm tra và giám sát chặt chẽ: phối hợp kiểm tra định kỳ và đột xuất các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao như: karaoke, bar, vũ trường, nhà cao tầng, chợ, siêu thị; rà soát, phân loại, hướng dẫn an toàn PCCC và thoát nạn cho chủ các cơ sở nhà ở nhiều tầng, nhiều căn hộ, nhà trọ; xử lý nghiêm, tiến hành xử lý nghiêm theo đúng tinh thần thượng tôn pháp luật, đặc biệt đối với các hành vi vi phạm nghiêm trọng trong đó có hình thức xử phạt bổ sung đình chỉ hoạt động có thời hạn được quy định cụ thể trong Luật Xử lý vi phạm hành chính và Nghị định 106/NĐ/CP-CP Quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH. Tổ chức nghiêm túc công tác thường trực sẵn sàng chiến đấu, kịp thời xử lý các vụ cháy, nổ, và thường trực bảo đảm tuyệt đối an toàn tại các địa điểm diễn ra hoạt động vui chơi, giải trí, có lãnh đạo Đảng, Nhà nước đến thăm.

Trách nhiệm của chính quyền cấp cơ sở (Ủy ban nhân dân cấp xã): Ủy ban nhân dân cấp xã đóng vai trò cầu nối trực tiếp với người dân, là đơn vị triển khai phương châm "bốn tại chỗ" hiệu quả nhất. Đẩy mạnh phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH. Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức, pháp luật, kỹ năng về PCCC&CNCH, đẩy mạnh công tác xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH. Vận động 100% hộ gia đình phải bảo đảm các điều kiện về thoát nạn. Bên cạnh đó, các hộ gia đình nằm trong khu vực thành phố trực thuộc Trung ương không bảo đảm các điều kiện về hạ tầng giao thông, nguồn nước phục vụ chữa cháy bắt buộc phải trang bị bình chữa cháy. Các cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC cần trang bị đầy đủ và bảo đảm việc duy trì hoạt động của các phương tiện, thiết bị về PCCC đáp ứng khả năng thường trực, sẵn sàng xử lý khi có các sự cố cháy, nổ xảy ra. Kiểm tra và giám sát tại địa phương, chủ động nắm tình hình, tổ chức kiểm tra định kỳ, xử lý vi phạm về PCCC&CNCH đối với các cơ sở thuộc diện quản lý theo Nghị định NĐ/105/NĐ-CP. Kiểm tra đột xuất đối với các cơ sở thuộc diện quản lý và nhà ở, nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh theo thẩm quyền. Kiên quyết không để các cơ sở hoạt động trong thời gian cơ sở đang bị đình chỉ, đình chỉ có thời hạn.

Trách nhiệm của cơ quan truyền thông và cộng đồng (chủ thể là các cơ quan thông tin truyền thông và người đứng đầu cơ sở, chủ phương tiện giao thông, chủ hộ gia đình và cá nhân): Cơ quan thông tin truyền thông, báo, Đài Phát thanh và truyền hình cần tăng cường thời lượng phát sóng các tin, bài, phóng sự cảnh báo, nguy cơ cháy, nổ trong mùa hanh khô và Tết Nguyên đán 2026, nhằm giúp các cơ quan, tổ chức, khu dân cư và hộ gia đình thực hiện tốt phương châm "bốn tại chỗ". Bên cạnh đó, đẩy mạnh công tác phát thanh, truyền hình về trách nhiệm của cá nhân, chủ hộ gia đình, chủ phương tiện giao thông, chủ đầu tư và người đứng đầu cơ sở đã được quy định cụ thể trong Luật PCCC&CNCH và các văn bản có liên quan. Đặc biệt, phổ biến rộng rãi Nghị định 106/NĐ-CP về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH, trong đó nhấn mạnh vào chế tài xử phạt (mức phạt trong Nghị định 106/NĐ-CP đã cao hơn nhiều lần so với các Nghị định xử phạt về trước) để các cơ quan, tổ chức, cá nhân nhận thức sâu sắc hơn nữa tầm quan trọng của công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH. Người đứng đầu cơ sở, chủ phương tiện giao thông, chủ hộ gia đình và cá nhân là mắt xích cuối cùng và quan trọng nhất. Các chủ thể này phải nâng cao vai trò, trách nhiệm của mình. Cần bảo đảm và duy trì các điều kiện an toàn PCCC, kiểm soát chặt chẽ nguồn lửa, nguồn nhiệt, thiết bị sinh lửa, sinh nhiệt, hàng hóa dễ cháy, nổ và đặc biệt là hệ thống, thiết bị điện luôn phải trong trạng thái an toàn.

Việc đảm bảo an toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán Bính Ngọ 2026 là một chiến lược đa tầng, đòi hỏi sự hợp tác chặt chẽ và hành động quyết liệt của mọi chủ thể. Dữ liệu từ Tết Ất Tỵ 2025 cho thấy nguy cơ cháy từ khu dân cư và sự cố kỹ thuật (chập điện) là trọng tâm cần giải quyết. Thành công của công tác PCCC không chỉ nằm ở khả năng ứng phó mà còn ở năng lực phòng ngừa. Việc triển khai đồng bộ các giải pháp từ chỉ đạo cấp cao, kiểm tra chuyên sâu, tuyên truyền sáng tạo, cho đến trách nhiệm tự thân của mỗi cơ sở, hộ gia đình và cá nhân trong việc trang bị phương tiện PCCC và lối thoát nạn thứ hai sẽ là chìa khóa để giữ vững an toàn. Chỉ khi mọi cá nhân nhận thức được trách nhiệm của mình theo Điều 8 Luật PCCC&CNCH, kiểm soát chặt chẽ các yếu tố nguy hiểm, chúng ta mới có thể biến kỳ nghỉ lễ trở thành mùa Xuân thực sự an toàn và trọn vẹn, tránh lặp lại những thiệt hại về người và tài sản như đã xảy ra.■

PHÒNG CẢNH SÁT PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ - CÔNG AN TỈNH ĐỒNG NAI:

ĐẢM BẢO AN TOÀN CHO NHÂN DÂN VUI TẾT ĐÓN XUÂN

Thượng tá NGUYỄN THỌ BÀI
Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai

Trong dòng chảy sôi động của một tỉnh công nghiệp trọng điểm phía Nam, nơi nhịp độ phát triển kinh tế, xã hội luôn diễn ra khẩn trương, liên tục, có một lực lượng vẫn lặng lẽ làm nhiệm vụ của mình trong thầm lặng. Họ không xuất hiện thường xuyên trên những trang báo khi mọi thứ yên bình, nhưng mỗi khi sự cố xảy ra, tai nạn ập đến, họ là những người đầu tiên có mặt, sẵn sàng đối diện hiểm nguy để giành lại sự sống, "cứu cái còn trong cái mất" cho người dân. Đó chính là lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) - Công an tỉnh Đồng Nai.

Trong năm 2025, bên cạnh những thành tựu nổi bật về phát triển kinh tế, thu hút đầu tư, mở rộng đô thị, tỉnh Đồng Nai cũng phải đối mặt với không ít thách thức trong công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH. Quá trình công nghiệp hóa diễn ra nhanh, hệ thống hạ tầng kỹ thuật ngày càng phức tạp, mật độ dân cư cao, phương tiện giao thông gia tăng mạnh... tất cả tạo ra áp lực lớn đối với công tác phòng ngừa và xử lý sự cố, tai nạn. Trong bối cảnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai đã khẳng định rõ vai trò là lực lượng nòng cốt, tuyến đầu trong bảo vệ tính mạng, tài sản của Nhà nước và Nhân dân.

Trong năm 2025, trên địa bàn tỉnh Đồng Nai xảy ra 78 vụ cháy, thiệt hại về tài sản ước tính khoảng 80 tỷ đồng. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã huy động 200 lượt phương tiện cùng hơn 1.200 lượt cán bộ, chiến sỹ trực tiếp tham gia chữa cháy 76 vụ, kịp thời khống chế các đám cháy, không để xảy ra cháy lan, cháy lớn. Hai vụ cháy còn lại được người dân phát hiện và tự dập tắt hiệu quả ngay từ ban đầu. So với năm 2024, số vụ cháy giảm 12 vụ, số người thiệt mạng và bị thương đều giảm. Những con số biết nói ấy phản ánh hiệu quả rõ nét của công tác quản lý nhà nước, tuyên truyền đảm bảo an toàn PCCC, sự chủ động của các lực lượng chuyên trách và sự chuyển biến ý thức từ cơ sở.

Trong công tác tuyên truyền, đơn vị đã phối hợp với các cơ quan, báo đài và đơn vị liên quan đăng 295 tin, bài, phóng sự chuyên đề; phối hợp các xã, phường phát trên hệ thống loa 786 lượt tuyên truyền; phát 20.567 tờ rơi, cẩm nang PCCC. Những con số này không chỉ phản ánh tần suất thông tin, mà phản ánh cách làm "đi vào đời sống" của Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai. Bên cạnh việc tổ chức tuyên truyền trên báo hình, báo điện tử, mạng xã hội; tuyên truyền miệng; duy trì tuyên truyền lưu động bằng loa phát thanh trên xe chữa cháy tại các tuyến phố, khu dân cư; đơn vị cũng tích cực đưa chuyển đổi số vào ứng dụng trong công tác tuyên truyền như: sử dụng công nghệ thông tin, tin nhắn SMS, Zalo, Facebook để tiếp cận gần hơn với người dân, tăng cường trải nghiệm, thực hành chữa cháy và CNCH qua việc thành lập các Trung tâm trải nghiệm. Khi mỗi người dân biết thêm một kỹ năng thoát nạn, mỗi hộ gia đình có thêm một bình chữa cháy, mỗi cơ sở tự rà soát thêm một đường dây điện, một lối thoát hiểm, thì "tuyến đầu" phòng cháy đã được kéo dài ra tận từng khu phố, từng ngôi nhà.

Đây cũng chính là cơ sở để Đồng Nai củng cố các mô hình cộng đồng. Sau sáp nhập từ ngày 01/7/2025, qua rà soát, toàn tỉnh đã thành lập và duy trì 1.479 "Tổ Liên gia an toàn PCCC" và 809 "Điểm Chữa cháy công cộng". Đó chính là những "cánh tay nối dài" của lực lượng PCCC chuyên nghiệp. Khi xảy ra sự cố, giờ đây, người dân có thể chủ động hỗ trợ nhau cảnh báo, thực hiện các thao tác ban đầu, ngăn đám cháy lan rộng trong những phút "vàng" đầu tiên; đồng thời tạo thói quen "tự phòng, tự quản, tự bảo vệ" để giảm áp lực cho lực lượng chuyên nghiệp và giảm thiệt hại cho chính cá nhân và cộng đồng, hình thành thế trận phòng cháy, CNCH toàn dân vững chắc, trong đó người dân vừa là đối tượng được bảo vệ, vừa là chủ thể tham gia phòng ngừa.

Bên cạnh đó, công tác xây dựng và thực tập phương án được đơn vị triển khai thường xuyên, tạo sự chủ động cho các lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH và lực lượng cơ sở. Năm 2025, lực lượng đã xây dựng, chỉnh lý và phê duyệt 911 phương án của cơ quan Công an; phối hợp tổ chức thực tập 564 phương án chữa cháy và CNCH; hướng dẫn cơ sở tổ chức thực tập 465 phương án; tham mưu UBND tỉnh tổ chức thực tập 02 phương án cấp tỉnh phối hợp nhiều lực lượng. Đồng thời, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai trong năm qua đặc biệt tăng cường công tác kiểm tra, xử phạt vi phạm hành chính. Lực lượng đã tổ chức kiểm tra 7.896 lượt cơ sở, lập 115 biên bản vi phạm hành chính. Trên cơ sở đó, tham mưu ra quyết định xử phạt vi phạm hành chính đối với 115 cơ sở với số tiền hơn 3 tỷ đồng; ban hành 05 quyết định đình chỉ hoạt động và 11 quyết định phục hồi hoạt động sau khi khắc phục. Công tác kiểm tra không chỉ nhằm "phát hiện để xử lý", mà quan trọng hơn là "phát hiện để hướng dẫn khắc phục", kéo giảm nguy cơ từ gốc, nhất là ở những địa bàn, cơ sở trọng điểm, nguy hiểm cháy, nổ. Trong năm, lực lượng còn xuất 62 lượt phương tiện cùng 345 lượt cán bộ, chiến sỹ, tham gia bảo đảm an ninh, trật tự và an toàn PCCC cho nhiều sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội quan trọng của tỉnh Đồng Nai.

Bên cạnh các biện pháp tổ chức lực lượng, việc ứng dụng công nghệ và hoàn thiện hạ tầng cảnh báo sớm là hướng đi quan trọng trong năm 2026 và các năm tiếp theo mà đơn vị hướng tới. Đơn vị đã triển khai lắp đặt thiết bị truyền tin báo cháy đạt 80% cơ sở thuộc Phụ lục I của Nghị định 105/2025/NĐ-CP; phấn đấu tới năm 2027 hoàn thành 100% cơ sở thuộc Phụ lục I. Khi tín hiệu cháy được truyền tin nhanh, xử lý sớm, khả năng giảm thiệt hại sẽ tăng lên rõ rệt, nhất là ở các khu công nghiệp, cơ sở sản xuất quy mô lớn, hoặc các đô thị có mật độ dân số cao. Cùng với đó, công tác xây dựng cơ sở dữ liệu cũng là nền tảng để quản lý chặt chẽ hơn số lượng cơ sở đã khai báo, cập nhật phục vụ xây dựng Cơ sở dữ liệu quốc gia về PCCC đã đạt tỷ lệ 100%. Dữ liệu đầy đủ, cập nhật kịp thời sẽ giúp công tác quản lý rủi ro, phân loại nguy cơ, lập kế hoạch kiểm tra, tuyên truyền và chuẩn bị phương án sát với từng địa bàn.

Nếu PCCC là "trận tuyến" quen thuộc thì năm 2025, công tác CNCH lại là nơi thể hiện rõ nhất bản lĩnh, năng lực và chiều sâu nhân văn của những người lính PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai. Trong suốt một năm, đơn vị đã tham gia 94 vụ CNCH với tính chất phức tạp, đa dạng và khó lường, từ những vụ tai nạn giao thông nghiêm trọng khiến nạn nhân bị mắc kẹt trong cabin xe biến dạng, đến các vụ đuối nước trên sông, hồ, kênh rạch; từ sự cố sập đổ công trình, nhà xưởng, đến các tình huống người bị kẹt trong thang máy, giếng sâu, hầm kín.... Ở đâu có nguy hiểm đến tính mạng và an toàn của người dân, ở đó có sự hiện diện của những người lính PCCC&CNCH. Với 125 lượt phương tiện xuất đi, 694 lượt cán bộ, chiến sỹ được huy động, lực lượng đã trực tiếp cứu sống 55 người, đồng thời tìm kiếm đưa 60 nạn nhân xấu số về với gia đình. Phía sau mỗi con số ấy là biết bao mồ hôi, công sức và cả những phút giây căng thẳng đến nghẹt thở của những người lính. Sự có mặt kịp thời của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã trở thành điểm tựa tinh thần cho người dân trong những thời khắc nguy nan nhất. Không ít nạn nhân được đưa ra khỏi hiện trường trong tình trạng nguy kịch, nhưng nhờ sự phối hợp nhịp nhàng giữa lực lượng cứu nạn, y tế và các đơn vị liên quan đã được giữ lại sự sống. Những cái bắt tay run rẩy, những giọt nước mắt xúc động của người được cứu và thân nhân chính là phần thưởng lớn lao, là động lực để mỗi cán bộ, chiến sỹ tiếp tục gắn bó với công việc đầy gian khổ nhưng cũng vô cùng cao quý này. Gần đây nhất, ngày 26/12/2025, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai đã tham gia cứu nạn người mắc kẹt dưới giếng sâu trên địa bàn phường Phước Long. Với tinh thần trách nhiệm cao, nghiệp vụ thuần thục và sự phối hợp nhịp nhàng, lực lượng cứu nạn đã nhanh chóng trấn an và đưa người bị nạn ra khỏi giếng sâu; một lần nữa khẳng định vai trò nòng cốt của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trong công tác CNCH, luôn sẵn sàng ứng phó với mọi tình huống khẩn cấp, xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Đồng Nai tham gia hỗ trợ khắc phục hậu quả thiên tai. Ảnh: Đức Hiệp.

Tinh thần trách nhiệm và nghĩa tình của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai còn được thể hiện rõ nét trong các hoạt động hỗ trợ, chi viện CNCH khi thiên tai xảy ra tại các địa phương khác. Trong 2025, trước những thiệt hại nặng nề do mưa lũ gây ra tại tỉnh Đắk Lắk và các tỉnh miền Trung, Công an tỉnh Đồng Nai trong đó có lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã nhanh chóng cử lực lượng tham gia hỗ trợ tìm kiếm cứu nạn, khắc phục hậu quả thiên tai. Trong điều kiện giao thông bị chia cắt, thời tiết diễn biến phức tạp, lực lượng vẫn nỗ lực tiếp cận hiện trường, phối hợp chặt chẽ với các đơn vị bạn, góp phần tìm kiếm nạn nhân và hỗ trợ người dân sớm ổn định cuộc sống. Cùng với đó, đơn vị đã tổ chức vận động các mạnh thường quân đóng góp hơn 1 tỷ đồng và trực tiếp trao tặng gần 500 triệu đồng cùng hàng chục tấn lương thực, thực phẩm, nhu yếu phẩm thiết yếu đến đồng bào vùng lũ. Những chuyến xe nghĩa tình lăn bánh trong mưa gió không chỉ mang theo vật chất cứu trợ, mà còn gửi gắm tình cảm, trách nhiệm và sự sẻ chia sâu sắc của lực lượng Công an nhân dân đối với đồng bào gặp thiên tai. Hình ảnh người chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Đồng Nai sát cánh cùng người dân trong hoạn nạn đã để lại dấu ấn đẹp trong lòng nhân dân.

Thời điểm cận kề Tết Nguyên đán 2026 kéo theo những "điểm nóng" tiềm ẩn nguy cơ cháy, nổ cao. Trước thực tế đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai đã chủ động triển khai đồng bộ các giải pháp PCCC, tập trung kiểm tra từ cơ sở, quán triệt phương châm "phòng ngừa là chính", tập trung kiểm soát nguy cơ tại khu dân cư, nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh, gắn trách nhiệm cụ thể của chính quyền cơ sở với từng khu phố, tổ dân cư; đẩy mạnh tuyên truyền, hướng dẫn kỹ năng an toàn cho người dân bằng nhiều hình thức linh hoạt, dễ hiểu, dễ thực hiện tập trung vào việc sử dụng điện an toàn, quản lý nguồn lửa, nguồn nhiệt; hạn chế đốt vàng mã, thắp hương tại những vị trí không đảm bảo điều kiện an toàn, nhất là trong không gian kín. Đặc biệt, trong kỳ nghỉ Tết Nguyên đán, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH toàn tỉnh bố trí quân số thường trực 24/24 giờ bảo đảm giải quyết kịp thời các yêu cầu công tác, chiến đấu; duy trì tình trạng hoạt động của các trang thiết bị, phương tiện chữa cháy và CNCH; bố trí lực lượng, phương tiện thường trực bảo đảm tuyệt đối an toàn tại các địa điểm diễn ra các hoạt động vui chơi, giải trí trong dịp Tết, những địa điểm tổ chức bắn pháo hoa đêm Giao thừa. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã chủ động xây dựng phương án xử lý các tình huống cháy, nổ, sự cố, tai nạn để ứng phó kịp thời với các tình huống xảy ra, đảm bảo cho nhân dân vui Tết, đón Xuân an toàn.

Xuân mới đang đến rất gần. Trên những con phố rực rỡ sắc hoa, trong những khu công nghiệp còn sáng đèn, tất cả mọi người đều đang hướng tới một năm mới khởi sắc và bình an. Bình an ấy được làm nên từ vô vàn điều nhỏ: một ổ cắm điện được kiểm tra lại, một lối thoát nạn không bị che chắn, một bình chữa cháy đặt đúng chỗ, một cuộc gọi báo cháy kịp thời, một tổ liên gia nhắc nhau tắt bếp trước khi ra khỏi nhà.... Và bình an ấy cũng được gìn giữ bởi những ca trực thầm lặng, những chuyến xe sẵn sàng lăn bánh, những "đêm trắng" của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Nai....■

VỤ CHÁY CHUNG CƯ WANG FUK COURT (HỒNG KÔNG, TRUNG QUỐC) VÀ BÀI HỌC CHO CÁC CHUNG CƯ CAO TẦNG TẠI VIỆT NAM

Đại tá, PGS, TS ĐÀO HỮU DÂN
Nguyên Trưởng Khoa Nghiệp vụ cơ bản, Trường Đại học PCCC

Chung cư cao tầng là loại hình nhà ở ngày càng phổ biến tại các đô thị lớn, nhưng đồng thời cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây cháy, đặc biệt là khi tiến hành cải tạo, sửa chữa quy mô lớn. Vụ cháy chung cư Wang Fuk Court làm dấy lên hồi chuông cảnh báo về an toàn cháy mặt đứng trong chung cư cao tầng. Trên cơ sở sử dụng phương pháp nghiên cứu tình huống và tổng hợp tài liệu để phân tích diễn biến, các nguy cơ và cơ chế lan truyền của đám cháy; đồng thời đối chiếu với thực trạng chung cư cao tầng tại Việt Nam; từ đó rút ra một số bài học và khuyến nghị nhằm giảm thiểu nguy cơ tương tự.

Trong xu thế đô thị hóa nhanh chóng hiện nay, mô hình nhà chung cư cao tầng đã và đang trở thành loại hình công trình phổ biến tại các đô thị lớn trên thế giới, trong đó có Việt Nam. Bên cạnh những ưu điểm về sử dụng quỹ đất, đáp ứng nhu cầu nhà ở cho số lượng lớn người dân, loại hình công trình này cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ và thách thức đặc biệt nghiêm trọng khi xảy ra sự cố cháy, nổ. Thực tiễn cho thấy, các vụ cháy tại nhà chung cư cao tầng thường có đặc điểm diễn biến nhanh, phức tạp; đám cháy dễ dàng lan truyền theo phương thẳng đứng thông qua mặt ngoài công trình, hệ thống kỹ thuật, giếng kỹ thuật và hành lang, đồng thời lan sang các khối nhà lân cận nếu khoảng cách an toàn không được bảo đảm. Bên cạnh đó, khói, khí độc sinh ra với khối lượng lớn và lan tỏa nhanh theo không gian kín, gây nguy hiểm đặc biệt cho người dân và lực lượng tham gia chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ (CNCH). Vụ cháy xảy ra tại khu chung cư Wang Fuk Court (Hồng Kông, Trung Quốc) là một trường hợp điển hình cho loại hình cháy nhà cao tầng với mức độ lan nhanh, rộng và đặc biệt nguy hiểm. Mặc dù xảy ra ngoài lãnh thổ Việt Nam, song vụ việc này mang tính chất điển hình, cho phép rút ra nhiều bài học kinh nghiệm có giá trị tham khảo sâu sắc đối với công tác phòng cháy, tổ chức chữa cháy và CNCH tại nhà chung cư cao tầng trong điều kiện thực tế của Việt Nam hiện nay.

Chung cư Wang Fuk Court là một khu phức hợp nhà ở được Chính phủ trợ cấp theo Chương trình "Home Ownership Scheme" (Sở hữu nhà ở) thuộc quận Tai Po, Hồng Kông. Khu nhà ở này được đưa vào sử dụng năm 1983 với 08 toà tháp, mỗi toà tháp cao 31 tầng với gần 2.000 căn hộ. Theo điều tra dân số năm 2021, có 4.643 cư dân trong khu phức hợp này, trong đó có gần 40% cư dân là người cao tuổi từ 65 tuổi trở lên. Các tòa tháp được thiết kế theo dạng Flexi 2 (hình chữ thập), một kiểu thiết kế phổ biến của Cơ quan Nhà ở Hồng Kông (Housing Authority) trong những năm 80, cho phép linh hoạt trong việc phân chia không gian bên trong. Diện tích sàn căn hộ sử dụng (Saleable Area) dao động từ 40 - 45m^2. Diện tích sàn xây dựng (Gross Floor Area) khoảng 48 - 54m^2. Mỗi tầng thường có 08 căn hộ, hầu hết là căn hộ được thiết kế 02 phòng ngủ, phòng khách liền bếp, một nhà vệ sinh (thường có bồn tắm đứng) và ban công hẹp (khoảng 2 - 3m^2) dùng để phơi đồ. Khu vực trung tâm được thiết kế từ 3 đến 4 thang máy, các họng nước chữa cháy và lối thoát hiểm.

Mặc dù có nhiều ưu điểm về công năng, thiết kế Flexi 2 lại bộc lộ những hạn chế trong các tình huống xảy ra cháy: khoảng cách giữa các cánh cửa chữ thập tạo thành các "khe hẹp". Khi có cháy, các khe này hoạt động như một ống khói, hút không khí và đẩy lửa lên cao rất nhanh. Các góc lõm của hình chữ thập khiến xe thang chữa cháy khó tiếp cận cửa sổ của các căn hộ nằm sát lõi tòa nhà.

Hệ thống PCCC của công trình được thiết kế theo tiêu chuẩn áp dụng tại thời điểm xây dựng, bao gồm hệ thống báo cháy tự động tại khu vực chung, họng nước chữa cháy trong nhà, thang bộ thoát nạn.

Đám cháy được ghi nhận bắt nguồn từ khu vực tầng thấp tại Toà nhà F. Trong giai đoạn đầu, ngọn lửa nhanh chóng tiếp xúc với giàn giáo và lưới che mặt ngoài. Sở PCCC Hồng Kông nhận được tin báo cháy đầu tiên vào lúc 14 giờ 51 phút ngày 26/11/2025 tại Toà nhà F; mức cảnh báo khẩn cấp được nâng từ mức báo động 1 lên mức 4 lúc 15 giờ 34 phút và lên mức cao nhất, mức báo động 5 lúc 18 giờ 22 phút. Ngọn lửa bắt đầu lan trên giàn giáo, lan vào trong nhà qua cửa sổ và sau đó đến 7/8 toà nhà. Trong ngày đầu tiên, lực lượng chữa cháy Hồng Kông đã huy động 128 xe chữa cháy, 57 xe cứu thương và 767 lính chữa cháy đến hiện trường để tổ chức chữa cháy, cứu hộ. Trong suốt hơn 40 giờ chữa cháy, đã có hơn 2.300 lượt lính chữa cháy, nhân viên y tế, 391 lượt xe chữa cháy và 185 lượt xe cứu thương đã được huy động để tham gia chữa cháy, CNCH. Đến ngày 20/12/2025, số người tử vong vụ cháy đã được xác định là 161 người.

Đến thời điểm hiện tại, một Ủy ban điều tra độc lập của Hồng Kông đang tiến hành điều tra để đưa ra kết luận về nguyên nhân và hoàn cảnh dẫn đến vụ cháy và sự lan nhanh của nó tại chung cư Wang Fuk Court. Do đó, các nội dung dưới đây không nhằm đưa ra kết luận về nguyên nhân mang tính pháp lý, mà tập trung phân tích các nguy cơ và cơ chế cháy lan dựa trên dữ liệu công bố ban đầu, tài liệu kỹ thuật và các nghiên cứu quốc tế tương đồng.

Các tòa nhà trong khu chung cư Wang Fuk Court đang trong giai đoạn sửa chữa, bảo trì mặt ngoài với việc lắp đặt hệ thống giàn giáo bao phủ nhiều tầng, kết hợp lưới che, bạt nhựa và vật liệu bảo vệ cửa sổ. Theo thông tin sơ bộ, các vật liệu này bao gồm tre khô (bamboo scaffolding), lưới nhựa và tấm xốp polystyrene (styrofoam). Đây đều là các vật liệu có tính dễ cháy cao, tốc độ lan lửa nhanh và sinh ra lượng lớn khói, khí độc khi cháy. Khi bố trí liên tục theo phương đứng, chúng có thể tạo thành một hệ kết cấu tạm thời có tải trọng cháy lớn, làm tăng tốc độ cháy lan mặt ngoài công trình. Các nghiên cứu gần đây cho thấy, trong điều kiện cải tạo nhà cao tầng, các kết cấu tạm thời và vật liệu che chắn bên ngoài có thể trở thành yếu tố chi phối sự phát triển đám cháy, thậm chí vượt qua vai trò của không gian cháy bên trong căn hộ.

Về cơ chế cháy lan theo phương đứng mặt ngoài công trình, vật liệu và giàn giáo cải tạo dễ cháy: giàn giáo tre, lưới bảo vệ, bạt/plastic sheeting và tấm foam/styrofoam được dùng để bịt cửa sổ, che phủ công trình. Những vật liệu này khi cháy tạo thành hiệu ứng cháy lan theo phương đứng mặt ngoài công trình. Theo một số nghiên cứu mô phỏng gần đây, hiện tượng cháy lan mặt ngoài công trình chịu tác động đáng kể của dòng khí nổi và điều kiện gió môi trường. Dòng khí nổi là chuyển động đi lên của khối khí nóng trong môi trường khí quyển do chênh lệch khối lượng riêng giữa khí nóng và khí lạnh dưới tác động của lực nổi (buoyancy). Hiện tượng cháy lan theo phương đứng mặt ngoài công trình chịu tác động chủ yếu của dòng khí nổi (buoyancy-driven flow) hình thành do chênh lệch nhiệt độ lớn giữa vùng cháy và môi trường xung quanh, kết hợp với bức xạ nhiệt và điều kiện gió môi trường. Nó có tác dụng kéo ngọn lửa và khí nóng bám sát mặt đứng, gia tăng bức xạ nhiệt lên tầng phía trên, đưa tàn lửa và khí cháy lên cao, tạo điều kiện cho ngọn lửa "leo tầng" rất nhanh, kể cả trong không gian mở. Trong điều kiện Wang Fuk Court, hệ thống giàn giáo và lưới che bao phủ liên tục nhiều tầng đã vô tình tạo thành một "ống khói ngoài trời", làm gia tăng đáng kể tốc độ và phạm vi lan truyền của đám cháy theo phương thẳng đứng. Cơ chế này được ghi nhận là nguyên nhân trung tâm trong nhiều vụ cháy mặt ngoài nhà cao tầng trên thế giới, đặc biệt trong giai đoạn cải tạo, sửa chữa.

Song song với cháy lan theo phương đứng, bức xạ nhiệt lớn làm vỡ kính cửa sổ, cho phép lửa và khói xâm nhập vào các căn hộ, dẫn đến sự lan truyền đồng thời theo phương ngang. Mặt khác, trong điều kiện khoảng cách giữa các khối nhà hạn chế, nguy cơ cháy lan từ tòa nhà này sang tòa nhà khác trở nên hiện hữu, làm đám cháy vượt khỏi phạm vi một công trình đơn lẻ và gây khó khăn nghiêm trọng cho công tác chỉ huy, tổ chức chữa cháy và CNCH.

Ngoài các vấn đề trên, yếu tố quản lý và vận hành có thể làm gia tăng rủi ro cháy. Một số thông tin ban đầu cho thấy, trong quá trình cải tạo, hệ thống báo cháy tự động tại một số khu vực có thể đã bị vô hiệu hóa tạm thời nhằm tránh báo cháy giả do bụi xây dựng. Nếu giả thuyết này được xác nhận, đây sẽ là yếu tố làm giảm khả năng phát hiện sớm và tổ chức ứng phó ban đầu, qua đó gián tiếp làm gia tăng mức độ nghiêm trọng của sự cố.

Những vấn đề nêu trên đặt ra yêu cầu cần xem xét vụ cháy không chỉ như một sự cố kỹ thuật đơn lẻ, mà phải xem xét toàn diện các yếu tố có thể gây rủi ro khi tiến hành cải tạo công trình cao tầng đang có người sinh sống.

Từ phân tích vụ cháy Wang Fuk Court, có thể rút ra một số bài học quan trọng cho công tác PCCC&CNCH tại các chung cư cao tầng ở Việt Nam, đặc biệt trong bối cảnh đô thị hóa nhanh và số lượng công trình cải tạo ngày càng tăng.

Thứ nhất, cần siết chặt quản lý PCCC trong giai đoạn thi công và cải tạo công trình. Theo đó, cần kiểm tra nghiêm ngặt tiêu chuẩn chống cháy của vật liệu được sử dụng trong quá trình thi công và che chắn công trình. Cần đánh giá đúng nguy cơ cháy lan theo phương đứng mặt ngoài toà nhà. Bài học từ vụ cháy chung cư Hồng Kông cho thấy, giàn giáo (dù là tre hay thép) kết hợp với lưới che (hoặc bạt che) có thể tạo thành một "ống khói thẳng đứng", khiến ngọn lửa lan từ tầng dưới lên tầng trên với tốc độ rất nhanh. Đồng thời tuyệt đối không được sử dụng vật liệu ốp mặt ngoài dễ cháy (tấm ốp nhôm, vật liệu cách nhiệt không đạt chuẩn).

Thứ hai, bảo đảm lối thoát hiểm, vận hành hệ thống PCCC của chung cư trong mọi tình huống. Khi tòa nhà sửa chữa, giàn giáo và vật liệu thường bịt kín cửa sổ, ban công, làm giảm đáng kể khả năng thoát hiểm. Do vậy, Ban Quản lý chung cư yêu cầu nhà thầu phải đảm bảo các lối thoát nạn khẩn cấp bằng thang bộ luôn được thông thoáng, không bị khóa, và không bị chiếm dụng làm nơi chứa vật liệu. Việc lắp đặt các vật dụng che chắn bên ngoài không được làm vô hiệu hóa các phương tiện thoát nạn khẩn cấp.

Về vận hành hệ thống PCCC của chung cư đang sửa chữa. Khi sửa chữa, nhà thầu cần có giải pháp để duy trì hoặc thay thế tạm thời hệ thống báo cháy và chữa cháy tự động của tòa nhà. Việc vô hiệu hóa hoàn toàn hệ thống PCCC đang hoạt động là một hành vi vô cùng nguy hiểm và cần bị xử phạt nghiêm khắc.

Thứ ba, về lực lượng PCCC&CNCH tại chỗ và cư dân tại chung cư. Lực lượng PCCC&CNCH tại chỗ có vai trò rất quan trọng trong chữa cháy ban đầu và tổ chức cứu người trước khi có lực lượng chuyên nghiệp đến. Theo đó, cần duy trì huấn luyện công tác huấn luyện, nâng cao khả năng tổ chức chữa cháy, CNCH, xử lý có hiệu quả các tình huống cháy, nổ xảy ra tại chung cư.

Đối với cư dân, bắt buộc phải tham gia thực tập định kỳ, Ban Quản lý chung cư cần hướng dẫn, phổ biến và duy trì thông tin về sơ đồ thoát hiểm, quy trình báo cháy, và kỹ năng thoát nạn cơ bản tại các khu vực chung của chung cư.

Thứ tư, phải nâng cao năng lực tổ chức chữa cháy và CNCH đối với các kịch bản cháy lớn, cháy lan mặt ngoài.

Phải phát hiện sớm và tổ chức lực lượng chữa cháy ngay từ giai đoạn đầu. Vụ cháy tại Wang Fuk Court cho thấy, thời điểm phát hiện và triển khai lực lượng chữa cháy ban đầu có ý nghĩa quyết định đến khả năng khống chế và giới hạn vùng cháy. Khi đám cháy chưa vượt ra ngoài phạm vi một số tầng hoặc một khối nhà, nếu được phát hiện kịp thời, huy động phương tiện và lực lượng phù hợp ngay từ đầu, hoàn toàn có thể ngăn chặn nguy cơ lan rộng theo phương thẳng đứng và lan sang các khối nhà liền kề. Vì vậy, cần tăng cường lực lượng thường trực tại các khu vực có mật độ nhà cao tầng lớn; tổ chức lực lượng PCCC&CNCH tại chỗ có khả năng xử lý ban đầu trong những phút đầu tiên.

Về phương pháp, chiến thuật chữa cháy đối với đám cháy mặt ngoài công trình. Đặc điểm điển hình của vụ cháy Wang Fuk Court là ngọn lửa lan nhanh theo mặt ngoài công trình, vượt qua nhiều tầng trong thời gian ngắn. Điều này cho thấy, phương pháp tiếp cận và chiến thuật chữa cháy đối với đám cháy mặt ngoài công trình cao tầng cần phải được xem xét đặc biệt, khác với cháy bên trong không gian kín thông thường. Theo đó, không thể chỉ tập trung chữa cháy từ bên trong (hành lang, cầu thang), mà phải đồng thời tổ chức các mũi tấn công từ ngoài nhà; phải huy động tối đa các phương tiện có khả năng tiếp cận độ cao như: xe thang, xe cần vươn, thiết bị bay không người lái (drone) để trinh sát; ưu tiên làm giảm cường độ cháy ở khu vực lan theo mặt ngoài để cắt đứt đường lan truyền theo phương đứng; tính toán chính xác hướng gió, áp lực nhiệt, khả năng sập đổ của các cấu kiện, vật liệu treo, giàn giáo….

Về tổ chức công tác CNCH trong môi trường khói, khí độc, nhiệt độ cao. Một trong những yếu tố nguy hiểm nhất tại Wang Fuk Court chính là lượng khói, khí độc rất lớn bao trùm các tầng nhà, cản trở khả năng quan sát, gây nguy hiểm trực tiếp đến người bị nạn và lực lượng CNCH. Theo đó, cần ưu tiên tuyệt đối cho nhiệm vụ tìm kiếm và hướng dẫn thoát nạn cho người dân ở các tầng trên; trang bị đầy đủ phương tiện bảo vệ cá nhân cho lực lượng CNCH (mặt nạ phòng độc, bình thở, camera nhiệt…); sử dụng loa, hệ thống hướng dẫn để chỉ dẫn người dân thoát theo lối an toàn; triển khai các Đội CNCH theo nhóm nhỏ, có liên lạc thông suốt với sở chỉ huy.

Về xây dựng phương án và thực tập phương án chữa cháy, CNCH cho tình huống cháy lớn tại chung cư cao tầng. Vụ cháy Wang Fuk Court là lời cảnh báo rõ ràng về các kịch bản cháy lớn, vượt ngoài tình huống thông thường. Vì vậy, các phương án chữa cháy và CNCH tại nhà cao tầng không được xây dựng theo "kịch bản đẹp", mà phải hướng tới các tình huống xấu nhất. Theo đó, cần phải tính đến tình huống cháy lan mặt ngoài và phải tính đến các tình huống phức tạp, nhiều điểm cháy, nhiều người mắc kẹt.

Vụ cháy tại Wang Fuk Court cho thấy cháy lớn nhà cao tầng, đặc biệt trong giai đoạn cải tạo, không chỉ là sự cố kỹ thuật mà

ĐẢM BẢO AN TOÀN PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY RỪNG CHO VƯỜN QUỐC GIA BẠCH MÃ

MINH DIEP

Được mệnh danh là "viên ngọc xanh giữa lòng Huế" - Vườn Quốc gia Bạch Mã là một báu vật thiên nhiên tuyệt đẹp nằm ở xã Phú Lộc - Thành phố Huế, cách trung tâm thành phố khoảng 40km về phía Nam. Với diện tích rộng lớn gần 37.500ha, Vườn Quốc gia Bạch Mã không chỉ là lá phổi xanh của vùng đất Cố đô mà còn là một điểm du lịch sinh thái hấp dẫn cho những ai yêu thích khám phá vẻ đẹp hoang sơ và đa dạng sinh học của thiên nhiên. Vì vậy, đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy rừng cho Vườn Quốc gia Bạch Mã chính là giữ gìn vẻ đẹp hoang sơ và sự đa dạng sinh học của "viên ngọc xanh giữa lòng Huế"

Vườn Quốc gia Bạch Mã sở hữu địa hình đa dạng với những dãy núi trùng điệp, đỉnh Bạch Mã cao 1.450m là điểm cao nhất, cùng với những dòng suối, thác nước trong xanh và những cánh rừng nguyên sinh rậm rạp. Vị trí đặc biệt gần biển và độ cao đa dạng đã tạo nên khí hậu mát mẻ quanh năm, nhiệt độ trung bình chỉ khoảng 15 – 23^{0}C, mang đến cảm giác dễ chịu. Ngoài ra, Vườn Quốc gia Bạch Mã còn sở hữu hệ sinh thái đa dạng với hơn 2.300 loài thực vật và 1.700 loài động vật, trong đó có nhiều loài quý hiếm có tên trong sách đỏ Việt Nam và thế giới.

Lịch sử hình thành Vườn Quốc gia Bạch Mã là một câu chuyện phong phú, phản ánh sự giao thoa giữa nỗ lực bảo tồn thiên nhiên và những biến động lịch sử. Vào năm 1925, dưới thời Pháp thuộc, chính quyền thực dân đã đưa ra đề xuất thành lập một khu vườn quốc gia tại khu vực Hải Vân, với diện tích 50.000ha, nhằm bảo vệ loài Gà lôi lam mào trắng quý hiếm. Đến năm 1932, kỹ sư người Pháp M. Girard đã khám phá vẻ đẹp hoang sơ của Bạch Mã và đề xuất xây dựng một khu nghỉ dưỡng trên cao, đánh dấu sự quan tâm đầu tiên của người phương Tây đối với khu vực này. Từ năm 1937 đến 1945, một số vùng thuộc Bạch Mã ngày nay được quy hoạch thành khu bảo tồn rừng, trong khi khu nghỉ dưỡng Bạch Mã được xây dựng và nhanh chóng trở thành điểm đến nổi tiếng của giới quý tộc và quan chức Pháp. Tuy nhiên, giai đoạn 1968 - 1975, trong cuộc chiến tranh Việt Nam, Bạch Mã đã chuyển mình thành một căn cứ quân sự chiến lược, phản ánh những biến động của thời kỳ lịch sử đầy căng thẳng. Bước ngoặt lớn trong lịch sử Bạch Mã diễn ra vào năm 1986, khi Chính phủ Việt Nam quyết định thành lập Khu rừng cấm Bạch Mã - Hải Vân, đánh dấu một bước tiến quan trọng trong việc bảo tồn khu vực này. Đến năm 1991, Vườn Quốc gia Bạch Mã chính thức được thành lập với diện tích 22.030ha, thuộc địa phận tỉnh Thừa Thiên Huế (cũ), mở ra một chương mới trong việc bảo vệ và phát triển bền vững khu vực này. Năm 2008, Vườn Quốc gia Bạch Mã được UNESCO công nhận là Khu dự trữ sinh quyển thế giới, khẳng định tầm quan trọng toàn cầu của khu vực trong việc bảo tồn đa dạng sinh học.

Vườn Quốc gia Bạch Mã có giá trị to lớn về bảo tồn đa dạng sinh học; có chức năng phòng hộ đầu nguồn, điều tiết nguồn nước, giảm thiểu ảnh hưởng của hạn hán, bão lũ và góp phần cải thiện đời sống của người dân trong khu vực. Với hơn 60.000 dân sống xung quanh các khu rừng tự nhiên của Vườn nên không tránh khỏi những tác động tiêu cực như chặt cây lấy gỗ, thu hái lâm sản, săn bắt động vật rừng trái phép và nguy cơ cháy rừng luôn tiềm ẩn, đặc biệt vào mùa hanh khô, nắng nóng kéo dài. Đặc biệt, trong địa phận của Vườn Quốc gia Bạch Mã quản lý có đường cao tốc La Sơn – Túy Loan đi qua, lưu lượng xe hàng ngày rất lớn, các lái xe hay dừng ở đường lánh nạn để nghỉ ngơi, chỉ cần một bất cẩn nhỏ trong sử dụng lửa như vứt tàn thuốc,... cũng gây nguy cơ cao cháy thực bì và có thể cháy lan vào rừng tự nhiên.

Để chủ động trong công tác phòng cháy, chữa cháy rừng (PCCCR), hàng năm, Ban Chỉ huy PCCCR Vườn Quốc gia Bạch Mã đã chủ động xây dựng nhiều phương án PCCCR và đã tiến hành tổ chức nhiều cuộc diễn tập PCCCR đa cấp độ, liên ngành và đưa ra các phương án huy động lực lượng khi có cháy lớn xảy ra với lực lượng chữa cháy nòng cốt là 11 trạm Kiểm lâm và khối Văn phòng Vườn; đồng thời phối hợp với các chủ rừng, chính quyền địa phương xây dựng 17 tổ xung kích cộng đồng về bảo vệ rừng và PCCCR, đảm bảo lực lượng ứng cứu đủ mạnh và kịp thời khi có cháy rừng xảy ra.

Trong năm 2025, Vườn Quốc gia Bạch Mã đã tổ chức được 02 đợt diễn tập PCCCR đối với lực lượng Kiểm lâm và lực lượng bảo vệ rừng để nâng cao tính sẵn sàng và năng lực PCCCR của đơn vị; tổ chức hơn 6000 lượt tuần tra kiểm soát thường xuyên tại các vị trí cửa rừng và các khu vực xung yếu; liên tục thực hiện các đợt tuần tra kiểm soát, truy quét các hành vi xâm hại tài nguyên rừng trên địa bàn toàn Vườn, bình quân mỗi đợt từ 3 - 5 ngày. Tại trụ sở văn phòng Vườn Quốc gia Bạch Mã và các trạm Kiểm lâm cơ sở, phương tiện PCCCR luôn đặt trong tư thế sẵn sàng, bố trí lực lượng trực thường xuyên 24/24 giờ tại các vùng trọng điểm cháy trong thời gian cao điểm của mùa nắng nóng, 100% trạm Kiểm lâm được trang bị thiết bị số, dữ liệu cảnh báo cháy và biến động rừng được theo dõi trực tuyến nhằm đảm bảo thông tin liên lạc luôn được thông suốt, trực ban thường xuyên cập nhật thông tin và báo cáo về tình hình PCCCR trong ngày.

Đồng thời, Vườn đã thực hiện đồng thời nhiều biện pháp tuyên truyền về công tác bảo vệ rừng – PCCCR với nhiều hình thức, nội dung phong phú, phù hợp với các đối tượng được tuyên truyền khác nhau như: đã tổ chức gần 800 đợt phát thanh tuyên truyền bảo vệ rừng đến tận thôn vùng đệm; 40 đợt tuyên truyền lưu động; 30 đợt tuyên truyền tại nhà các lâm dân có nguy cơ tác động đến rừng (với 47 trường hợp được tuyên tuyền và ký cam kết); 35 đợt sinh hoạt của 07 Câu lạc bộ Kiểm lâm viên nhí ở 07 trường học xung quanh khu vực Vườn Quốc gia; 02 đợt thám du cho 02 câu lạc bộ kiểm lâm viên nhí; 01 đợt đạp xe cổ động bảo vệ rừng; tổ chức 03 Hội nghị tuyên truyền bảo vệ rừng, tư vấn giới thiệu việc làm cho người dân có sinh kế gắn liền với tài nguyên rừng Vườn quốc gia Bạch Mã; tăng cường các bảng nội quy bảo vệ rừng - PCCCR tại các vị trí xung yếu, số đường dây nóng được niêm yết công khai; phối hợp với các đơn vị, cộng đồng dân cư thu gom thảm khô, vật liệu dễ cháy và tạo đường ranh dọc hai bên đường tuyến cao tốc La Sơn – Túy Loan để phòng chống cháy lan vào rừng tự nhiên, nhằm đảm bảo phòng cháy rừng chủ động trên địa bàn tuyến cao tốc đi qua….

Nhờ công tác phối hợp liên ngành chặt chẽ và nâng cao ý thức của nhân dân, đồng thời áp dụng các biện pháp PCCCR như trên, trong nhiều năm liền, Vườn Quốc gia Bạch Mã đã không xảy ra vụ cháy rừng nào gây thiệt hại cho nguồn tài nguyên rừng, bảo vệ cuộc sống của các loài động vật hoang dã trong rừng và sức khỏe của người dân sinh sống xung quanh.

Tuy nhiên, trước diễn biến phức tạp của thời tiết, tình trạng nắng nóng, khô hạn kéo dài làm tăng nguy cơ cháy rừng, ý thức bảo vệ rừng của một bộ phận người dân còn thấp. Để tiếp tục đảm bảo an toàn, phòng chống cháy rừng cho Vườn quốc gia Bạch Mã trong thời gian tới, Ban Chỉ huy PCCCR Vườn Quốc gia Bạch Mã tiếp tục thực hiện tốt phương châm "4 tại chỗ" và "phòng là chính", với mục tiêu "không để xảy ra cháy rừng do chủ quan, hạn chế đến mức thấp nhất số vụ cháy và thiệt hại tài nguyên rừng do cháy gây ra", cụ thể như: triển khai vệ sinh rừng, phát thực bì, thu dọn vật liệu cháy trong rừng, ven rừng, xử lý an toàn vật liệu cháy bằng biện pháp đốt trước có điều khiển hoặc di dời vật liệu cháy ra khỏi rừng đối với các khu rừng dễ cháy; phát thực bì, dọn sạch vật liệu cháy ven rừng đối với khu rừng không có khả năng vệ sinh trong rừng để tạo đai an toàn ngăn cách khu rừng dễ cháy với đường giao thông, đường truyền tải điện 500KV, khu dân cư, bãi rác và các khu vực phát sinh nguồn lửa khác; sửa chữa, tu bổ và làm mới các công trình PCCCR như: đường băng cản lửa, chòi canh, đai cản lửa, hệ thống biển cấm lửa và biển hiệu cấp dự báo cháy rừng, bảng tuyên truyền bảo vệ rừng… đảm bảo phát huy tác dụng ngăn cháy lan; chủ động đầu tư, mua sắm các trang thiết bị, công trình phục vụ công tác chữa cháy như: máy bơm, vòi dẫn nước, bình chữa cháy, cuốc, xẻng; thường xuyên bố trí người giám sát những khu vực có khả năng bắt cháy cao, thực hiện chế độ tuần tra nghiêm ngặt trong suốt mùa hanh khô, nắng nóng… Ngoài ra, công tác tuyên truyền vận động nhân dân tham gia bảo vệ rừng, PCCCR được xem là nhiệm vụ trọng tâm của Vườn Quốc gia Bạch Mã. Ban Chỉ huy PCCCR Vườn Quốc gia Bạch Mã tiếp tục tăng cường công tác tuyên truyền vận động, tập huấn, phổ biến kiến thức về an toàn PCCCR đến các chủ rừng và người dân sống ven rừng để tham gia bảo vệ rừng, từ đó góp phần nâng cao ý thức của người dân trong công tác bảo vệ rừng và PCCCR.

Ngày nay, Vườn Quốc gia Bạch Mã không chỉ là một điểm đến du lịch hấp dẫn mà còn là biểu tượng cho sự kiên cường và sức sống mãnh liệt của thiên nhiên Việt Nam, đóng góp to lớn vào việc bảo tồn và phát triển du lịch bền vững.■

---

còn là biểu hiện của những khoảng trống trong công tác quản lý và khung pháp lý về PCCC. Từ góc độ này, có thể đề xuất một số giải pháp cho việc hoàn thiện pháp luật PCCC tại Việt Nam:

(1) Hoàn thiện quy định pháp luật PCCC trong hoạt động cải tạo, sửa chữa công trình. Thực tiễn cho thấy, pháp luật PCCC hiện nay vẫn tập trung nhiều vào giai đoạn đầu tư xây dựng mới, trong khi hoạt động cải tạo, bảo trì quy mô lớn chưa được điều chỉnh một cách đầy đủ, thống nhất. Từ bài học Wang Fuk Court, có thể đặt ra yêu cầu: quy định rõ trách nhiệm pháp lý của chủ đầu tư, ban quản lý, nhà thầu cải tạo trong suốt quá trình thi công sửa chữa trong điều kiện công trình vẫn có cư dân sinh sống; bắt buộc lập và phê duyệt phương án chữa cháy, CNCH riêng cho giai đoạn cải tạo, bao gồm: vật liệu sử dụng, giải pháp che chắn, duy trì hệ thống PCCC, phương án thoát nạn tạm thời; kiểm soát chặt chẽ việc sử dụng vật liệu dễ cháy ở mặt ngoài công trình, kể cả khi đó là kết cấu tạm thời. Những nội dung này cần được thể chế hóa cụ thể hơn trong hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về PCCC, tránh tình trạng "khoảng trống pháp lý" hoặc áp dụng tùy nghi.

(2) Bổ sung quy định chuyên biệt về an toàn cháy mặt ngoài nhà cao tầng. Một trong những hạn chế lớn của pháp luật PCCC hiện hành là chưa có khung quy định đầy đủ, riêng biệt về an toàn cháy mặt ngoài nhà cao tầng, trong khi thực tiễn PCCC ở các quốc gia phát triển cho thấy đây là cơ chế cháy đặc biệt nguy hiểm. Theo đó, cần xây dựng các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật riêng đối với cháy lan mặt ngoài, bao gồm vật liệu hoàn thiện, vật liệu cách nhiệt, giàn giáo, lưới che và bạt bảo vệ; bổ sung yêu cầu đánh giá nguy cơ cháy lan theo phương đứng và phương ngang trong thiết kế quy hoạch các khu chung cư mật độ cao; từng bước tiệm cận các chuẩn mực quốc tế về thử nghiệm, phân loại phản ứng cháy của vật liệu sử dụng cho mặt đứng công trình.

Quy định này không chỉ mang ý nghĩa kỹ thuật, mà còn là công cụ pháp lý để phòng ngừa rủi ro từ sớm, tránh để hậu quả chỉ được nhìn nhận sau khi sự cố nghiêm trọng xảy ra.

Vụ cháy chung cư Wang Fuk Court là lời cảnh báo mạnh mẽ về nguy cơ cháy lan mặt ngoài nhà cao tầng trong bối cảnh đô thị hóa và cải tạo công trình quy mô lớn. Để phòng ngừa các thảm họa tương tự, cần tiếp cận PCCC như một vấn đề quản trị rủi ro, kết hợp đồng bộ giữa giải pháp kỹ thuật, tổ chức lực lượng và hoàn thiện khung pháp luật. Những bài học rút ra từ vụ cháy này có giá trị tham khảo quan trọng cho Việt Nam trong quá trình hoàn thiện chính sách và nâng cao hiệu quả công tác PCCC, CNCH.■

ĐẢM BẢO AN TOÀN PCCC LÀNG TẠC TƯỢNG VŨ LĂNG

QUANG ANH

Những ngày giáp Tết, tiếng đục, chạm vẫn đều đặn vang lên ở làng Vũ Lăng như nhịp thở bền bỉ của thời gian. Người thợ tạc tượng đang lặng lẽ giữ nghề, gửi hồn mình vào từng thớ gỗ. Mỗi pho tượng hoàn thành không chỉ là một tác phẩm mỹ nghệ mà còn là niềm tin vào tâm linh và khát vọng gìn giữ bản sắc của làng nghề.

Làng Vũ Lăng, xã Dân Hòa, Thành phố Hà Nội từ lâu đã có nghề tạc tượng nổi tiếng ở vùng Đồng bằng Bắc Bộ. Theo lịch sử của làng, nghề tạc tượng đã xuất hiện từ nhiều thế hệ trước, khi những nghệ nhân tài hoa ở xứ Đoài và các vùng lân cận đến cư trú và truyền dạy kỹ thuật điêu khắc gỗ cho người dân địa phương. Từ đó, Vũ Lăng dần hình thành một phường nghề chuyên tạc tượng thờ phục vụ nhu cầu tín ngưỡng tại các đình, chùa, miếu mạo của cả vùng. Trong thời kỳ phong kiến, những người thợ Vũ Lăng nổi tiếng khéo tay và được mời đi làm tượng cho nhiều công trình tôn giáo ở Thanh Oai và các huyện lân cận. Các tác phẩm do nghệ nhân làng tạo nên mang nét chạm khắc tinh tế, hình khối hài hòa, đường nét mộc mạc nhưng có chiều sâu, thể hiện được thần thái và sự tôn nghiêm của mỗi nhân vật trong tín ngưỡng dân gian. Nhờ đó, danh tiếng của tạc tượng Vũ Lăng lan rộng, trở thành niềm tự hào của người dân địa phương. Bước sang thế kỷ XX, dù đã trải qua nhiều biến động của lịch sử và đời sống kinh tế, xã hội, nghề tạc tượng ở Vũ Lăng vẫn được gìn giữ bền bỉ. Các nghệ nhân không chỉ tạo tác tượng thờ mà còn mở rộng sang làm đồ mỹ nghệ, tượng trang trí, phục vụ nhu cầu ngày càng đa dạng của người dân. Các sản phẩm làm ra vừa giữ phong cách cổ truyền, vừa sáng tạo theo xu hướng hiện đại, được tiêu thụ ở nhiều tỉnh thành.

Để tạc ra được một bức tượng, người dân làng Vũ Lăng đòi hỏi có bàn tay khéo léo, kiên nhẫn và kết hợp nhiều công đoạn thủ công phức tạp. Một bức tượng gỗ thường bắt đầu bằng việc lựa chọn gỗ chất lượng cao, đảm bảo không bị mối mọt hoặc cong vênh. Gỗ được ngâm tẩm, phơi khô kỹ lưỡng trước khi đưa vào chế tác để tránh nứt nẻ sau này. Sau đó, nghệ nhân sẽ tiến hành phác thảo hình dáng tượng trên gỗ, bước tiếp theo là chạm khắc theo các chi tiết đã định sẵn. Công đoạn chạm khắc đòi hỏi tập trung cao độ và kinh nghiệm nhiều năm vì chỉ một sai sót nhỏ cũng có thể làm hỏng bức tượng. Đối với tượng đất sét, nguyên liệu chủ yếu là đất sét, nước và một số phụ gia tự nhiên, sau đó được nhào nặn, tạo khuôn, phơi khô và nung trong lò để đạt độ cứng mong muốn. Sau khi hoàn tất phần khối cơ bản, tượng được sơn, vẽ, hoặc trang trí thêm các chi tiết tinh xảo. Một số sản phẩm cao cấp còn được kết hợp với vật liệu kim loại, sơn mài hoặc dát vàng để tăng giá trị thẩm mỹ và thương mại. Mặc dù nghề làm tượng đem lại nguồn thu nhập ổn định cho người dân, quá trình sản xuất lại tiềm ẩn nhiều nguy cơ cháy, nổ nếu không được quản lý và phòng ngừa đúng cách. Trong quá trình chạm khắc gỗ, bụi gỗ tích tụ có thể trở thành chất dễ cháy. Khi sử dụng các dụng cụ điện như: máy cưa, máy mài, nếu không bảo dưỡng định kỳ hoặc sử dụng nguồn điện không đảm bảo, nguy cơ cháy, nổ có thể xảy ra bất cứ lúc nào. Đối với tượng đất sét, việc sử dụng lò nung truyền thống với nhiên liệu củi, than hoặc khí gas cũng tiềm ẩn rủi ro cháy, nổ, đặc biệt khi lò nung đặt gần vật liệu dễ cháy hoặc khu vực đông dân cư. Ngoài ra, các loại sơn, vecni, dung môi trong quá trình hoàn thiện sản phẩm đều là chất dễ cháy, nếu không bảo quản và sử dụng đúng quy định sẽ làm gia tăng nguy cơ cháy, nổ trong xưởng sản xuất.

Các nghệ nhân làng Vũ Lăng đang chế tác tượng Phật. *Ảnh: Duy Huy.*

Bước vào những ngày cuối năm, sản lượng tượng gỗ phục vụ thị trường Tết và lễ hội tăng mạnh. Người dân càng tất bật hoàn thiện sản phẩm cho kịp mùa cao điểm thì yêu cầu về bảo đảm an toàn phòng cháy chữa cháy (PCCC) càng trở nên cấp bách. Nhận thức rõ điều đó, những năm gần đây, công tác phòng cháy chữa cháy tại Vũ Lăng đã có sự chuyển biến mạnh mẽ. Lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) đã phối hợp với chính quyền địa phương triển khai nhiều biện pháp nhằm đảm bảo an toàn cháy, nổ tại các làng nghề, trong đó có làng Vũ Lăng. Các khuyến cáo quan trọng bao gồm thiết lập hệ thống báo cháy và chữa cháy tại chỗ, đặc biệt là trong các xưởng sản xuất có diện tích lớn hoặc chứa nhiều nguyên liệu dễ cháy, bố trí các bình chữa cháy, chăn chữa cháy và hướng dẫn nhân công sử dụng đúng cách, duy trì lối thoát hiểm thông thoáng, tránh vật liệu che chắn hoặc cản trở đường ra khi có sự cố. Ngoài ra, lực lượng PCCC&CNCH cũng nhấn mạnh việc kiểm tra định kỳ hệ thống điện, đảm bảo không chập, quá tải, đồng thời hướng dẫn nghệ nhân và người lao động tuân thủ quy trình an toàn khi sử dụng lò nung, máy móc, hoặc các chất liệu dễ cháy. Đồng thời, đào tạo kiến thức PCCC&CNCH cơ bản cho từng thành viên trong xưởng nhằm giúp khi sản xuất nhận biết nguy cơ, xử lý tình huống ban đầu và báo động kịp thời cho lực lượng chức năng. Một trong những khuyến cáo thiết yếu là việc bố trí khu vực lưu trữ nguyên liệu theo nguyên tắc "ngăn cách và an toàn". Gỗ khô, bột gỗ, sơn, dung môi, mùn cưa cần được đặt cách xa khu vực sử dụng lửa hoặc nguồn nhiệt, được đựng trong thùng chịu lửa và có nhãn mác rõ ràng. Đối với lò nung đất sét, lực lượng PCCC đề nghị sử dụng hệ thống lò hiện đại có kiểm soát nhiệt độ, có thiết bị chống rò rỉ khí gas và tránh đặt lò cạnh khu vực lưu trữ vật liệu dễ cháy. Ngoài ra, việc thường xuyên vệ sinh bụi gỗ, mùn cưa và rác thải trong xưởng cũng là biện pháp quan trọng nhằm giảm nguy cơ bùng phát cháy. Song song với các biện pháp kỹ thuật, việc nâng cao nhận thức của cộng đồng nghề nghiệp cũng được chú trọng.

Tượng Phật ở làng Vũ Lăng được chế tác từ lõi gỗ mít hàng trăm năm tuổi. *Ảnh: Bạch Thanh.*

Lực lượng PCCC&CNCH cũng khuyến nghị các nghệ nhân, chủ xưởng thường xuyên tham gia các lớp tập huấn về an toàn cháy, nổ, thực hiện đúng các quy định của pháp luật về PCCC, đồng thời xây dựng văn hóa an toàn trong từng công đoạn sản xuất. Người thợ cần được nhắc nhở về việc không hút thuốc, không sử dụng nguồn lửa trần trong xưởng và luôn tuân thủ quy tắc an toàn khi sử dụng các loại hóa chất, dung môi. Cũng nhờ sự vào cuộc quyết liệt ấy mà Vũ Lăng vốn từng đối mặt với nhiều lo ngại về nguy cơ cháy, nổ, nay đã trở nên an toàn hơn. Nhiều hộ dân chủ động rà soát quy trình làm việc, bổ sung trang thiết bị chưa đầy đủ. Có người đầu tư hệ thống báo cháy tự động, có hộ thay toàn bộ tủ điện, dọn dẹp lại toàn bộ xưởng để tạo khoảng cách chống cháy lan. Những thay đổi ấy dần hình thành nếp sống mới, sống cùng nghề, làm nghề, nhưng tuyệt đối không lơ là an toàn PCCC. Một điểm mới là các hộ sản xuất được khuyến khích áp dụng mô hình "xưởng an toàn". Mỗi xưởng đạt tiêu chuẩn gồm đủ trang thiết bị chữa cháy, lối thoát hiểm, hệ thống điện an toàn, khu vực sơn tách biệt, cam kết không đốt phế phẩm sẽ được cấp biển nhận diện. Điều này không chỉ nâng cao ý thức tuân thủ mà còn tạo lợi thế trong việc tiếp nhận đơn hàng lớn từ các doanh nghiệp hoặc các tổ chức thương mại. Xưởng đạt chuẩn được xem như minh chứng cho môi trường sản xuất chuyên nghiệp và đáng tin cậy. Từ những cơ sở thủ công nhỏ lẻ, làng nghề nay đã hướng đến phát triển bền vững.

Mùa Xuân mới lại đến, những pho tượng gỗ sơn son thếp vàng, những bức phù điêu, tác phẩm nghệ thuật tinh xảo từ bàn tay tài hoa của người thợ Vũ Lăng tiếp tục đến với khắp vùng miền. Để tạo ra một pho tượng đẹp, người thợ phải dành nhiều tuần, thậm chí nhiều tháng, cẩn trọng ở từng đường đục nhỏ. Nhưng để giữ lửa nghề cháy bền, họ phải cẩn trọng từng giờ, từng phút trong việc bảo đảm an toàn PCCC. Và chính sự chủ động, sự đồng lòng ấy đã tạo nên một mùa Xuân bình yên, tràn đầy hy vọng cho làng nghề tạc tượng giàu truyền thống này.■

CẢNG HÀNG KHÔNG ĐIỆN BIÊN: An toàn cất cánh

ĐỨC KHANG

Ngày 02/12/2023, Cảng Hàng không Điện Biên chính thức hoạt động trở lại, sau thời gian tạm dừng hoạt động để nâng cấp, mở rộng. Đây cũng cột mốc quan trọng của ngành Hàng không Việt Nam, cũng như mở ra cơ hội và tạo thêm động lực phát triển cho kinh tế, xã hội của tỉnh Điện Biên. Đi kèm với những cơ hội là những thách thức không nhỏ cho những người làm công tác an toàn, phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) tại Cảng Hàng không Điện Biên.

Cán bộ, công nhân viên tham gia diễn tập PCCC&CNCH tại Cảng Hàng không Điện Biên. *Ảnh: Tư liệu*

Sân bay Điện Biên, trước đây là sân bay Mường Thanh, được xây dựng từ năm 1939, do người Pháp xây dựng. Sân bay có một đường băng dài 1.830m, rộng 30m, được đưa vào sử dụng từ năm 1994, hệ thống trang thiết bị giản đơn, sân đỗ máy bay có 3 vị trí đỗ, nhà ga hành khách được xây dựng năm 2004 có công suất 300.000 khách/năm. Do hạn chế về hạ tầng và trang thiết bị nên sân bay Điện Biên chỉ khai thác được dòng máy bay phản lực cánh quạt loại nhỏ như ATR 72, máy bay phản lực nhỏ như Embraer 190 vào ban ngày trong điều kiện thời tiết cho phép. Ngày 27/3/2021, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt chủ trương đầu tư xây dựng mở rộng Cảng Hàng không Điện Biên với quy mô đường băng dài 2.400m, rộng 45m; cải tạo, mở rộng công suất khai thác nhà ga hành khách hiện hữu từ 300.000 khách/năm lên 500.000 khách/năm; cải tạo, xây dựng mới các công trình phụ trợ, đảm bảo đồng bộ khai thác máy bay Airbus A320, A321 và tương đương. Đặc biệt, với vị trí quan trọng về an ninh quốc phòng, Cảng Hàng không Điện Biên là một trong những sân bay chính của lực lượng Phòng không - Không quân tại khu vực chiến trường phía Tây Bắc, là nơi duy nhất có sân bay trong 6 tỉnh biên giới Tây Bắc của nước ta. Vị trí chiến lược đặc biệt này là cầu nối giữ vị trí xung yếu, then chốt; là mắt lưới rất quan trọng đối với công tác phòng thủ, bảo vệ khu vực Tây Bắc nói riêng và đất nước nói chung.

Phương tiện xe chữa cháy hiện đại của Cảng Hàng không Điện Biên. *Ảnh: Tư liệu*

Hiện nay, nhà ga hành khách Cảng Hàng không Điện Biên được thiết kế gồm 2 tầng với đường nét kiến trúc hiện đại, hài hòa. Trong đó, tầng 1 bao gồm khu vực mái sảnh, khu vực hành khách đi và khu vực hành khách đến. Tầng 2 là khu vực phòng chờ, phòng khách hạng thương gia, khu vực dịch vụ thương mại và các khu vực phụ trợ phục vụ khai thác.

Trao đổi với ông Trần Văn Hồng – Phó Giám đốc Cảng Hàng không Điện Biên về công tác đảm bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC&CNCH, ông cho biết: "Công tác đảm bảo đảm bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC&CNCH là một trong những công tác được đơn vị đặt lên hàng đầu. Đặc biệt vào những dịp cao điểm như Tết, mùa lễ hội, lượng khách du lịch tăng cao, tiềm ẩn nhiều nguy cơ cháy, nổ, Ban Giám đốc Cảng Hàng không luôn nêu cao công tác phòng ngừa đến toàn thể cán bộ, công nhân viên tại Cảng".

Công tác quản lý, bảo quản và bảo dưỡng phương tiện PCCC được kiểm tra thường xuyên, hàng ngày, Đội PCCC&CNCH chuyên ngành luôn bố trí lực lượng để kiểm tra tình trạng phương tiện PCCC&CNCH như: 02 xe chữa cháy, mặt nạ phòng độc cách ly, lăng, vòi chữa cháy… nhằm đảm bảo cho hoạt động bay. Hàng tuần, đơn vị xây dựng kế hoạch bảo quản phương tiện PCCC&CNCH. Các phương tiện bị hư hỏng được sửa chữa, khắc phục và mua sắm kịp thời đảm bảo phương tiện luôn ở trạng thái thường trực chiến đấu. Hàng năm, công tác bảo trì, bảo dưỡng các hệ thống như: báo cháy tự động, hệ thống chữa cháy vách tường, sprinkler, đèn chiếu sáng sự cố, đèn chỉ dẫn thoát nạn, dụng cụ cứu nạn, cứu hộ… được triển khai thường xuyên, đồng bộ.

Đơn vị thường xuyên tăng cường công tác kiểm tra chú trọng hệ thống điện, việc bố trí, sắp xếp hàng hóa, bảo đảm lối đi và lối thoát nạn thông thoáng. Kiểm tra, nhắc nhở việc trang bị phương tiện chữa cháy ban đầu, nguồn nước phục vụ chữa cháy cũng như quản lý chặt chẽ việc sử dụng lửa, nguồn nhiệt tại các quầy hàng.

Xác định việc đảm bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC&CNCH cần phải chú trọng yếu tố con người, Ban Giám đốc đã kiện toàn Đội PCCC&CNCH gồm 28 đồng chí theo quy định Điểm d, Khoản 5, Điều 20 Nghị định 105/2025/NĐ-CP, duy trì lực lượng phòng cháy và chữa cháy cơ sở, chuyên ngành và thường xuyên tổ chức tuyên truyền, phổ biến quán triệt tới toàn thể cán bộ công nhân viên trong đơn vị: Chỉ thị số 47-CT/TW ngày 25/6/2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng về công tác PCCC; Kế hoạch số 131/KH-UBND ngày 14/11/2019 của UBND tỉnh Điện Biên về triển khai thực hiện Chỉ thị số 32/CT-TTg ngày 05/12/2018 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác PCCC tại khu dân cư; Công văn số 1248/UBND-NC ngày 06/6/2019 về việc tăng cường công tác PCCC&CNCH; Luật PCCC&CNCH ngày 29/11/2025….Ban Giám đốc Cảng cũng chỉ đạo các đội chuyên môn nghiêm túc thực hiện nội quy, quy định về công tác PCCC, nêu cao ý thức cảnh giác, chủ động trong công tác PCCC, trang bị đầy đủ và bổ sung thiết bị PCCC đáp ứng yêu cầu, đảm bảo an toàn về PCCC và xử lý khi không may xảy ra sự cố - ông Trần Văn Hồng, Phó Giám đốc Cảng cho biết.

Cùng với hoạt động kiểm tra, tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật, hàng năm Cảng Hàng không tổ chức tập huấn kỹ năng cho cán bộ, công nhân viên. Thông qua các buổi hướng dẫn thực hành sử dụng bình chữa cháy, kỹ năng thoát nạn và diễn tập phương án chữa cháy, ý thức chấp hành quy định an toàn PCCC của các cán bộ, công nhân viên từng bước được nâng cao, góp phần kịp thời phát hiện, loại bỏ các nguy cơ gây cháy, nổ.

Cảng Hàng không Điện Biên cũng thường xuyên trao đổi thông tin, ký quy chế phối hợp với Công an tỉnh Điện biên, phối hợp xử lý kịp thời các vụ việc phát sinh, tổ chức các buổi tập huấn, diễn tập phương án an ninh, phòng cháy chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ như: xử lý sự cố tràn dầu gây cháy trên sân đỗ tàu bay; xử lý tình huống đối tượng khủng bố bắt giữ con tin tại Cảng hàng không Điện Biên và tấn công chiếm quyền điều khiển hệ thống Cổng Thông tin điện tử tỉnh Điện Biên… nâng cao nhận thức pháp luật, kỹ năng nghiệp vụ cho lực lượng an ninh hàng không. Phối hợp với các đơn vị nghiệp vụ Công an tỉnh triển khai đồng bộ lực lượng, phương tiện, biện pháp nắm chắc tình hình, hiệp đồng chỉ huy điều hành về an ninh trật tự khu vực, kịp thời xử lý các vụ việc vi phạm, qua đó đã nêu cao tinh thần trách nhiệm của các đơn vị trong công tác phối hợp, góp phần đảm bảo an ninh, an toàn hàng không cho tất cả các chuyến bay đi, đến các cảng hàng không trên địa bàn tỉnh Điện Biên.

Với các kết quả đã đạt được trong việc thực hiện đảm bảo an toàn PCCC&CNCH, cùng với sự phối hợp chặt chẽ giữa lực lượng PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên và Cảng Hàng không Điện Biên, trong thời gian qua, tại Cảng đã không xảy ra sự cố cháy, nổ hoặc các tình huống tai nạn cần triển khai cứu nạn, cứu hộ. Cảng hàng không Điên Biên là đơn vị tiêu biểu, điển hình về PCCC trên địa bàn tỉnh Điện Biên.

Với tầm nhìn chiến lược được xác định rõ trong quy hoạch, tỉnh Điện Biên xác định phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn thì việc đam bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC&CNCH cho Cảng Hàng không Điện Biên sẽ góp phần không nhỏ trong bức tranh phát triển của Điện Biên ngày hôm nay. Chuyến bay đầu tiên trong năm 2026 mang số hiệu VN1804, chuyên chở gần 200 hành khách, khởi hành từ Cảng Hàng không quốc tế Nội Bài lúc vừa hạ cánh an toàn tại Cảng Hàng không Điện Biên mang theo một niềm hy vọng mới cho vùng đất nơi đây.■

NGHỆ THUẬT ĐƯỜNG PHỐ "NGẬM DẦU PHUN LỬA" và những ẩn họa

PHƯƠNG LÂM

Giữa không khí nhộn nhịp của Thành phố Hồ Chí Minh về đêm, khi những con phố rực rỡ ánh đèn và âm nhạc, thỉnh thoảng người ta bắt gặp một nhóm trẻ nhỏ đang biểu diễn trò "thổi lửa", một màn trình diễn khiến người xem vừa thán phục vừa... rùng mình. Từ trong miệng các em, luồng lửa bùng lên dữ dội, rực sáng cả góc phố. Nhưng phía sau khoảnh khắc ngoạn mục ấy là ẩn họa khôn lường – nguy cơ bỏng, cháy, nổ, thậm chí là mất mạng.

Khoảng 10 giờ tối, khu phố Tây Bùi Viện (Quận 1, TP Hồ Chí Minh) vẫn đông nghẹt khách. Trong tiếng nhạc sôi động, một bé trai chừng 12 tuổi cầm chai nhựa nhỏ đựng dầu hỏa, ngậm một ngụm rồi phun mạnh về phía ngọn đuốc đang cháy. Lửa bùng lên như pháo hoa, vẽ một vòng sáng trên nền trời. Tiếng reo hò vang lên. Ít ai biết rằng, trong tích tắc ấy, chỉ cần gió đổi chiều hoặc lửa bén ngược, em có thể bị bỏng toàn bộ vùng mặt, hoặc ngọn lửa bén vào tóc, quần áo, biến trò diễn thành ẩn họa. Để phun và chạm vào đúng ánh mắt của người đi đường, em phải ngậm dầu từ trước, một tay cầm sẵn cây bông gòn mồi lửa. Sau vài động tác, lửa phựt lên kéo dài thành một đường hoặc thành một chùm nhỏ. Cứ một ngụm dầu hôi, em trình diễn được 3 - 4 lần phun lửa. Đó là quy trình mưu sinh mỗi ngày của những đứa trẻ đường phố.

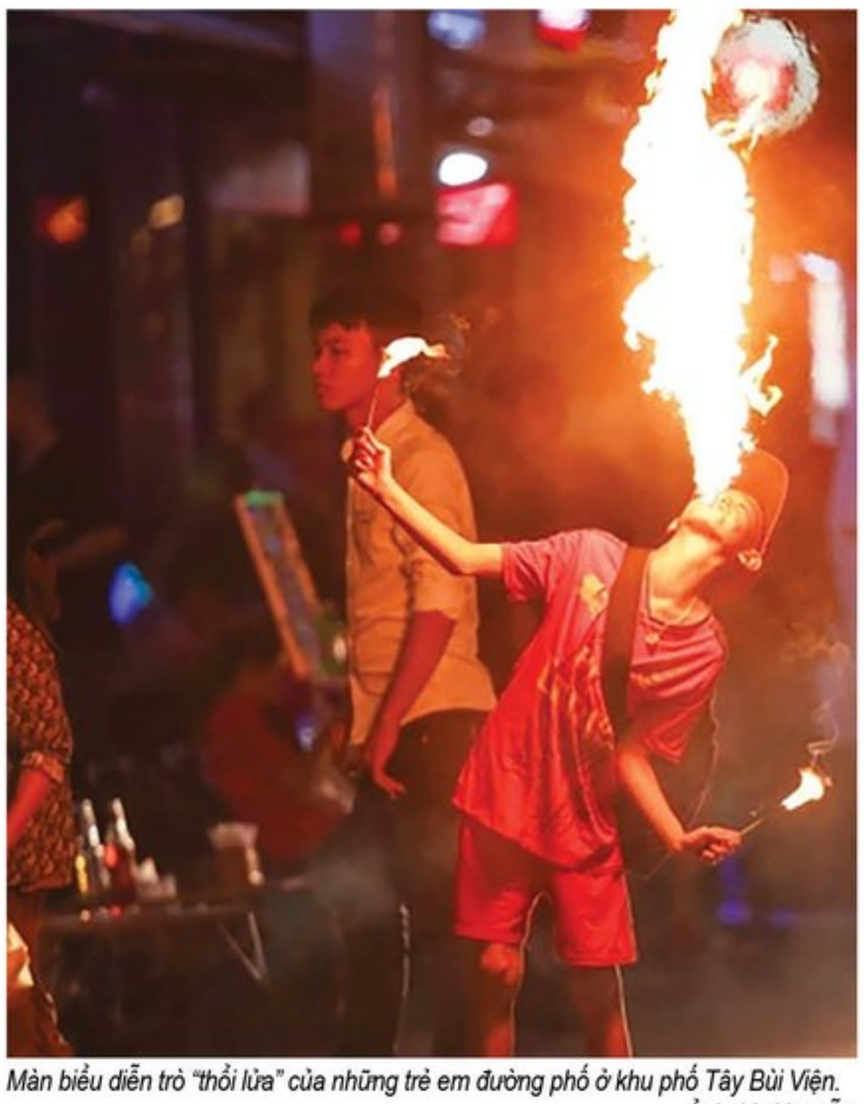
Theo ghi nhận của Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội Quận 1, năm 2024 từng có 07 trường hợp trẻ vị thành niên được mời về làm việc vì có hành vi thổi lửa tại phố đi bộ gây mất an toàn. Các em đều cho biết học cách biểu diễn qua bạn bè, không qua huấn luyện, không bảo hộ, không hiểu hết mức nguy hiểm của dầu hỏa, một chất rất dễ bén lửa và gây bỏng sâu nếu tiếp xúc với da. Thực tế, tại Việt Nam chưa có quy định cụ thể về "trình diễn thổi lửa đường phố", song theo các chuyên gia Phòng cháy chữa cháy (PCCC), hành vi ngậm, phun dầu hỏa là một trong những hoạt động có nguy cơ cháy, nổ cao nhất trong nhóm biểu diễn tự phát. Chỉ cần một tàn thuốc, một ngọn nến gần đó, hoặc một cơn gió mạnh, toàn bộ không gian xung quanh có thể biến thành "quả cầu lửa".

Theo cán bộ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh chia sẻ: Điều đáng sợ không phải là ngọn lửa trước mắt, mà là những hệ lụy sau đó. Dầu hỏa cháy dính, nếu bén vào da sẽ ăn sâu, bỏng độ 3, rất khó chữa. Trong một số vụ, người biểu diễn còn bị tổn thương phổi do hít phải khói và hơi dầu." TS, Bác sỹ Nguyễn Hải Công - Chủ nhiệm Khoa Lao - Bệnh phổi, Bệnh viện Quân y 175 cho biết: Đơn vị từng tiếp nhận nhiều trường hợp bệnh nhân bị viêm phổi do hít phải xăng, dầu với triệu chứng như: ho, khó thở, thậm chí ho ra máu, sốt do phản ứng viêm. Đặc biệt, có trường hợp phải điều trị hồi sức do tình trạng viêm lan rộng ra hai phổi gây suy hô hấp cấp tính. Bác sỹ khuyến cáo không nên ngậm hay biểu diễn xăng, dầu đối với cả người lớn lẫn trẻ em. Bởi đây là hóa chất độc hại, tiềm ẩn nguy hiểm khi người bệnh hít hay nuốt vào đường hô hấp. Nếu nuốt xăng, dầu vào dạ dày có thể gây ngộ độc tiêu hóa, thấm vào máu gây tổn thương hay ngộ độc hệ thần kinh.

Câu chuyện về những vụ tai nạn do biểu diễn "thổi lửa" không còn xa lạ. Cách đây vài năm, tại một khu du lịch ở miền Trung, một thanh niên 18 tuổi bị bỏng 70% cơ thể vì lửa bén ngược vào chai dầu. Hay ở Campuchia, một nghệ sỹ đường phố tử vong sau khi nuốt phải dầu đang cháy. Những sự cố ấy, nếu xảy ra giữa lòng đô thị đông đúc như TP Hồ Chí Minh hậu quả sẽ khó lường: cháy lan sang quán bar, xe máy, hoặc khu dân cư liền kề. Với môi trường nhiều vật liệu dễ cháy, đặc biệt trong khu phố có hàng chục quán cà phê, bar, cửa hàng tre gỗ, một tia lửa nhỏ cũng đủ tạo thành vụ cháy lớn. Mỗi năm, thành phố vẫn ghi nhận hàng trăm vụ cháy nhỏ liên quan đến nguồn nhiệt, dầu, khí gas hoặc hành vi sử dụng lửa không an toàn.

Trên phố, có em tên T. 13 tuổi, dáng người gầy, gương mặt khói ám đen. Khi được hỏi, T. cười: "Cháu sợ lắm chứ, nhưng mọi người thích xem, với lại cháu quen rồi." "Quen" – nhưng thực ra là quen với hiểm nguy. Các em thường không có dụng cụ bảo hộ, không biết cách xử lý khi bị bỏng hay khi lửa bén vào người. Có em cho biết từng bị bỏng nhẹ, chỉ bôi kem đánh răng hay nước mắm để "cho mát". Nghe mà rợn người. Trẻ em ở độ tuổi ấy vốn hiếu động, tò mò, thích thử thách. Khi được đám đông cổ vũ, các em càng muốn thể hiện. Chính vì vậy, nguy cơ cháy, nổ và tai nạn tăng cao nếu không có người lớn hướng dẫn, giám sát.

Theo Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, hơn 60% vụ cháy nhỏ tại đô thị xuất phát từ hành vi sử dụng lửa không đúng quy định, bao gồm đốt rác, nấu ăn ngoài trời, hoặc biểu diễn có lửa. Đặc biệt, dầu hỏa và xăng đều thuộc nhóm chất lỏng dễ cháy cấp I, có thể bắt cháy ở nhiệt độ dưới 21°C. Khi phun ra thành tia nhỏ, diện tích tiếp xúc với không khí tăng, làm bốc cháy cực nhanh, thậm chí có thể gây nổ nếu gần nguồn nhiệt hoặc tia điện. Trong công tác tuyên truyền PCCC hiện nay, ngành chức năng nhấn mạnh ba thông điệp: "Không dùng lửa ở nơi công cộng nếu không được phép. Không biểu diễn, quay clip thổi lửa, nuốt lửa, hoặc đốt pháo sáng khi không có sự giám sát chuyên nghiệp. Tăng cường giáo dục kỹ năng thoát nạn, sơ cứu bỏng, báo cháy sớm cho học sinh, sinh viên và người dân". Tết là thời điểm nhu cầu giải trí, tụ tập, biểu diễn đường phố tăng cao, vì vậy việc đảm bảo an toàn PCCC càng phải được đặt lên hàng đầu. Không chỉ bảo vệ bản thân người biểu diễn, mà còn là trách nhiệm với cộng đồng xung quanh.

Màn biểu diễn trò "thổi lửa" của những trẻ em đường phố ở khu phố Tây Bùi Viện. Ảnh: Vy Nguyễn

Một nhóm trẻ nhỏ đang biểu diễn trò "thổi lửa" ở khu phố Tây Bùi Viện. Ảnh: Vy Nguyễn

Thành phố Hồ Chí Minh không thiếu những mô hình biểu diễn nghệ thuật có lửa, chẳng hạn từ sân khấu múa lân, xiếc chuyên nghiệp, cho đến lễ hội ánh sáng. Nhưng điểm chung là mọi hoạt động đều được huấn luyện, cấp phép, và trang bị an toàn nghiêm ngặt. Một nghệ sỹ xiếc chuyên nghiệp chia sẻ: "Để biểu diễn thổi lửa, chúng tôi phải tập luyện ít nhất 6 tháng, luôn có y bác sỹ, bình chữa cháy, khăn chống cháy bên cạnh. Dầu dùng là dầu thực vật tinh chế, không độc hại. Tuyệt đối không dùng dầu hỏa như ngoài đường phố." Câu nói ấy là lời cảnh tỉnh rõ ràng: nghệ thuật chỉ đẹp khi an toàn. Với trẻ em đường phố, các tổ chức xã hội, đoàn thanh niên và ngành văn hóa có thể chuyển hướng hoạt động của các em sang biểu diễn an toàn hơn: tung hứng, múa bóng, vẽ tranh, đàn hát đường phố... vừa giúp duy trì năng khiếu, vừa tránh được nguy cơ cháy, nổ.

Từ năm 2023, TP Hồ Chí Minh đã triển khai nhiều chương trình "Kết nối và cung cấp dịch vụ hỗ trợ cho các nhóm trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt và nguy cơ rơi vào hoàn cảnh đặc biệt" như nhóm trẻ mưu sinh đường phố với tổng kinh phí hơn 8,5 tỷ đồng. Nhiều em được hướng dẫn quay lại trường học, hoặc tham gia các lớp kỹ năng, câu lạc bộ nghệ thuật thiếu nhi. Công an TP Hồ Chí Minh cũng đẩy mạnh tuyên truyền "Tháng cao điểm PCCC", tổ chức các buổi tập huấn, diễn tập thoát hiểm cho học sinh tại các phường trung tâm, đặc biệt là Phường Sài Gòn, Phường Bến Thành, Phường Tân Định, Cầu Ông Lãnh những nơi tập trung đông hoạt động thương mại và du lịch về đêm. Một cán bộ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh chia sẻ: "Không ai muốn dập tắt niềm vui của các em, nhưng phải đảm bảo an toàn. Chúng tôi mong người dân và du khách hãy khuyến khích các hoạt động biểu diễn sạch – đẹp – an toàn, đừng cổ vũ cho những trò nguy hiểm như thổi lửa." Bên cạnh đó, các tổ dân phố, chủ hộ kinh doanh, và người dân quanh khu vực phố du lịch được vận động lắp đặt bình chữa cháy, kiểm tra hệ thống điện, và báo ngay khi phát hiện hoạt động có nguy cơ cháy, nổ.

Lửa từ bao đời nay vẫn tượng trưng cho ấm no, đoàn tụ, và may mắn, điều mà mỗi người Việt đều hướng đến mỗi dịp Tết đến, Xuân về. Nhưng lửa cũng là biểu tượng của sự hủy diệt nếu không được kiểm soát. Hình ảnh những đứa trẻ ngậm dầu thổi lửa giữa dòng người tấp nập, trong khoảnh khắc, có thể khiến ai đó thấy vui, nhưng sau Tết, khi những trang báo từng ghi lại các vụ cháy thương tâm, ai cũng phải giật mình: chỉ một tia lửa nhỏ, có thể thiêu rụi cả mùa Xuân. Vì vậy, thay vì dừng lại ở sự thương cảm, mỗi chúng ta có thể góp phần bằng hành động nhỏ: không quay, không cổ vũ các tiết mục nguy hiểm; báo chính quyền địa phương khi thấy hành vi có nguy cơ cháy, nổ; hướng dẫn trẻ em về kỹ năng PCCC và ý thức giữ gìn an toàn.

Mỗi dịp Tết, thành phố rực rỡ hơn bởi hàng triệu ánh đèn, hàng ngàn hoa kiểng khoe sắc. Hãy để những ngọn lửa chỉ còn trong bếp, trong đèn lồng, trong pháo hoa được kiểm soát – chứ không phải từ miệng của những đứa trẻ non nớt giữa phố đông. Những đứa trẻ từng "thổi lửa" hôm nào, biết đâu năm nay sẽ trở thành người múa lân, đánh trống, cầm đèn đi trong đoàn rước Tết, dưới ánh sáng dịu hiền, chứ không còn ánh lửa bập bùng nơi góc phố. Và đó mới là ngọn lửa thật sự của hy vọng, của bình yên, của mùa Xuân.■

Trang Thơ

NGUYỄN CHÍ NGOAN

Cho tôi về lại Tết xưa

Cho tôi về lại Tết xưa
Vài đồng bạc lẻ mà mua tiếng cười
Thấy chị còn tuổi đôi mươi
Dưa cà, mắm muối sân phơi rộn ràng.

Cho tôi về lại cổng làng
Tìm con dế lạc gáy vang cả chiều
Thềm nhà dáng mẹ liêu xiêu
Bánh quê mẹ gói thật nhiều yêu thương.

Cho tôi ngồi lại bên giường
Nghe ông kể chuyện chiến trường mùa Xuân
Tết về quanh quẩn trước sân
Em tôi áo mới trong ngần ngõ quê.

Cho tôi gió mát bờ đê
Theo cha lội ruộng còn mê đến giờ
Cội mai già đứng ngẩn ngơ
Trổ vào năm tháng giấc mơ lở bồi.

Cho tôi về chỗ mẹ ngồi
Nép sau vạt áo quên đời bửa vây
Tết quê nỗi nhớ thật đầy
Có miền khói ấm còn cay mắt người...

DƯƠNG THIÊN HƯƠNG

Lời ru của người lính chữa cháy

Giấc mơ con chìm trong lửa khói
Đâu biết đớn đau, mất mát giữa đời
Tỉnh giấc mơ biết tìm đâu hơi ấm
Sữa mẹ hiền, vòng tay mẹ đưa nôi…

Ngon giấc nhé có vòng tay của chú
Biển lửa kia chú dập tắt rồi
Dẫu vòng tay mẹ, cha không còn nữa
Vòng tay chú làm cánh võng đưa nôi…

Ngoan nhé con chú sẽ truyền hơi ấm
Để cho con không thảng thốt, giật mình
Trọn giấc mơ giữa trùng vây lửa khói
Trong hoang tàn, đổ nát, điêu linh…

26 ngày đón ánh bình minh
Con chịu ngàn đớn đau, mất mát
Vòng tay cha giữa hoang tàn, đổ nát
Chở che con lần nữa tái sinh…

Bão lửa qua rồi mong con sẽ yên bình
Chiến binh nhí hồi sinh từ biển lửa
Và ngày mai mỗi bình minh gõ cửa
Con mạnh mẽ giữa đời như từng được tái sinh!

HUỲNH THỊ MỘNG TUYỀN

Mùa Xuân bên mẹ

Mẹ ngồi đãi đậu bên hiên
Nắng Xuân gọi xuống một miền trong veo
Quê nhà xanh biếc ao bèo
Có miền khói ấm bếp nghèo rưng rưng.

Mẹ ngồi canh lửa bánh chưng
Với câu chuyện cũ ngày Xuân rộn ràng
Ngoài kia lấm tấm mai vàng
Nhặt mùa nắng vỡ về ngang ngõ nhà.

Mẹ ngồi mong ngóng đường xa
Nghe chiều lau lách dội qua phía ngày
Xuân về từ những bàn tay
Vẫn làn hương cũ rơi dài bến quê.

Mẹ ngồi ru những con mê
Qua thời khó nhọc bộn bề ngày xưa
Người về tóc bạc lưa thưa
Tìm mùa Xuân cũ như vừa biếc xanh...

HẠ VY

Mùa Xuân đất nước

Lời ca tiếng hát ngân vang
Đón mừng Xuân mới rộn ràng khắp nơi
Muôn hoa khoe sắc rạng ngời
Gió reo tình tứ lòng người hân hoan

Non sông từ Bắc vô Nam
Nhà nhà hạnh phúc bình an sum vầy
Cùng nhau hướng tới tương lai
Mỗi mùa Xuân đến thêm đầy yên vui

Như là Bác vẫn bên đời
Con thuyền Tổ quốc đẹp tươi rạng ngời
Cờ bay dưới ánh mặt trời
Đường quê nhộn nhịp phố vui tưng bừng

Ta cùng mừng Đảng - mừng Xuân
Vần thơ điệu nhạc chứa chan bao tình.

MỘNG TUYỀN

Thơm thảo tình quê

Về qua ngõ nhớ mùa Xuân
Mai vàng bung nở trước sân nắng đầy
Dòng sông con nước vơi đầy
Chừng như chở khẩm tháng ngày xa quê.

Gió Xuân mơ đắm đường về
Rót làn hương mỏng qua đê vội vàng
Em thơ áo mới cười vang
Mẹ ngồi nấu bánh bên làn khói êm.

Hương xưa nồng ấm bên thềm
Mùa trôi qua ngõ ru miền trong xanh
Đường làng hoa cỏ mong manh
Tôi về như trẻ quanh chân mẹ hiền.

Hiên nhà mái lá nghiêng nghiêng
Mưa Xuân rơi phía hồn nhiên quê mình
Chiều qua xóm nhỏ yên bình
Xuân về thơm thảo chút tình nhà quê...

TÁI HIỆN BẢN HÙNG CA CÔNG AN NHÂN DÂN QUA TRIỂN LÃM 80 NĂM THÀNH TỰU ĐẤT NƯỚC

THÙY DƯƠNG

Lối vào không gian trưng bày của Bộ Công an tại Triển lãm 80 năm thành tựu đất nước. Ảnh: Hà Linh

Trong không gian trưng bày của Triển lãm "80 năm thành tựu đất nước", lịch sử dân tộc hiện lên không chỉ qua những mốc son chói lọi, mà còn được kể lại bằng những câu chuyện thầm lặng của các lực lượng đã âm thầm gìn giữ sự bình yên cho Tổ quốc. Giữa dòng chảy ấy, hành trình 80 năm của lực lượng Công an nhân dân được tái hiện như một bản hùng ca bền bỉ, kiên trung, gắn bó máu thịt với vận mệnh đất nước, từ những ngày đầu cách mạng gian khó đến thời kỳ đổi mới, hội nhập và phát triển bền vững hôm nay.

Không gian trưng bày của Bộ Công an tại Triển lãm 80 năm thành tựu đất nước. Ảnh: Hà Linh

Mùa Xuân là thời khắc của nhìn lại và khởi đầu. Nhìn lại để trân trọng những giá trị đã được hun đúc qua thời gian; khởi đầu để tiếp nối những sứ mệnh lớn lao trong chặng đường phía trước. Triển lãm "80 năm thành tựu đất nước" như một lát cắt lịch sử, tái hiện chặng đường vẻ vang của lực lượng Công an nhân dân trong đó có lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ - những người đã và đang góp phần viết tiếp bản hùng ca bảo vệ cuộc sống bình yên của nhân dân.

Không gian ký ức của một hành trình lịch sử Triển lãm "80 năm thành tựu đất nước" được tổ chức như một không gian ký ức lớn, nơi các giai đoạn lịch sử quan trọng của dân tộc Việt Nam được tái hiện một cách hệ thống, sinh động và giàu cảm xúc. Ở đó, mỗi hình ảnh, mỗi hiện vật không chỉ mang giá trị trưng bày mà còn là chứng nhân của những lựa chọn lịch sử, những hy sinh và nỗ lực không ngừng nghỉ của cả một dân tộc trong hành trình đi tới độc lập, tự do và phát triển.

Trong tổng thể ấy, lịch sử của lực lượng Công an nhân dân được đặt vào đúng vị trí: một bộ phận không thể tách rời của lịch sử cách mạng Việt Nam. Không ồn ào, không phô trương, nhưng xuyên suốt 80 năm qua, lực lượng Công an nhân dân luôn hiện diện ở những thời điểm then chốt nhất, bảo vệ thành quả cách mạng, giữ vững ổn định chính trị, xã hội, tạo nền tảng cho đất nước vượt qua thử thách và vươn lên.

Từ chính quyền non trẻ đến lá chắn an ninh của cách mạng, những tư liệu, hình ảnh về giai đoạn 1945 – 1946 tại triển lãm đã gợi lại một thời kỳ đầy cam go của lịch sử dân tộc. Khi chính quyền cách mạng vừa ra đời, đất nước phải đối mặt với thù trong, giặc ngoài, nền an ninh quốc gia đứng trước nguy cơ bị đe dọa nghiêm trọng. Trong bối cảnh ấy, lực lượng Công an nhân dân với tên gọi và tổ chức còn non trẻ đã nhanh chóng trở thành lá chắn bảo vệ chính quyền của nhân dân. Những hiện vật giản dị như sổ ghi chép công tác, giấy tờ mật, vũ khí tự tạo… phản ánh rõ điều kiện hoạt động vô cùng thiếu thốn. Nhưng chính trong gian khó ấy, bản lĩnh chính trị, tinh thần kỷ luật và lòng trung thành tuyệt đối với Tổ quốc, với nhân dân đã được tôi luyện, trở thành nền tảng cho sự trưởng thành của lực lượng trong những giai đoạn sau.

Bản lĩnh và mưu trí trong khói lửa chiến tranh thể hiện rõ không gian trưng bày về hai cuộc kháng chiến chống Thực dân Pháp và Đế quốc Mỹ là một trong những điểm nhấn giàu cảm xúc của triển lãm. Bên cạnh hình ảnh của các lực lượng vũ trang nơi tiền tuyến, lịch sử Công an nhân dân hiện lên với vai trò đặc biệt: giữ vững an ninh nội địa, bảo vệ hậu phương, bảo đảm thông tin, bí mật và an toàn cho các cơ quan đầu não của Đảng, Nhà nước. Nhiều chiến công của lực lượng Công an nhân dân trong thời chiến không chỉ được ghi lại bằng những trận đánh lớn, mà bằng sự mưu trí, kiên trì và sẵn sàng hy sinh trong thầm lặng. Những câu chuyện về cán bộ an ninh hoạt động trong lòng địch, về các chiến sỹ bảo vệ cơ sở cách mạng, về những người ngã xuống khi chưa kịp gọi tên mình… được tái hiện qua triển lãm đã để lại dư âm sâu lắng trong lòng người xem.

Các hình ảnh, tư liệu về hoạt động chính quy, hiện đại hóa lực lượng Công an. Ảnh: Thùy Dương

Mô hình tượng ba liệt sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH: Đặng Anh Quân, Đỗ Đức Việt, Nguyễn Đình Phúc. Ảnh: Thùy Dương

Hòa bình lập lại, đất nước bước vào thời kỳ xây dựng và phát triển, nhiệm vụ của lực lượng Công an nhân dân cũng chuyển sang một giai đoạn mới, phức tạp và không kém phần cam go. Triển lãm đã phản ánh rõ cuộc chiến không tiếng súng mà lực lượng đang đối mặt: đấu tranh phòng, chống tội phạm, bảo vệ an ninh kinh tế, an ninh xã hội, an ninh tư tưởng, văn hóa và an ninh mạng. Những hình ảnh về các chuyên án lớn, về công tác quản lý xã hội, về sự hiện diện bền bỉ của Công an cơ sở trong đời sống thường nhật đã cho thấy sự gắn bó máu thịt giữa Công an nhân dân và nhân dân. Đó là mối quan hệ hai chiều: nhân dân là điểm tựa để lực lượng hoàn thành nhiệm vụ, và sự tận tụy của lực lượng chính là yếu tố củng cố niềm tin xã hội, bảo đảm môi trường ổn định cho phát triển.

Trong dòng chảy chung ấy, lực lượng Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ được khắc họa như một điểm sáng mang đậm tính nhân văn. Triển lãm đã dành không gian xứng đáng để tái hiện những khoảnh khắc sinh tử, nơi người chiến sỹ PCCC đối mặt trực diện với lửa dữ, khói độc, sập đổ và hiểm nguy cận kề. Những hình ảnh cứu người trong đám cháy, trong tai nạn giao thông nghiêm trọng, trong thiên tai, lũ lụt không chỉ phản ánh tinh thần quả cảm, mà còn cho thấy trách nhiệm nghề nghiệp và lòng nhân ái sâu sắc của lực lượng. Mỗi lần xuất quân là một lần chấp nhận rủi ro, nhưng cũng là một lần khẳng định sứ mệnh bảo vệ sự sống.

Triển lãm không dừng lại ở việc tôn vinh quá khứ, mà còn phản ánh rõ những bước tiến về khoa học, công nghệ, trang thiết bị và đào tạo của lực lượng Công an nhân dân nói chung và lực lượng PCCC nói riêng. Từ phương tiện chữa cháy hiện đại, hệ thống cảnh báo sớm, đến các mô hình quản lý rủi ro, tuyên truyền phòng ngừa cháy, nổ trong cộng đồng, tất cả cho thấy sự chuyển mình mạnh mẽ của lực lượng trong thời kỳ mới. Đây cũng là minh chứng cho chủ trương nhất quán của Đảng và Nhà nước trong việc xây dựng lực lượng Công an nhân dân chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, đủ khả năng đáp ứng yêu cầu bảo vệ an ninh, an toàn xã hội trong bối cảnh đô thị hóa nhanh và biến đổi khí hậu ngày càng phức tạp.

80 năm – một bản hùng ca chưa khép lại. Đi qua các không gian trưng bày, người xem dễ dàng nhận ra một sợi chỉ đỏ xuyên suốt: mọi thành tựu của lực lượng Công an nhân dân đều gắn liền với vận mệnh đất nước và hạnh phúc của nhân dân. 80 năm qua là một hành trình dài của sự cống hiến, hy sinh và trưởng thành; nhưng đó không phải là điểm kết thúc, mà là nền tảng cho những chặng đường tiếp theo. Triển lãm "80 năm thành tựu đất nước" vì thế không chỉ là nơi để nhìn lại, mà còn là lời nhắc nhở về trách nhiệm của thế hệ hôm nay: tiếp tục giữ vững bản lĩnh chính trị, nâng cao trình độ chuyên môn, gìn giữ phẩm chất "vì nước quên thân, vì dân phục vụ", để bản hùng ca Công an nhân dân tiếp tục được viết bằng những hành động cụ thể, thiết thực trong đời sống xã hội.

Trong sắc Xuân mới, khi đất nước bước vào những vận hội phát triển mới, hình ảnh lực lượng Công an nhân dân tại triển lãm hiện lên như một biểu tượng của niềm tin, kỷ cương và sự bình yên. Đó là niềm tin của nhân dân gửi gắm; là kỷ cương của một Nhà nước pháp quyền; và là sự bình yên được đánh đổi bằng mồ hôi, trí tuệ và cả những hy sinh thầm lặng. Bản hùng ca Công an nhân dân được tái hiện qua Triển lãm "80 năm thành tựu đất nước", vì thế không chỉ vang vọng trong không gian trưng bày, mà còn lan tỏa trong lòng mỗi người dân Việt Nam - như một lời nhắc nhở nhẹ nhàng nhưng sâu sắc về giá trị của sự bình yên và trách nhiệm gìn giữ bình yên ấy cho hôm nay và mai sau.■

Xuân về LÀNG HOA Tây Tựu

PHƯƠNG ANH

Làng hoa Tây Tựu là một trong những vựa hoa lớn nhất miền Bắc, nổi tiếng với truyền thống trồng hoa lâu đời. Nơi đây cung cấp hàng triệu bông hoa tươi mỗi ngày ra thị trường vào mỗi dịp Lễ, Tết. Vào mùa Xuân, Tây Tựu trở nên rực rỡ hơn bao giờ hết. Làng hoa không chỉ mang lại giá trị kinh tế mà còn lưu giữ nét văn hóa độc đáo của Hà Nội.

Cách trung tâm khoảng gần 20km về phía Tây Thủ đô Hà Nội, làng hoa Tây Tựu đã trở thành điểm đến quen thuộc của người dân Thủ đô mỗi dịp Tết đến Xuân về. Nghề trồng hoa ở Tây Tựu xuất hiện từ đầu thế kỷ XX, khi các hộ dân chuyển từ trồng lúa sang trồng hoa để đa dạng hóa sản phẩm nông nghiệp. Ban đầu, diện tích trồng còn nhỏ, chủ yếu là hoa phục vụ các dịp Lễ, Tết, thờ cúng trong gia đình. Bước sang thời kỳ đổi mới, đặc biệt vào thập niên 1990, nhu cầu của thị trường đô thị mở rộng đã kéo nghề trồng hoa Tây Tựu bước vào giai đoạn phát triển mạnh mẽ. Người dân nhanh chóng chuyển đổi cơ cấu cây trồng, mở rộng diện tích chuyên canh và đưa thêm nhiều giống hoa mới vào sản xuất. Trồng hoa không còn là nghề phụ mà trở thành nguồn thu chính của hàng nghìn hộ gia đình, tạo nên những cánh đồng rực rỡ sắc màu trải dài quanh năm. Trước nhu cầu ngày càng đa dạng của người tiêu dùng, Tây Tựu tiếp tục chuyển mình khi mạnh dạn áp dụng kỹ thuật hiện đại vào sản xuất. Các loại hoa cao cấp như: hoa ly, cúc nhập, đồng tiền và nhiều giống ngoại khác được đưa vào canh tác trong nhà lưới, nhà màng, với hệ thống tưới tiêu tự động và quy trình chăm sóc bài bản. Sự phong phú về chủng loại đã giúp cho làng hoa Tây Tựu ngày càng phát triển mạnh và trở thành nơi cung ứng hoa chủ đạo cho toàn thành phố.

Làng hoa hoa Tây Tựu. *Ảnh: Tư liệu.*

Với nghề trồng hoa phục vụ Tết, người dân bắt đầu chuẩn bị từ tháng 7, tháng 8 Âm lịch. Quy trình trồng hoa phục vụ Tết ở Tây Tựu đòi hỏi phải có kiến thức, kinh nghiệm và tỉ mỉ đến từng khâu nhỏ nhất. Công việc đầu tiên là xử lý đất, cày xới, phơi ải, bón phân vi sinh, bổ sung chất hữu cơ để đất đủ dinh dưỡng cho hoa sinh trưởng. Mỗi loại hoa có một quy trình chăm sóc riêng. Với hoa ly, người trồng phải lựa chọn củ giống đạt chuẩn, đưa vào xử lý lạnh từ 04 - 06 tuần. Sau khi xuống giống, củ ly được chăm sóc dưới mái nhà màng, nhiệt độ được kiểm soát nghiêm ngặt để đảm bảo hoa không phát triển quá nhanh hoặc quá chậm. Hoa cúc là loại hoa có sản lượng lớn nhất phải chiếu sáng theo chu kỳ hàng đêm để kéo dài thời gian quang hợp, tránh nở sớm. Người dân phải bật đèn liên tục hàng tuần để bảo đảm hoa nở đúng dịp Tết. Hoa thược dược, lay ơn, đồng tiền… lại tránh ngập úng, tránh nấm bệnh, do đó người trồng thường xuyên theo dõi độ ẩm, sử dụng chế phẩm sinh học và điều tiết nước tưới phù hợp. Sự tỉ mỉ của nghề trồng hoa thể hiện trong từng bước nhỏ như: tỉa nụ, buộc giàn, bấm ngọn, che rèm tránh sương muối. Khi trời trở lạnh, các hộ phải phủ nilon toàn bộ ruộng để giữ ấm. Khi thời tiết ấm, việc che chắn phải được điều chỉnh ngay để tránh thúc hoa nở sớm. Tuy nhiên, nghề trồng hoa chịu ảnh hưởng rất lớn của thời tiết. Một đợt rét đậm kéo dài có thể khiến hoa nở muộn, ngược lại, thời tiết ấm bất thường làm hoa nở sớm, bị rớt giá. Vì vậy, để nâng cao chất lượng và năng suất, nhiều hộ dân Tây Tựu áp dụng phương pháp canh tác hiện đại như trồng trong nhà kính, nhà lưới, sử dụng hệ thống tưới tự động và phân bón hữu cơ. Sự kết hợp giữa kinh nghiệm truyền thống và công nghệ mới giúp hoa đẹp, lâu tàn và thích nghi tốt với biến đổi thời tiết. Nhiều hộ còn chú trọng xây dựng thương hiệu riêng, hợp tác với các đơn vị vận chuyển và bán lẻ, giúp hoa Tây Tựu ngày càng được biết đến rộng rãi, không chỉ ở Hà Nội mà còn tại các tỉnh lân cận. Bên cạnh đó, những năm gần đây, các hộ trồng hoa đã quan tâm tới bảo vệ cảnh quan, môi trường, thực hiện quy định an toàn lao động trong sản xuất, sản phẩm của làng nghề ngày càng đa dạng hóa với nhiều chủng loại hoa cao cấp. Nghề trồng hoa đòi hỏi người trồng phải thật sự hiểu biết, có kỹ thuật và có thời gian chăm sóc. Ngoài ra, hoa khó phát triển, ảnh hưởng lớn đến năng suất và chất lượng khi thời tiết thay đổi, dịch bệnh phát sinh. Do vậy, các hợp tác xã ở Tây Tựu đã cố gắng tạo điều kiện cho người nông dân bằng việc đảm bảo cung cấp nước tưới đầy đủ. Bên cạnh đó, chính quyền xã cũng mở các lớp học cho xã viên về mô hình ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất hoa, đặc biệt là sử dụng thuốc bảo vệ thực vật, chăm sóc cây hoa. Nhờ chuyên canh và phát triển nhiều loại hoa có giá trị kinh tế cao nên đời sống người dân được cải thiện rõ rệt, nhất là vào dịp Tết đến Xuân về, Tây Tựu đã thu hút và giải quyết việc làm thời vụ cho khoảng gần 500 lao động, thu nhập bình quân mỗi người đạt khoảng trên 100 triệu đồng/người/năm. Do đó, Tây Tựu không chỉ cung cấp hoa cho thị trường nội địa mà còn xuất sang các tỉnh thành lân cận mà tạo thêm nguồn thu nhập ổn định, nâng cao đời sống vật chất mà còn duy trì nghề truyền thống góp phần phát triển kinh tế địa phương.

Càng gần Tết, làng hoa Tây Tựu càng trở nên nhộn nhịp. Người dân không chỉ bận rộn chăm hoa mà còn tất bật thu hoạch, phân loại, đóng gói. Xe tải nối nhau vào tận ruộng để lấy hàng. Những bó hoa tươi được bó bằng dây thừng, bọc giấy ẩm để giữ độ tươi rồi chuyển tới các chợ đầu mối lớn. Chợ hoa Tây Tựu gần như hoạt động cả ngày lẫn đêm, đặc biệt từ 01 giờ đến 05 giờ sáng là thời điểm đông nhất. Thương lái từ nhiều tỉnh thành đổ về, xe máy, xe ba gác, xe tải lớn, nhỏ nối đuôi nhau tạo nên không khí tấp nập nhưng cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ về an ninh trật tự. Đây là thời gian mà lực lượng Công an phường Tây Tựu phải tăng cường tối đa quân số, triển khai phương án bảo đảm an ninh trật tự theo kế hoạch cao điểm đấu tranh phòng chống tội phạm dịp Tết Nguyên đán. Theo kế hoạch cao điểm hàng năm, lực lượng Công an tăng cường quân số, triển khai tuần tra, chốt trực trên các tuyến đường dẫn vào chợ, đồng thời phân luồng, điều tiết giao thông để tránh ùn tắc cục bộ vào giờ cao điểm. Trong khu vực chợ, các tổ công tác kết hợp tuần tra công khai và hóa trang để kịp thời phát hiện các hành vi trộm cắp tài sản, móc túi, chèo kéo, lấn chiếm lòng đường, tranh giành khách. Công an phường chủ động tuyên truyền, vận động các hộ kinh doanh không xếp hàng hóa lấn chiếm lòng lề đường, không thắp hương, đốt vàng mã trong khu vực chợ, sử dụng điện an toàn, hạn chế mang theo tài sản có giá trị lớn. Các tiểu thương cũng được khuyến khích lắp đặt camera giám sát để hỗ trợ công tác phòng chống tội phạm. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng thường xuyên tổ chức kiểm tra, hướng dẫn các hộ kinh doanh sử dụng thiết bị điện đúng quy định, không câu móc dây dẫn tạm bợ, chuẩn bị phương tiện chữa cháy tại chỗ như bình chữa cháy xách tay, xô nước, cát…. Công tác phòng ngừa luôn được đặt lên hàng đầu để bảo đảm an toàn tuyệt đối trong bối cảnh chợ hoạt động với mật độ cao, trong thời điểm thời tiết hanh khô và hệ thống điện tạm dễ phát sinh sự cố. Nhờ triển khai đồng bộ nhiều biện pháp nghiệp vụ, tình hình an ninh trật tự tại chợ hoa Tây Tựu trong nhiều năm qua luôn được giữ vững. Nhiều vụ việc phức tạp đã được ngăn chặn ngay từ sớm nhiều trường hợp mâu thuẫn nhỏ giữa các hộ bán hàng được lực lượng Công an can thiệp, hòa giải kịp thời.

Xuân mới đang đến gần, trên những cánh đồng hoa rực rỡ sắc vàng, làng hoa Tây Tựu vẫn giữ được vẻ đẹp bình dị, truyền thống. Tây Tựu vẫn tiếp tục giữ vững danh hiệu vùng trồng hoa của Thủ đô, góp phần làm đẹp thêm mùa Xuân của mỗi gia đình và của Hà Nội ngàn năm văn hiến.■

Ông Tĩnh và những người lính chữa cháy

***Truyện ngắn của* PHAN ĐÌNH MINH**

(Xin dâng tặng truyện ngắn này cho ông T… Y tá - trạm xá Công an tỉnh miền Trung)

Gió rừng miền Trung thổi ời ời suốt cả mùa mưa…

Sáng nào cũng vậy, gió lùa qua dãy nhà một tầng của trạm Phòng cháy chữa cháy chúng tôi, mang theo hơi ẩm và mùi khói. Cái mùi ấy hòa với mùi thuốc bắc từ phòng y tế tạo nên thứ hương ngai ngái, nồng nàn và thật lạ lùng.

Mùi của đất, của người, của sự sống miệt mài bền bỉ giữa nắng lửa nơi này.

…Ngày đầu tôi về đơn vị, còn trẻ lắm. Tóc xanh, mắt luôn háo hức nhìn mọi vụ cháy như những trận chiến oai hùng. Trong đầu tôi khi đó chỉ có tiếng còi hụ, lửa, khói và lòng kiêu hãnh của một người lính mới ra trường.

Rồi tôi gặp ông, y tá Tĩnh. Ông gầy, dáng nhỏ thó, áo blouse trắng đã sờn cổ. Tay ông lúc nào cũng cầm một cuốn sổ, mắt hiền và sáng, thứ ánh sáng của người hiểu nhiều mà chẳng nói nhiều.

Chúng tôi vẫn gọi ông bằng cái tên giản dị: "Ông y tá".

Ở cái trạm nhỏ bé này, ông như một nốt trầm.

Ban ngày ông giã thuốc, ban đêm sắc thuốc. Mùi quế, mùi cam thảo, mùi lá ngải nhuộm quanh phòng y tế khiến ai đi ngang cũng thấy lòng mình dịu lại.

Giữa đám lính trẻ ồn ào, ông là một thứ bình yên cũ kỹ.

Một hôm tôi hỏi đùa:

- Ông Tĩnh à, thuốc đông y có chữa được mệt mỏi tinh thần không?

Ông cười, giọng nhỏ:

- Có chứ. Bằng bát canh rau tập tàng và một giấc ngủ ngon. Nhưng thôi, để mai tôi cho cậu ít tâm sen, pha mà uống.

Câu nói nhẹ tênh, vậy mà tôi nhớ mãi.

Trong nghề chữa cháy, cái mệt không chỉ ở sức, mà còn ở tâm. Có hôm về trại, tôi nhìn ông lụi cụi châm nước vào ấm, mắt ông xa xăm như nhìn về một nơi khác, có lẽ là quê hương, hay những người ông từng cứu chữa.

Ông chữa cho cánh lính trẻ chúng tôi đủ thứ bệnh: bỏng, bong gân, cảm cúm, viêm phổi…. Lần tôi bị bong gân, ông không cho đi viện, chỉ nói:

- Để tôi lo.

Rồi ông lấy chai rượu ngâm màu sậm, mùi cay, chườm lên cổ chân tôi. Tay ông run nhưng cẩn trọng và ấm áp.

- Cậu còn trẻ, đừng coi thường mấy vết thương nhỏ. Thân thể lính mà yếu, thì chẳng có thể cứu được ai.

Ba ngày sau tôi đi lại được. Ông chỉ cười, không nói thêm gì.

Từ đó, tôi tin có những người sinh ra để chữa lành, không chỉ bằng thuốc, mà bằng sự cẩn trọng và lòng thương được dâng đầy đặn trong tim họ.

***

Trong đơn vị có cậu Hòa, lính mới, quê vùng biển Quảng Năng. Da cậu mỏng, chỉ cần dính nắng rừng là phồng rộp, nứt nẻ, máu rịn ra quần áo. Bác sĩ bệnh viện tỉnh ngần ngừ, không dám khẳng định. Ông Tĩnh chỉ nói khẽ:

- Để tôi xem.

Rồi ông giở cuốn sổ ghi chép đã sờn mép, lật từng trang, tra cứu những dòng chữ viết vội, có chỗ đã nhòe mực. Ông ngồi tới tận khuya, dưới ánh đèn vàng như mật ong. Bóng ông in lên tường, run rẩy và gầy guộc, mà bền bỉ.

Vài hôm sau, ông Tĩnh bắt đầu sắc thuốc: ké đầu ngựa, khổ sâm, thổ phục linh, hoàng liên…. Mùi thuốc đắng lan khắp khu trại từng đêm... và ông Tĩnh có hôm thường thức trắng, để gạn từng bát thuốc cho Hòa.

Hòa thường nhăn mặt khi uống thuốc, ông Tĩnh chỉ cười hiền:

- Đắng miệng, nhưng sẽ ngọt ở vị đời. Cố uống đi.

Nửa tháng sau, Hòa khỏi hẳn. Cậu chạy đến ôm ông, khóc. Ông xua tay, giọng nhỏ nhẹ như gió thoảng:

- Khỏe là mừng rồi. Cây thuốc tốt, người chỉ bỏ công.

Tin ấy lan khắp trạm. Từ đó, ai cũng tin và nể trọng ông.

Nhưng tôi hiểu, không phải thuốc chữa lành, mà là tấm lòng của ông Tĩnh. Tấm lòng của một người coi sinh mệnh người khác quý hơn nhiều… giấc ngủ của mình.

***

Có lần chúng tôi đi chữa cháy về, ai cũng ho sặc sụa. Ông chẳng hoảng, chỉ lẳng lặng đun nồi nước lá húng chanh, gừng, tía tô, rồi bảo:

- Xông đi.

Mùi thuốc cay nồng bốc lên, len lỏi khắp phòng, đuổi khói khỏi lồng ngực chúng tôi. Rồi ông pha nước cam thảo, mạch môn, đưa từng ly cho đám lính trẻ.

- Cái phổi của lính chữa cháy quý lắm. Đừng để khói độc nó ăn. Tây y không chữa được đâu.

Nhiều đêm trực cùng ông, tôi mới hiểu thế nào là "kiên trì như ngọn đèn". Ngoài trời, gió Lào nóng khô, còn trong phòng, ông lúi húi đong từng nắm lá, cân từng rễ thuốc. Tôi hỏi:

- Ông học ở đâu mà biết nhiều thế?

Ông cười:

- Ngày trẻ tôi theo ông lang làng đi hái thuốc, rồi mê mẩn từ đó. Khi vào Ngành, thấy đồng đội đau, lại càng ham.

Giọng ông bình thản, nhưng trong đó có thứ niềm tin giản dị: sống là để giúp người khác bớt đau.

Ông không có gia đình. Khi ai đó hỏi, ông chỉ cười:

- Tôi có rồi. Cả đơn vị này đấy thôi.

***

Năm ấy nhiều bão lớn, lũ tràn. Đơn vị đi cứu dân, ai cũng xước xát, mình đầy thương tích. Khi về, ông đã chuẩn bị sẵn nồi thuốc, chăn khô, đèn sáng. Ông vừa đắp thuốc vừa dỗ dành từng người:

- Cứu dân là việc của các cậu. Giữ sức cho các cậu là việc của tôi.

Câu nói giản đơn mà nghe rưng rưng.

Mái tóc ông bạc dần, tay run hơn, mắt mờ hơn. Nhưng ông vẫn kiên trì sắc thuốc, ghi chép, bồi đắp từng dòng như người giữ kỷ niệm.

Ông nói:

- Cây thuốc cũng như người lính, phải tận tụy đến cuối cùng.

Rồi một ngày, ông nghỉ hưu. Hội trường hôm ấy chật kín người đến chia tay. Ông mặc quân phục, ngực gắn huy hiệu, cười hiền:

- Tôi chỉ là y tá thôi, chẳng làm gì lớn. Nhưng được sống với các cậu, thế là đủ.

Không ai nói gì. Mắt người nào cũng đỏ.

***

Từ ngày ông Tĩnh nghỉ hưu, căn phòng y tế của trạm vắng lặng hơn hẳn. Chiếc bàn gỗ cũ, chiếc ấm thuốc đen màu thời gian, cả mùi ngải, mùi quế cũng dường như nhạt đi. Chúng tôi vẫn giữ thói quen đi ngang qua đó là khẽ chào, như thể ông vẫn đang ngồi trong ánh đèn vàng, lặng lẽ đong thuốc như ngày xưa.

Giờ ông sống ở một căn nhà nhỏ rìa thành phố. Trong vườn, ông trồng đủ loại cây thuốc: ngải cứu, húng chanh, dây đau xương, hà thủ ô. Tay ông run rồi nhưng vẫn chăm tỉa, phơi lá, cột từng bó thuốc nhỏ cẩn thận treo lên giàn. Tôi đến thăm, ông cười hiền:

- Bỏ không thì nhớ, biết đâu có người cần.

Tôi nhìn ông, tóc đã bạc trắng, da nhăn nheo mà ánh mắt vẫn như cũ: ấm, hiền và sáng. Ông pha cho tôi chén trà nóng, mùi thuốc thoảng trong gió. Ông nói chậm rãi, giọng vẫn nhẹ như ngày nào:

- Ở đó, tôi đã sống trọn một đời.

Nghe ông nói, tôi bỗng thấy lòng mình nghẹn lại. Bên ngoài, nắng hanh rải xuống vườn thuốc, lá rung lên khe khẽ. Tôi nhận ra, có những con người không cần ồn ào vẫn để lại trong đời một quãng sáng hiền lành đến thanh tao.

***

Mỗi lần xe chữa cháy hú còi chạy qua phố, tôi lại nhớ đến ông. Nhớ căn phòng y tế nhỏ, mùi thuốc đắng, tiếng nước sôi sùng sục trong ấm đất, nhớ bàn tay run run của ông Tĩnh chườm rượu lên vết thương cho đám lính PCCC trẻ chúng tôi. Và nhớ câu nói nhẹ như hơi thở:

- Giữ sức khỏe mà cứu người nhé, con trai.

Giờ, trong đơn vị, vườn thuốc của ông Tĩnh để lại mọc thêm cả rau xanh. Cái ghế đá cũ ông hay ngồi vẫn còn đó, dưới tán cây đầy gió. Mỗi chiều, gió lại thổi từ rừng về, mang theo mùi đất, mùi lá, khào khào qua khu vườn thuốc của ông.

Tôi ở đó bốn năm, giữa gió rừng miền Trung ngào ngạt, luôn như thấy ông vẫn đâu đây trong làn khói mỏng, trong hương quế, hương ngải,… trong những bàn tay ân cần còn bám mùi thuốc.

Ông Tĩnh, người y tá già của chúng tôi đã đi qua đời lính bằng sự tận tụy, bằng lòng thương mộc mạc và bền bỉ. Ông chẳng để lại gì nhiều ngoài vườn thuốc nhỏ, vài cuốn sổ tay cũ và ký ức của những người từng được ông chữa lành. Nhưng có lẽ, điều lớn nhất ông để lại chính là niềm tin vào điều thiện rằng, giữa khói lửa và tổn thương, con người vẫn có thể cứu nhau, gần nhau bằng một tấm lòng trong sáng.

Chiều nay, gió lại nổi lên từ phía rừng, mang theo hơi đất, hơi mưa và mùi thuốc cũ. Tôi ngẩng đầu, thấy bầu trời xám nhòa, nghe như tiếng ông Tĩnh đâu đó ngời trong gió:

"Bình an nhé, những người giữ lửa".■

Thành phố Hồ Chí Minh, 06/12/2025

Dưới ánh mặt trời

Truyện ngắn của **VÕ THỊ XUÂN HÀ**

Về cậu bé ngồi trên bậc cửa năm xưa…

Bạn đọc hẳn không mấy ai còn nhớ đến cậu bé ngồi trên bậc cửa đợi mặt trời lên, mà một nhà văn đã kể vào năm ấy; về sự hy sinh dũng cảm của một người lính chữa cháy, bố cậu bé, khi anh thực hiện nhiệm vụ lao vào lửa cứu người.

"Đó là một chàng trai rắn rỏi, mắt xếch, gương mặt phân ưu. Nhưng bộ quân phục Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy khiến anh trở nên già dặn hẳn. Anh thường cưỡi chiếc xe máy phân khối lớn rê bánh nhẹ nhàng trên sân cỏ trước mặt tiền khu tập thể vài vòng chào vợ con mỗi sáng trước khi đi làm. Buổi chiều lại thường trở về với một quả bóng hoặc một vật gì đó trên tay…"

Tôi là một nhà báo. Được mô tả như sau: phóng viên Mai Dương, một nữ nhà báo kỳ cựu với mái tóc búi cao gọn gàng và ánh mắt sắc sảo, đang chỉnh lại micro". Tôi cũng đã từng thực hiện vô số phóng sự về lính chữa cháy, từng quay những thước phim về trận hỏa hoạn năm ấy, và đã kể cho một nhà văn để chị ấy viết nên câu chuyện năm xưa.

Nhưng hôm nay, một cảm giác bồn chồn lạ lùng cứ len lỏi trong lòng tôi.

Vô tình nhất là thời gian.

Dịu dàng nhất cũng là thời gian.

Mặt trời tháng Mười trải vàng trên sân huấn luyện rộng lớn của Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy. Hôm đó tôi đến trường để thực hiện một phóng sự cho bản truyền hình thực tế về PCCC. Chương trình sẽ được phát vào thời điểm cuối năm, chuẩn bị đón năm mới. Nhà nhà đón Xuân mới, có thể quên mất nguy cơ của lửa hương nhang, lửa đèn điện chập cháy, hoặc một ngọn lửa ma nào đó vô tình liếm vào cuộc vui đang dở chừng…

Tôi loay hoay với cái xe máy ở chỗ gửi xe. Một thanh niên mặc quân phục gạt bớt mấy cái xe để không thẳng lối ra cho tôi đưa xe vào. Thấy có vẻ nặng nề balo, cậu liền nhanh nhẹn đỡ lấy cái xe dựng ngay ngắn cho tôi.

Trao chìa khóa xe cho tôi, cậu hỏi:

"Chị là nhà báo đến phỏng vấn chúng em hôm nay phải không?"

"Sao em nhìn ra?"

"Em là nhóm trưởng được phân công ra cổng đón chị. Mà do em mắc một việc nên đã ra chậm. Nhìn chị, em đoán ngay, vì trường em toàn lính"

Tôi trêu:

"Cũng có dân thường chứ"

"Dân thường thì hoặc là phục vụ lao công ăn mặc như sắp phải lội xuống cống. Hoặc người yêu lượn vào kiếm cớ công việc để hỏi thăm nhau chút, thì mặc đẹp như đi hội. Còn chị thì…"

Tôi phá lên cười.

"Em sinh viên năm nhất phải không? Mà sao đã biết phân tích mấy tình huống như vậy?"

"Em biết phân tích từ ngày còn nhỏ, khi em ngồi trên bậc cửa, đợi mặt trời lên…"

Tôi thấy vui vì sự lém lỉnh của cậu.

Lát sau nhóm các sinh viên được phân công làm việc với tôi đã có mặt đầy đủ ở mảnh sân phía sau, có lẽ là sân tập của sinh viên cứu hỏa. Nhóm làm phim cũng đã đến đầy đủ. Quay phim của chúng tôi là một tay quay già dặn kinh nghiệm có thâm niên gần đến tuổi hưu.

"Mai Dương à, chúng ta sẽ bắt đầu với màn trình diễn chiến thuật chữa cháy cơ bản của sinh viên năm nhất nhé". Đạo diễn Đức Tuấn nói qua bộ đàm. "Trường vừa giới thiệu một nhóm rất tiềm năng, có một cậu bé tên Phúc Anh đặc biệt xuất sắc".

Cái tên Phúc Anh thoáng qua làm tôi chợt nhớ có gì đó rất quen thuộc. Tôi thầm nhủ: "Chắc là trùng hợp thôi". Hàng chục năm làm nghề, tôi đã gặp không biết bao nhiêu người, bao nhiêu câu chuyện.

Anh Dũng lắp máy, lấy tiêu cự và quay thử.

Khi tiếng còi hiệu lệnh vang lên, một nhóm sinh viên PCCC trong bộ đồng phục rằn ri, đội mũ bảo hiểm và vác bình dưỡng khí nặng nề, nhanh chóng lao ra. Người dẫn đầu nhóm chính là chàng trai trẻ với dáng vóc rắn rỏi, khuôn mặt cương nghị nhưng vẫn phảng phất nét thư sinh, là cậu sinh viên đã dắt xe giúp tôi. Cậu ta hô vang khẩu lệnh, dứt khoát chỉ tay về phía "hiện trường giả định" - một ngôi nhà kho bốc khói nghi ngút.

"Sinh viên Phúc Anh, chỉ huy đội hình số 3, chuẩn bị tiếp cận!". Tiếng loa của người hướng dẫn vang lên.

Mái tóc đen nhánh, vầng trán cao và cách Phúc Anh di chuyển cùng đồng đội… Một hình ảnh quen thuộc đột nhiên ùa về, rõ mồn một như vừa xảy ra hôm qua.

Mười năm trước, sau một vụ hỏa hoạn kinh hoàng tại một khu chung cư, tôi đã đi tìm gia đình người lính chữa cháy hy sinh tại một khu tập thể cũ kỹ. Tôi đã gặp một cậu bé ngồi thẳng trên bậc cửa, đôi mắt đỏ hoe nhìn lên bầu trời đầy khói. Bố cậu, một người lính chữa cháy dũng cảm, đã hy sinh khi cố gắng cứu người bị mắc kẹt. Tôi đã viết một bài báo với tựa đề: "Cậu bé ngồi trên bậc cửa đợi mặt trời". Tên của cậu bé ngày đó là Phúc Anh. Hình người Trung úy hy sinh giờ đây phảng phất trong dáng hình cậu nhóm trưởng Phúc Anh kia.

Trên sân, Phúc Anh đang tập trung cao độ. Cậu ra lệnh: "Đội hình 1, triển khai vòi rồng chính! Đội hình 2, khóa van ngắt điện! Đội hình 3, chuẩn bị phá dỡ vật cản!". Giọng cậu trầm tĩnh nhưng đầy uy lực.

Tình huống thứ nhất là tiếp cận và khống chế ban đầu.

Ngôi nhà kho giả định bốc khói đen kịt. Phúc Anh ra hiệu lệnh bằng tay dứt khoát. "Tiến lên! Giữ đội hình!". Nhóm sinh viên năm nhất, dưới sự chỉ huy của Phúc Anh, di chuyển khéo léo nhưng nhanh như cắt. Hai sinh viên chạy thẳng đến họng nước chữa cháy gần nhất, nhanh chóng nối vòi rồng.

"Phúc Anh! Áp lực nước yếu hơn dự kiến!", một thành viên báo cáo.

Phúc Anh không chút nao núng. "Đội hình 1, duy trì áp lực tối đa! Đội hình 2, kiểm tra van phụ trợ khu vực!". Cậu nhanh chóng đánh giá tình hình và đưa ra phương án thay thế. Tất cả đều biết rõ, trong thực tế, mọi thứ không bao giờ diễn ra theo đúng kịch bản.

Tình huống thứ hai là cứu người bị nạn và vượt chướng ngại vật. Tiếng hô "Có người bị nạn!" từ bên trong nhà kho vọng ra.

Phúc Anh lập tức chuyển hướng:

"Đội hình 3, triển khai thiết bị phá dỡ! Ưu tiên cửa sổ phía Tây! Đội hình 4, chuẩn bị cáng cứu thương và bình oxy!".

Một bức tường mô phỏng bị sập. Phúc Anh cùng hai sinh viên khác dùng búa tạ và xà beng phá vỡ lớp gạch giả một cách nhanh gọn. Cậu là người đầu tiên luồn qua khe hở, ánh đèn pin từ mũ bảo hiểm quét qua căn phòng tối tăm.

"Tìm kiếm kỹ lưỡng! Gọi to để nạn nhân phản ứng!"

Cậu đưa ra chỉ dẫn rõ ràng, giọng nói vang vọng trong không gian đặc quánh khói. Khi tìm thấy "nạn nhân" (một hình nộm), Phúc Anh nhanh chóng kiểm tra, rồi cùng đồng đội nhẹ nhàng đưa ra ngoài.

"Nạn nhân có dấu hiệu ngạt khói, cần sơ cứu ngay lập tức!". Phúc Anh báo cáo với giảng viên phụ trách, đồng thời hướng dẫn đồng đội thực hiện các bước sơ cứu cơ bản.

Tình huống thứ ba là dập tắt đám cháy và bảo vệ khu vực xung quanh.

Với sự điều phối nhịp nhàng của Phúc Anh, vòi rồng đã được triển khai hiệu quả. Nước xối xả vào "đám cháy". Cậu liên tục quan sát hướng gió, tốc độ lan của "lửa" (khói và đèn hiệu) và chỉ đạo luân phiên các vị trí phun nước.

"Tập trung vào gốc lửa! Đội hình 2, phun bao vây khu vực lân cận, ngăn chặn cháy lan!". Phúc Anh không chỉ là người chỉ huy, cậu còn là một phần của đội, trực tiếp cầm vòi rồng nặng trĩu, giữ vững tư thế, phun nước chính xác vào mục tiêu. Mồ hôi ướt đẫm lưng áo nhưng ánh mắt cậu vẫn kiên định.

Màn trình diễn kết thúc trong tiếng còi báo hiệu an toàn. Phúc Anh cùng đồng đội xếp hàng ngay ngắn, báo cáo kết quả. Cậu bé của ngày nào giờ đã là một sinh viên PCCC đầy tự tin và bản lĩnh.

Tôi không thể rời mắt khỏi Phúc Anh. Sau buổi ghi hình, tôi tìm gặp giảng viên hướng dẫn để hỏi về cậu sinh viên xuất sắc ấy. "Thưa thầy, em có thể phỏng vấn riêng em Phúc Anh được không?". Có lẽ giọng tôi chất chứa nhiều cảm xúc.

Giảng viên hướng dẫn chia sẻ: "À, Phúc Anh là một trường hợp đặc biệt. Em ấy có tố chất lãnh đạo bẩm sinh và tinh thần thép. Hơn nữa, bố em ấy cũng là lính chữa cháy đã hy sinh khi làm nhiệm vụ cách đây mười năm… đó chính là động lực lớn nhất của em ấy".

Tôi đến gần chỗ Phúc Anh và nhóm sinh viên đang tháo dỡ thiết bị.

Thời gian đã khiến cho cậu bé ấy lớn thành chàng trai năm Nhất Đại học Phòng cháy chữa cháy.

"Phúc Anh, em có nhớ chị không?" - Tôi nhẹ nhàng hỏi.

Phúc Anh quay lại. "Chị… khi sáng em có gặp ở nhà để xe mà…". Nhưng rồi, một câu hỏi phân vân ánh lên trong đôi mắt cậu. "Chị… chị có biết em sao?"

Tôi gật đầu. "Chị đã viết về em mười năm trước, cậu bé ngồi trên bậc cửa đợi mặt trời".

Phúc Anh lặng im một lúc, rồi khẽ trả lời: "Em nhớ rồi. Nhờ bài báo của chị, và có cả một truyện ngắn rất hay của một nhà văn… mà nhiều người đã giúp đỡ mẹ con em".

"Và bây giờ, em đã trở thành một người lính chữa cháy tương lai, giống như bố em". Tôi thực sự xúc động.

"Vâng. Đó là ước mơ của em, là lời hứa của em với bố". Phúc Anh nói, giọng cậu bình thản nhưng chứa đựng một sự kiên định sâu sắc. "Em muốn trở thành người có thể bảo vệ những người khác, để không ai phải trải qua nỗi đau từ lửa".

Tôi hiểu, mình không chỉ làm một phóng sự về sự nguy hiểm của lửa, cách phòng tránh, mà còn là một minh chứng sống động cho ngọn lửa của hy vọng và sự tiếp nối. Chàng lính chữa cháy tương lai, cậu bé của năm xưa, đã tìm thấy ánh mặt trời của riêng mình, không phải bằng cách chờ đợi, mà bằng sự dũng cảm đối mặt với lửa, tạo ra ánh sáng cho những người khác.

Đứng giữa sân tập lộng gió, Phúc Anh khẽ nhìn về phía dãy nhà cao tầng của trường, nơi những tia nắng cuối ngày đang tắt dần. Cậu nhẹ giọng kể, giọng nói chứa đựng cả sự trải đời lẫn lòng biết ơn vô hạn:

"Chị biết không, sau ngày bố đi, căn nhà nhỏ của mẹ con em bỗng trở nên thênh thang đến lạ. Đã có rất nhiều đêm em thức giấc, thấy mẹ ngồi lặng lẽ bên bàn thờ bố, tay siết chặt chiếc áo bám đầy bụi than của ông mà không dám khóc thành tiếng. Mẹ em đã chọn ở vậy, từ chối mọi sự giúp đỡ để một mình tảo tần nuôi em. Mẹ bảo: "Bố con đã dành cả đời để bảo vệ sự bình yên cho mọi người, thì mẹ sẽ dành cả đời để bảo vệ niềm tự hào duy nhất của bố, là con".

Chính sự kiên cường ấy của mẹ đã rèn giũa nên em của ngày hôm nay. Những năm tháng đó, em tự nhủ mình không được phép là một đứa trẻ yếu đuối. Mỗi khi mẹ ốm hay những lúc bão về làm các cánh cửa rung bần bật, em đều tự đứng lên sửa sang, lau dọn, làm mọi việc để mẹ thấy rằng trong nhà vẫn còn một người đàn ông.

Ngày bố hy sinh, em đã thầm hứa: "Bố yên tâm, con sẽ thay bố làm điểm tựa cho mẹ, và con sẽ viết tiếp hành trình mà bố còn dang dở". Mười năm qua, lời hứa đó là kim chỉ nam cho mọi nỗ lực của em. Em vào đây không chỉ để tìm lại hình bóng của bố, mà còn để chứng minh cho mẹ thấy rằng, sự hy sinh của mẹ và lý tưởng của bố đã kết tinh thành một người lính sẵn sàng dấn thân".

Tôi lặng người nhìn cậu và những chàng trai đang hối hả thu dọn hiện trường. Chàng trai trẻ trước mặt, vẫn là hình dáng cậu bé ngồi thẳng người trên bậc cửa đợi mặt trời năm nào, giờ đây đang tôi rèn để trở thành một "người gác lửa" đầy bản lĩnh.

Tôi vẫn nhớ từng câu chữ của nhà văn ấy, chỉ vài dòng, mà khiến bao trái tim day dứt, thương tiếc khôn nguôi những con người đã sống và hy sinh đúng nghĩa.

"Có lần tôi ngồi bên này bậc cửa chờ mặt trời lên, bắt gặp cậu cũng đang ngồi chờ như thế. Lúc đó trời còn sớm lắm, mặt trời còn ở đâu đó. Thành phố vào những lúc như thế thật trong trẻo. Cậu gật đầu chào tôi rồi bảo:

"Khi bố cháu tan chảy vào giữa tòa nhà trung tâm, cháu nghe tiếng bố gọi cháu và bảo: mặt trời của bố, con ở lại với mẹ nhé. Cháu ở lại và cháu biết mình phải làm thay bố mọi việc".

Khi mặt trời lên soi tỏ mọi thứ dưới những tia sáng long lanh, cậu bé không biết nước mắt tôi đã kịp khô trên bậc cửa…"

Và giờ đây, sau hàng chục năm, dưới mặt trời, tôi đã được chứng ngộ một điểm tựa vững chãi đang được tôi luyện qua nỗi đau và tình yêu thương vô bờ bến.■

Hà Nội, 21/12/2025

MÓN QUÀ CUỐI NĂM

Truyện ngắn của **NGUYỄN XUÂN HẢI**

Suốt cuộc hành trình, ngồi trên chiếc thuyền ngả nghiêng trong mưa, trong gió, trong dòng nước ngầu đục bùn đất đang gào thét, người mẹ đăm đắm ngoái nhìn về phía con trai, miệng liên tục khấn trời, khấn tổ tiên phù hộ độ trì cho nó tai qua nạn khỏi. Tôi phải động viên má nó và hứa bằng mọi cách sẽ quay lại đón cu Lỳ ngay trong đêm.

Gần nửa đêm hôm ấy tôi mới lại chèo chống được con thuyền nhỏ trở lại đón Lỳ. Nước đã ngập bủm cả nóc ngôi nhà. Lỳ vẫn đứng đó. Nói cho đúng là nhờ sợi dây dù xích con chó mực buộc vào cái đòn nóc của mái nhà mà nó còn đu bám lại được trong cái thế chông chênh rợn người. Tôi ném cho Lỳ cái áo phao để nó khoác rồi giục lên thuyền. Khi thuyền đã thăng bằng tôi mới hỏi:

- Con mực đâu rồi?

- Nước ngập lút đầu nó. Tui phải cởi xích và dụ nó bơi về cây dừa đầu xóm kia kìa. - Vừa nói Lỳ vừa chỉ tay vào mấy tầu lá đen kịt đang vật vã trong đêm.

- Liệu nó có bơi được đến đó không? - Tôi hỏi tiếp.

- Chắc được. Tui vẫn dạy nó bơi để cùng lùa vịt mà. Chú làm ơn cho thuyền ghé qua đó coi thử.

Tôi phân vân một lát rồi quyết định:

- Đây là trường hợp ngoại lệ. Nhưng cháu tranh thủ ăn chút lương khô và uống miếng nước để lấy sức mà bơi nếu thuyền bị chìm.

Tôi đưa cho Lỳ phong lương khô và chai nước lọc.

Gần nửa giờ sau chúng tôi mới đến được cây dừa đầu xóm. Lỳ lớn tiếng gọi con mực nhưng không thấy nó sủa lại. Lỳ òa lên khóc. Tôi lại phải gợi chuyện an ủi nó:

- Có thể con mực đã bơi đến cây dừa khác rồi. Cháu về trước cho má đỡ trông rồi ngày mai tính cách tìm con mực.

Lỳ gật đầu và nín bặt. Tôi hỏi tiếp:

- Cháu biết võ phải không?

- Tui chỉ biết sơ sơ. Mà sao chú hỏi thế?

- Hôm trước một mình cháu dám đánh lại ba bạn lớp trên cơ mà. Ai dạy võ cho cháu?

- Dạ, ba tui. Nhưng má biểu tại ổng biết võ mà bị đi tù oan.

- Sao lại đi tù oan?

Tui hổng biết. Chỉ nghe má nói: Ổng đi tù vì tội đánh bạc, tội đánh lại Công an. Nhưng lần vừa rồi má lên trại thăm, hổng hiểu sao ba lại thú với má rằng ổng chỉ là người trông chừng cho người ta đánh bạc. Cả chuyện ba dám đánh Công an chỉ cốt để ông chủ xới bạc kịp vơ tiền chạy trốn.

Có lẽ cu Lỳ không biết gì hơn và tôi cũng không muốn hỏi thêm gì nữa. Bởi lẽ tôi chính là một trong những người tham gia bắt vụ bạc ấy và cũng bị dính đòn của ba nó...

Ngôi nhà giữa đồng xa làng của gia đình Lỳ đang sinh sống mấy năm nay vốn là cái lều coi vịt. Ba nó chăn vịt thuê cho một ông chủ giàu có ở làng bên. Cách đây ba năm ông chủ lò vịt bỏ tiền ra nâng cấp cái lều vịt ấy thành một ngôi nhà ba gian, thưng tường, lợp mái bằng hàng trăm lá tôn cũ mua của đồng nát rồi nhủ ba đưa má con nó ra ở. Dẫu chỉ là một ngôi nhà dựng bằng tôn rỉ nhưng từ ấy má con Lỳ không phải sống cùng với ông bà nội và mấy ông chú trẻ nghịch như quỷ sứ trong ngôi nhà chật chội giữa làng. Cũng từ ấy ba nó chấm dứt cảnh sống cơm niêu, nước lọ vong vóng một mình trong túp lều giữa chốn đồng không mông quạnh. Cũng từ khi có ngôi nhà ấy mà ba nó coi ông chủ lò vịt như ân nhân…

Nhưng chỉ ít lâu sau, ngôi nhà vắng vẻ ấy trở thành nơi đám con bạc thường xuyên kéo đến sát phạt nhau. Đêm nào trong ngôi nhà tôn rỉ ấy có tổ chức đánh bạc, ba bắt má và nó phải về làng "thăm" nhà ông bà nội.

Đêm mồng 5 Tết đầu năm nay, Công an đã bao vây triệt xóa ổ cờ bạc tại đây. Tiền thu trên chiếu bạc không nhiều nhưng ba nó phải chịu mức án cao nhất so với đám con bạc bị bắt vì 2 tội: tổ chức cờ bạc tại nhà mình và chống lại người thi hành công vụ…

Đến tận cái đêm đi cứu hộ ấy tôi mới biết cu Lỳ là con của "tay trùm cờ bạc" "khoác áo" người coi vịt thuê. Và cũng đến đêm lũ dữ ấy, tôi mới biết Lỳ đã được ba nó dạy võ và có lẽ vì thế nó mới tự tin đứng ra bênh vực cô bạn cùng lớp…. Còn vì sao gần đây anh ta nói với vợ con rằng đã chịu án oan như cu Lỳ bộc bạch vẫn khiến tôi lại phải suy nghĩ.

Án tại hồ sơ. Trong biên bản ghi lời khai, ba của Lỳ đã một mực nhận rằng: Ngày Tết vợ con đi vắng, anh ta gọi bạn bè đến chơi vài ván bài "vui chơi có thưởng" cho "đỡ buồn". Anh ta cũng không phủ nhận việc đã cản chân và đánh lại Công an với lý do: Đầu năm không muốn mấy người đến chơi với mình mà bị liên lụy…. Vậy mà đêm chạy lũ cu Lỳ lại nói khác. Có điều gì khuất tất trong vụ án khiến ba nghĩ lại và buộc phải nói ra? Liệu trong số mấy con bạc chạy thoát đêm ấy có "ông chủ xới" khác mà ba nó nhận tội thay không? Dựng lại vụ bạc đã được xét xử công khai gần một năm trước là rất khó và khá kỳ công…

*

Mấy đòn bánh tét cùng lá thư mà má của Lỳ bắt nó đưa tận tay tôi vào ngày cuối năm thật quá bất ngờ. Bức thư do không đề người gửi mà chỉ đề người nhận là tôi với dòng chữ in hoa: GỞI ÔNG THIẾU ÚY NGUYỄN XUÂN LƯƠNG. Mở bức thư đọc những dòng đầu tôi mới biết đó là thư của ba cu Lỳ viết từ trại giam ngày hôm qua khi má con nó lên thăm.

Đọc xong bức thư, tôi hình dung ra rằng, vụ bắt bạc ở ngôi nhà giữa đồng Tết năm ngoái mới chỉ là phần ngọn của vụ án. Gốc rễ của vụ án được ba của Lỳ hé lộ trong bức thư này. Thì ra dẫu ở trong trại giam, mỗi lần vợ con lên thăm, ba của Lỳ đều không bỏ sót bất cứ một biến động nào liên quan đến chuyện nhà. Từ chuyện tôi phân xử vụ đánh nhau của Lỳ ở trường, chuyện tôi bơi thuyền xuyên đêm cứu vợ con anh ta thoát nạn đến vụ đồng đội của tôi tham gia vào chiến dịch "Quang Trung" dựng lại nhà, ổn định cuộc sống sau lũ của người dân Hòa An. Trong thư anh ta tự thú là quá dại dột, hồ đồ, không phân biệt được đúng sai nên đã đứng ra nhận tội cho gã cờ bạc bịp. Chính gã ấy đã bày ra nhiều chiêu trò đẩy những người làm thuê như ba của Lỳ vào vòng lao lý. Anh ta nói dự định những ngày sắp tới được nghỉ ăn Tết sẽ chỉ ngồi viết đơn tố cáo gã trùm cờ bạc…. Cuối thư là hai dòng chữ được anh ta viết rất nắn nót. Dòng trên chỉ để xin lỗi tôi về cú ra tay của anh ta trúng bụng tôi trong đêm bắt bạc. Dòng dưới là để cám ơn tôi và những người đã cứu vợ con anh ta thoát nạn trong trận lũ. Hai dòng chữ này bị nhòe một vài chữ, chắc là những giọt nước mắt của anh ta đã rơi xuống…

Đọc xong lá thư, tôi đặt ngay ngắn lên bàn và bước ra ngoài cửa sổ nhìn về phía con đường dẫn về xóm Trại của Lỳ. Hàng cây trụ lại được sau trận lũ còn hằn những vết quằn quại chống đỡ gió mưa, nước xiết vẫn lấm lem bùn đất. Nhờ hàng cây mà cái đêm đường hóa sông, đồng hóa biển, tôi và người dân Hoài An đã dò tìm được lối chống chèo vượt qua hiểm nguy. Đã có hàng trăm hàng ngàn chồi non, lộc biếc hiện lên từ thân, từ cành của hàng cây can trường ấy. Nắng chiều đậu trên lớp lớp lá già, lá non tạo thành muôn vàn đóa hoa lấp lánh. Những đóa hoa nắng nở trong mỗi chiều bình yên chính là món quà của trời đất ban tặng cho người dân vùng lũ, cho tôi và anh em đơn vị những ngày Xuân đang đến…■

- Cháu chào chú. Má con bảo có mấy tấm bánh tét mang đến biếu để chú ăn Tết.

- Ơ, Lỳ! Sao lại có chuyện ngược đời thế này? Ngày mai chú sẽ cùng đoàn cán bộ của xã mang quà Tết xuống với bà con xóm Trại, gia đình cháu cũng được nhận mà...

- Cháu hổng biết. Chắc là má muốn cháu đưa tận tay chú cái thư này.

Thằng bé đặt mấy đòn bánh tét lên bàn. Đoạn, nó lấy từ trong cái cặp học sinh đeo bên mình ra lá thư dán kín đặt vào tay tôi rồi cúi đầu buông câu cụt lủn:

- Thôi, cháu về ạ.

Tôi ngơ ngác chưa biết nói gì thì thằng bé đã chụp vội cái mũ che kín mặt như khi nó mới đến rồi bước nhanh ra cổng. Nhìn theo cái bóng nhỏ thó của nó khuất dần sau cánh cổng của đơn vị tôi cảm thấy hụt hẫng...

*

Lần đầu tiên tôi gặp Lỳ là vào sáng ngày 05 tháng 9 - ngày khai giảng năm học mới. Lỳ gây ra một chuyện náo loạn cả sân trường ngay khi lễ khai giảng vừa kết thúc. Một mình Lỳ dám đánh nhau với ba đứa trẻ lớp trên và cú đấm cuối cùng của nó khiến thằng bé con ông Phó Chủ tịch xã hộc máu mũi. Bảo vệ nhà trường kịp đến ngăn chặn vụ ẩu đả và cu Lỳ cùng ba đứa trẻ bị đưa lên văn phòng Hiệu trưởng. Tôi, Công an xã được mời đến giải quyết vụ việc liên quan đến an ninh trật tự của địa bàn do mình phụ trách. Công việc của tôi là ghi lời khai của từng đứa trẻ tham gia ẩu đả và một vài học trò đứng gần chứng kiến sự việc. Tất cả xúm vào kể tội cu Lỳ. Có đứa còn lôi chuyện ba Lỳ đang ở tù để bêu xấu nó. Cu Lỳ không hề phân bua, không hề nói đến những vết thương trên đầu, trên mặt vừa bị mấy đứa trẻ đánh mà chỉ trả lời tôi duy nhất một câu :

- Tụi nó nói xấu ba tui, bắt nạt tui, tui phải oánh lại.

Trong số lời khai của bọn trẻ, có một bé gái nói khác. Nhờ có lời nói khác ấy mà tôi hiểu ra phần nào sự thật và tư vấn cho Ban Giám hiệu nhà trường xử lý vụ việc sao cho có lý, có tình.

Tôi nói với cô Hiệu trưởng và hai cô giáo chủ nhiệm lớp 5A3 và lớp 4A1:

- Xét nguyên nhân dẫn đến vụ ẩu đả thì cháu Lỳ không có lỗi. Sáng nay, một bạn gái cùng lớp 4A1 chủ động tìm gặp Lỳ nói lời cám ơn và tặng cái cặp sách cũ để thay cái túi vải thủng mà cháu đang đeo. Theo lời cô bé là vì hôm trước trên đường đến trường bị mấy anh lớp 5A3 đón đường trêu ghẹo. Nhờ có Lỳ bênh vực mà cô bé "thoát nạn"…. Mấy cháu lớp trên bẽ mặt và tìm cách "trả thù" Lỳ. Hôm nay, buổi khai giảng vừa kết thúc, ba cháu lớn xúm đến gây sự, nói xấu Lỳ và cuối cùng cháu to béo nhất bọn ra tay trước. Lỳ liên tục đỡ đòn hội đồng và sau đó đã phải vung một cú đấm thẳng vào mặt cháu đối diện.... Thực ra Lỳ bị dính đòn nhiều hơn và chịu đau hơn ba cháu đã đánh nó...

Nghe tôi phân tích đúng sai dưới góc nhìn của luật pháp, ba đứa trẻ lớp 5A3 không dám nói gì. Lỳ cũng chỉ cúi đầu lắng nghe. Quyết định cuối cùng về việc kỷ luật học trò mắc lỗi là của cô Hiệu trưởng.

Mấy ngày sau vụ việc liên quan đến trật tự trị an trên địa bàn xảy ra khá nhiều nên tôi cũng không còn quan tâm đến vụ đánh nhau của bọn con nít ấy nữa…

*

Lần thứ hai tôi gặp lại Lỳ là ngày 20 tháng 11. Ngày mà trận lũ lịch sử quét qua miền Trung lên đến đỉnh điểm. Suốt từ chiều 18, ngày 19 rồi ngày 20, xã Hoài An nơi Lỳ sinh sống chìm trong tiếng mưa xối từ trời, tiếng lũ réo từ thượng nguồn đổ về…. Chiều ngày 20, lũ bỗng dâng cao khác thường. Đường thành sông, đồng thành biển, hàng trăm ngôi nhà ở Hoài An như những con thuyền chơi vơi, chìm dần trong sóng dữ.

Tận chiều muộn ngày 20 chiếc thuyền nhỏ của tôi mới đến được ngôi nhà của mẹ con Lỳ. Nói cho đúng là trước đó mấy giờ khi chúng tôi rà danh sách những hộ dân nhà cấp 4 trong xã bị ngập nước cần phải đưa đến nơi lánh nạn, ông Phó Chủ tịch xã mới phát hiện ra còn thiếu hai mẹ con nhà Lỳ xóm Trại.

Ngôi nhà nơi mẹ con Lỳ sinh sống chơ vơ phía rìa làng, sát cánh đồng nước đã ngập hai phần ba mái lợp chắp vá bằng những tấm tôn cũ dài ngắn, hoen rỉ. Hai má con Lỳ và con chó đen đang ngồi trên nóc nhà nhìn về làng chờ đợi người đến cứu. Khi phát hiện ra chiếc thuyền của tôi bơi ra, cả hai mẹ con đồng thanh gào lên kêu cứu.

Chiếc thuyền nhỏ của tôi quá ọp ẹp và chỉ có thể chở thêm một người nữa. Lỳ lăm lăm con dao chẻ củi trong tay và nói với vẻ dứt khoát:

- Má phải lên thuyền trước. Ngộ nhỡ con rắn hổ ban nãy còn quay lại thì tui còn biết cách trị nó như hồi hôm...

Người mẹ đành phải xuống thuyền. Nhìn Lỳ ngồi một mình trên nóc nhà chơ vơ trước sóng nước réo gào khi đêm buông dần, má nó nói trong tiếng nấc:

- Lỳ ơi, phải ráng sống về với má nghe con.

HOA ĐÀO NỞ SỚM

Truyện ngắn của **NGUYỄN CÔNG ĐỨC**

Tiếng sấm ầm ì từ đâu đó vọng đến, nghe như gần, như xa. Chợt như ở tận đỉnh núi giáp biên, lại chợt như ở ngay trên nóc nhà. Đào định bụng dậy tắt ngọn đèn phập phù trong gió, nghĩ thế nào lại thôi và co mình lại trong mảnh chăn vẫn còn mùi ẩm mốc do phơi không được nắng. Ngọn đèn leo lét ngả nghiêng mỗi khi có ngọn gió lùa qua khe vách, chợt mờ, chợt tỏ, ngập ngừng vừa muốn tắt lại như vừa muốn cố vươn mình soi sáng căn phòng nhỏ trống vắng giữa đêm đông. Đào chăm chắm nhìn ánh đèn chợt ngẫm đến bản thân mình đâu khác gì như nó. Ánh đèn cô đơn giữa màn đêm cũng như Đào một mình nơi biên cương này. Ở lâu nỗi buồn mãi rồi cũng quen, nhưng nỗi cô đơn thì không thể nào quen được. Càng cô đơn thì lại càng buồn, buồn lắm.... Nơi đây không điện, không internet lẫn sóng điện thoại, mỗi khi đêm về cái cô đơn càng hiện hữu rõ ràng hơn, cảm giác như có thể nắm được, sờ thấy.... Nếu như không có tiếng muỗi vo ve, tiếng những con chim rừng thảng thốt gọi bạn, tiếng mang tác xa xa hoặc tiếng gió luồn qua những khe núi rít lên từng chặp có lẽ Đào nghĩ rằng mình không tồn tại...

Ngày Đào nhận nhiệm vụ lên đây, thầy Toàn Hiệu trưởng chỉ bảo, từ nơi xe không đi được nữa lên đến điểm trường còn qua hai ngọn núi, nếu đi nhanh khoảng chừng hai tiếng đồng hồ, anh sẽ đưa em đi. Khi bước chân lên còn đường dốc ngược trơn trượt Đào mới hiểu được những con đường nơi đây không được tính bằng kilômét và không có xe nào lên được. Gửi lại xe, bỏ cả dép lấy dây rừng buộc lại treo lủng lẳng trước ngực, Đào theo chân thầy Toàn ngược con dốc lắm đoạn cảm giác như mặt người gần chạm mặt đường. Ban đầu còn hăm hở, còn hỏi han này nọ, dần dần thì chỉ còn hai bóng người lầm lũi đi. Mồ hôi túa ra thấm dần qua từng lớp áo. Những bước chân nặng chịch. Đào cảm giác cái ba lô phía sau chứa mấy quyển sách và vài bộ quần áo lúc đầu nhẹ bẫng, dần dần như đeo đá sau lưng. Đào cứ cắm cúi bám theo bóng lưng thầy Toàn phía trước, chỉ sợ nếu như dừng bước sẽ bỏ cuộc ngay từ quãng đường đầu. Khi không còn sức để bước tiếp nữa, cảm giác cái chân không phải của mình nữa thì Đào chợt thấy mở ra một khoảng không gian thoáng đãng, gió thổi ù ù. Đã lên đến đoạn đường bằng trên đỉnh núi. Ngồi thở nghỉ lấy sức thầy Toàn chỉ sang ngọn núi kế bên ẩn hiện trong mây mù bảo, điểm trường ở bên ấy, từ đây còn qua một con suối dưới khe nữa, bình thường vẫn lội qua, nhưng khi nước lũ về thì hai bên bờ chỉ có đứng nhìn nhau thôi, đang đề nghị xã làm cho cái cầu treo mà chưa được.

Mới đó mà đã mấy năm trôi đi. Những ngày đầu Đào tưởng rằng mình không thể vượt qua nổi nỗi buồn, sự cô đơn nơi đây, nhất là mỗi khi đêm về, lúc mà đám học trò tan học túa về khắp các nóc nhà trong bản. Nơi đây đêm đến nhanh. Sương chiều ùa xuống mờ mịt kéo theo bóng đêm ập đến phía sau, loáng cái đã không thấy mặt người. Những lúc ấy Đào chỉ còn biết vơ củi nhóm lửa nấu cơm, nhẩn nha ăn từng miếng cơm chỉ sợ nấu nhanh, ăn nhanh xong rồi không biết làm gì cho đến lúc đi ngủ. Thời gian đầu Đào không có khái niệm về thời gian, giờ giấc. Sau này mỗi khi nghe tiếng từ quy gọi bạn thì Đào mới lên giường đi ngủ. Hay mỗi khi mượn được cuốn sách mới thì tranh thủ đọc giết thời gian.

Gió trên núi rầm rập tràn về, thổi thông thốc qua khe cửa, ngọn đèn vụt tắt, cái bấc đèn đỏ lừ một chút rồi cũng lụi tàn. Tiếng sấm như nổ ngay trên đầu. Mưa bắt đầu quất ràn rạt trên mái nhà. Nghe điệu này có lẽ mưa to lắm đây, rồi không khéo lũ đầu nguồn lại kéo về, học trò lại nghỉ học mất thôi, may ra có đứa nào ở gần còn lò dò đến học, còn nếu không lại phải chờ nước ở các con suối rút xuống chúng mới đến lớp được. Chuyện này vẫn thường xuyên xảy ra nên Đào thấy đã quen rồi. Trong giấc ngủ chập chờn Đào nghe như đâu đó con nước ầm ào theo các dòng suối đổ về xuôi...

Trời đã tạnh. Bầu trời vẫn còn sũng nước như muốn đổ tiếp nốt chút mây đen còn sót lại xuống mảnh đất này. Cây lá mơn mởn. Đào đứng trên đỉnh núi nhìn ra xung quanh chỉ thấy một màn sương mù bảng lảng, thấp thoáng đâu đó những mái nhà xiên xẹo sau mưa. Đã hai ngày rồi trời cứ ngớt được chút lại mưa. Mấy con suối tung bọt ùng ục đỏ ngàu, cây cối theo dòng cuồn cuộn chảy.

Đến ngày thứ ba, thứ tư sau trận mưa, nước dưới suối đã rút phần nào, học sinh bắt đầu lác đác đi học. Lớp đông dần, nhưng đếm đi đếm lại vẫn thấy thiếu một. Đó là Mỷ. Một cô bé chịu khó, thông minh và có đôi mắt sáng. Đào nhớ những ngày đầu lên đây phải đi vận động mãi bố Mỷ mới cho Mỷ đến lớp. Nhà Mỷ nghèo lắm, chỉ có ba bố con. Mẹ Mỷ nghe đâu theo người ta sang bên kia biên giới làm ăn từ khi thằng Tồng em Mỷ mới lổm cồm biết bò, mấy năm rồi chưa về, mà không biết có còn biết lối về nữa hay không, ấy là nghe bố Mỷ nói vậy. Mỗi lần đến nhà Mỷ, theo giọt nắng đu trên cánh cửa rọi vào, Đào chỉ thấy một căn nhà tênh huếch, trống trải, vài cái nồi xoong móp méo ở góc nhà, có lẽ cái đáng giá và sáng sủa nhất là chiếc phích nước cũ vẫn còn ánh lên chút sắc đỏ của nước sơn. Bên ngoài nhà có vài con gà, con lợn nhẩn nha bới đất, ụi gốc cây kiếm ăn. Từ ngày vận động bố cho Mỷ đi học hầu như Mỷ chưa nghỉ ngày nào.

Tự dưng Đào thấy sốt ruột. "Em nào biết bạn Mỷ sao mấy bữa nay không đến lớp không vậy?" Đào nhìn hết một lượt những đứa trẻ lấm lem bùn đất trên đường đến lớp chưa kịp gột rửa hết.

Lũ trẻ ngơ ngác cũng nhìn nhau. Chợt thằng Páo đứng lên: "Hình như bố nó chết rồi cô giáo ạ! Em nghe bố em nói với mẹ thế."

Đào chợt thấy chùng xuống, sống lưng gai gai lạnh.

Cho lớp học nghỉ sớm, Đào bám theo con đường quen thuộc đến nhà Mỷ. Nếu đúng như thằng Páo nói thì mấy ngày qua chị em Mỷ sống ra sao. Chợt hiện lên trong Đào hình ảnh người đàn ông gầy nhỏ ủ rũ bó gối cuộn điếu thuốc rồi tóp má rít những hơi sâu rồi phả khói mù mịt một góc nhà, hàng ngày vẫn cặm cụi kiếm cái ăn nuôi hai đứa con.

Lá cây quất ràn rạt theo những bước chân mải miết của Đào. Đào bỏ lại sau lưng những ngôi nhà xập xệ đâu đó thấp thoáng bóng áo Biên phòng, Công an đang giúp níu lại những cột, những kèo và con suối chưa cạn hết nước mà Đào phải lội ngang lưng mới vượt được qua.

Nhà Mỷ đây rồi. Vẫn ngôi nhà ấy đã bị gió xô nghiêng, xung quanh đất trên núi trôi xuống đỏ quạch. Một người đàn ông áo ba lỗ, chiếc quần xanh lá xắn lên tận gối đang cào bùn đất và chằng níu lại nóc nhà.

"Chào cô..." Người đàn ông ngẩng lên chào Đào khi thấy cô đang ngơ ngác nhìn.

"Chào anh, anh là..?"

"Tôi là Xuân, Công an xã đến giúp bà con."

"Tôi là Đào, cô giáo của Mỷ."

"Cô vào với các cháu đi!" Xuân đưa tay chùi chút đất bám trên mặt rồi theo Đào vào nhà.

Hai đứa trẻ đầu quấn khăn trắng ngồi lặng lẽ trên chiếc giường đã sập một góc, một bát hương bốc vội lập lòe mấy que nhang cháy dở. Thấy Đào đến chúng òa lên khóc. Đào chỉ biết ôm chúng vào lòng truyền cho chúng chút hơi ấm rồi cũng lặng lẽ rơi nước mắt.

Thì ra ngay trong đêm rạng sáng ngày thứ hai khi cơn mưa trút xuống, khi cảm thấy có nguy cơ sạt lở vạt đất sau nhà, bố Mỷ đã kịp đưa hai chị em Mỷ ra chỗ an toàn rồi quay lại định di chuyển con lợn chuẩn bị cho cái Tết này thì một mảng đất đã ụp xuống xô bố Mỷ vào con suối đang đục ngàu cuồn cuộn chảy. Trong tay bố Mỷ vẫn còn ôm cứng con lợn cho đến khi được Công an vớt lên. Toàn bộ lực lượng Công an xã chỗ Xuân được huy động đi cứu giúp bà con. Khi Xuân lên đến đây chỉ thấy hai đứa trẻ ôm nhau thu lu bất động ngác ngơ trong cơn mưa gió như mấy con gà con lạc mẹ lép nhép ngoài sân. Đã hơn một ngày chúng chưa có cái gì ăn. Tìm mãi trong góc nhà có gói mì tôm đã ướt, Xuân nấu cho chúng ăn tạm cùng ít lương khô mang theo người. Xuân đã ở lại với chúng cùng với dân bản làm một đám tang sơ sài cho bố Mỷ, một bàn thờ không có di ảnh được lập lên. Nghe Xuân kể sơ qua lại Đào chợt thấy quặn lòng. Bố mất, mẹ không rõ nơi đâu, rồi đây chúng sẽ sống ra sao trong ngôi nhà này.

Thắp cho bố Mỷ nén nhang xong, Đào được Xuân kéo ra sân rồi bảo: "Cô giáo, tình hình này khéo cái Mỷ nó không theo học được nữa đâu. Chúng tôi đã bàn và xin ý kiến với Trưởng bản rồi, tôi và anh em cơ quan sẽ đưa hai đứa trẻ về nuôi cho đến khi chúng lớn khôn, chứ để hai chị em chúng nó ở đây không ai yên tâm cả."

"Hay là..." Đào ngập ngừng lưỡng lự.

"Có gì cô giáo cứ nói, đừng ngại."

"Hay là các anh nuôi thằng Tồng, còn cái Mỷ để nó về ở với em, nó là đứa ham học, em không muốn nó bỏ học giữa chừng. Có nó ở cùng em cũng thấy vui hơn, đỡ trống trải. Sau này nếu mẹ nó có trở về thì mình tính sau, thằng Tồng lớn đến tuổi đi học có thể cho nó lên chỗ em học cùng với chị nó."

Vậy là từ đó Mỷ theo Đào về ở tại trường. Có Mỷ ở cùng mỗi khi đêm đến Đào cảm thấy bớt đi nỗi buồn và sự cô đơn trống trải, Đào coi nó như con. Còn thằng Tồng theo Xuân về cơ quan anh. Cứ mỗi cuối tuần là Xuân lại tranh thủ dẫn thằng Tồng vượt suối, băng rừng lên chơi với Mỷ. Nhìn hai đứa trẻ quấn quýt bên nhau chơi đùa hai người lớn đứng nhìn cảm thấy cũng vui lây. Những lúc như vậy Đào lại len lén ngắm nhìn gương mặt cương nghị, rắn rỏi sạm nắng của Xuân bất chợt cảm thấy xôn xao đến lạ. Qua những câu chuyện của Xuân, Đào mới biết thì ra hai người cùng quê, học xong Xuân lên đây công tác cũng đã gần chục năm rồi, vừa rồi thực hiện chính quyền hai cấp Xuân được phân về xã đảm nhiệm công tác cứu nạn, cứu hộ. Đào cảm nhận được ở Xuân một sự trầm lắng, nhiệt tình, chân thành.

Mỗi buổi Xuân ở lại, Đào vào bếp nấu cơm cho cả bốn người, những lúc ấy Xuân cũng sà vào nhặt rau, vo gạo, xì xụp nhóm bếp mặc cho Đào cản bảo anh cứ chơi với bọn trẻ đi để mặc em làm. Khi ngồi cạnh Xuân bên bếp lửa nhìn nồi cơm sôi Đào chợt thấy một chút gì khó nói thành lời cứ nhen lên trong lòng, một ý nghĩ chợt lóe lên làm Đào thấy mặt mình nong nóng. Xuân ở bên thi thoảng lại len lén nhìn trộm gương mặt cô giáo ửng hồng bên bếp lửa. Bữa cơm đạm bạc xong ấm cúng như một gia đình, nhiều lúc Đào thầm ao ước giá như có một gia đình vậy thì hay biết mấy. Những lúc có lương Đào mua ít thực phẩm tươi hoặc có khi dân bản đem cho con ngan, con gà là Đào lại để giành làm bữa ăn tươm tất. Khi có người dưới xã lên cho chai rượu nho nhỏ Đào lại để giành phần Xuân. Có lúc vui Đào cạch chén với Xuân rồi lan man đủ thứ chuyện trên đời. Chén rượu cay, bát ớt chấm cũng cay và những tâm sự của Đào nhiều lúc cũng cay xè. Nước mắt âm thầm chảy ra không biết vì rượu, vì ớt hay vì những nỗi niềm chất chứa bên trong.

*

Đã hai tuần rồi Đào không thấy Xuân đưa thằng Tồng lên chơi. Con bé Mỷ cứ nhắc làm Đào cũng thấy sốt ruột xen lẫn chút gì đó chống chếnh như mong chờ một điều gì đó. Đào như đã quen sự có mặt thường xuyên của Xuân vào mỗi cuối tuần. Bất chợt nay Xuân không đến Đào thấy như thiếu vắng một chút gì, như bữa cơm thiếu đi vị đậm đà của muối, cứ nhàn nhạt khó trôi. Căn phòng cuối tuần cảm giác như rộng hơn ra. Những ngày lên đây lắm lúc Xuân đã tranh thủ cặm cụi sửa sang lại chỗ ở cho Đào và Mỷ. Biết Đào thích đọc sách, anh đã mang lên cho Đào những cuốn sách kinh điển một thời, lúc rảnh rỗi Đào lại mang ra đọc và kích thích cho cả Mỷ tính ham đọc sách nữa.

"Hay là mình xuống chỗ chú Xuân đi cô?" Thấy Đào cứ ra ngóng vào trông vẻ sốt ruột, Mỷ bèn gợi ý. Nó cũng nhớ em nó.

Thì đi. Hai cô trò theo đường đến nơi Xuân đang công tác.

Đang đi chợt thấy có ba người lính, cả Công an, Biên phòng, Dân quân quân phục gọn gàng khoác súng đi tới phía trước, Đào chạy rướn lên hỏi: "Các anh ơi cho em hỏi Công an xã cách đây còn xa không ạ?"

"Cũng không xa lắm đâu, mà cô tìm ai ở đấy?"

"Anh Xuân ạ!" Đào trả lời nhẹ như cơn gió thoảng, chợt cảm thấy ngượng ngùng.

"À, thằng Xuân đi vắng không có ở cơ quan đâu em. Mà em là người yêu nó à, sao nó lắm người yêu thế nhỉ, vừa hôm nọ có con bé xinh xắn, trắng trẻo mò lên tận đây cũng kêu là người yêu thằng Xuân là sao nhỉ?"

Ba người đã đi xa mà chân Đào cứ như đá đeo không muốn bước tiếp. Anh ấy có người yêu rồi sao? Vậy mà mấy lần hỏi anh ấy toàn bảo chưa yêu ai và mãi chả có ai yêu là thế nào đây? Có lẽ nào? Đào chợt như thấy lòng mình chùng xuống. Một chút tủi hờn chợt dâng lên khóe mắt, cay cay.

Con bé Mỷ chợt giật giật tay Đào: "Chú Xuân đi vắng, hay mình về hả cô?"

"Chú ấy đi vắng nhưng biết đâu em Tồng vẫn còn ở đấy, mình xuống chơi với Tồng cơ mà."

Đến nước này Đào không thể để cho Mỷ quay về được. Mục đích là đi xuống thăm thằng Tồng chứ. Sao lại vì chuyện của Xuân mà quay về không cho chị em nó gặp nhau, với lại mình với Xuân đã có gì đâu và cứ vẩn vơ thế nhỉ? Nghĩ vậy nhưng Đào vẫn thấy đâu đó một nỗi buồn len lỏi như những cơn gió lạnh đầu mùa chui sâu vào chiếc chăn ấm mỗi lúc đêm về.

Đào về tuần trước thì tuần sau Xuân đưa thằng Tồng lên trường. Tiếp Xuân là thái độ lạnh nhạt và thờ ơ của Đào. Xuân tinh ý nhận ra ngay sự khác lạ trong thái độ của Đào. Khi hai chị em Mỷ đuổi bắt nhau chạy xuống chân núi chơi với đám trẻ con trong bản, hai người lên đỉnh núi sau trường ngắm toàn cảnh núi rừng mênh mông phía xa xa, Xuân chợt hỏi Đào: "Em bữa nay hình như có điều gì khang khác?"

Đào nhẩm nhẳng: "Em vẫn thế, có anh khác thì có."

"Không! Anh thấy khác hơn so với mọi khi. Hay là xuống cơ quan không thấy anh nên giận anh phải không? Sao em xuống mà không báo trước?"

"Báo trước? Báo cách nào? Mà em đưa cái Mỷ xuống gặp em nó chứ gặp anh làm gì. Cơ mà như thế mới biết anh nói dối em bấy lâu nay."

"Nói dối? Dối em gì cơ?"

"Thì chuyện anh có người yêu lại bảo rằng chưa. Em gặp mấy anh ở cơ quan anh bảo thế." Đào bứt bứt mấy chiếc lá trước mặt giọng vẻ giận dỗi.

"Ôi giời, em đừng có tin mấy tay đấy, bọn đấy là chúa hay trên đùa đấy."

"Đi hỏi già, về nhà hỏi trẻ, đến đám trẻ con ở đấy còn bảo chú Xuân được cô áo trắng đưa đi rồi đấy thôi. Những chiếc lá trong tay Đào được tung lên chấp chới trước mặt."

"Thực ra anh định không nói với em nhưng như thế chắc em sẽ hiểu lầm anh. Đúng là anh đi theo cô áo trắng thật, nhưng đấy là y tá đưa anh đi chữa trị vết thương. Vừa rồi anh tham gia chữa cháy rừng, chẳng may bị thương vào phần mềm ở cánh tay, phải đi viện để chữa. Anh dặn anh em không cho ai biết kể cả bọn thằng Tồng, chỉ nói là đi công tác. Chắc mọi người giấu em nên không kể. Còn chuyện anh có người yêu là mấy tay chuyên trị trêu nhau cà chớn vậy đấy. Thậm chí có anh có vợ lên thăm còn tưởng thật, suốt mấy hôm lên thăm chồng cứ ôm cọc màn mà khóc, đến hôm gần về bọn chúng mới khai ra, phải thanh minh mãi cô vợ mới chịu tin."

Đào quay sang nhìn sâu vào mắt Xuân, nghe Xuân kể xong chợt chút niềm thương cảm dâng lên, thế mới thấy rằng cuộc sống của những người như Xuân thật vất vả biết bao, thế mà Đào chưa chi đã...

"Sao anh không nói sớm, làm em cứ tưởng."

(Xem tiếp trang 40)

HỒN TREO CỘT BUỒM

Truyện ngắn của **BÙI NGỌC PHÚC**

Ngày xưa khi mới lập làng, ngôi làng chài ven biển có tên là Thiện Phước với hàm ý mang nhiều điều phước lành tốt đẹp, trải qua bao thăng trầm lịch sử nó đổi tên thành làng Thống Nhất vào năm 1976. Tuy nhiên, dân quanh vùng và bà con trong làng thích gọi tên là làng Sủ, bởi ngư dân ở đây nhiều người đã giàu nên nhờ bắt được cá sủ vàng ngoài biển khơi, niềm tin mãnh liệt vào việc tiếp tục vớ được lộc giời cho khiến ngư dân tràn đầy hy vọng. Bắt được cá sủ vàng ngoài biển bao la, việc đó khác nào những người ngậm ngải tìm trầm nơi rừng thiêng nước độc, người giàu có chẳng bao nhiêu, kẻ vùi thân xác không kể xiết, trong một chuyến ra khơi như vậy, chồng Thụy Miên đã không trở về. Sinh ra và lớn lên tại làng chài, tâm hồn Thụy Miện thuộc về biển, nhưng cô không theo nghề buôn bán cá như mọi người, cô ước mong theo nghề dạy học. Hồi học cấp ba, tình yêu đầu đời chớm nở, Thụy Miên yêu thầy giáo dạy môn Ngữ Văn. Tuy nhiên tình yêu học trò sớm bị phát hiện, ngày đó mẹ cô đã nghiêm khắc nói:

- Thầy Hoàng sống tại làng Thượng Thanh, giống mọi người ở đó, thầy là dân bên lương. Con có hiểu mẹ nói gì không?

- Con không nghĩ việc đó quá quan trọng.

Tình yêu đâu kể sự khác biệt tôn giáo, Thụy Miên vẫn yêu say đắm thầy Hoàng với tất cả sự rung động đầu đời. Nhỏ to khuyên nhủ con gái không được, mẹ cô tới trường gặp ban giám hiệu. Không biết bà nói điều gì, thầy Hoàng phải chuyển đi nơi khác dù năm học chỉ còn hai tháng nữa sẽ kết thúc. Hụt hẫng và đau khổ, Thụy Miên bỏ kì thi tốt nghiệp cấp ba, ước mơ làm cô giáo trôi theo cơn sóng biển xô bờ. Ở làng chài không có nhiều lựa chọn, muốn thoát ly khỏi đây chỉ có học lên cao rồi về thành phố, hoặc vào tận Sài Gòn đi làm thuê tại những khu công nghiệp. Thế hệ trẻ bắt đầu chán biển, họ muốn tìm hướng đi khác cho mình, bởi không muốn những người mẹ, người vợ của họ phải sống trong cảnh "hồn treo cột buồm"

3. Thụy Miên nghỉ học chưa có dự định cho tương lai, bất ngờ cô được nhà cụ trùm Hoạt đánh tiếng hỏi cưới cho cậu con trai, anh ta tên là Kiếm đang theo nghề biển. Cụ trùm Hoạt sợ gái làng ra thành phố không quay về, bởi vậy cụ quyết định cho con trai sớm yên bề gia thất, nhờ người tìm hiểu khắp chốn, cuối cùng Thụy Miên được chấm làm con dâu. Bỗng nhiên được làm thông gia với nhà cụ trùm xứ đạo, điều này khiến bố mẹ Thụy Miên nở mày nở mặt, họ không muốn con gái học cao rồi ế chồng. Ngày đứng trước bàn thờ Chúa, khi trao nhau chiếc nhẫn cưới đeo vào ngón áp út, Thụy Miên thoáng nhìn thấy thầy Hoàng đứng lẫn trong các giáo dân. Tiếng chuông nhà thờ ngân vang để chúc mừng đôi uyên ương vừa lãnh nhận bí tích hôn phối nên vợ nên chồng, Thụy Miên từ nay an bài trong cuộc hôn nhân không tình yêu, nhưng nó được ràng buộc bởi những lời thề nguyện trước bàn thờ Chúa. Thụy Miên không bao giờ quên được đêm tân hôn kinh hoàng, cô bị chồng tát chảy máu mồm vì tội hỏi không trả lời.

Đêm đó chồng cô hỏi gặng xem giữa y và thầy giáo Hoàng, cô thích làm tình với ai. Im lặng không trả lời câu hỏi thô bỉ, Thụy Miên cắn răng chịu đựng nỗi đau không lời kêu than hay oán trách. Đêm tân hôn Thụy Miên gắng làm tròn bổn phận của một người vợ, đó là sự dâng hiến sự trinh trắng của mình thay lời muốn nói, cô biết thể xác của mình thuộc về người đàn ông này, nhưng tâm hồn cô đã theo gió bay về nơi khác như những bông cỏ may. Sáng hôm sau nhìn tấm ga giường màu trắng loang máu đỏ, bà cô chồng không biết được đâu là dấu hiệu của trinh tiết, bởi máu mồm, máu mũi của đứa cháu dâu đọng lại thành vệt lớn, bà chỉ biết thở dài đưa tay làm dấu thánh giá.

Chồng của Thụy Miên là người cục tính ưa nhậu nhẹt, hễ đi biển thì thôi, khi thuyền vừa cặp bến cá, Kiếm không về ngay vì mải nhậu đến quá trưa mới khật khưỡng nơi cửa nhà. Lần duy nhất Thụy Miên thấy chồng ăn mặc tử tế, đó là khi anh ta làm chú rể, kể từ đó Kiếm cởi trần quanh năm. Dù nhậu nhẹt say sưa tối ngày, Kiếm không đánh vợ bao giờ, y thường dùng lời nói để sỉ nhục cô. Đặc biệt mối tình đầu mộng mơ của Thụy Miên với thầy Hoàng thường bị Kiếm lôi ra nhắc lại, y thích thú như thưởng thức món tráng miệng khi chuẩn bị đè vợ ra làm tình, việc đó khiến Thụy Miên thấy ghê tởm, lâu dần cô mắc chứng lãnh cảm. Để quên đi những nỗi đau thầm kín, Thụy Miên mở cửa hiệu tạo hóa buôn bán nhỏ, tuần nào cô cũng ra thị xã mua buôn hàng hóa đem về phục vụ bà con trong làng.

Lấy nhau được bốn năm, Thụy Miên nếm trải mọi cung bậc cảm xúc, cô không còn tin vào hai chữ hạnh phúc. Trước ngày Kiếm theo thuyền ra biển với mong ước bắt được con cá sủ vàng huyền thoại, Thụy Miên bị chồng lôi lên giường nhắc lại những lời thô bỉ về mối tình đầu của cô rồi làm tình, quá quen với sự bạo hành tinh thần kiểu này, cô nằm im như bức tượng, mặc y giày vò thân xác đến thỏa mãn. Cơn áp thấp nhiệt đới mạnh lên thành bão số 8 ngoài biển khiến nhiều gia đình có người đang ra khơi đứng ngồi không yên, kí ức về những người đàn ông trụ cột đi mãi không về làm cho ai cũng lo thắt ruột thắt gan. Người ta nói không sai, khi chồng con ra khơi, những người phụ nữ ở làng chài như hồn treo cột buồm, họ chỉ yên tâm khi thuyền trở về sau những ngày bám biển.

Trận mưa bão khiến Thụy Miên từ thị xã không quay về làng chài được, con đường duy nhất bị cả trăm tấn đất đá trên cao đổ xuống, việc khắc phục không thể xong sớm. Trong lúc tiến thoái lưỡng nan, Thụy Miên chợt nghĩ đến mối tình đầu của mình, người đó vẫn chưa lấy vợ hiện đang sống tại làng Thượng Thanh, nơi không bị đất đá chắn đường. Tìm đến gặp thầy giáo Hoàng, bao ẩn ức vì sống trong cuộc hôn nhân không tình yêu khiến Thụy Miên bất chấp. Sợi dây chuyền có gắn cây thánh giá được tháo ra cất trong túi xách, cô muốn đêm mưa gió sẽ minh chứng cho tình yêu và dục vọng bị dồn nén bấy lâu. Đêm hôm đó, lần đầu tiên Thụy Miên được dâng hiến theo đúng nghĩa, ngoài biển khơi xa tít tắp, con thuyền đánh cá vỏ gỗ của chồng cô đang chống chọi một cách tuyệt vọng trước cơn cuồng nộ từ mẹ thiên nhiên rồi chìm xuống lòng biển sâu.

(Xem tiếp trang 49)

1. Sau một đêm mưa như trút nước, dù cơn bão ngoài biển Đông đã thành một vùng áp thấp, tuy nhiên hoàn lưu vẫn gây mưa trên diện rộng khiến làng chài bị mất điện từ tối hôm trước, hầu hết các nhà trong làng phải dùng ắc quy để sinh hoạt. Dân miền biển quen ăn sóng nói gió, đêm nằm nghe thủy triều vỗ bờ còn mơ thấy tìm được luồng cá ngoài khơi xa, bởi vậy dù mưa to hay gió bão, mọi người thích nghi như lẽ tự nhiên. Khi cả làng chài còn chìm trong giấc ngủ, trời tang tảng sáng nhưng mây đen vần vũ như báo hiệu còn thêm nhiều đợt mưa rải rác, ngoài bãi biển có một thiếu phụ ngồi lặng lẽ trên mỏm đá, đôi mắt hướng về phía chân trời xa xăm như tìm kiếm điều gì. Lúc mặt trời bắt đầu ló rạng, đoàn thuyền đánh cá của làng chài quay về bến không thiếu chiếc nào, một ngày mới bắt đầu trong vòng quay cuộc sống.

Tốp phụ nữ ra đón chồng con, xen giữa họ có vài chú chó, khi nhận ra chủ từ xa, chúng vẫy đuôi rối rít rồi sủa ầm ĩ. Người thiếu phụ vẫn ngồi im như pho tượng, không khí huyên náo chẳng làm cô bận tâm, với những gia đình ngư dân trên bãi biển, sự có mặt của cô suốt mấy năm qua như hình ảnh quen thuộc. Thậm chí ngư dân còn nói đùa, đi từ ngoài khơi xa thấy người thiếu phụ ngồi trên mỏm đá, họ cảm thấy nhẹ lòng như gặp được ngọn hải đăng giữa đại dương bao la. Tiếng chuông nhà thờ bắt đầu ngân vang như lời hiệu triệu, một chú bé tầm 10 tuổi chạy đến trước mặt người thiếu phụ, cu cậu hét to át cả tiếng sóng biển:

- Bác Kiếm về rồi, mẹ cháu nói bác về ngay!

Người thiếu phụ sửng sốt buông rơi chuỗi tràng hạt, cô không biết là tỉnh hay đang mơ, bởi chồng cô đã cùng con thuyền đánh cá chìm dưới biển sâu từ bảy năm về trước. Ở làng chài này hay bất kể làng chài nào suốt chiều dài bãi biển, người phụ nữ lấy chồng đi biển được ví như *"hồn treo cột buồm"* mỗi khi những con thuyền đánh cá ra khơi, lòng họ hồi hộp dõi theo với nhiều vấn vương. Chẳng may sóng dập, bão vùi khiến chồng con họ không quay về được nữa, họ cảm thấy chết theo từng con sóng vỗ. Người thiếu phụ nửa tin nửa ngờ vội quay về làng chài, bởi vì mấy ai chết đi sống. Từ xa, cô nghe có tiếng cười nói oang oang ở trước hiên nhà, nhiều người nhắc to:

- Không biết giờ này có ai ra biển gọi Thụy Miên chưa nhỉ?

Kể từ lâu lắm rồi, cái tên Thụy Miên không ai gọi tới, họ quen với hình ảnh một góa phụ của biển là cô. Gạt đám người đứng bu quanh cửa, Thụy Miên ríu chân như muốn ngã quỵ xuống, cô nhìn thấy người đàn ông cởi trần râu quai nón bằng xương bằng thịt, đúng là chồng cô sống sót trở về. Gần chục năm gặp lại vợ, nhưng Kiếm không tỏ ra xúc động, chỉ tay vào bếp, anh ta nói như ra lệnh:

- Vô bếp làm mấy món nhậu để tụi này lai rai.

- Nhớ nấu thêm bát cháo cho đứa nhỏ, lẹ chút không nó đói.

Thụy Miên tai như ù đi, đứa nhỏ nào ở đây, tại sao lại có đứa nhỏ, những câu hỏi chưa lời giải đáp khiến cô giống kẻ mộng du. Bất chợt có thằng bé chừng 5 tuổi níu tay chồng cô mè nheo:

- Chút ba nhớ cho mua cà rem cho con đó nha, hứa hổng làm là con nghỉ chơi.

Ngồi dưới gốc phi lao, Thụy Miên nghe rõ tiếng của chồng cô từ trong nhà vọng ra, chưa đến chục năm nhưng giọng của Kiếm bắt đầu pha lẫn tiếng của miền Nam, lâu lâu chồng cô lại văng đù mạ kiểu anh hai Nam Bộ khiến cô không hiểu chồng mình là người hay ma hiện về. Gần trưa có một người phụ nữ phốp pháp trắng trẻo ra ngồi cạnh Thụy Miên, nhìn hai cánh tay của cô ta đeo đầy vòng vàng, Thụy Miên cay đắng hiểu rõ, chồng mình có một gia đình êm ấm ở tận nơi nào đó tại miền Nam xa xôi. Không chút e ngại hay ngượng ngập, người phụ nữ nói ngay:

- Em và anh Kiếm nên duyên vợ chồng gần chục năm, hiện sống cùng nhau và có thằng cu Sò, do lu bu công chuyện nên giờ mới ghé về thăm quê chồng.

- Chị đến trước là vợ lớn, em tới sau là vợ nhỏ không ai tranh làm gì cho nhọc, ở Kiên Giang tụi em nhà cửa đuề huề rồi nên chị khỏi lo việc tranh chấp, quyết định vậy nghen.

Sau trận nhậu tưng bừng, Kiếm đứng giữa nhà gọi người vợ bao năm mòn mỏi đợi chờ vào để răn dạy, y thẳng tay tát mạnh đến mức máu mũi máu mồm của Thụy Miên ộc ra, đây là lần thứ hai cô bị ăn cái tát trời giáng như vậy. Kiếm hằn học nói: - Loại đàn bà không con như mày sống ở đây chỉ thêm ngứa mắt… biến.

Hết mưa trời lại nắng, Thụy Miên không ngồi vò võ một mình trên bãi biển như trước nữa, người cô mong đã trở về, quà tặng cho bao năm xa cách là cái tát khiến cô đau thấu tâm can. Cổng nhà thờ luôn rộng mở đón các con chiên của Chúa, nhưng Thụy Miên không bước vào trong thánh đường, cô tìm một chỗ râm mát để ngồi tránh nắng với cõi lòng tan nát. Cây thánh giá từ trên đỉnh nhà thờ đổ bóng hình chữ thập xuống khoảng sân trước mặt, Thụy Miên ngồi vào đó như tìm sự che chở và an ủi của Chúa. Thụy Miên tự hỏi mình đã làm gì nên tội, tại sao cô phải chịu nỗi khổ đau cả phần xác lẫn phần hồn. Tiếng chuông nhà thờ vang lên giữa trưa, nó nhắc nhở con chiên của người hãy kí thác đường đời cho Chúa, chỉnh lại trang phục, Thụy Miên lặng lẽ rời đi, cô đi tìm lại bảy năm tuổi trẻ đã mất không bao giờ lấy lại được.

2. Trời tang tảng sáng, nhiều con thuyền cập bờ khiến khu chợ cá sôi động hẳn, ở đây người mua kẻ bán đều quen biết nhau nên mọi việc diễn ra nhanh chóng. Một bà chủ béo tốt ngồi trên chiếc ghế cao ngó chỉ tay vào từng thúng hải sản với đôi mắt tinh tường, nếu nhận được cái gật của bà ta, ngay lập tức chỗ cá tôm được bê lên bàn cân rồi đưa ra xe ô tô đậu gần đó, những con cà ngừ luôn được cân trước tiên để kịp vận chuyển đi bỏ mối. Chỗ cá tôm bé và có chất lượng kém hơn, chúng sẽ được bán cho đám phụ nữ ngồi gần đó, họ mua xong liền tất tả chở lên thị xã bán khi cá còn tươi, mọi chi tiêu trong gia đình phụ thuộc vào sự bán buôn tảo tần.

Khi mặt trời ló rạng phía chân trời, mấy ngư dân trúng lớn ngồi nhậu hoặc tản mát về nhà. Tiếng chuông nhà thờ vang lên như nhắc nhở con chiên nhớ tới bổn phận của mình, các cụ già dắt theo trẻ nhỏ chậm rãi vào thánh đường dự lễ. Nhiều ngư dân khoác vội bộ quần áo tươm tất, họ hoà cùng dòng người đang từ các con ngõ nhỏ đổ về nhà thờ. Sự phong trần bụi bặm xen lẫn ngổ ngáo vụt tan biến, khuôn mặt họ thành kính hướng lên phía bàn thờ Chúa, nơi có vị chăn chiên đang giảng đạo. Dân làng chài khoanh tay trước ngực khi tiếng đàn vang lên, sau đó là những tiếng nguyện cầu như đức tin từ những buổi đầu sơ khai thời vua Minh Mạng.

Buổi lễ vừa tan, Thụy Miên lặng lẽ trở về căn nhà ở cuối làng, cô cởi chiếc áo dài treo lên mắc rồi lững thững đi dọc hàng phi lao chắn sóng, điểm đến ưa thích của cô là tảng đá dưới gốc cây. Bảy năm nay cô thường ngồi đúng vị trí đó rồi hướng mặt ra phía biển, cô hy vọng từ phía chân trời, thuyền đánh cá sẽ mang chồng cô trở về. Người ta nói khi mất người thân yêu, lúc đó nỗi đau như đứt từng khúc ruột, Thụy Miên không phải người như vậy, cô không yêu chồng nhưng vẫn ngóng đợi trong vô vọng. Dân làng chài mải việc mưu sinh, đã lâu rồi không ai bận tâm đến người thiếu phụ ngóng chồng, họ biết cô ngồi chán sẽ quay về khi tiếng chuông nhà thờ ngân vang lúc 12 giờ. Biển ngàn đời vẫn thế, đó là nơi nuôi sống bao thế hệ, nhưng biển cũng lấy đi những người đàn ông trụ cột của nhiều gia đình. Trong nghĩa trang của làng có ngôi mộ gió khắc tên An Phông Xô Nguyễn Văn Kiếm, đó là chồng của Thụy Miên, cô thích ngồi ở trên mỏm đá bên bờ biển nhìn về phía đường chân trời, ngoài ngôi mộ gió của chồng, còn hàng chục ngôi mộ gió của nhiều người đã gửi thân xác trong lòng biển bao la.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY

THẮP LỬA NHÂN ÁI GIỮA ĐỜI THƯỜNG

QUANG LÂM

Giữa những ngày Đông lạnh giá, khi hơi thở cũng hóa thành sương, những người trẻ khoác trên mình màu áo lính chữa cháy lại mang một ngọn lửa khác, ngọn lửa của tình người, lan tỏa khắp nẻo đường. Không chỉ là nơi đào tạo các "siêu nhân", dập tắt lửa dữ, Trường Đại học PCCC còn "thắp lửa" yêu thương qua những chuyến thiện nguyện, sẻ chia khó khăn với đồng bào vùng cao, trao hơi ấm và niềm tin cho những mảnh đời kém may mắn, hiến hàng nghìn đơn vị máu hay chung tay xây dựng những mái nhà tình nghĩa,.... "thắp lửa nhân ái giữa đời thường" đã trở thành hành trình nhân ái, nơi lòng nhiệt huyết tuổi trẻ hòa cùng lý tưởng phụng sự, thắp sáng lên hình ảnh đẹp của người chiến sỹ Công an trong lòng cộng đồng.

Hội Phụ nữ và Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC tặng quà cho các bệnh nhi có hoàn cảnh khó khăn đang điều trị tại Khoa Nhi Bệnh viện Thanh Nhàn. Ảnh: Tư liệu

Bản Bá Hạ thuộc xã Mậu Thạch, tỉnh Nghệ An là bản tái định cư của đồng bào Đan Lai có đời sống kinh tế, xã hội hết sức khó khăn với trình độ dân trí thấp, học sinh còn bỏ học giữa chừng, diện tích đất nông nghiệp manh mún, nên luôn xảy ra tình trạng thiếu lương thực vào các dịp giáp hạt. Ngày 12/9/2025, Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC phối hợp với Đoàn Thanh niên Công an xã Mậu Thạch tổ chức chương trình tình nguyện "Chia sẻ yêu thương - Tiếp bước em tới trường" tại Bản Bá Hạ, Mậu Thạch, Nghệ An. Trong khuôn khổ chương trình, Đoàn đã trao tặng hơn 100 suất quà (trị giá gần 50.000.000 đồng) cho các hộ dân có hoàn cảnh khó khăn và các em học sinh trên địa bàn; ngoài ra đoàn đã đến thăm và tặng 01 bộ máy tính để bàn cho Công an xã Mậu Thạch nhằm phục vụ công tác chuyên môn, tặng nhiều phần quà ý nghĩa và thiết thực cho địa phương và điểm trường. Tổng giá trị quà tặng và các hoạt động hỗ trợ trên 80.000.000 đồng. Bên cạnh đó, chương trình "cắt tóc miễn phí" được triển khai ngay tại nhà văn hóa bản, mang lại niềm vui, sự phấn khởi cho người dân. Đoàn còn tổ chức giao lưu văn nghệ, thăm hỏi, trò chuyện với các gia đình chính sách, người cao tuổi, qua đó thắt chặt thêm tình cảm quân, dân, lan tỏa tinh thần "tương thân tương ái". Mỗi việc làm, mỗi hành động đều góp phần nhỏ bé thắp sáng niềm tin, mang yêu thương đến với vùng đất còn nhiều gian khó. Hành trình tuổi trẻ Đại học PCCC đến với Bản Bá Hạ sẽ mãi là một dấu ấn đẹp, lan tỏa tinh thần "Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên", góp phần viết tiếp những trang tình nguyện đầy tự hào của tuổi trẻ Trường Đại học PCCC.

Nhân "Tháng hành động vì trẻ em" và "Ngày Gia đình Việt Nam 28/6", với mong muốn tiếp thêm động lực và chăm lo sức khỏe cho trẻ em vùng cao dân tộc thiểu số đến trường, từ ngày 13 - 15/6/2025, Đoàn Công tác của Cụm thi đua số 6 – Hội Phụ nữ các học viện, trường Công an nhân dân (CAND) trong đó có đại diện Hội Phụ nữ Trường Đại học PCCC và Hệ thống Mầm non Little Sol Montessori đã phối hợp Ban Phụ nữ Công an tỉnh Điện Biên tổ chức thăm Trường Phổ thông dân tộc bán trú (PTDTBT) Tiểu học và THCS Nậm Nhừ, huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên. Đoàn đã trao tặng Trường PTDTBT Tiểu học và THCS Nậm Nhừ 01 công trình nước sạch là hệ thống lọc nước RO công suất 250l/giờ; 800 đầu sách, truyện thiếu nhi cùng 20 suất học bổng cho học sinh nghèo vượt khó, với tổng số tiền trị giá 95 triệu đồng.

Tham gia chương trình trao tặng nhà tình nghĩa tại xã Nậm Nhừ, Đoàn công tác của Cụm thi đua số 6 đã trao tặng Quỹ "Mái ấm tình thương" với số tiền 10 triệu đồng cho gia đình đồng chí Giàng A Chu - cán bộ An ninh Nậm Nhừ có hoàn cảnh khó khăn.

Dự án "Nước sạch cho em" và dự án lan tỏa bộ sách "Gieo hạt cùng vĩ nhân" là hai trong nhiều công trình, phần việc được Cụm Thi đua số 6 - Hội Phụ nữ khối các học viện trường CAND triển khai mạnh mẽ và duy trì thường xuyên trong nhiều năm trở lại đây. Với mong muốn đồng hành cùng các nhà trường nuôi dưỡng thể chất và tâm hồn, xây dựng mầm non chủ nhân tương lai của đất nước. Đoàn Công tác đã tổ chức dâng hoa, dâng hương tại Đền thờ Liệt sỹ Chiến trường Điện Biên Phủ, Nghĩa trang Liệt sỹ Quốc gia A1; tham quan Bảo tàng Chiến thắng Điện Biên Phủ, bức tranh Panorama, Sở Chỉ huy Chiến dịch Điện Biên Phủ tại xã Mường Phăng và dâng hương tưởng nhớ Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Đây là hoạt động nhằm bồi dưỡng và nâng cao bản lĩnh chính trị, lòng yêu nước và chia sẻ những khó khăn của trẻ em vùng sâu vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn, đem lại những giá trị lâu dài từ những hoạt động tình nghĩa xã hội, chung tay vì cộng đồng.

Tết Trung thu từ lâu đã trở thành biểu tượng của sự đoàn viên, ấm áp. Đây không chỉ là ngày Tết dành cho trẻ em, mà còn là thời điểm để quan tâm những mảnh đời còn thiếu thốn. Với ý nghĩa ấy, Hội Phụ nữ và Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC đã cùng phối hợp vận động các nhà hảo tâm trong và ngoài nhà trường đã trực tiếp trao tặng 30 phần quà đặc biệt (gồm bánh kẹo, sữa, 500.000 đồng tiền mặt) và 300 suất cháo, 300 hộp sữa… tới 30 bệnh nhi có hoàn cảnh khó khăn đang điều trị tại Khoa Nhi và 300 bệnh nhân đang điều trị bệnh tại các khoa khác nhau của Bệnh viện Thanh Nhàn. Mỗi phần quà trao tặng cùng những lời động viên đã góp phần mang đến những ký ức đẹp về Tết Trung thu vẹn tròn yêu thương cho những trẻ em có hoàn cảnh khó khăn, góp phần động viên tinh thần người bệnh sớm bình phục sức khỏe để trở lại với cuộc sống hàng ngày. Đặc biệt, chương trình phát cháo và sữa tại Bệnh viện Thanh Nhàn là hoạt động thường xuyên, đã được Hội Phụ nữ nhà trường và các nhà hảo tâm duy trì vào mỗi sáng Chủ nhật hàng tuần từ đầu năm 2024 đến nay.

Không chỉ gắn bó với các chương trình thiện nguyện đến với những bản làng xa xôi nơi vùng cao, biên giới, trong năm 2025, Trường Đại học PCCC còn thực hiện rất nhiều hoạt động ý nghĩa khác như: thăm hỏi, động viên và tặng quà thân nhân gia đình thương binh liệt sỹ CAND. Nhân dịp Kỷ niệm 78 năm Ngày Thương binh, liệt sỹ (27/7/1947 – 27/7/2025) và 80 năm Ngày Truyền thống Công an nhân dân (19/8/1945 – 19/8/2025), ngày 24/7/2025, đại diện lãnh đạo Trường Đại học PCCC do đồng chí Thiếu tướng, PGS, TS Phạm Văn Long – Phó Hiệu trưởng nhà trường làm Trưởng đoàn đã đến thăm và tặng quà các gia đình thương binh, liệt sỹ có thân nhân đã và đang công tác tại nhà trường. Đây là hoạt động thường niên, thể hiện đạo lý "uống nước nhớ nguồn", khơi dậy niềm tự hào về truyền thống lịch sử hào hùng của dân tộc, lòng biết ơn sâu sắc của tuổi trẻ Đại học PCCC đối với thế hệ cha ông đã chiến đấu, hy sinh để bảo vệ Tổ quốc. Đồng thời nâng cao trách nhiệm cũng như niềm vinh dự của mình trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, quyết tâm hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó.

Ngày 11/10/2025, Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC phối hợp với Ban Thanh niên Công an tỉnh Thái Nguyên tổ chức chương trình tình nguyện "Hỗ trợ nhân dân vùng lũ tỉnh Thái Nguyên khắc phục hậu quả" do bão số 11 gây ra. Hưởng ứng lời kêu gọi, tập thể cán bộ, giảng viên, học viên, các nhà hảo tâm và các đơn vị đồng hành đã tích cực quyên góp, ủng hộ nhiều nhu yếu phẩm thiết yếu gồm: 250 thùng nước uống, hàng trăm thùng mì tôm, lương khô, sữa, bánh kẹo, quần áo, dép, sách vở và thuốc men; tổng giá trị ước tính trên 60 triệu đồng. Tất cả được phân loại, đóng gói, vận chuyển và trao tặng tại 2 khu vực: điểm trường Trường Tiểu học Trưng Vương và Uỷ ban mặt trận Tổ quốc phường Linh Sơn, tỉnh Thái Nguyên. Tại đây Đoàn đã trao tặng 20 suất quà (500.000 đồng/suất) cho các hộ dân khó khăn và chịu thiệt hại nặng nề. Trong ngày thứ 7 tình nguyện, hơn 70 đoàn viên, thanh niên Trường Đại học PCCC đã tham gia dọn dẹp, khắc phục hậu quả mưa bão gây ra tại Trường Tiểu học Trưng Vương như: vệ sinh sân trường, thu gom rác thải, khơi thông cống rãnh, tu sửa các hạng mục bị hư hỏng, sắp xếp lại bàn ghế, lau dọn lớp học, khu vui chơi sau bão, giúp nhà trường sớm ổn định công tác giảng dạy và học tập trong môi trường sạch đẹp, an toàn. Chuyến tình nguyện khép lại trong niềm xúc động và tự hào, những nụ cười, những cái nắm tay, ánh mắt rạng rỡ của bà con nhân dân chính là minh chứng rõ ràng nhất cho ý nghĩa nhân văn sâu sắc của hành trình.

Cuối tháng 11/2025, trước tình hình mưa bão diễn biến phức tạp, gây thiệt hại nặng nề về tài sản và đời sống của nhân dân tại nhiều địa phương, Trường Đại học PCCC đã nhanh chóng huy động 50 cán bộ, học viên chuẩn bị lực lượng, trang thiết bị cần thiết, chủ động di chuyển đến các khu vực bị ảnh hưởng nặng nề ở các tỉnh Nam Trung Bộ, phối hợp trực tiếp với Công an tỉnh Đắk Lắk khắc phục hậu quả sau thiên tai. Với tinh thần và phương châm hành động "vì nhân dân phục vụ", đoàn đã tích cực dọn dẹp bùn đất, sửa chữa nhà cửa, hỗ trợ di dời tài sản, giúp người dân vệ sinh môi trường, ổn định đời sống sau bão lũ, hướng dẫn người dân các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC, chủ động phòng ngừa rủi ro trong thời gian mưa bão tiếp theo. Hoạt động này góp phần khẳng định hình ảnh đẹp của lực lượng CAND luôn sẵn sàng có mặt ở những nơi khó khăn, gian khổ nhất để hỗ trợ nhân dân, với tinh thần đoàn kết, trách nhiệm và truyền thống nhân văn tốt đẹp của Nhà trường nói riêng và lực lượng CAND nói chung.

Trung tâm Máu Quốc gia thuộc Viện Huyết học Truyền máu Trung ương là Trung tâm Máu lớn nhất của cả nước, tiếp nhận khoảng 500.000 đơn vị máu mỗi năm, chiếm khoảng 30% tổng lượng máu tiếp nhận toàn quốc. Trong đó đã tiếp nhận khoảng 35.000 đơn vị tiểu cầu gạn tách – chế phẩm máu ngày càng được sử dụng nhiều và góp phần quan trọng trong điều trị bệnh. Trường Đại học PCCC là một trong những đơn vị đi đầu hưởng ứng phong trào hiến máu tình nguyện. Ngày 13/11/2025 tại Cơ sở 1 Trường Đại học PCCC đã tổ chức Chương trình hiến máu "Mỗi trái tim - Một ngọn lửa anh hùng" với sự ủng hộ nhiệt tình hiến máu của lãnh đạo nhà trường, cán bộ chiến sỹ, và các bạn học viên. Trước đó, nhân Ngày Quốc tế Hiến máu 14/6/2025 "Câu Lạc bộ vận động hiến máu PCCC" đã tình nguyện có mặt tại Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương để tham gia Ngày hội Hiến máu "Mùa hè Nhân ái". Với tinh thần vì nhân dân phục vụ, "Câu Lạc bộ vận động hiến máu PCCC" đã luôn tích cực vận động các học viên, cán bộ, chiến sỹ tham gia hiến máu trong nhiều năm qua.

Đặc biệt, tại chương trình "Gặp mặt người hiến tiểu cầu tiêu biểu năm 2025" ngày 01/11/2025, do Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương tổ chức, trong 180 đại biểu tham dự có Thượng tá, TS Phạm Huy Quang - Giảng viên Khoa Phòng cháy, Trường Đại học PCCC là 01 trong 10 cán bộ chiến sỹ đang công tác trong lực lượng CAND. Bắt đầu hiến máu từ năm 2010, đến nay, Thượng tá Phạm Huy Quang đã có 84 lần hiến máu và hiến tiểu cầu. Những hoạt động của cán bộ, giảng viên, học viên và sinh viên nhà trường thể hiện tinh thần nhân ái, trách nhiệm, sẵn sàng cống hiến vì sức khoẻ cộng đồng – những người chiến sỹ trên mặt trận "giữ lửa và cứu người", với tinh thần "vì nhân dân phục vụ" – giá trị cốt lõi của người chiến sỹ PCCC&CNCH.

Một mùa Xuân mới đang về, mùa Xuân của yêu thương, mùa Xuân của sẻ chia và hy vọng. Mỗi một tin yêu trao đi, chỉ mong có nhiều cuộc đời được bình an và được sưởi ấm từ ngọn lửa nhiệt huyết bởi tình người. Đó cũng là tôn chỉ trong suy nghĩ và hành động của những cán bộ, chiến sỹ Trường Đại học PCCC đã và đang âm thầm cống hiến và dựng xây mái trường này.■

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN

TÌNH QUÂN DÂN PHÍA SAU CƠN LŨ

QUANG ANH

Có thể thấy, chưa năm nào mưa lũ miền Bắc lại có những diễn biến phức tạp và lan rộng như năm 2025. Chỉ trong thời gian ngắn, mưa lũ đã gây ảnh hưởng đến hàng chục nghìn hộ dân ở Thái Nguyên.... Nhiều người mất nhà cửa, tài sản; hàng nghìn hecta hoa màu bị hủy hoại. Thiệt hại ước tính lên đến hàng nghìn tỷ đồng. Nhưng chính trong mưa lũ, tinh thần đoàn kết giữa các lực lượng, Công an với nhân dân lại được thể hiện rõ nét. Đặc biệt đó là màu áo xanh của những người lính Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) - Công an tỉnh Thái Nguyên.

Tình quân dân, nghĩa đồng bào

Những ngày đầu tháng 10/2025, khi Thái Nguyên còn đang tất bật chuẩn bị cho các nhiệm vụ nước rút, do ảnh hưởng của cơn bão số 11, trên địa bàn tỉnh xảy ra mưa lớn kéo dài suốt đêm 6 và ngày 7/10/2025. Lũ quét, ngập sâu, sạt lở đã xảy ra ở nhiều khu vực, đặc biệt là các vùng trũng ven sông Cầu. Chỉ trong vài giờ, nước lũ dâng cao, cuốn theo tài sản của người dân và đe dọa trực tiếp đến tính mạng hàng nghìn hộ gia đình. Cùng lúc, mưa lớn ở thượng nguồn sông Cầu (Bắc Cạn cũ) đổ dồn về, gây lũ đặc biệt lớn, vượt mức lịch sử. Mực nước sông Cầu tại trạm Gia Bảy đạt đỉnh 29,9m, cao hơn báo động 3 tới 2,9m. Lũ ào ạt tràn vào trung tâm thành phố, khiến nhiều người bất ngờ, ô-tô, xe máy ngập sâu, tài sản trôi nổi.

Trên diện rộng, lũ lụt lịch sử làm một nửa số xã, phường thuộc tỉnh Thái Nguyên bị ngập, 7 người thiệt mạng, thiệt hại về kinh tế ước tính hơn 12.600 tỷ đồng. Trong số thiệt hại khổng lồ đó, có 70 - 80% là tài sản của người dân; riêng thiệt hại tại phường Phan Đình Phùng, khu vực trung tâm tỉnh Thái Nguyên là hơn 4.400 tỷ đồng. Do địa hình miền núi và đất đã bão hòa nước, sạt lở giao thông diễn biến phức tạp, toàn tỉnh có 3.170 điểm bị sạt lở, ngập úng. Ngoài ra, 53 hồ đập, 3 trạm bơm, hơn 10km kênh mương, 13 công trình cấp nước tập trung bị hư hỏng; 3,5km đê phải gia cố chống tràn, 9 vị trí xuất hiện mạch đùn sủi cần xử lý khẩn cấp.

Trong cuộc chiến với thiên tai, hình ảnh các chiến sỹ Công an, dân quân tự vệ đã trở thành biểu tượng của sự dũng cảm và trách nhiệm. Khi mưa lớn kéo dài, nước lũ dâng cao, Công an tỉnh Thái Nguyên đã huy động 100% quân số trực, với trên 15.000 lượt cán bộ, chiến sỹ trực tiếp tham gia gia cố đê điều, di dời người và tài sản của các cơ quan, đơn vị, các hộ dân trong vùng bị ảnh hưởng của bão lụt đến nơi tránh trú an toàn. Đó cũng là những thời khắc không thể nào quên với những người lính PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thái Nguyên. Đơn vị cũng đã chủ động ứng phó, thực hiện tốt nhiệm vụ, trực tiếp cứu và di chuyển được 1.630 người ra khỏi khu vực nguy hiểm, di chuyển nhiều tài sản ra khỏi khu vực bị ngập úng…. Cán bộ, chiến sỹ đã không quản hiểm nguy, dùng ca nô, xe chuyên dụng, hoặc thậm chí là cõng, bế từng người dân, đặc biệt là người già, trẻ nhỏ, người bệnh, đến nơi tránh trú an toàn đồng thời cũng nhanh chóng cơ động đến khu vực sạt lở, san gạt đất đá, dọn dẹp cây cối đổ ngã để thông tuyến, bảo đảm đường giao thông phục vụ công tác cứu trợ và tiếp cận các khu vực bị cô lập.

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thái Nguyên cứu hộ người dân trong đợt lũ cơn bão số 11. *Ảnh: Tư liệu*

Đồng chí Thượng tá Nguyễn Ngọc Trìu – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thái Nguyên đến thăm và động viên gia đình sau mưa lũ. *Ảnh: Tư liệu*

Trong mưa lũ, hàng trăm câu chuyện xúc động về tình người, tình quân dân được viết nên. Nhiều chiến sỹ Công an sau khi đưa người dân lên xuồng đã bị dòng nước lũ cuốn trôi, phải bám vào cột điện, bờ tường chờ đồng đội ứng cứu. Có người cởi áo phao trao lại cho người dân, còn bản thân mình lao xuống nước kéo thuyền. Thiếu tá Trương Quốc - cán bộ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thái Nguyên kể lại: Mưa lớn, nước lũ cuộn mạnh nên việc tiếp cận để cứu người mắc kẹt rất khó khăn và nguy hiểm ngay cho cả lực lượng cứu hộ. Nhưng với quyết tâm của người chiến sỹ Công an, ngay thời khắc đó chúng tôi chỉ có một suy nghĩ dù khó đến mấy cũng phải đưa bà con ra khỏi vùng nguy hiểm. Anh và đồng đội đã cứu được 15 người mắc kẹt trên mái nhà tại xã Trại Cau.

Đơn vị đã huy động 95 lượt xe chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ, xe chuyên dụng, 05 xuồng cao su, 02 xuồng máy và trên 1.000 lượt cán bộ, chiến sỹ đến các địa điểm ngập nặng trên địa bàn tỉnh, phối hợp với chính quyền địa phương và các lực lượng khác tổ chức cứu được hơn 1.630 người dân bị mắc kẹt (trong đó có khoảng hơn 300 trẻ em) ra khỏi khu vực nguy hiểm, di chuyển nhiều tài sản có giá trị, đồng thời hỗ trợ tiếp tế lương thực, thực phẩm, nhu yếu phẩm tại các địa điểm bị ngập úng. Giữa những cơn mưa to, lũ lớn, những người lính chữa cháy đã khẩn trương đến từng nhà, cõng người già, trẻ nhỏ vượt qua dòng nước chảy xiết đến nơi an toàn. "Mưa lớn khiến mực nước sông Cầu dâng lên nhanh, nhiều vị trí ngập nước lập mức kỷ lục, lực lượng PCCC&CNCH cùng hàng trăm cán bộ, chiến sỹ công an tỉnh không kể đêm tối, mưa lớn phối hợp với lực lượng Quân đội và các đơn vị chức năng vận chuyển các nguyên vật liệu gia cố đê sông Cầu ở các vị trí xung yếu như đê Chã, đê Hà Châu, các lực lượng chạy đua với thời gian vận chuyển hàng ngàn bao đất đá đắp đê không để nước tràn vào trong đê, đồng thời vận động, sơn tán người dân ra khỏi khu vực nguy hiểm.", Thượng tá Nguyễn Ngọc Trìu - Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thái Nguyên nhớ lại chia sẻ.

Phía sau cơn lũ

Sau khi lũ trên sông Cầu rút, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Thái Nguyên đã huy động trên 1.200 lượt cán bộ chiến sỹ, 170 lượt xe chữa cháy, xe téc nước, 80 lượt máy bơm chữa cháy phối hợp với các sở, ban, ngành và quần chúng nhân dân tổ chức dọn dẹp vệ sinh môi trường, khắc phục hậu quả sau bão tại các trụ sở cơ quan hành chính nhà nước, cơ sở y tế, trường học, nơi công cộng tập trung đông người. Các cán bộ, chiến sỹ đã sử dụng xe chữa cháy, lăng vòi, máy bơm công suất lớn để rửa trôi bùn đất, hút nước tại 45 trụ sở cơ quan, ban, ngành và 28 trường học bị ngập sâu. Dù làm việc liên tục từ sáng sớm đến tối muộn, tinh thần của lực lượng vẫn luôn nhiệt huyết, xung kích vì nhân dân phục vụ. Song song với việc hỗ trợ dọn dẹp tại các trụ sở cơ quan và trường học, đơn vị đã phân công lực lượng đến dọn dẹp, vệ sinh sau lũ giúp đỡ nhân dân ở các khu vực trọng điểm, hoàn cảnh đặc biệt, trong đó có 01 mẹ Việt Nam Anh hùng, 01 mẹ liệt sỹ tại phường Phan Đình Phùng, thăm hỏi, động viên và trao quà hỗ trợ 03 gia đình chính sách khó khăn bị thiệt hại tại xóm Đồng Tâm, xã Linh Sơn.

Nhờ sự vào cuộc quyết liệt và hiệu quả ấy, hơn 12.000 hộ dân đã được hỗ trợ trực tiếp, hàng trăm điểm trường, trạm y tế, cơ quan được dọn dẹp, khử khuẩn để sớm hoạt động trở lại. Hàng chục tấn hàng cứu trợ, từ gạo, mì, áo ấm đến thuốc được vận chuyển đến tay từng người dân một cách nhanh nhất.

Trước thềm năm mới 2026, trên những con phố của phường Phan Đình Phùng, tỉnh Thái Nguyên đã không còn dấu tích của trận lũ lịch sử đầu tháng 10. Nhịp sống sôi động thường nhật đã trở lại. Sau mất mát, người dân Thái Nguyên lại nỗ lực vươn lên từng ngày. "Cơn lũ đi qua, tình người ở lại" - người dân Thái Nguyên nói vậy, và giờ vẫn tiếp tục lan tỏa nhiều câu chuyện cảm động. Hình ảnh những ngày vượt lũ vẫn còn trong tâm trí người dân và ký ức về những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH cùng với những hành động thiết thực, trách nhiệm cao đã góp phần xây dựng hình ảnh đẹp, nhân văn sâu sắc trong lòng nhân dân vùng lũ, là minh chứng rõ nét cho vai trò tiên phong, xung kích của người chiến sỹ Công an nhân dân trong công tác phòng, chống và khắc phục hậu quả thiên tai.■

HOA ĐÀO NỞ... *(Tiếp theo trang 37)*

"Anh xin lỗi!"

"Không, là em phải xin lỗi anh mới đúng."

Đào nhẹ nhàng ghé đầu vào vai Xuân mơ màng ngắm cảnh núi rừng xanh mướt thăm thẳm phía xa, từng đôi chim chao liệng trên những ngọn cây, ánh nắng lấp ló sau những áng mây vươn những tia nắng nhàn nhạt dàn trải lên những ngọn núi, tàng cây phía xa xa. Đào bất chợt nhận ra rằng đợt này không còn nghe tiếng chim khắc khoải gọi bạn mỗi khi đi ngủ nữa rồi.

Mải ngó đôi chim đang gù nhau trên cành cây Đào chợt thấy có một cái gì đấy vừa mềm mại, vừa nóng ấm phủ lên đôi môi của mình.

*

"Cô ơi, sao chú Xuân với em Tồng lâu đến thế?" Đứng trên đỉnh núi vi vút gió, Mỷ rướn cổ ngóng đợi và hỏi.

"Chắc sắp đến rồi." Đào cũng nhìn theo hướng của Mỷ xuống con đường dưới chân núi. Thấp thoáng đâu đó một vài cây đào nở sớm đã bung ra chút sắc hồng chào đón một năm mới sắp về.

Hôm trước Xuân có bảo năm nay anh được nghỉ phép, đã mấy cái Tết rồi anh mới được về quê, anh bảo Đào có về thì cho luôn hai đứa trẻ đi cùng để cho chúng biết thế nào là cái Tết vùng xuôi và anh sẽ lựa một cành đào rừng đẹp nhất mang về cho Đào chưng Tết. Bất chợt Đào thấy thật xúc động và cảm thấy vui vui, Tết năm ngoái Đào đã không về, năm nay nhất định phải về thôi.

"Cô ơi, Tết dưới ấy chắc vui lắm phải không cô?" Cái Mỷ ngước nhìn Đào hỏi như ngóng đợi.

"Ừ, vui lắm, về dưới đấy cô sẽ cho Mỷ đi chợ Tết, có nhiều thứ lắm, tha hồ mà mua sắm nhé, cô sẽ mua cho hai chị em những bộ quần áo mới đi chơi Tết, đi ngắm chợ hoa ngày Tết, đêm giao thừa cô sẽ cho đi xem bắn pháo hoa, đẹp lắm đấy… Mỷ thích không?"

"Mỷ thích lắm, chưa bao giờ Mỷ được xem pháo hoa và đi chợ Tết, Tết ở đây buồn lắm." Mỷ ngước đôi mắt long lanh ngước lên bầu trời như thầm cầu mong sớm đến Tết để được đi xem, đi ngắm những gì mà cô giáo nói. Nó háo hức lắm.

Dưới chân núi bóng thằng Tồng ngồi ngất ngưởng trên cổ Xuân, mông nó chạm chiếc balo căng phồng sau lưng Xuân, miệng cười toe toét, hai tay vẫy vẫy Mỷ và Đào. Trên tay Xuân là một cành đào rừng đang chớm nụ chúm chím, mấy bông hoa nở sớm đang bung sắc hồng, một vài chiếc lá non như đang cựa mình tách ra từ cành hoa chuẩn bị ngóng chờ một mùa Xuân mới đang về.

Lên đến đỉnh núi, thấy hai cô cháu Đào đang chờ Xuân nở nụ cười thật tươi, gạt mấy giọt mồ hôi trên tóc mai nói lớn:

"Nào cả nhà mình về quê ăn Tết thôi nào…"

Gió núi vi vút.

Mây trời trong xanh lãng đãng.

Sắc nắng hồng tươi đang rải khắp núi rừng xua tan đi những giá lạnh cuối Đông.

Phía xa xa dưới chân núi bốn bóng người nhỏ bé tíu tít khuất dần sau những khóm hoa rừng đang bừng lên khoe sắc đón Xuân về.■

GIỮ LỬA HƯƠNG XƯA

TRÚC MINH

Mỗi độ Xuân về, khi những cánh đào phai bắt đầu hé nụ, cả làng hương Văn Trai Thượng (xã Phượng Dực, TP Hà Nội) lại rộn ràng vào vụ làm hương phục vụ Tết Nguyên đán. Trải qua gần trăm năm, giữa ồn ào của quá trình đô thị hóa, Văn Trai Thượng vẫn bền bỉ "giữ lửa hương xưa" – ngọn lửa của nghề truyền thống cháy qua bao thế hệ, hun đúc nên giá trị văn hóa tinh thần sâu lắng của một miền quê Bắc Bộ.

Văn Trai Thượng chuẩn bị cho vụ hương Tết bằng những sân phơi rực rỡ sắc hương, bằng nhịp lao động cần mẫn và bằng niềm tin rằng: chỉ cần còn người thắp hương tưởng nhớ tổ tiên, thì làng nghề này vẫn còn lý do để tồn tại và phát triển. Đến Văn Trai Thượng vào những ngày cuối năm, khắp các đường làng ngõ xóm, trong sân nhà, dọc lối vào làng, đâu đâu cũng thấy những mẻ hương đang phơi đón nắng, chờ ngày đi đến tay người tiêu dùng.

Nghề làm hương ở Văn Trai Thượng đã lưu truyền cả trăm năm nay. Theo lời kể của các bậc cao niên, làng bắt đầu làm hương từ những năm 1940, khi ông Tạ Văn Nguyên (người huyện Thanh Oai) mang nghề đến và truyền lại cho ông Tạ Văn Nhiễu tại thôn Thượng, xã Văn Hoàng (cũ). Từ đó, nghề làm hương phát triển, trở thành nghề truyền thống của làng. Trẻ con lớn lên trong mùi bột thảo mộc; người già quen tay se hương trong những buổi chiều nhàn rỗi. Nghề hương không chỉ nuôi sống bao gia đình mà còn nuôi dưỡng tâm hồn làng quê, tạo nên một bản sắc không thể trộn lẫn. Trải qua bao thăng trầm của lịch sử, từ những năm tháng chiến tranh gian khó đến thời kỳ đổi mới, nghề hương vẫn bền bỉ tồn tại, gắn bó với từng nếp nhà, từng thế hệ và được người dân nơi đây gìn giữ một phần hồn cốt của quê hương.

Hương Văn Trai Thượng có một mùi thơm rất riêng, đó là sự kết hợp độc đáo từ 36 vị thuốc bắc như: đại hoàng, xuyên hương, bạch chỉ, độc hoạt, đan bì, đinh hương, quế, hồi, trầm… và quy trình làm thủ công tỉ mỉ, mang đậm dấu ấn văn hóa truyền thống, để tạo ra hương thơm sâu lắng, thanh khiết đặc trưng. Để làm ra một nén hương thơm đạt chuẩn, người thợ Văn Trai Thượng phải trải qua nhiều công đoạn công phu, đòi hỏi sự chính xác và kinh nghiệm lâu năm. Công đoạn đầu tiên là chuẩn bị tăm hương. Tre được chọn phải là loại tre bánh tẻ, thân thẳng, ít mắt, không mối mọt. Tre sau khi chặt về được chẻ nhỏ, vót tròn đều thành những que tăm mảnh. Tăm hương được phơi khô tự nhiên, sau đó nhuộm phần chân màu đỏ – sắc đỏ tượng trưng cho sự may mắn, sung túc và ấm no trong quan niệm dân gian. Tiếp đến là làm bột hương – khâu quan trọng quyết định chất lượng và mùi thơm của hương. Bột hương Văn Trai Thượng được những người thợ làm hoàn toàn bằng thảo mộc và được trộn theo bí quyết riêng của mỗi gia đình.… Sau đó, tất cả các nguyên liệu được tán nhỏ, rồi hòa cùng dây keo hay còn gọi là bời lời để có thể tạo nên sự gắn kết hoàn hảo. Người trộn phải thật đều tay, căn ke lượng nước thật chuẩn, nếu khô quá thì hương không kết dính mà nếu ướt quá sẽ mốc và hay tàn. Tỷ lệ pha trộn, độ mịn của bột, độ kết dính, tất cả đã góp phần tạo nên mùi hương đặc trưng của hương Văn Trai Thượng – không gắt, không nồng, ấm áp và sâu lắng.

Phơi hương ở làng Văn Trai Thượng. *Ảnh: Tư liệu.*

Trước đây, hương Văn Trai Thượng đều được làm hoàn toàn thủ công, từ khâu trộn bột đến se hương, quấn vòng. Mỗi công đoạn đều cần sự tỉ mỉ, khoé léo của người thợ làm hương. Giờ đây, nhờ máy móc, công nghệ hiện đại, các công đoạn làm đã trở nên nhẹ nhàng hơn và sản lượng hương cũng tăng lên gấp nhiều lần so với làm thủ công. Sau khi được phơi qua một nắng, hương sẽ được thu lại và đem đi đóng bao bì. Hương vòng sẽ được các nghệ nhân quấn thêm chỉ đỏ, giúp bảo đảm độ bền chắc của vòng hương, giữ cho các vòng đều và tròn, đồng thời giúp hương không bị gãy hay vỡ khi di chuyển hoặc bảo quản. Những bó hương hoàn thiện được kiểm tra kỹ lưỡng trước khi đưa ra thị trường, mang theo công sức và niềm tự hào của người thợ làng nghề.

Ngày nay, nghề làm hương vẫn là nguồn thu nhập chính của nhiều hộ gia đình ở Văn Trai Thượng. Trung bình mỗi năm, làng nghề cung cấp ra thị trường hàng triệu nén hương, phục vụ nhu cầu trong và ngoài Thành phố Hà Nội, đặc biệt là vào dịp Lễ, Tết. Nghề hương tạo việc làm ổn định cho nhiều lao động địa phương, trong đó có người cao tuổi và phụ nữ. Thu nhập từ nghề tuy không quá cao nhưng góp phần cải thiện đời sống, giữ chân người dân ở lại quê hương. Bên cạnh đó, một số hộ đã mạnh dạn đầu tư máy móc hỗ trợ một số khâu sản xuất, cải tiến mẫu mã, bao bì, nâng cao chất lượng sản phẩm để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thị trường, thậm chí còn xuất khẩu sang một số nước như Trung Quốc, Ấn Độ.... Đặc biệt trong thời gian gần đây, chính quyền xã Phượng Dực đã từng bước định hình hướng đi mới cho các làng nghề để phát huy tiềm năng, khuyến khích các làng nghề vừa duy trì sản xuất, vừa ứng dụng công nghệ số, kết nối giao thương trực tiếp, qua mạng Internet và các kênh bán hàng hiện đại, đưa sản phẩm của làng nghề lên các nền tảng số, không chỉ giúp mở rộng thị trường, mà còn mang lại giá trị kinh tế cao. Trong đó, làng hương Văn Trai Thượng được định hướng sẽ phát triển theo hướng kết hợp làng nghề truyền thống với du lịch trải nghiệm, tạo không gian kết nối, nơi du khách không chỉ chiêm ngưỡng, mà còn hiểu sâu sắc giá trị văn hóa, lao động của các làng nghề. Đây là hướng đi cần thiết để nghề truyền thống thích ứng với thời đại mới mà vẫn giữ được bản sắc riêng.

Bên cạnh việc lưu giữ và phát triển nghề truyền thống, người dân làng Văn Trai Thượng vẫn luôn chú trọng giữ môi trường làng nghề xanh, sạch, đẹp, an toàn, tạo sự hài hòa giữa sản xuất và đời sống. Làm hương gắn liền với nguyên liệu dễ cháy, vì vậy công tác đảm bảo an toàn phòng cháy chữa cháy (PCCC) luôn được người dân Văn Trai Thượng đặt lên hàng đầu. Các hộ sản xuất hương đều hiểu rằng, chỉ một sơ suất nhỏ cũng có thể gây hậu quả lớn, ảnh hưởng đến cả làng nghề. Vì vậy, được sự tuyên truyền của lực lượng chức năng, chính quyền xã, những năm gần đây, các hộ sản xuất đã chủ động bố trí khu vực làm hương, phơi hương tách biệt với khu sinh hoạt; trang bị bình chữa cháy, dụng cụ phòng cháy tại chỗ. Việc sử dụng điện, máy móc được kiểm tra thường xuyên, hạn chế nguy cơ chập cháy. Đặc biệt, trong mùa cao điểm sản xuất phục vụ Tết, Phòng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) – Công an TP Hà Nội đã tăng cường tổ chức các buổi tuyên truyền, phổ biến pháp luật và tập huấn công tác cho gần đại diện các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, kinh doanh và hộ kinh doanh trên địa bàn xã Phượng Dực, trong đó có các hộ sản xuất thuộc làng Văn Trai Thượng. Qua tập huấn, những kiến thức cơ bản về công tác PCCC&CNCH; các quy định của pháp luật liên quan đến trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở trong việc bảo đảm an toàn PCCC đã được người dân nắm bắt, trao đổi. Bên cạnh nội dung lý thuyết, người dân còn được cán bộ PCCC&CNCH hướng dẫn sử dụng các phương tiện chữa cháy tại chỗ; trang bị kỹ năng xử lý tình huống khi xảy ra cháy, nổ; kỹ năng thoát nạn an toàn và các biện pháp tổ chức chữa cháy ban đầu nhằm hạn chế thấp nhất thiệt hại về người và tài sản, góp phần xây dựng môi trường sống an toàn, giảm thiểu thiệt hại do cháy, nổ gây ra.

Xuân về, trong làn khói hương bảng lảng nơi bàn thờ gia tiên, người Việt tìm thấy sự an yên, niềm tin và hy vọng cho một năm mới tốt lành. Và đâu đó trong mùi hương ấy, có dấu ấn của làng hương Văn Trai Thượng – một ngôi làng nhỏ nhưng mang trong mình giá trị văn hóa lớn lao. Để khi Tết đến, hương vẫn thơm, khói vẫn quyện, và hồn quê vẫn được nâng niu, gìn giữ qua từng nén hương thắp lên trong mỗi mái nhà.■

Phơi hương ở làng Văn Trai Thượng. *Ảnh: Tư liệu.*

Cùng với chó nghiệp vụ, ngựa nghiệp vụ là một phương tiện hỗ trợ quan trọng của lực lượng Công an nhân dân góp phần nâng cao hiệu quả công tác bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội, đặc biệt trong bối cảnh an ninh chính trị ngày càng đa dạng và phức tạp như hiện nay. Với ý nghĩa đó, ngày 15/01/2020, Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh đã được thành lập. Hình ảnh những chiến sỹ Công an trong sắc phục chỉnh tề, cưỡi những chú ngựa dũng mãnh đã tạo ấn tượng mạnh mẽ trong lòng nhân dân, trở thành biểu tượng sinh động của bản lĩnh, sức mạnh và tính nhân văn của lực lượng Công an nhân dân Việt Nam.

Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh tập luyện cho Lễ Kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975 - 30/4/2025). *Ảnh: Tư liệu.*

ĐOÀN CẢNH SÁT CƠ ĐỘNG KỴ BINH: VÓ THÉP GIỮ AN NINH TRẬT TỰ

NGỌC MAI

Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh thuộc Bộ Tư lệnh Cảnh sát cơ động được thành lập theo Quyết định 326/QĐ-BCA, ngày 15/01/2020 do Bộ trưởng Bộ Công an ký. Đây là đơn vị nghiệp vụ đặc thù, có chức năng, nhiệm vụ chính là trực tiếp huấn luyện, sử dụng ngựa nghiệp vụ trong đấu tranh phòng, chống tội phạm bảo đảm an ninh trật tự; tổ chức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, chiến sỹ làm công tác quản lý, huấn luyện và sử dụng ngựa nghiệp vụ; tổ chức chăn nuôi, chăm sóc, nhân giống và phát triển đàn ngựa của ngành Công an; sẵn sàng nhận và thực hiện các nhiệm vụ khác khi được giao. Hiện nay, Đoàn có 208 cán bộ, chiến sỹ, sở hữu 70 ngựa nghiệp vụ, trên 70 ngựa con được phối giống, sinh sản tại chỗ và một số ngựa giống.

Cán bộ, chiến sỹ Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh trong giờ luyện tập. *Ảnh: Tư liệu.*

Là một "vũ khí sống, hiệu quả" của lực lượng an ninh, ngựa nghiệp vụ có khả năng cơ động cao trên nhiều loại địa hình như: đồi núi, bãi cát, khu vực đông người hoặc nơi phương tiện cơ giới khó tiếp cận, giúp lực lượng Công an mở rộng phạm vi tuần tra, kiểm soát, kịp thời phát hiện và xử lý các tình huống phát sinh, đặc biệt tại các khu vực trọng điểm về an ninh, trật tự. Bên cạnh đó, lợi thế về chiều cao và tầm quan sát, ngựa nghiệp vụ giúp cán bộ, chiến sỹ ngồi trên lưng ngựa dễ dàng bao quát không gian rộng, kiểm soát đám đông hiệu quả, nhất là trong các lễ hội, sự kiện lớn hoặc khi xảy ra tụ tập đông người. Sự xuất hiện của ngựa nghiệp vụ còn có tác dụng răn đe, phòng ngừa vi phạm, góp phần giữ gìn trật tự công cộng một cách mềm dẻo nhưng hiệu quả. Ngoài nhiệm vụ tuần tra, ngựa nghiệp vụ cũng có vai trò quan trọng trong tham gia hỗ trợ cứu hộ, cứu nạn, tiếp cận nhanh các khu vực bị thiên tai, ngập lụt hoặc địa hình hiểm trở. Đồng thời, hình ảnh ngựa nghiệp vụ thân thiện, gần gũi với người dân giúp tăng cường mối quan hệ gắn bó giữa lực lượng Công an và quần chúng nhân dân, tạo hiệu ứng tích cực trong công tác dân vận. Với những ưu điểm này, ngựa nghiệp vụ đã được nhiều quốc gia tiên tiến như: Anh, Pháp, Canada... sử dụng trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm và bảo vệ, gìn giữ an ninh trật tự. Các quốc gia này đã thành lập lực lượng Cảnh sát Kỵ binh tinh nhuệ để kiểm soát đám đông, tuần tra, thực hiện nhiệm vụ an ninh tại các địa hình đặc biệt và tạo hiệu ứng răn đe mạnh mẽ.

Tại Việt Nam, mô hình Cảnh sát Cơ động Kỵ binh được Bộ Công an thành lập cũng dựa trên việc học tập, trao đổi kinh nghiệm với các nước trên thế giới. Những chú ngựa nghiệp vụ được tuyển chọn trong Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh là những chú ngựa giống từ châu Á, và Mông Cổ, có sức khỏe tốt, tính kỷ luật cao, sức bền dẻo dai, khả năng thích nghi cao với điều kiện thời tiết khắc nghiệt, ngoại hình phù hợp với người Việt Nam để làm nhiệm vụ tuần tra, kiểm soát và xử lý các tình huống đối phó với tội phạm ở vùng sâu vùng xa, hẻo lánh - những nơi ôtô, môtô không thể đi được. Thời gian đầu, dưới sự giúp đỡ của các chuyên gia Mông Cổ, cán bộ của Trung tâm Nghiên cứu và phát triển chăn nuôi miền núi, Viện Chăn nuôi Quốc gia và một số đơn vị có liên quan, Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh đã nhanh chóng làm chủ các phương pháp huấn luyện ngựa nghiệp vụ, cũng như công tác chăm sóc, bảo vệ sức khỏe cho đàn ngựa. Đồng thời, tổng hợp, đề xuất biên soạn Chương trình khung huấn luyện Cảnh sát Cơ động Kỵ binh, các quy trình nghiệp vụ chăm sóc, bảo vệ sức khỏe, nhân giống nhằm phát triển đàn ngựa có chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của lực lượng Công an nhân dân.

Mỗi con ngựa ở đây đều có giấy khai sinh, giấy theo dõi sức khỏe riêng do cán bộ chiến sỹ chăm sóc, thuần hóa và huấn luyện chú ngựa đó quản lý. Tìm hiểu về công tác chăm sóc và huấn luyện ngựa, theo các cán bộ, chiến sỹ trong Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh, các hoạt động này đều được tuân theo quy định kỷ luật nghiêm ngặt. Mỗi ngày của cán bộ, chiến sỹ sẽ bắt đầu từ 6 giờ 30 - 7 giờ sáng. Buổi sáng các chiến sỹ sẽ làm công tác vệ sinh và cho ngựa ăn, sau đó kiểm tra lại sức khỏe của ngựa và bắt đầu huấn luyện ngựa đến 10 giờ trưa. Buổi chiều thường bắt đầu tập luyện từ 13 giờ 30 phút đến 16 giờ chiều. Sau khi kết thúc thời gian huấn luyện, trở về khu nuôi nhốt ngựa, các cán bộ, chiến sỹ lại tiếp tục phân công nhau mỗi người một việc thực hiện vệ sinh chuồng trại, chia cỏ, tắm, chải cho ngựa. Bên cạnh đó, buổi tối, các cán bộ, chiến sỹ còn xây dựng chương trình, kế hoạch để tập luyện những nội dung phù hợp, sát thực tế chiến đấu và các nhiệm vụ đơn vị giao.

Một ngày ngựa của Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh sẽ được cho ăn 4 bữa. Thực đơn của ngựa bao gồm: cỏ khô Alfalfa, cỏ tươi, cám và đá liếm. Việc làm quen và thuần hóa những chú ngựa là giai đoạn đầy khó khăn. Theo các chiến sỹ, những người trực tiếp chăm sóc những chú ngựa này, thời gian đầu khi ngựa mới về, chúng như ngựa hoang. Việc thuần hóa và điều khiển ngựa rất khó. Chúng thường hất người lên hất xuống, không cho ngồi lên lưng. Tuy nhiên, người ngồi trên lưng ngựa càng chịu đựng bao nhiêu thì con ngựa sẽ càng nghe mình bấy nhiêu.

Sau khi được thuần hóa, trở thành những con ngựa nghe lời, ngựa sẽ được đưa vào tập luyện các kỹ năng, di chuyển trên các địa hình, địa vật phức tạp, vượt qua chướng ngại vật, leo cầu thang.... Được sự tin trưởng của lãnh đạo các cấp, dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Đảng ủy, lãnh đạo Bộ Tư lệnh Cảnh sát Cơ động, Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh đã tăng cường công tác huấn luyện, sử dụng ngựa nghiệp vụ theo chức năng, nhiệm vụ được giao, thực binh các dạng phương án tác chiến xử lý các tình huống gây rối an ninh trật tự; tuần tra, kiểm soát, tham gia diễu binh, diễu hành, thao diễn các kỹ thuật sử dụng vũ khí, công cụ hỗ trợ...

Có thể nói, đằng sau hình ảnh các chiến sỹ Cảnh sát Cơ động Kỵ binh ngồi trên lưng ngựa và có thể cưỡi ngựa thực hiện nhiệm vụ hay tham gia vào các công tác an ninh chính trị, đó là công sức rất lớn. Đồng chí Thượng tá Nguyễn Ngọc Hưng - Trưởng đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh chia sẻ: Để hình thành được những động tác này, cán bộ huấn luyện đã phải trải qua quá trình thuần dưỡng, huấn luyện ngựa rất vất vả, kì công. Từ việc bắt ngựa đã khó, sau đó đến thân hòa, đóng các dụng cụ phục vụ huấn luyện, vận dụng đúng phương pháp, vừa kiên quyết vừa khéo léo và kiên trì tập luyện mới tiết chế tối đa bản năng hoang dã, tính bầy đàn của loài ngựa. Ngựa rất sợ những yếu tố mới, ngay cả khi nhìn thấy bóng mình giữa trời nắng ngựa cũng... giật mình. Do đó để ngựa quen với môi trường chiến đấu thì phải cho chúng huấn luyện trong điều kiện quả nổ và tiếng súng, cho tiếp xúc từ xa đến gần, thực hiện động tác từ dễ đến khó. Riêng việc huấn luyện vừa cưỡi ngựa vừa dùng súng, các cán bộ, chiến sỹ Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh phải mất rất nhiều tháng huấn luyện, từ việc để ngựa làm quen với tiếng súng từ nhỏ đến to, từ xa đến gần, từ dưới đất rồi ngồi lưng ngựa.

Với đặc thù công việc vừa phức tạp, vừa khó khăn lại đầy vất vả và cả hiểm nguy như vậy, những cán bộ, chiến sỹ trong Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh đều là những chiến sỹ am hiểu và yêu thương động vật, có các kỹ năng thuần hóa, huấn luyện ngựa và sử dụng vũ khí thuần thục.

Bên cạnh nhiệm vụ bảo vệ an ninh trật tự, Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh còn tham gia vào các sự kiện quan trọng của đất nước như: Lễ Kỷ niệm 80 năm Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (A80), Lễ kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975-30/4/2025), Chương trình diễu binh, diễu hành kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, Lễ diễu hành ASEAN + 2022, bảo vệ Đại hội Thể dục thể thao Công an nhân dân ở Huế, Lào Cai.... Tại các sự kiện trọng đại của đất nước vừa qua, lực lượng Cảnh sát Cơ động Kỵ binh đã thao diễn một số màn kỹ, chiến thuật ấn tượng, đẹp mắt tái hiện nghiệp vụ tuần tra, kiểm soát, đấu tranh phòng, chống tội phạm như: diễu binh, diễu hành, điều khiển ngựa chạy nước kiệu theo hàng ngang; điều khiển ngựa chồm hai chân tấn công phía trước; điều khiển ngựa chạy nước đại, kết hợp giải phóng hai tay; điều khiển ngựa chạy nước đại nghiêng người nhặt vật; vừa cưỡi ngựa phi nước đại, vừa bắn mục tiêu; điều khiển ngựa nằm né đạn và dùng súng tấn công tội phạm tại các địa hình đồi núi... Hình ảnh chiến sỹ Công an nhân dân oai phong trên lưng ngựa đã trở thành hình ảnh đẹp trong lòng nhân dân về sức mạnh quân sự của Tổ quốc.

Có thể nói, việc thành lập và phát triển Đoàn Cảnh sát Cơ động Kỵ binh tại Việt Nam đã không chỉ mang giá trị nghiệp vụ mà còn góp phần nâng cao hình ảnh, uy thế của lực lượng Công an nhân dân. Đến nay, những chú ngựa nghiệp vụ đã dần trở nên quen thuộc trong lòng nhân dân, là "người bạn song hành" với các chiến sỹ trong thực hiện nhiệm vụ, đồng thời dần trở thành một biểu tượng đặc biệt của lực lượng Công an nhân dân Việt Nam hiện đại, chính quy, tinh nhuệ, từng bước tiếp cận các mô hình Cảnh sát tiên tiến trên thế giới.■

QUẢNG PHÚ CẦU: THỔI HỒN TRONG TỪNG NÉN HƯƠNG TRẦM VỊ TẾT

PHƯƠNG HOA

Cách Thủ đô Hà Nội 35km, có một ngôi làng đã có tuổi đời hơn 100 năm tuổi trong nghề làm tăm hương truyền thống. Đó là Quảng Phú Cầu – ngôi làng nổi tiếng với nghề sản xuất tăm hương – vật phẩm mang ý nghĩa văn hóa tâm linh không thể thiếu được trong mỗi gia đình, đặc biệt là dịp Tết đến, Xuân về.

Làng hương Quảng Phú Cầu nằm ở phía Nam Thủ đô Hà Nội. Nơi đây có khoảng 3000 hộ làm nghề sản xuất tăm hương. Mỗi độ Tết đến, Xuân về, nơi đây lại nhộn nhịp du khách ghé thăm.

Nghề làm hương ở Quảng Phú Cầu có cách đây khoảng 100 năm. Ban đầu, nghề làm hương tập trung chủ yếu ở thôn Phú Lương Thượng, song những năm gần đây, nghề này được mở rộng ra các thôn lân cận. Hương ở Quảng Phú Cầu chủ yếu là loại hương màu vàng và đỏ - màu sắc may mắn của phương Đông rất đẹp, nổi bật và thu hút du khách.

Theo những người dân làm nghề nơi đây, mỗi que hương nhỏ bé để được ra đời đều phải trải qua hơn 30 công đoạn rất tỉ mỉ, từ việc pha chế, tẩm ướp đến se sợi, nhúng que, vót tăm, nhuộm chân, se hương, làm thân hương, phơi khô… đều được làm theo đúng quy trình. Trước kia, các công đoạn được người dân làm thủ công khá vất vả nhưng nay với sự phát triển của khoa học công nghệ, nghề làm hương đã được đơn giản hóa nhiều với máy se hương hiện đại, giúp tăng năng suất và giảm sức người. Nhờ có máy móc, những sản phẩm hương của Quảng Phú Cầu cũng trở nên đều và đẹp mắt hơn.

Tiếng lành đồn xa, các sản phẩm hương của Quảng Phú Cầu rất được khách hàng trong và ngoài nước ưa chuộng bởi chất lượng và mẫu mã đa dạng, phong phú, đẹp mắt. Quảng Phú Cầu trở thành địa phương sản xuất, cung cấp hương đến khắp các tỉnh thành trên cả nước. Không chỉ thế, trong nhiều năm qua, Quảng Phú Cầu còn xuất khẩu tăm hương đến các quốc gia trên thế giới như: Anh, Ấn Độ, Trung Quốc, Malaysia… Nghề làm tăm hương Quảng Phú Cầu đã trở thành công việc mang thu nhập chính cho nhiều hộ gia đình, tạo công ăn việc làm cho hàng nghìn lao động địa phương.

Tới Quảng Phú Cầu những ngày cận Tết, trong hương thơm thoang thoảng của thảo dược trong những nén hương trầm, càng có thể cảm nhận được không khí lao động sôi động, khẩn trương của các hộ sản xuất. Những bàn tay thoăn thoắt bó hương, nhuộm phẩm và thực hiện các công đoạn làm hương, tiếng máy làm hương chạy đều đều trong các hộ, những chuyến xe chở hàng tấp nập ngược xuôi và cả những khách du lịch ghé thăm… tất cả khiến Quảng Phú Cầu trở thành một ngôi làng nghề truyền thống "nhuốm vị Tết" đặc sắc.

Theo người dân nơi đây, những ngày cuối năm là thời điểm nhộn nhịp nhất của làng. Hương là sản phẩm mang yếu tố tâm linh không thể thiếu được trong mỗi gia đình, nên những tháng cuối năm, lượng đơn đặt hàng ở Quảng Phú Cầu lại tăng gấp nhiều lần so với các thời điểm khác. Để kịp đáp ứng nhu cầu thị trường tăng vọt, các hộ sản xuất đã phải huy động nhân lực, từ người già đến trẻ nhỏ đều tham gia vào các công đoạn làm hương. Chính vì thế, không khí lao động ở đây trở nên hối hả hơn bao giờ hết.

Đặc biệt, trong những năm gần đây, nhiều hộ dân trong làng còn có sáng kiến sắp xếp, trưng bày các sản phẩm hương truyền thống thành những không gian du lịch đẹp mắt, thu hút khách thập phương tham quan. Họ đã tận dụng góc sân, bãi đất trống trong làng để xếp những bó chân hương thành bông hoa rực rỡ sắc màu thơm ngát, thành ngôi sao 5 cánh hay bản đồ hình chữ S Việt Nam, tạo nên không gian chụp hình mới lạ, bắt mắt du khách tới tham quan, chụp ảnh, trải nghiệm. Các hộ trong thôn học hỏi nhau, tại Quảng Phú Cầu hiện nay có nhiều hộ gia đình vừa kết hợp sản xuất, vừa cho khách tới tham quan, chụp hình và trải nghiệm. Ngôi làng sản xuất tăm hương được rất nhiều du khách gần xa trong và ngoài nước thích thú ghé thăm. Sau khi huyện Ứng Hòa tổ chức khánh thành điểm du lịch "Làng nghề tăm hương thôn Cầu Bầu" thì du khách tìm đến tham quan, chụp ảnh tại Quảng Phú Cầu ngày càng đông. Ngày nay, Quảng Phú Cầu đã chính thức được công nhận là điểm du lịch của thành phố.

Những bó chân hương được người dân khéo léo sắp xếp như những bông hoa bung nở rực rỡ. *Ảnh: Tư liệu.*

Khách du lịch ghé thăm và chụp những bức ảnh kỉ niệm. *Ảnh: Tư liệu.*

Trước nhu cầu phát triển của du khách thập phương, hiện nay, chính quyền địa phương đã tạo điều kiện để các hộ dân vừa giữ nghề truyền thống, nâng cao chất lượng sản phẩm, vừa tập trung đẩy mạnh mô hình du lịch làng nghề.

Song song với những tín hiệu đáng mừng về phát triển kinh tế, du lịch tại địa phương, những nguy cơ tiềm ẩn trong hỏa hoạn ở Quảng Phú Cầu cũng gia tăng. Hương vốn là một mặt hàng dễ cháy, nổ, thời điểm từ trước Tết kéo dài đến hết tháng 5 năm sau, nhu cầu tiêu thụ hàng hoá lớn nên công suất hoạt động tại các cơ sở sản xuất ở đây tăng cao. Với việc liên tục sử dụng máy móc có hiệu suất điện lớn trong gian dài, đường dây điện chằng chịt, cộng với hàng hoá dễ cháy, nguy cơ xảy ra hỏa hoạn tại đây luôn thường trực.

Để nâng cao hiệu quả công tác PCCC tại địa phương, trong thời gian qua, Hà Nội đã triển khai quyết liệt nhiều giải pháp đồng bộ, từ công tác điều tra cơ bản, phân loại cơ sở có nguy cơ cháy nổ, tăng cường kiểm tra, xử lý vi phạm cho đến công tác tuyên truyền và xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC. Hiện nay, toàn khu vực đã có 131 Tổ Liên gia an toàn PCCC đạt tỷ lệ 100%, 157 Điểm Chữa cháy công cộng được duy trì hoạt động thường xuyên. Quảng Phú Cầu cũng đã thành lập mô hình "Cụm liên kết làng nghề an toàn phòng cháy, chữa cháy" để nâng cao hiệu quả phòng cháy từ ban đầu trong nhân dân.

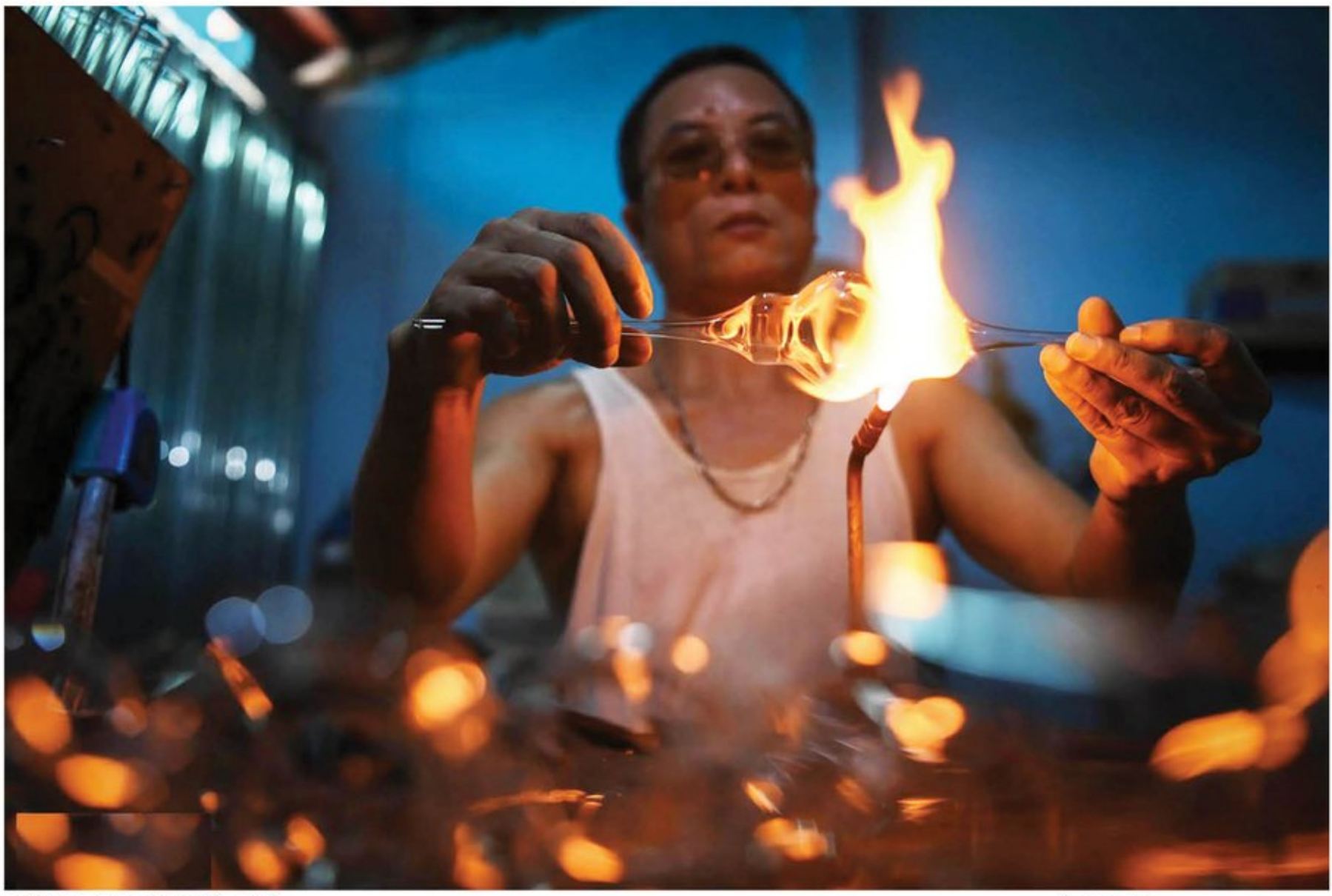
Hiện nay, thời điểm Tết Âm lịch đang đến gần, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố Hà Nội đang tích cực thực hiện các biện pháp nghiệp vụ, tăng cường tuyên truyền, hướng dẫn người dân thực hiện các quy định đảm bảo an ninh trật tự, an toàn phòng chống cháy, nổ tại nơi đây. Bên cạnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thủ đô cũng tổ chức các cuộc kiểm tra định kỳ và chuyên đề tại các làng nghề nói chung và Quảng Phú Cầu nói riêng, qua đó, kịp thời chấn chỉnh, nhắc nhở người dân khắc phục những hạn chế còn tồn tại trong công tác PCCC, nhằm đảm bảo cho nhân dân vui Xuân, đón Tết an toàn, ý nghĩa.

Với vai trò, ý nghĩa quan trọng trong kinh tế, văn hóa, du lịch, làng hương Quảng Phú Cầu không chỉ là nơi lưu giữ một nghề thủ công truyền thống lâu đời mà còn là biểu tượng sinh động của bản sắc văn hóa làng quê Bắc Bộ. Trải qua bao thăng trầm của thời gian, những nén hương nơi đây vẫn giữ trọn hồn cốt dân tộc, kết tinh từ sự khéo léo, cần cù và tâm huyết của người dân. Ngày nay, Quảng Phú Cầu không chỉ góp phần gìn giữ giá trị văn hóa tâm linh của người Việt mà còn trở thành điểm đến hấp dẫn, thu hút du khách trong và ngoài nước. Việc bảo tồn và phát huy làng nghề truyền thống này chính là cách để trân trọng quá khứ, làm giàu cho hiện tại và gìn giữ những giá trị văn hóa bền vững cho các thế hệ mai sau.■

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN

ĐỎ LỬA GIỮ NGHỀ THỔI THỦY TINH nơi ĐÔ THÀNH

MINH PHƯƠNG

Thổi thủy tinh ở Thôn Thống Nhất. *Ảnh: Tư liệu.*

Trong những ngày đầu Xuân se lạnh, lò thủy tinh Thống Nhất vẫn rực lửa, giữ nhịp cho một nghề thủ công tinh xảo bậc nhất. Từ những thanh thủy tinh nung đỏ đến chảy mềm, người thợ dùng hơi thở, đôi tay khéo léo và kinh nghiệm tích lũy qua nhiều thế hệ để tạo nên những sản phẩm trong suốt, độc đáo của vùng đất ven đô.

Nằm ven đê Sông Hồng, thôn Thống Nhất, xã Vạn Nhất, Thành phố Hà Nội nổi tiếng với nghề thổi thủy tinh theo phương pháp thủ công. Từ nghề truyền thống của cha ông, bằng sự khéo léo, những người dân nơi đây đã phát triển và sáng tạo nhiều sản phẩm thủy tinh mới độc đáo và tinh xảo phục vụ nhu cầu của cuộc sống. Bước vào những xưởng sản xuất này, điều dễ nhận thấy nhất là sự kết hợp đặc biệt giữa sức nóng của lò và sự tinh tế của đôi tay người thợ. Đằng sau mỗi sản phẩm thủy tinh hoàn thiện là một quy trình phức tạp, đòi hỏi kỹ thuật, kinh nghiệm và sự tập trung tuyệt đối. Để tạo ra một sản phẩm hoàn chỉnh, người thợ phải tuân thủ quy trình sản xuất nghiêm ngặt. Bắt đầu từ khâu chuẩn bị nguyên liệu, thành phần chính của thủy tinh là cát silic, được sàng lọc kỹ để loại bỏ tạp chất. Bên cạnh cát là các chất phụ trợ như soda và đá vôi. Soda có tác dụng hạ nhiệt độ nóng chảy của cát, giúp hỗn hợp dễ nung hơn, đá vôi giúp tăng độ bền cho sản phẩm. Ngoài ra, tùy loại sản phẩm, người thợ có thể bổ sung một số chất tạo màu hoặc chất điều chỉnh độ giãn nở. Tất cả nguyên liệu được cân đo theo tỷ lệ chuẩn, trộn đều trong máy hoặc thủ công tùy quy mô xưởng. Sau khi chuẩn bị nguyên liệu, hỗn hợp được đưa vào lò nung. Lò nung thủy tinh thường được thiết kế bằng gạch chịu lửa, có thể đạt nhiệt độ từ 1.000^{0}C đến 1.400^{0}C tùy sản phẩm. Thời gian nung kéo dài từ vài giờ đến cả ngày, tùy theo độ lớn của mẻ thủy tinh. Khi nguyên liệu bắt đầu chuyển từ trạng thái rắn sang dạng lỏng, người thợ dùng que thép dài để kiểm tra độ dẻo. Đây là công đoạn đòi hỏi kinh nghiệm vì không có thước đo chính xác nào cho việc xác định điểm chín của thủy tinh. Từng thay đổi nhỏ về màu sắc, độ loãng hay độ bám vào que đều là biểu hiện giúp người thợ quyết định thời điểm thích hợp để lấy thủy tinh ra khỏi lò. Khi thủy tinh đã đạt độ dẻo cần thiết, người thợ dùng một ống thổi bằng thép dài để lấy một lượng thủy tinh nóng chảy. Thủy tinh lúc này có màu đỏ cam, dẻo như mật ong nhưng lại rất nặng, đòi hỏi thợ phải giữ ống thật chắc và di chuyển linh hoạt. Sau đó, người thợ bắt đầu công đoạn tạo phôi bằng cách thổi hơi vào ống. Lượng hơi thở phải được kiểm soát chặt chẽ thổi quá mạnh sẽ làm hình khối nở rộng không mong muốn, thổi quá nhẹ sẽ làm sản phẩm bị lệch hoặc không đạt kích thước tiêu chuẩn. Khi phôi đã hình thành, người thợ tiếp tục gia nhiệt bằng cách đưa khối thủy tinh vào miệng lò quay nhẹ để giữ độ dẻo. Sau đó, họ dùng các dụng cụ như kéo, kẹp, khay gỗ, giấy bìa ướt để tạo hình. Từng thao tác đều phải nhanh nhưng chính xác, bởi thủy tinh chỉ giữ được độ mềm trong một thời gian rất ngắn. Việc điều khiển nhịp độ này phụ thuộc hoàn toàn vào kinh nghiệm và sự quan sát tinh tế. Đối với các sản phẩm cần tạo dáng đặc biệt như: chụp đèn, bình hoa, vật phẩm mỹ nghệ, người thợ có thể sử dụng khuôn gỗ hoặc khuôn kim loại. Khuôn giúp sản phẩm có độ đối xứng và đảm bảo kích thước. Tuy nhiên, với nhiều mặt hàng thủ công cao cấp, người thợ vẫn ưu tiên tạo hình hoàn toàn bằng tay để đảm bảo sự độc đáo. Sau khi tạo hình xong, sản phẩm chưa thể sử dụng ngay vì thủy tinh cần được ủ. Đây là bước quan trọng giúp ổn định cấu trúc vật liệu, tránh nứt vỡ khi gặp thay đổi nhiệt độ. Sản phẩm được đưa vào lò ủ ở mức nhiệt thấp hơn, dao động khoảng 400^{0}C đến 600^{0}C tùy loại. Thời gian ủ có thể kéo dài từ vài giờ đến cả ngày. Mục đích của quá trình này là làm giảm dần nhiệt độ một cách có kiểm soát. Khi quá trình ủ hoàn tất, sản phẩm được đưa ra để kiểm tra chất lượng. Người thợ quan sát độ trong, độ đều của màu sắc, kiểm tra độ bền bằng cách gõ nhẹ để nghe âm thanh đặc trưng của thủy tinh đạt chuẩn. Những sản phẩm lỗi ở mức nhẹ có thể được mài, đánh bóng hoặc gia công lại. Những sản phẩm có lỗi lớn sẽ bị loại để tái chế. Để hoàn thiện một sản phẩm, người thợ sẽ tiến hành đánh bóng bằng máy để tăng độ trong và độ phản sáng. Với các sản phẩm mỹ thuật, công đoạn vẽ, tạo màu và khắc họa tiết được thực hiện sau khi sản phẩm đã nguội hoàn toàn. Các họa tiết được khắc bằng dụng cụ quay tốc độ cao hoặc bằng phương pháp ăn mòn hóa học. Mỗi chi tiết đều được làm thủ công nên sản phẩm có giá trị nghệ thuật cao.

Thổi thủy tinh ở Thôn Thống Nhất. *Ảnh: Tư liệu.*

Ngoài những bước kỹ thuật căn bản, nghề thổi thủy tinh còn yêu cầu một môi trường làm việc đặc biệt. Người thợ thường xuyên tiếp xúc với nhiệt độ cao, tiếng ồn từ lò và bụi thủy tinh. Vì vậy, quy trình sản xuất không chỉ là việc tạo ra sản phẩm mà còn là sự kết hợp chặt chẽ giữa kỹ thuật và an toàn PCCC. Xưởng phải được thiết kế thông thoáng, có hệ thống quạt hút mạnh để giảm khí nóng. Các dụng cụ tiếp xúc trực tiếp với thủy tinh đều phải chịu được nhiệt độ cao và được bảo dưỡng thường xuyên. Trang phục của người thợ cũng phải đảm bảo chống bỏng và hạn chế tiếp xúc trực tiếp với bề mặt nóng. Những ngày cuối năm, quy trình làm thủy tinh càng trở nên tất bật hơn. Các đơn hàng trang trí Tết thường tăng mạnh, từ bình hoa, lồng đèn, vật phẩm phong thủy đến đồ lưu niệm. Do nhu cầu sản xuất tăng mạnh khiến nhiều hộ dân phải mở rộng diện tích chứa nguyên liệu, nâng công suất lò và tuyển thêm lao động thời vụ. Việc mở rộng quy mô sản xuất mang tính tự phát đôi khi không đi kèm với các biện pháp bảo đảm an toàn tương ứng. Một số hộ vẫn tận dụng nhà ở làm nơi sản xuất, dẫn đến tình trạng vừa sinh hoạt vừa vận hành lò nung trong cùng không gian, tăng rủi ro cháy lan nếu sự cố xảy ra. Các vật dụng như bình chữa cháy, mặt nạ phòng độc, hệ thống báo cháy đôi khi vẫn còn thiếu hoặc xuống cấp nhưng chưa được thay thế.

Trong bối cảnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH và chính quyền địa phương đã triển khai nhiều giải pháp nhằm giảm thiểu nguy cơ cháy, nổ trong mùa cao điểm. Những buổi tuyên truyền, tập huấn được tổ chức định kỳ ngay tại các hộ gia đình làm nghề. Các cán bộ PCCC&CNCH trực tiếp hướng dẫn người dân cách nhận biết nguy cơ cháy, cách xử lý khi có sự cố và thực hành các tình huống giả định. Mỗi hộ sản xuất đều được yêu cầu trang bị tối thiểu các phương tiện chữa cháy ban đầu theo quy định, đồng thời bố trí khu vực lò nung tách biệt với nơi sinh hoạt. Nhiều hộ từng bước cải tạo lại hệ thống điện, thay dây dẫn cũ, lắp đặt aptomat chống quá tải và bố trí lối thoát nạn rõ ràng. Không chỉ vậy, xã Vạn Nhất còn nghiên cứu mô hình "Tổ Liên gia an toàn PCCC" áp dụng tại một số xóm trong làng nghề. Mỗi tổ gồm các hộ sản xuất gần nhau, được trang bị chung một số phương tiện chữa cháy như máy bơm dã chiến, cuộn vòi nước và hệ thống cảnh báo chung. Khi có sự cố tại bất kỳ cơ sở nào, các hộ khác có thể nhanh chóng hỗ trợ, hạn chế cháy lan và tạo thành lực lượng chữa cháy ban đầu hiệu quả. Mô hình này bước đầu đã mang lại hiệu quả rõ rệt, giúp người dân chủ động hơn trong việc phối hợp bảo đảm an toàn PCCC.

Đảm bảo an toàn PCCC không chỉ là nhiệm vụ trước mắt trong dịp Tết, mà còn là yếu tố then chốt để duy trì sự phát triển lâu dài của làng nghề thổi thủy tinh Thống Nhất. Người dân nơi đây hiểu rằng chỉ khi an toàn được đảm bảo, nghề truyền thống mới có thể tiếp tục được trao truyền cho thế hệ mai sau. Giữ lửa cho nghề không chỉ là duy trì kỹ thuật thổi thủy tinh tinh xảo, mà còn là giữ cho ngọn lửa sản xuất luôn cháy ổn định, không gây ra những mất mát đáng tiếc. Khi mỗi hộ dân đều ý thức được trách nhiệm của mình đối với công tác phòng cháy chữa cháy, làng nghề sẽ bước vào mùa Tết với sự yên tâm, an toàn và trọn vẹn hơn để những sản phẩm thủy tinh lung linh tiếp tục góp phần làm đẹp cho cuộc sống và tô điểm cho sắc Xuân đang đến rất gần.■

NĂM NGỌ ÔN CHUYỆN

VÓ NGỰA GIỮ NƯỚC THÁNH GIÓNG

NGỌC TRANG

Trong văn hóa dân gian Việt Nam, Thánh Gióng hay còn gọi là Phù Đổng Thiên Vương là một trong 4 vị Thánh bất tử cùng với Sơn Tinh núi Tản Viên, Chử Đồng Tử và Mẫu Liễu Hạnh. Hình ảnh ngài mặc áo giáp sắt, cầm roi sắt, cưỡi ngựa sắt phun lửa, đánh tan giặc Ân bay về trời đã in đậm trong tâm hồn của biết bao người dân đất Việt. Biểu tượng vó ngựa giữ nước Thánh Gióng đã trở thành một biểu tượng thiêng liêng, thể hiện ý chí và sức mạnh của dân tộc Việt Nam trong đấu tranh chống giặc ngoại xâm, giữ gìn non sông đất nước.

Ngựa Thánh Gióng biết phun lửa lao vào quân giặc ngoại xâm. *Ảnh: Tư liệu.*

Lịch sử chống giặc ngoại xâm của dân tộc Việt Nam là một pho sử dài chói lọi với hàng ngàn năm dựng nước và giữ nước. Người Việt ta vẫn luôn tự hào với lịch sử chống ngoại xâm hào hùng. Lịch sử ấy được mở đầu bằng huyền tích chàng trai Thánh Gióng vươn mình lớn mạnh, mặc giáp sắt cưỡi ngựa diệt giặc thù:

Ôi sức trẻ xưa trai Phù Đổng
Vươn vai lớn bổng dậy nghìn cân
Cưỡi lưng ngựa sắt bay phun lửa
Nhổ bụi tre làng đuổi giặc Ân.

Đã có biết bao người dân Việt được nuôi lớn tâm hồn bằng huyền tích ấy. Tương truyền, vào đời Hùng Vương thứ 6, ở làng Gióng có hai vợ chồng nghèo có tiếng là phúc đức nhưng mãi vẫn chưa có con. Một hôm bà ra đồng thấy một vết chân rất to liền ướm thử, không ngờ về nhà bà thụ thai và 12 tháng sau sinh được cậu bé khôi ngô tuấn tú. Kì lạ thay, cậu bé ấy lên ba mà vẫn không biết nói cười, đặt đâu nằm đấy. Bấy giờ có giặc Ân đến xâm phạm bờ cõi nước ta. Thế giặc mạnh, nhà vua lo sợ, bèn truyền cho sứ giả đi khắp nơi tìm người tài giỏi cứu nước. Đứa bé nghe tin, bỗng dưng cất tiếng nói: "Mẹ ra mời sứ giả vào đây". Sứ giả vào, đứa bé bảo: "Ông về tâu vua sắm cho ta một con ngựa sắt, một cái roi sắt và một tấm áo giáp sắt, ta sẽ phá tan lũ giặc này". Sau hôm gặp sứ giả, chú bé lớn nhanh như thổi. Cơm ăn mấy cũng không no, áo vừa mặc xong đã căng đứt chỉ. Bà con làng xóm phải gom góp gạo thóc nuôi chú bé. Giặc đến chân núi Trâu, sứ giả đem ngựa sắt, roi sắt, áo giáp sắt đến. Chú bé vùng dậy, vươn vai một cái bỗng biến thành một tráng sỹ mình cao hơn trượng, oai phong lẫm liệt. Tráng sỹ mặc áo giáp, cầm roi nhảy lên mình ngựa. Ngựa phun lửa, tráng sỹ thúc ngựa phi thẳng đến nơi có giặc, lao vào thiên binh vạn mã toát lên bá khí cường liệt dị thường, giặc chết như rạ. Roi sắt bị gãy, tráng sỹ bèn nhổ những cụm tre cạnh đường quật vào giặc. Giặc tan vỡ. Đám tàn quân giẫm đạp nhau chạy trốn, tráng sỹ đuổi đến chân núi Sóc (Sóc Sơn). Thánh Gióng về nhà dập đầu lạy mẹ, tạ ơn công nuôi dưỡng sinh thành rồi lên đỉnh núi Sóc Sơn cưỡi ngựa bay về trời. Vua nhớ công ơn, phong là Phù Đổng Thiên Vương và lập đền thờ ngay ở quê nhà.

Tượng Thánh Gióng tại Sóc Sơn, Hà Nội. *Ảnh: Tư liệu.*

Có thể nói, trong cuộc kháng chiến đầu tiên ấy của dân tộc, cậu bé tráng sỹ làng Gióng đã cưỡi một chiến mã đặc biệt ra trận đánh đuổi quân giặc. Đặc biệt vì chiến mã ấy không phải một chú ngựa bằng xương bằng thịt mà được rèn bằng sắt và có khả năng phun lửa thiêu đốt quân giặc. Sức mạnh của thiết mã còn được dân gian truyền lại rằng: những bụi tre đằng ngà ở huyện Gia Bình vì ngựa phun lửa bị cháy mới ngả màu vàng óng, còn những vết chân ngựa nay thành những hồ ao liên tiếp. Lửa do ngựa thét ra còn thiêu cháy một làng, sau gọi là làng Cháy. Và sau khi phá tan giặc, thiết mã đã cùng chủ nhân lên đỉnh núi Sóc Sơn bay về trời, trở thành một trong "tứ bất tử" của dân tộc Việt.

Truyền thuyết Thánh Gióng biểu hiện tinh thần chiến đấu bất khuất chống giặc ngoại xâm của người Việt thời cổ, người anh hùng làng Gióng là hình ảnh của dân tộc Việt Nam thời thơ ấu, sớm trưởng thành trong gian lao, trước nạn lớn của dân tộc. Đất nước ta, nhân dân ta cũng như cậu bé làng Gióng, mới ra đời thì hai vai đã nặng trĩu hai nhiệm vụ dựng nước và đánh giặc để giữ nước. Cộng đồng người Việt ngay từ đầu đã cố kết lại trong tư thế vừa sản xuất, vừa chiến đấu. Đó là hai mặt cơ bản nhất trong nội dung của đời sống xã hội cư dân Việt kể từ ngày lập quốc.

Hình ảnh ngựa sắt song hành cùng tráng sỹ Thánh Gióng trở thành một biểu tượng không thể tách rời, tượng trưng cho sức mạnh quân sự và khả năng bảo vệ quê hương. Có thể nói, trong những biểu tượng đi cùng Thánh Gióng, thì biểu tượng ngựa sắt để lại dấu ấn sâu đậm và có sức ảnh hưởng mạnh mẽ hơn cả. Chú ngựa sắt phun lửa trong trận chiến thể hiện sức mạnh vượt trội, phi thường và khả năng tiêu diệt kẻ thù. Con ngựa trong truyền thuyết đã không chỉ là phương tiện chiến đấu mà còn thể hiện sự hợp nhất giữa sức mạnh cá nhân và sức mạnh của cộng đồng bởi Thánh Gióng được nuôi lớn bằng cơm gạo của nhân dân. Ngựa sắt giúp Thánh Gióng tiến nhanh trên chiến trường, biểu trưng cho sức mạnh thần thánh và khả năng vượt qua mọi trở ngại. Vó ngựa giữ nước Thánh Gióng đã đưa lịch sử Việt Nam tiến những bước dài, mở ra một chặng đường mới trong tiến trình dựng nước và giữ nước của dân tộc.

Hình tượng Thánh Gióng cưỡi ngựa sắt diệt giặc ngoại xâm là biểu tượng vĩnh cửu của ý chí quật cường, lòng yêu nước nồng nàn và tinh thần bảo vệ đất nước. Trong đó, hình tượng ngựa sắt Thánh Gióng được xây dựng như một phương tiện giúp người dân Việt chiến thắng quân thù. Hình tượng ấy đã in đậm trong tâm trí người dân Việt, song hành trong suốt chiều dài dựng nước và giữ nước, ở mỗi thời kỳ, đều có những phát triển biến thể khác nhau. Trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ cứu nước, dân quân Việt Nam đã sáng tạo sử dụng chiếc xe đạp thồ làm phương tiện vận tải phục vụ chiến đấu chưa từng có trong lịch sử quân sự thế giới. Dù là phương tiện thô sơ nhưng đoàn quân xe thồ mang sức mạnh phi thường, đọ sức cùng xe tăng, máy bay tối tân hiện đại của quân xâm lược, để làm nên chiến thắng "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu". Đoàn dân công xe thồ chính là những chiến binh "ngựa sắt Thánh Gióng" của thế kỷ 20 bảo vệ đất nước.

Ngày nay, việc thờ Đức Thánh Gióng – Phù Đổng Thiên Vương – chính là sự nhắc nhớ đến sức mạnh nội tại của dân tộc. Tục thờ Đức Thánh Gióng được tồn tại ở nhiều địa phương như: Lễ hội Gióng (Phù Đổng - Gia Lâm), Lễ hội Gióng (Sóc Sơn) hay nhiều làng như: Bộ Đầu (Thường Tín), Phù Lỗ Đoài (Sóc Sơn), Sơn Du (Đông Anh) cũng có hội Gióng riêng với các tục lệ độc đáo. Trong đó, Hội Gióng ở Phù Đổng, Gia Lâm diễn ra từ ngày 02 đến 09 tháng Tư Âm lịch hàng năm, người dân thu hút được sự quan tâm của đông đảo của người dân trên cả nước với nhiều nghi thức độc đáo như: diễn lại các trận đánh của Thánh Gióng với giặc Ân, lễ rước cờ, rước cơm, hội trận, rửa khí giới, khao quân và đặc biệt có sự xuất hiện của biểu tượng ngựa sắt thể hiện qua hai hình ảnh bạch mã và hồng mã - biểu tượng cho hòa bình và chiến tranh và là hai chiến tuyến trong trận đánh. Hai "ông ngựa" là bạch mã và hồng mã được làm bằng gỗ từ thời dựng đền được đặt ở hai dãy nhà ngang có mái che trong lễ hội.

Ngoài ra, liên quan đến dấu chân ngựa sắt của Thánh Gióng, theo truyền thuyết, trong quá trình đánh đuổi ngoại xâm, bước chân ngựa của Thánh Gióng đi đến đâu tạo thành ao (chuôm) đến đó. Dấu vết những dãy ao (chuôm) tròn nối tiếp nhau kéo dài suốt từ Kim Anh - Đa Phúc cho đến dưới chân núi Sóc thuộc Sóc Sơn, Thành phố Hà Nội. Dấu tích vết chân ngựa sắt của Thánh Gióng cho đến hôm nay vẫn được người dân nâng niu, gìn giữ. Đặc biệt, đối với người dân xã Quang Tiến, Gia Lâm, hàng năm, vào các ngày mùng Một, ngày Rằm, lễ Tết, hội làng… họ thường vào chùa thắp hương, làm lễ thả hoa đăng xuống "dấu chân ngựa" Thánh Gióng ở ngay trước cửa chùa để nguyện cầu xin Ngài phù hộ độ trì những điều tốt đẹp nhất cho mỗi con người, mỗi gia đình và quê hương làng xóm. Với ý nghĩa quan trọng của điển tích, nhân dân nơi đây còn có nguyện vọng được lập văn bia và miếu thờ Thánh Gióng để cộng đồng dân cư và du khách thập phương đến thắp hương chiêm bái những vết chân ngựa giữ nước.

Có thể thấy, ngựa Thánh Gióng đã trở thành biểu tượng có sức ảnh hưởng mạnh mẽ trong văn hóa và tâm linh, luôn hiện hữu trong đời sống tinh thần của người Việt. Dù thời gian có đi qua, phủ lên lịch sử những lớp bụi mờ, nhưng vó ngựa giữ nước của Thánh Gióng luôn tồn tại vĩnh cửu cùng truyền thuyết về tráng sỹ làng Gióng phi thường dũng cảm diệt giặc ngoại xâm như lời nhắc nhở cho người dân Việt Nam về truyền thống yêu nước nồng nàn, tinh thần đoàn kết, ý chí bất khuất, kiên cường, sức mạnh quật khởi và quyết tâm bảo vệ Tổ quốc của dân tộc Việt.■

Mỗi độ Xuân về, giữa những con phố cổ rộn ràng, đền Bạch Mã lại bước vào mùa lễ hội tưng bừng nhất trong năm. Từ sáng sớm, những đoàn người nô nức đổ về ngôi đền linh thiêng trấn giữ phía Đông kinh thành Thăng Long xưa, để dâng nén hương thành kính và hòa mình vào không khí lễ hội mang đậm hồn cốt Thăng Long – Hà Nội. Lễ hội đền Bạch Mã không chỉ là nét sinh hoạt tín ngưỡng lâu đời, mà còn là sự tiếp nối những giá trị văn hóa của mảnh đất nghìn năm văn hiến.

Tượng Bạch Mã tại Đền thờ Bạch Mã. *Ảnh: Phúc An*

BẠCH MÃ TRẤN ĐÔNG THÀNH

Hơi thở nghìn năm giữa lòng phố cổ

PHÚC MINH

Đền Bạch Mã tên chữ: "Bạch Mã tối linh từ" tọa lạc tại số 76 Hàng Buồm, xưa thuộc phía Đông kinh thành Thăng Long, nơi dân gian tin rằng có long mạch tụ hội và là cửa ngõ quan trọng của vùng đất kinh kỳ. Theo truyền thuyết và thần phả, vào năm 1010, vua Lý Thái Tổ cho dời đô từ Hoa Lư (Ninh Bình) về Thăng Long (Hà Nội) và muốn mở rộng thêm thành Đại La. Vua Lý Thái Tổ lệnh cho đắp thành nhưng hễ cho lấp đất lên lại bị sụt lún, vẫn về hình hài như cũ. Khi ấy nhà vua được mách về ngôi miếu thờ Thần Long Đỗ, vị thần bản thổ đã cai quản vùng đất này từ lâu đời. Vua Lý Thái Tổ bèn cho rước Thần về trợ giúp. Đêm ấy, trong giấc mơ, nhà vua thấy một con ngựa trắng hiện ra chạy quanh khu vực đất thành để lại dấu chân vạch rõ ranh giới bền vững. Dựa theo đó, vua cho xây lại, và lần này thành đứng vững, từ đó mở ra triều đại thịnh trị. Để tạ ơn, nhà vua sắc phong Thần Long Đỗ làm Thành hoàng của Thăng Long, cho xây dựng đền thờ và gọi là đền Bạch Mã, nhằm ghi dấu sự linh ứng của con ngựa trắng trong giấc mộng.

Đền Bạch Mã là một trong "Thăng Long tứ trấn", bốn ngôi đền linh thiêng giữ bốn hướng kinh thành bao gồm: Đền Bạch Mã trấn phía Đông, Đền Voi phục trấn phía Tây, Đền Kim Liên trấn phía Nam, đền Quán Thánh trấn phía Bắc. Trong đó, Bạch Mã được coi là cổ nhất, hình thành ngay từ buổi đầu lập đô. Vị thần trú ngụ tại đây, Thần Long Đỗ được xem là "thổ thần của đất Thăng Long" được xem là vị thần che chở, giữ long mạch, giữ bình yên cho kinh đô.

Tại Đền Bạch Mã, trải qua các triều đại, các vua Lý, Trần, Lê, Nguyễn đều sắc phong, tu sửa dâng lễ tế để bày tỏ lòng biết ơn. Mỗi khi đất nước gặp thiên tai, dịch bệnh, giặc ngoại xâm, triều đình đều tổ chức lễ cầu đảo, cầu an ở đền Bạch Mã. Từ một ngôi đền làng, đền trở thành trung tâm tín ngưỡng mang tính quốc gia, gắn với vận mệnh của Thăng Long, Hà Nội.

Dù phố Hàng Buồm nay tấp nập du khách, đền Bạch Mã vẫn giữ được vẻ uy nghi cổ kính với cổng tam quan, nghi môn, tượng ngựa trắng, các bức hoành phi đại tự, long ngai, kiệu bát cống..., tất cả hòa quyện thành không gian linh thiêng. Hiếm nơi nào trong phố cổ còn giữ trọn vẹn đến vậy. Không chỉ mang ý nghĩa tâm linh, đền còn là nơi ghi lại dấu ấn kiến trúc truyền thống. Các mảng trạm khắc rồng thời Lê, hoành phi câu đối thời Nguyễn, tượng pháp cổ... tạo nên giá trị nghệ thuật đặc sắc. Đền Bạch Mã là một "bảo tàng" nhỏ của kiến trúc truyền thống mang đậm phong cách thời Nguyễn (thế kỷ 19) với kết cấu hình chữ "Tam" khép kín, nổi bật với mái cong đao vút, hệ thống cột gỗ lim lớn, bộ vì "giá chiêng chồng rường con nhị", đặc biệt là các mái vòm hình "mai cua" nối liền các khu vực và những hoa văn rồng phượng chạm trổ tinh xảo, sơn son thếp vàng, thể hiện sự uy nghiêm và giá trị nghệ thuật truyền thống Việt Nam. Trang trí tường vàng ấm áp, cửa gỗ đỏ, rồng vàng, hoành phi, câu đối sơn son thếp vàng, phù điêu tinh xảo, mang đậm dấu ấn triều Nguyễn. Cung cấm là nơi đặt tượng Thần Bạch Mã (Long Đỗ), nơi đây lưu giữ nhiều hiện vật quý giá như: Long ngai, hoành phi "Đông trấn linh từ", vũ khí cổ, văn bia, và đặc biệt là chiếc giếng "huyệt thông âm".

Lễ hội đền Bạch Mã được tổ chức hàng năm vào 12 tháng Hai Âm lịch, nối tiếp truyền thống từ hàng trăm năm nay. Đây là thời điểm Xuân đã sang, tiết trời thanh dịu, lòng người cũng hân hoan cho những hoạt động hướng về tâm linh, về nguồn cội. Trước ngày chính hội, dân làng và Ban Quản lý di tích chuẩn bị cờ lọng, kiệu rước, đồ tế lễ, lau rửa tượng pháp, chấn chỉnh không gian thờ tự. Không khí lễ hội lan tỏa khắp khu phố Hàng Buồm, nơi vốn đã sầm uất suốt bao thế kỷ. Lễ tế thần được tổ chức trang trọng trong tiền tế và hậu cung. Các bậc cao niên uy tín thay mặt dân làng đọc văn tế, kính cáo Thành hoàng Long Đỗ về sự thành tâm của con dân đất Thăng Long. Văn tế từ lâu đã trở thành phần linh hồn của lễ hội, thể hiện sự tri ân, gắn bó và niềm mong cầu bình an, mùa màng tốt tươi.

Những họa tiết rồng phượng, câu đối... được chạm khắc vô cùng tinh xảo khiến du khách choáng ngợp. *Ảnh: Phúc An*

Lễ rước kiệu là phần được mong chờ nhất. Kiệu thờ tượng trưng cho Thần Long Đỗ được khiêng đi qua các phố quanh Hàng Buồm, tái hiện hành trình thần đi tuần tra, giữ bình yên cho kinh thành xưa. Đi đầu là đội múa lân, sau đó là nghi trượng cờ lọng, đội nhạc bát âm, các chức sắc, dân làng và đông đảo nhân dân. Từ sáng sớm, đội rước kiệu của đền Bạch Mã sẽ được giao trọng trách cho những người đàn ông "lão làng" dẫn đoàn đi khởi hành từ đền Mã Mây đi qua các con phố lớn để về đến đền Bạch Mã. Đi đầu là đội múa rồng, sư tử; tiếp đến là đội cờ, trống chiêng, sinh tiền, đánh bồng, bát âm; đội kiệu lễ vật và đội kiệu bát cống với đầy đủ tàn, tán, lọng; đội tế nam quan; dâng hương nữ. Trong đoàn rước còn có mục đồng và mô hình trâu với kích thước bằng trâu thật để làm Lễ tiến Xuân Ngưu. Sau phần Lễ tế Thánh, mô hình trâu được làm bằng với kích thước trâu thật sẽ được rước từ đền Bạch Mã đến bờ Sông Hồng để làm lễ "hóa" tiến Xuân Ngưu - đây là một nghi thức quan trọng của hội đền Bạch Mã. Vào đầu giờ chiều, đội tế nữ sẽ đến Bạch Mã dâng hương lễ Thánh. Sau đó, nhân dân cùng du khách thập phương sẽ bước vào lễ Thánh. Một nét đẹp của lễ hội là sự tham gia tự nguyện của cư dân phố cổ: người bưng mâm lễ, người gánh hoa, người đi bên hàng kiệu. Những ngôi nhà dọc đường rước đều mở cửa, đốt hương, treo cờ, tỏ lòng thành kính khi kiệu thần đi qua.

Ngày 13/02 (Âm lịch) là ngày cuối cùng của Lễ hội. Vào buổi sáng, các cụ ông trong trang phục truyền thống của đội tế nam đền Bạch Mã tập trung tại đền để làm Lễ tế Thánh. Buổi chiều, các đội tế nam và dâng hương nữ của các ngôi làng gần xa đền Bạch Mã vào làm Lễ tế Thánh. Sau khi các làng lân cận làm lễ xong sẽ chính thức kết thúc là Lễ tế giã hội của đội tế nam đền Bạch Mã.

Song song với nghi lễ tâm linh, lễ hội đền Bạch Mã còn có nhiều hoạt động văn hoá dân gian như: hát cửa đình, ca trù, hát thờ, đây là những loại hình gắn liền với sinh hoạt đình, đền cổ, các trò chơi dân gian: đánh cờ người, kéo co, đi cà kheo, bịt mắt bắt dê,... Trình nghề thủ công truyền thống: tăm hương, giấy dó, tranh dân gian... trưng bày di sản phố cổ như "Ảnh xưa của phố Hàng Buồm", các sắc phong của đền qua từng triều đại... Những hoạt động này khiến lễ hội không chỉ mang tính tín ngưỡng mà còn trở thành "không gian văn hoá sống", tái hiện cả một phần đời sống xưa của cư dân Kẻ Chợ.

Đền Bạch Mã là một trong số ít di tích còn giữ được không gian thờ tự cổ giữa phố cổ Hà Nội – nơi đa phần đã đô thị hóa mạnh mẽ. Lễ hội diễn ra hàng năm như một nhịp cầu nối giữa quá khứ và hiện tại, giúp người trẻ hiểu rằng Thăng Long không chỉ hình thành từ những trang sử, mà còn từ niềm tin tâm linh. Lễ hội đền Bạch Mã góp phần duy trì hệ thống tín ngưỡng cực kỳ quan trọng của kinh thành xưa. Mỗi trấn ứng với một hướng, một vị thần và một chức năng khác nhau. Nhờ đó, lễ hội mang giá trị lịch sử đặc biệt, gìn giữ một mô hình kiến trúc tâm linh hiếm thấy ở Việt Nam trong việc khẳng định bản sắc của "Tứ trấn Thăng Long".

Hàng năm, lễ hội thu hút hàng nghìn lượt du khách trong và ngoài nước. Nhiều người tìm đến để hiểu thêm về lịch sử Thăng Long, số khác muốn trải nghiệm văn hoá bản địa. Điều này giúp Hà Nội vừa phát huy giá trị di sản, vừa phát triển du lịch nhân văn, bền vững (tham gia xem biểu diễn các tiết mục nghệ thuật dân tộc như: chầu văn, ca trù, chèo, quan họ; trình diễn võ thuật phục vụ nhân dân tại sân khấu ngoài trời và trong sân đình đền Bạch Mã).

Ngày nay, Hà Nội phát triển mạnh mẽ, những tòa nhà cao tầng mọc lên, dòng người hối hả ngày đêm. Thế nhưng mỗi dịp tháng Hai Âm lịch, phố Hàng Buồm bỗng chậm lại. Người trẻ dành nhiều thời gian hơn để cùng gia đình thắp hương, tham dự kiệu rước, nghe các bậc cao niên kể chuyện xưa. Điều đáng quý nhất là lễ hội không bị thương mại hoá quá mức, nó vẫn giữ được vẻ trang trọng, vẫn là dịp để người Hà Nội "rửa lòng", xin lộc đầu Xuân, tưởng nhớ vị thần đã che chở cho đất kinh kỳ. Trong xu thế đô thị hóa, lễ hội đền Bạch Mã trở thành một minh chứng rằng: muốn phát triển bền vững, một thành phố cần biết giữ gìn những "mỏ neo văn hóa". Đền Bạch Mã chính là một trong những "mỏ neo" ấy – một điểm tựa để ký ức Thăng Long không bị lãng quên.

Lễ hội đền Bạch Mã không chỉ là một ngày hội đơn thuần, mà còn là sự tiếp nối của nghìn năm văn hiến. Từ truyền thuyết Long Đỗ, ngựa trắng giúp vua dựng thành, đến những nghi thức trang trọng hôm nay, lễ hội là chiếc cầu nối vững chãi giữa quá khứ và hiện tại. Trong ngày hội đầu Xuân ấy, khi tiếng trống hội vang lên giữa phố cổ, mỗi người lại cảm nhận sâu sắc hơn rằng Thăng Long, Hà Nội không chỉ được xây bằng bàn tay con người, mà còn được nâng đỡ bởi tâm linh, tín ngưỡng và lòng tri ân của cả cộng đồng. Đền Bạch Mã và lễ hội của nó sẽ mãi mãi là di sản sống, là lời nhắc nhở để người Hà Nội hôm nay biết trân trọng những giá trị đã làm nên bản sắc của mảnh đất này suốt hơn một nghìn năm qua.■

TRANH MÃ ĐÁO VÀ LỜI CHÚC "MÃ ĐÁO THÀNH CÔNG"

ĐỨC CHIẾN

Trong không khí mùa Xuân đang về, hình ảnh đàn ngựa tung vó trong tranh Mã Đáo gợi nhắc đến sức mạnh bền bỉ và tinh thần tiến bước. Lời chúc "Mã đáo thành công" qua bức tranh vì thế không chỉ là lời chúc may mắn đầu năm mà còn là sự gửi gắm niềm tin vào một năm mới an khang, thuận lợi, tràn đầy quyết tâm vượt qua mọi thử thách. Tranh mã đáo trở thành biểu tượng một biểu tượng của khát vọng vươn lên, của ý chí mạnh mẽ trước những thử thách khó khăn, niềm tin vào tương lai.

Trong lịch sử văn hóa Á Đông, ngựa luôn giữ một vị trí đặc biệt. Không phải ngẫu nhiên mà loài vật này được nhắc đến trong nhiều thư tịch cổ. Trong văn hoá Trung Quốc, ngựa được xem như là chiến mã với những chiến công vang dội cùng với những vị chiến tướng nổi tiếng. Những cuộc chinh phạt thường gắn liền với loài ngựa. Ngựa thường là vật cưỡi, hay có những đội kỵ binh chủ lực của những nhà quân phiệt. Biểu tượng loài ngựa như một sự khẳng định về sức mạnh, lòng trung thành tuyệt đối, một lòng một dạ đi theo chủ nhân tới cuối cuộc đời khi nó đã tìm được người chủ đích thực. Lòng trung thành của loài ngựa Xích Thố khi Quan Vũ bị bắt hay hình ảnh ngựa Đích Lô cứu chủ đã đi sâu vào tiềm thức của mỗi người. Ở Việt Nam, hình ảnh chiến mã của Thánh Gióng đã trở thành một phần của tâm thức dân tộc, khi Thánh Gióng cưỡi ngựa sắt bay về trời, đó không chỉ là sự kết thúc của một chiến công mà còn là biểu tượng của khí phách, của khát vọng và của sự trường tồn. Điều đó cho thấy ngựa không chỉ là loài vật của chiến trận, mà còn là một phần trong lối sống, một biểu tượng gắn với nhiều tầng ý nghĩa.

Lời chúc "Mã đáo thành công" bắt nguồn từ quan niệm cổ rằng khi chiến binh đi xa mà ngựa trở về đó là tín hiệu của thành công và chiến thắng. Câu chúc ấy vì thế mang trong mình sự may mắn, niềm tin và hy vọng. Khi du nhập và được Việt hóa, nó không còn chỉ gắn với chiến trận mà trở thành lời chúc cho những ai bắt đầu hành trình mới, người đi xa, người khai trương cửa hàng, người dấn thân vào lĩnh vực mới hay đơn giản là mỗi cá nhân khi đón một năm mới với những mục tiêu và thử thách của riêng mình. Hình ảnh tranh "mã đáo" được nhiều người yêu thích và treo trong nhà hay văn phòng bởi nó mang lại cảm giác tràn đầy sinh khí. Dù thể hiện dưới dạng thủy mặc, sơn dầu hay phong cách hiện đại, tranh "mã đáo" đều hội tụ hai yếu tố quan trọng, sự mạnh mẽ trong bố cục và sự chuyển động trong cảm xúc. Đặc biệt, hình tượng tám chú ngựa "bát mã" thường được lựa chọn vì con số tám mang ý nghĩa phát đạt, hanh thông theo quan niệm Á Đông. Đàn ngựa chạy cùng hướng thể hiện tinh thần đoàn kết, đồng lòng và sức mạnh tập thể. Đó là những giá trị mà xã hội hiện đại luôn hướng tới, nhất là trong môi trường doanh nghiệp.

Một bức tranh "mã đáo" đẹp không chỉ cần kỹ thuật mà còn cần sự thấu hiểu về "thần" của loài ngựa. Đó là ánh mắt sắc, chiếc bờm tung gió, dáng chạy mạnh mẽ như vượt qua mọi rào cản. Ở tranh thủy mặc, chỉ vài nét bút phóng khoáng cũng đủ khắc họa khí chất. Ở tranh sơn dầu, từng lớp màu tạo cảm giác chiều sâu và sức nặng. Ở tranh hiện đại, đôi khi chỉ bằng những đường nét tối giản nhưng vẫn toát lên được sự phóng khoáng và quyết đoán. Người họa sỹ thành công khi khiến người xem cảm nhận được chuyển động, nghe được tiếng đất vang dưới vó ngựa và thấy trong đó là tinh thần của chính mình. Trong phong thủy và tâm lý học, tranh "mã đáo" được xem là nguồn năng lượng tích cực. Nó không chỉ tạo điểm nhấn thẩm mỹ mà còn truyền tải thông điệp hành động, khích lệ con người hướng đến mục tiêu. Trong môi trường làm việc, tranh "mã đáo" được treo để thúc đẩy tinh thần bứt phá, tạo động lực cho nhân viên. Trong gia đình, nó nhắc nhở mỗi thành viên rằng cuộc sống là hành trình dài cần kiên định và nỗ lực. Trong quan hệ xã hội, tranh "mã đáo" trở thành món quà tinh tế, biểu trưng cho sự trân trọng và lời chúc tốt đẹp.

Điều thú vị là tinh thần mã đáo không chỉ phù hợp với truyền thống, mà còn rất hợp với xu hướng phát triển của thời đại mới. Ngày nay, với tốc độ thay đổi của xã hội ngày càng nhanh tạo ra những cơ hội và thách thức chưa từng có. Để thích ứng, con người cần sự mạnh mẽ và quyết liệt giống như đàn ngựa trong tranh, phải dám đi, dám thử, dám chịu trách nhiệm và dám thay đổi. Thành công trong thời đại này không còn là may mắn mà là kết quả của khả năng học hỏi và tinh thần chủ động. Với doanh nghiệp, tinh thần mã đáo là tinh thần chiến lược, biết nhìn xa, hành động nhanh và kiên định theo mục tiêu. Chính vì vậy, tranh mã đáo thường xuất hiện trong phòng họp, sảnh tiếp khách hoặc các sự kiện đầu năm như một sự khẳng định về tinh thần phát triển bền bỉ. Với giới trẻ, tinh thần mã đáo là lời nhắc phải vượt khỏi giới hạn của bản thân, không ngại thử thách, không ngại bắt đầu lại. Thế hệ trẻ ngày nay có nhiều cơ hội nhưng cũng đối mặt nhiều áp lực. Trong bối cảnh ấy, lời chúc "Mã đáo thành công" trở thành một lời động viên mạnh mẽ, gợi nhắc sự tự tin, kiên định và dấn thân.

Khi Tết về, tranh "mã đáo" lại xuất hiện trong các cửa hàng tranh, trong những gian nhà mới hoặc trong các buổi họp mặt đầu Xuân. Nhiều gia đình treo tranh để mở đầu năm mới với sinh khí tốt lành. Các doanh nghiệp tặng tranh cho đối tác như lời khẳng định tinh thần hợp tác bền lâu. Có người chọn tranh vì yêu cái đẹp, có người chọn vì giá trị phong thủy, nhưng tất cả đều có niềm tin vào sự thuận lợi và thành công. Dù hiện đại đến đâu, con người vẫn luôn có nhu cầu tìm kiếm những biểu tượng tinh thần để làm điểm tựa và tranh mã đáo trở thành một trong những biểu tượng tiêu biểu. Giữa nhịp sống gấp gáp, bức tranh đàn ngựa tung vó gợi cảm giác phóng khoáng, giải phóng, tiếp thêm năng lượng cho không gian sống. Nó như lời nhắc rằng trong hành trình phát triển của mỗi cá nhân, tổ chức luôn cần một tinh thần dám tiến, dám thay đổi, dám bước ra khỏi giới hạn. Từ góc nhìn rộng lớn hơn, tinh thần mã đáo chính là sự cộng hưởng giữa truyền thống và hiện đại. Nó xuất phát từ những giá trị văn hóa lâu đời nhưng lại hoàn toàn phù hợp với thực tiễn phát triển như ngày nay. Đó cũng chính là hình ảnh những chú ngựa trong tranh mạnh mẽ, bền bỉ và luôn hướng về phía trước.

Trong mùa Xuân mới, khi đất nước bước vào một chu kỳ phát triển mới với nhiều kỳ vọng, lời chúc "Mã đáo thành công" như được khoác thêm sức mạnh. Nó không chỉ là lời chúc may mắn mà còn là lời nhắn nhủ về trách nhiệm, về khát vọng niềm tin tiến bước, mạnh mẽ và bền bỉ thành công ở phía trước.■

ĐỘC ĐÁO TỤC ĐẮP BẾP MỚI CỦA NGƯỜI MƯỜNG

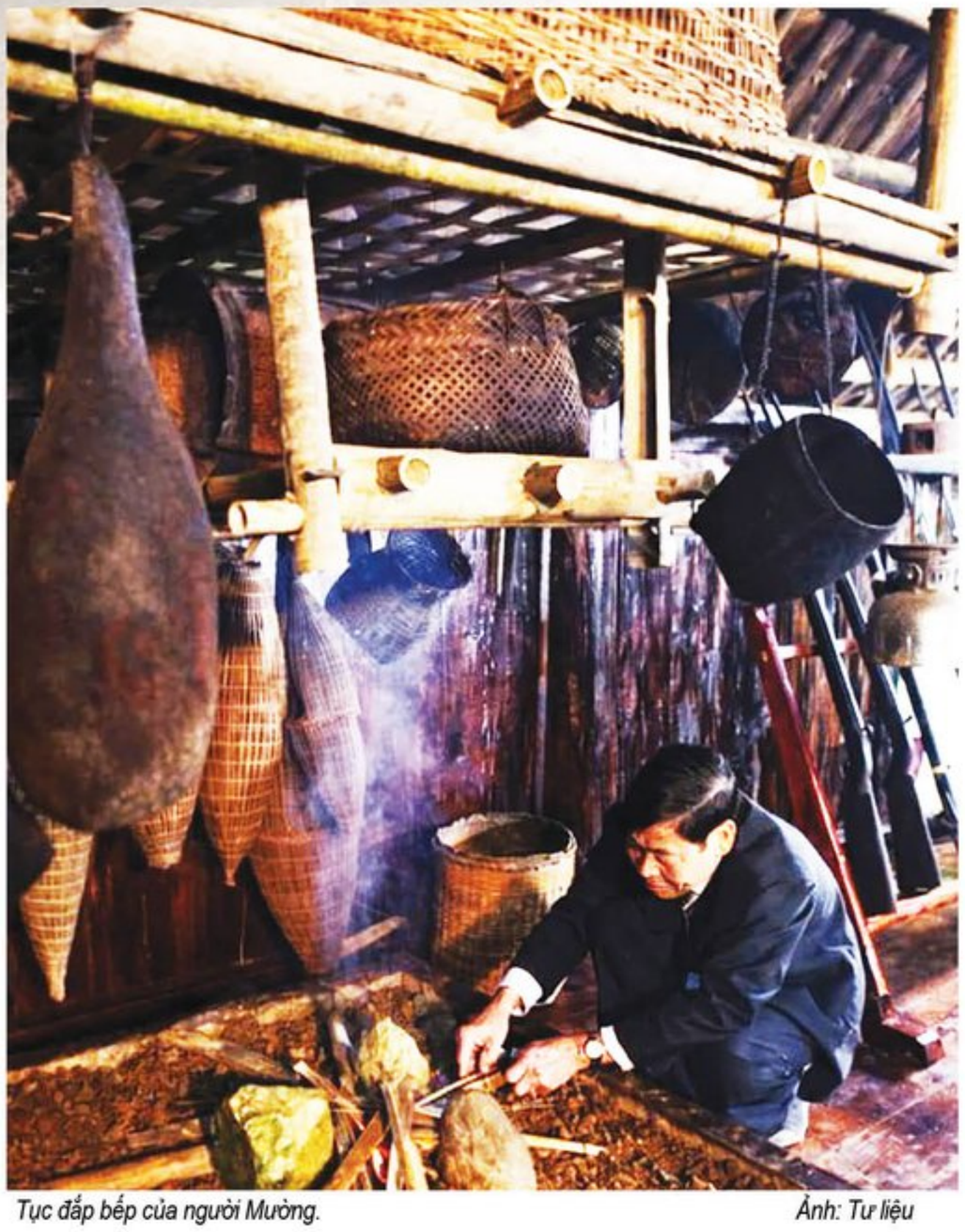
Bếp mới của người Mường. *Ảnh: Tư liệu*

MINH CHÂU

Mỗi độ Tết đến, Xuân về, trong nếp nhà sàn của người Mường lại diễn ra nghi lễ đắp bếp mới, một phong tục mộc mạc mà thiêng liêng, gắn với quan niệm về lửa, về mái ấm và sự no đủ. Người Mường gửi gắm ước vọng bình an, mùa màng tươi tốt và gia đình thuận hòa, đến nay, tục đắp bếp mới vẫn được gìn giữ không chỉ góp phần bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc, mà còn khẳng định những giá trị bền vững về gia phong, nếp sống và sự gắn kết cộng đồng nơi vùng cao.

Với người Mường, bếp không chỉ là một góc nhỏ trong ngôi nhà, bếp còn là trung tâm của căn sàn, là nơi đặt niềm tin vào sự ấm cúng, nơi quây tụ của gia đình sau mỗi ngày lao động. Trong ngôi nhà sàn truyền thống của người Mường, vị trí bếp được đặt ở nơi vừa kín gió vừa ấm, sao cho khói bếp có thể lan đều nhưng không quá hun người. Từ thuở xa xưa, bếp lửa được coi là cầu nối giữa con người và các đấng thần linh, giữa hiện tại và tổ tiên. Do đó, người Mường coi trọng tục đắp bếp khi làm một ngôi nhà mới. Tục đắp bếp là một nét văn hóa, di sản độc đáo, từ lâu đã trở thành một phong tục, nghi lễ cầu mong sự phồn thịnh, mạnh khỏe và no ấm cho mỗi gia đình Mường. Phong tục đắp bếp của người Mường thể hiện sâu sắc những giá trị tâm linh và tín ngưỡng. Lửa trên bếp cháy đỏ được xem như minh chứng cho sự tồn tại của ngôi nhà, lửa tắt là điều xui rủi, báo hiệu sự lạnh lẽo, chia lìa. Tục lệ bắt đầu từ những việc chuẩn bị như gia chủ chọn ngày đẹp, giờ lành, nhờ người có uy tín hoặc người lớn tuổi trong dòng họ tư vấn. Những vật dụng được chuẩn bị bao gồm đất sét được lấy từ bờ ruộng hoặc bãi đất sạch, biểu tượng cho sự màu mỡ, rơm khô được phơi kỹ, tượng trưng cho sự no đủ, tro bếp cũ hoặc than đỏ, mang theo hơi ấm tổ tiên và vài nhánh củi thơm từ rừng.

Trong buổi sáng làm lễ, gia chủ sẽ đốt một nén hương thắp lên bàn thờ. Người Mường không dùng lời văn cứng nhắc mà thường khấn những câu chân thành, gần gũi, thể hiện tấm lòng của con cháu đối với nguồn cội. Sau khi khấn, người thợ được gia đình tín nhiệm, có thể là người thợ mộc làm nhà, có thể là bác trong dòng họ sẽ bắt tay vào việc đắp bếp. Trước khi đổ những sọt đất để đắp bếp, dưới đáy của bếp được lót một lượt bẹ chuối tươi, có tác dụng làm đệm cách ly nhiệt trên đất bếp với sàn nhà. Khi bếp đã đầy đất, sọt đất cuối cùng được lấy phải là số lẻ và chỉ đổ khoảng nửa đất có trong sọt, còn lại phải đổ trả lại nơi đã lấy đất. Sau đó họ đặt 3 viên đá lên làm kiềng tượng trưng cho ba ông đầu rau được nặn bằng đất trộn rơm, có ý nghĩa là nơi con người sinh ra và làm ăn, người chủ nhân của ngôi nhà và lửa là nguồn tạo ra ấm no, hạnh phúc. Ba ông đầu rau vừa là vật dụng dùng để dựng nồi, vừa là biểu tượng tinh thần giúp giữ bếp được vững, không lay chuyển trước sóng gió cuộc đời. Khi nặn, người thợ phải cẩn trọng, chắc tay, tránh để đất nứt vỡ vì người Mường tin rằng ông đầu rau nứt là điềm báo không may. Quá trình đắp bếp đòi hỏi sự tỉ mỉ và cả sự am hiểu hướng gió, hướng nhà. Bếp Mường không được đặt đối diện cửa chính để gió mạnh làm tắt lửa, cũng không đặt sát vách để tránh ẩm lạnh. Trong lúc đắp, phụ nữ trong nhà dọn dẹp sạch sẽ, tránh để hỗn độn vì sự ngăn nắp được xem như biểu tượng của một khởi đầu tốt đẹp. Khi bếp đã thành hình, nghi lễ quan trọng nhất nhóm lửa bắt đầu. Ngọn lửa được tạo ra từ việc cọ xát hai thanh củi khô, theo cách của các bậc tiền nhân tạo lửa hoặc phải được mang từ bếp của người có lộc, có gia đình hạnh phúc, đông con nhiều cháu. Nếu xin lửa, người xin phải mang theo một ít tro hoặc một mẩu than hồng đặt vào chiếc ống tre, vừa đi vừa che chắn để không tắt. Lửa qua tay người hiền lành thì mới mang được ấm áp, lửa từ nhà hòa thuận thì mới thắp được vận khí tốt. Việc châm lửa nhóm bếp cũng phải chọn ngày tốt, giờ tốt, phải nhờ một vị có uy tín trong cộng đồng, người đàn ông khỏe mạnh, có gia đình đầy đủ, êm ấm, hạnh phúc, con cái có đủ trai và gái, gia cảnh khấm khá, no đủ. Theo tục lệ xưa, lửa trên bếp mới phải để cháy trong 3 ngày, 3 đêm không được tắt. Người đàn ông cao tuổi nhất trong nhà ngủ cạnh bếp để canh lửa cho bếp luôn cháy và quy định bếp nhà ai, người nhà ấy canh, không thể nhờ người ngoài đến canh hộ. Nếu nhà không có người già, gia chủ buộc một quả bí xanh có phấn trắng vào cây cột cái ngay tại bếp, tượng trưng cho hình ảnh người già tóc bạc đang canh lửa.

Tục đắp bếp của người Mường. *Ảnh: Tư liệu*

Khi bếp đã đắp xong, người ta lấy những bẹ chuối tạo hình những con cá cho vào cặp làm như cá nướng đem giắt lên mái nhà hoặc buộc vào cột cái gần bếp. Đây là sự cầu mong may mắn cho bếp để ngôi nhà luôn dồi dào sản vật, thực phẩm, gia chủ làm ăn luôn thuận lợi. Tiếp đến là nồi cơm đầu tiên vật phẩm quan trọng để mở bếp. Gạo được chọn là loại gạo thơm ngon nhất, thường là gạo nếp hoặc gạo tẻ mới thu hoạch vụ trước. Người phụ nữ đảm đang nhất nhà sẽ vo gạo bằng nước sạch, đặt nồi lên bếp và canh lửa thật nhẹ để cơm chín đều. Trong nồi cơm ấy, có nhà còn cho thêm muối, vài lát gừng, hoặc một nắm thóc để cầu mong gia khí đậm đà, ấm nóng, mùa màng phong phú. Tục lệ quy định nồi cơm không được cháy khê, cũng không được sống. Nếu cơm ngon, dáng nồi đầy đặn, người Mường tin rằng gia chủ sẽ gặp năm mới thuận lợi, công việc suôn sẻ, gia đình hạnh phúc. Khi cơm chín, cả nhà quây quần bên bếp, cùng nhau mở nồi. Gia chủ sẽ chia cơm thành những phần nhỏ chia cho từng thành viên để ăn lộc bếp mới. Trẻ con được ưu tiên ăn trước để mong các cháu ngoan ngoãn, nhanh lớn. Người già ăn sau để nhận vía, giữ lửa phúc đức cho gia đình. Một vài nắm cơm còn được đặt lên bàn thờ như lời cảm tạ tổ tiên. Sau nghi lễ, bếp mới chính thức đi vào đời sống.

Ngày nay, xã hội hiện đại hóa, nhiều ngôi nhà Mường đã thay đổi từ sàn gỗ sang nhà xây, nhiều bếp điện, bếp gas được sử dụng thay cho bếp củi. Tuy vậy, phong tục đắp bếp mới vẫn tồn tại và vẫn được người Mường trân trọng như một phần bản sắc không thể phai mờ. Dù bếp đất ngày nay có thể nhỏ hơn, giản lược hơn, nhưng tinh thần của nghi lễ thì không hề thay đổi. Đặc biệt vào dịp Tết, khi người Mường sửa sang lại nhà cửa, nhiều gia đình vẫn giữ thói quen thắp lại bếp truyền thống, đắp lại ông đầu rau, nhóm lại lửa như một cách khởi đầu năm mới trọn vẹn hơn. Tục đắp bếp mới còn là một nét đẹp trong đời sống cộng đồng. Trong những bản Mường truyền thống, khi một gia đình làm nhà hoặc đắp bếp, bà con lối xóm lại đến giúp. Có người mang tro bếp, người mang bó củi, người mang chút gạo…. Tất cả như một lời chúc phúc. Sự sẻ chia ấy thể hiện tinh thần đoàn kết, gắn bó của cộng đồng Mường điều làm nên sức sống văn hóa của dân tộc này qua hàng nghìn năm.

Xuân Bính Ngọ đang đến, giữa nhịp sống đổi thay từng ngày thì phong tục đắp bếp mới của người Mường như một nét văn hóa giản dị nhắc nhở mỗi người dân tộc Mường về tầm quan trọng của sự sum vầy và ngọn lửa tình thân. Và chính tục đắp bếp mới trở thành một trong những phong tục đẹp đẽ, độc đáo và giàu giá trị nhân văn, góp phần tạo nên vẻ đẹp văn hóa của dân tộc Mường trong quá trình dựng bản, lập làng và gìn giữ nếp sống truyền thống giữa núi rừng Tây Bắc.■

LAS LUMINARIAS - ĐỘC ĐÁO LỄ HỘI "THANH TẨY" BẰNG LỬA CỦA NHỮNG CHÚ NGỰA Ở TÂY BAN NHA

Từ xa xưa, lửa đã giữ vị trí đặc biệt trong đời sống tinh thần của nhiều dân tộc. Lửa vừa là nguồn sống, vừa mang ý nghĩa thanh tẩy, bảo vệ, tái sinh. Trên khắp thế giới, nhiều lễ hội truyền thống ra đời xoay quanh biểu tượng lửa, phản ánh niềm tin tín ngưỡng, ước vọng bình an và sự gắn kết cộng đồng của người dân. Trong số đó, Las Luminarias - Lễ hội Ánh sáng tại làng San Bartolome de Pinares ở Tây Ban Nha - nơi những chú ngựa phi qua ngọn lửa rực cháy như một biểu tượng của sự thanh tẩy và đem lại may mắn trong năm mới.

Những kỵ sĩ cưỡi ngựa băng qua lửa. *Ảnh: Tư liệu*

Làng San Bartolome de Pinares nằm ở tỉnh Avila, phía Tây Bắc Thủ đô Madrid, Tây Ban Nha với gần 700 cư dân sinh sống. Tại ngôi làng này, một nghi lễ truyền thống được gọi là lễ "thanh tẩy" bằng lửa, có nguồn gốc hơn 500 năm, được tổ chức thường niên với nhân vật chính là những con ngựa.

Lễ hội diễn ra hàng năm vào giữa tháng 01, gắn với Ngày Thánh Antonio Abad (San Antón) – vị thánh bảo trợ của động vật, đặc biệt là gia súc và ngựa. Lễ hội mang đậm sự pha trộn giữa tín ngưỡng tôn giáo và niềm tin dân gian với nghi lễ nổi bật nhất là hoạt động những chú ngựa vượt qua các đống lửa lớn, tượng trưng cho việc thanh tẩy, xua đuổi tà ma và cầu chúc sức khỏe, may mắn cho cả người và vật nuôi trong năm mới.

Trong quan niệm truyền thống của người dân địa phương, lửa là biểu tượng của sự thanh lọc, tái sinh và bảo vệ. Việc cho ngựa nhảy qua lửa giống như việc trải qua quá trình thanh tẩy, xua đuổi tà khí, bệnh tật; bảo vệ vật nuôi khỏi tai ương và mang lại mùa màng tốt tươi và năm mới bình an. Thánh Antonio Abad được xem là người che chở cho động vật, nên lễ hội cũng là dịp để người dân bày tỏ sự tôn kính, cầu nguyện để Ngài bảo vệ cho đàn gia súc – tài sản quý giá của họ.

Nguồn gốc thực sự của Las Luminarias vẫn là bí ẩn nhưng nhiều người tin rằng lễ hội này xuất phát từ việc đàn gia súc và ngựa của vùng từng bị tàn phá nặng nề do mắc phải những căn bệnh lạ bắt nguồn từ nhiều thế kỷ trước. Tập tục ra đời để bảo vệ những con ngựa - sức lao động chính trên những cánh đồng và là trụ cột nuôi sống người dân trong làng.

Lễ hội thường diễn ra vào đêm 16 rạng sáng 17 tháng 1. Trước lễ hội vào mùa Xuân hàng năm, dân làng sẽ thu thập củi, gỗ khô để chuẩn bị cho lễ hội. Những con ngựa đều được nuôi dạy để làm quen với việc tiếp xúc với lửa và được chăm sóc, tắm rửa trước tham gia lễ hội "thanh tẩy". Trong lễ hội, những chú ngựa tham gia thường được chăm sóc kỹ lưỡng và do các kỵ sĩ có kinh nghiệm điều khiển, không bị ép buộc tham gia nếu có dấu hiệu hoảng sợ. Để đảm bảo an toàn cho chúng, bờm ngựa sẽ được tết gọn lại, đuôi cũng được buộc chặt cẩn thận bằng những rải ruy băng sắc màu để tránh bắt lửa. Người dân địa phương tin rằng việc cho ngựa đi qua lửa không gây tổn hại, mà là để ban phúc và bảo vệ cho chúng.

Và khi hoàng hôn buông xuống vào đêm trước của lễ Thánh Anthony, người dân bắt đầu đốt các đống lửa lớn dọc theo các con phố chính trong làng. Các con đường lát đá vốn yên bình ngày thường giờ được sắp xếp thành một hành lang lửa rực rỡ ngay chính giữa đường phố. Các kỵ sĩ cưỡi ngựa – thường là người dân địa phương – lần lượt điều khiển ngựa cùng nhau nhảy qua những đống lửa lớn mà không hề nao núng, tạo nên cảnh tượng ngoạn mục. Ánh lửa hắt lên thân ngựa, kỹ sĩ và làn khói mờ tạo nên một không khí vừa linh thiêng, vừa huyền bí. Sau khi thực hiện nghi thức, những con ngựa sẽ được dắt đi nghỉ ngơi và người dân tổ chức ăn uống, tiệc tùng đến tận sáng.

Ngoài nghi thức "thanh tẩy" qua lửa của những chú ngựa, lễ hội còn bao gồm lễ rước tượng Thánh Antonio Abad, các nghi lễ cầu nguyện và nhiều hoạt động sinh hoạt cộng đồng khác như: ăn uống, âm nhạc, tụ họp dân làng….

Las Luminarias được tổ chức tại một số địa phương ở Tây Ban Nha, nhưng nổi tiếng nhất là thị trấn San Bartolomé de Pinares, tỉnh Ávila, miền Trung Tây Ban Nha. Ngoài ra, lễ hội cũng xuất hiện ở một số làng thuộc các vùng như: Castilla y León, Extremadura, Andalusia…. Tại San Bartolomé de Pinares, Las Luminarias đã trở thành biểu tượng văn hóa của địa phương, thu hút đông đảo du khách trong và ngoài nước.

Trong những năm gần đây, Las Luminarias trở thành chủ đề gây tranh cãi, đặc biệt từ các tổ chức bảo vệ động vật. Nhiều ý kiến phản đối lễ hội vì cho rằng, ngựa là loài động vật đặc biệt nhạy cảm với bản năng tự nhiên luôn né tránh những đống lửa lớn. Do đó, nghi thức nhảy qua lửa sẽ có nguy cơ cao khiến chúng bị căng thẳng, hoặc có thể xảy ra tai nạn hoặc bỏng nếu không kiểm soát tốt. Trước áp lực dư luận, chính quyền địa phương đã triển khai áp dụng nhiều biện pháp an toàn như: giảm kích thước và cường độ đống lửa, chỉ cho phép kỵ sĩ có kinh nghiệm tham gia; đặc biệt có sự giám sát chặt chẽ của lực lượng thú y và lực lượng an ninh…. Nhờ đó, lễ hội vẫn được duy trì nhưng theo hướng hạn chế rủi ro, cân bằng giữa bảo tồn truyền thống và bảo đảm an toàn cho cả người và những chú ngựa tham gia lễ hội.

Bất chấp tranh cãi, hiện nay, Las Luminarias vẫn được xem là một lễ hội độc đáo, đặc sắc của cộng đồng địa phương. Đối với người dân San Bartolomé de Pinares, Las Luminarias không chỉ là lễ hội, mà còn là dịp để cộng đồng gắn kết và truyền lại truyền thống cho thế hệ sau. Không chỉ có người dân địa phương hưởng ứng tham gia, lễ hội còn thu hút một lượng khách du lịch không nhỏ tới đây vào tháng Một hàng năm để được chứng kiến tận mắt những màn cưỡi ngựa phi qua lửa mạo hiểm này./.

TRUNG ANH
(Sưu tầm và tổng hợp)

HỒN TREO CỘT BUỒM… *(Tiếp theo trang 38)*

Thụy Miên trở thành góa bụa khi vừa tròn 21 tuổi, kể từ lúc mặc đồ tang đen bước vào nhà thờ dự thánh lễ an táng chồng, cô thấy mình đã chết về mặt tâm hồn. Cô luôn dằn vặt bản thân là nguyên nhân gián tiếp gây ra cái chết của chồng, kẻ luôn tự phụ là con cá kiếm của biển. Dù đã xưng tội nhiều lần tại nhà thờ, Thụy Miên vẫn cảm thấy không sao gột rửa được tội lỗi. Sống vật vờ như cái bóng, tuổi trẻ cùng nhan sắc đã phai tàn theo thời gian trong từng đó năm ngồi bên bờ biển, nhiều cô gái mới lớn không còn nhớ đến tên Thụy Miên, họ chỉ gọi cô là goá phụ biển. Không cam lòng trước nỗi khổ của người tình, sau ba năm kiên nhẫn đợi Thụy Miên mãn tang chồng, thầy giáo Hoàng ra bờ biển nắm tay cô rủ đi tìm một chân trời mới, nơi chỉ có hai người và tránh xa thị phi. Đáp lại tấm chân tình của người mình yêu, Thụy Miên chỉ im lặng hướng mắt mình về phía xa xăm, kể từ đó cô không gặp lại người tình thêm lần nào. Để tang chồng gần chục năm, cuối cùng anh ta trở về cùng gia đình mới, Thụy Miên không hiểu mình còn gì đáng sống trên cõi trần gian, bởi bố mẹ cô và bố chồng đã mất, vườn thánh là nơi họ gửi nắm xương tàn.

4. Hết một tháng ăn nhậu liên miên, bà con làng Sủ đều biết chuyện lúc tàu cá của Kiếm chìm xuống lòng biển sâu, y cùng mấy thủy thủ bám vào phao cứu sinh rồi phó mặc số phận cho đấng tối cao định đoạt. Thời khắc không còn hy vọng sống để quay về, y được một tàu hàng đi ngang qua vớt lên, những người bạn không có được sự may mắn đó. Tàu biển chở hàng theo lộ trình nên không thể như xe đò, Kiếm luôn nhấn mạnh điều đó khi giải thích vì sao y trôi dạt vào tận Kiên Giang từng đó năm trời. Vốn bản tính giang hồ, Kiếm không quay về làng chài, y xin theo tàu cá ở Kiên Giang bám biển, người vợ hiện nay y đang chung sống chính là con gái của chủ tàu cá đã cưu mang kẻ lang bạt như Kiếm. Mặc cho vợ con giục giã quay vào Kiên Giang, tự dưng Kiếm muốn nấn ná ở lại làng Sủ, không phải y nhớ thương gì quê hương, bởi trong bữa nhậu, Kiếm nhận lời đi biển cùng mấy người bạn một chuyến, sau chuyến đi này, y sẽ ly hương vĩnh viễn.

Người vợ mới của Kiếm vốn chiều chồng nên đành chấp thuận không ngăn cản, sống cùng nhau gần chục năm, hàng ngày cô thường làm mồi nhậu cho Kiếm ngồi lai rai, cô tự hào vì những bà vợ ngoài Bắc không ai chiều chồng như mình. Không thích làm thuê rồi lấy vài đồng bạc lẻ, Kiếm nhắc vợ tháo kiềng vàng đem bán để góp vốn sửa lại con thuyền cũ do mấy người mua chung, y đánh tiếng bán nốt căn nhà hương hỏa nhằm gom tiền đi biệt xứ. Với người vợ có hôn thú hẳn hoi, Kiếm tặc lưỡi tự nhủ, y sẽ vứt cho chút tiền khi bán nhà xong, dù sao cô ta đã trọn đạo làm dâu khi chăm sóc rồi lo ma chay chu đáo ông cụ thân sinh ra y.

Thuyền sửa chữa xong chờ sớm mai được ngày sẽ ra khơi, khi mặt trời như quả cầu đỏ sậm khuất dần phía đường chân trời, thủy triều dâng khiến sóng biển xô bờ ào ạt. Trên thuyền chỉ còn mình Kiếm, y muốn ngồi nán lại để có phút giây thư giãn chỉ có sóng biển và bầu trời. Từ phía rặng phi lao, một thiếu phụ bước đến gần nơi thuyền neo đậu, hai tay cô xách hai can nhựa loại 5 lít, chỉ cần nhìn lướt qua, mọi người đều biết là can đựng rượu, bởi khi các ngư dân đã ngồi với nhau, họ uống hết cả can. Ngồi đối diện với chồng sau nhiều năm xa cách, đây là lần đầu tiên Thụy Miên là người chủ động, cô mở bọc giấy có đủ thịt luộc, dồi và chả chó. Trước sự ngạc nhiên của chồng, Thụy Miên rót hai bát rượu, cô nhẹ nhàng nói:

- Tôi và anh uống cạn bát rượu này, kể từ nay ân tình đoạn tuyệt.

- Nếu cô đã nói vậy, một hơi cạn luôn nhé.

Bầu trời nhuốm màu đỏ rực, Kiếm bưng bát rượu ngửa cổ uống cạn, y nghiêng bát cho Thụy Miên nhìn thấy không còn giọt nào, sau đó Kiếm thò tay bốc miếng thịt chó nhét vào mồm nhai nhồm nhoàm. Thịt chó không có nắm lá mơ lông, chẳng có bát mắm tôm vắt chanh đánh sủi bọt, điều đó không làm Kiếm bận tâm, y say sưa uống rượu, thưởng thức món nhắm khoái khẩu như kẻ chết đói lâu ngày gặp miếng ngon vậy. Thụy Miên ăn uống từ tốn, cô chủ yếu rót rượu và nhắc chồng phải ăn sau mỗi lần uống hết bát rượu. Can rượu 5 lít tuy không cạn, Kiếm lúc này đã say ngất ngư, y định nói gì đó như thanh minh cho cách đối xử tệ bạc của mình, do líu cả lưỡi nên không sao nói được. Trái ngược với chồng, Thụy Miên vẫn tỉnh táo, bởi cô chỉ nhấp môi, còn rượu được hất ra phía sau, mục đích của cô hôm nay đâu phải ăn nhậu cùng chồng. Sau bao nhiêu đắng cay tủi nhục, cô muốn đối diện với nỗi đau của đời mình một cách gần nhất. Nâng bát rượu ngang mặt, Thụy Miên lạnh lùng nói:

- Bát rượu này xin tế sống anh, bởi mọi năm tôi vẫn tưới rượu xuống ngôi mộ gió.

Thấy Kiếm không nói gì, Thụy Miên nói cho mình cô nghe:

- Bao năm nay tôi xưng tội cho những gì mình không phạm phải, có lẽ lời xưng tội dành cho việc tôi sẽ làm trong đêm nay.

Mặc cho chồng không phản ứng lại câu nói, Thụy Miên cầm bát rượu tưới khắp người gã chồng bội bạc, cô không vội vàng nhưng chăm chú tưới như người ta tưới nước cho thảm cỏ ngoài thị xã. Khi màn đêm buông xuống, chồng cô ngủ gục ngay tại chỗ, lúc này y há miệng ngáy như kéo bễ, có lẽ ngày mai tỉnh giấc, y sẽ quên nhanh bữa nhậu tối nay, bởi còn nhiều bữa nhậu khác đang đợi chờ. Thụy Miên bước ra ngoài, cô ngước mặt nhìn bầu trời đầy sao rồi hít căng lồng ngực, làn gió mát mang vị mặn của biển như tiếp thêm sức mạnh. Xách nốt chiếc can còn lại ra phía trước, Thụy Miên mở nắp can nhựa rồi thong thả tưới khắp boong tàu và buồng lái, lúc này chồng cô say khướt nên không ngửi thấy mùi xăng bốc lên nồng nặc, bởi chiếc can thứ hai không chứa rượu. Nếu cô châm lửa đốt, ngọn lửa bùng lên gặp gió biển khiến cho con thuyền bốc cháy dữ dội, lúc đó chồng cô và con thuyền sẽ chìm trong biển lửa.

Cầm chiếc bật lửa trên tay, Thụy Miên đứng im lặng hồi lâu, cô thoáng thấy hình ảnh một góa phụ tan biến vào không trung, hòa trong tiếng sóng biển có tiếng chuông nhà thờ ngân vang. Tuy nhiên thay vì đốt cháy con tàu cùng người chồng bội bạc đang nằm say khướt, cô ném chiếc bật lửa xuống biển, sau đó đưa tay làm dấu thánh giá, miệng lầm rầm như một khấn nguyện:

Sinh ra từ cát bụi lại trở về với cát bụi!

Tàn tro lại trở về với tàn tro!...■

NHỮNG PHONG TỤC LẠ KỲ TRONG NGÀY TẾT Ở VÙNG CAO

THÁI MINH

Mỗi độ Xuân về, nắng vàng trải dài trên triền núi, những bông hoa trắng tinh khôi trên những rừng hoa mận của đồng bào dân tộc vùng cao lại náo nức khoe sắc đón Xuân về. Hương rượu ngô, mùi thắng cố, khói bếp bập bùng quyện trong gió núi tạo nên dư vị riêng có của ngày Tết này. Ngày hội lớn không chỉ là dịp vui chơi, sum họp, mà còn là lúc núi rừng ngân vang nhịp khèn, sáng ngời niềm tin và tự hào về đất nước. Bên cạnh những nét đặc trưng thì cũng có những phong tục kỳ lạ của đồng bào vùng cao khi đón năm mới đến.

Phong tục kì lạ của đồng bào người Mông ở Hà Giang.

Người Lô Lô đón Tết. Ảnh: Tư liệu

Người Thái gội đầu trong lễ hội đầu Xuân năm mới.

Tục xem gan lợn trong ngày Tết của người Hà Nhì. Ảnh: Tư liệu

Người Mông và tục "vỗ mông tỏ tình"

Đồng bào dân tộc người Mông ở Mèo Vạc, Hà Giang (nay là Mèo Vạc, Tuyên Quang) mỗi dịp Tết đến Xuân về lại có phong tục "vỗ mông tỏ tình" độc đáo. Với họ, đây là một cách để bày tỏ tình cảm, thăm dò đối phương khi đi chơi dịp Tết. Vào ngày Tết, các chàng trai, cô gái trong bản sẽ đi du Xuân ở chợ hoặc dưới chân núi, nếu chàng trai ưng một cô gái, anh sẽ tiến tới để vỗ mông người đó, cô gái vừa lòng thì sẽ vỗ lại vào mông chàng trai nhằm thể hiện sự đồng ý. Cứ thế, đôi bên sẽ vỗ qua vỗ lại 9 lần, tức họ đã phải lòng nhau và chờ tới ngày nên duyên vợ chồng. Bên cạnh tục vỗ mông tỏ tình, người Mông còn có các hoạt động khác như: ném pao, thổi kèn, hát giao duyên,...

Gội đầu bằng... nước gạo chua

Người Thái trắng ở Sơn La tiến hành lễ hội gội đầu từ trưa ngày cuối cùng trong năm. Tất cả già làng, trưởng bản, từ già đến trẻ hò nhau xuống bờ sông để tổ chức lễ gội đầu với mong muốn xua đi tất cả những gì không may mắn trong năm. Họ còn chuẩn bị những bát nước gạo đã được ngâm cho chua nhẹ rồi xối từ từ lên tóc, gợi lên mọi điều tốt đẹp cho ngày mai bước vào năm mới thật tinh khôi. Lễ gội đầu kết thúc là đến cuộc vui đua thuyền giữa nam và nữ. Người ta tổ chức ném còn, xòe vòng.... Trai gái được dịp vui chơi thoả thích.

Đi ăn trộm lấy may và niêm phong đồ bằng giấy

Xuất phát từ quan niệm, nếu mang được một cái gì đó về nhà vào thời khắc sau Giao thừa thì cả gia đình sẽ gặp nhiều điều tốt lành trong năm mới, thế nên từ xưa đến nay, người Lô Lô và người Dao đỏ vẫn duy trì phong tục đầu năm đi "ăn trộm" lấy may... Họ đi lấy trộm cầu may nhưng không lấy nhiều hay lấy những vật có giá trị lớn, mà chỉ là củ hành, củ tỏi, thanh củi... Người đi lấy may không đi công khai, không rủ nhau đi, không muốn chủ nhà bắt được. Ai cũng đi âm thầm, lặng lẽ, gặp người quen cũng không chào hỏi. Thế nhưng nhỡ có bị chủ nhà bắt được thì họ cũng không bị trách móc gì. Nếu người nào trong gia đình mang về nhà được một chút gì thì năm mới sẽ gặp nhiều điều tốt lành, ăn nên làm ra.

Ngoài ra, vào chiều 30 Tết, người Lô Lô ở một số vùng khác thường có phong tục niêm phong tất cả đồ đạc và không ai được chạm vào đồ. Từ cái cuốc, cái xẻng, con dao, cái rựa, cái cày, cái bừa, cây cối quanh nhà, chuồng trại... đều được dán giấy quét màu vàng hay màu bạc để các vật này được nghỉ Tết.

Vào đêm 30 Tết ở Bát Xát, Lào Cai, một số dân tuộc có tục nhổ trộm tỏi hàng xóm để hái lộc đầu Xuân. Sáng mùng 1 Tết, kiêng không ra khỏi nhà và sang chơi nhà người khác. Do đó, họ cũng không thích người khác vào nhà theo quan niệm là mang những tai họa, điều xấu vào. Như vậy không ai đón khách vào nhà chơi trong ngày mùng một Tết.

Đàn ông H'Mông phải dậy sớm nấu cơm

Sáng mùng 1, đàn ông H'Mông phải dậy nấu cơm và làm mọi việc trong nhà thay vì cả năm đàn bà con gái trong nhà đã làm. Người H'Mông quan niệm, con trai là trụ của gia đình nên tất cả mọi việc trong gia đình phải chịu trách nhiệm để giữ được truyền thống cho cả năm. Sáng sớm mùng 1 Tết, ai dậy thì cứ âm thầm mà dậy, không được gọi nhau, vì nếu mà gọi nhau, sâu bọ nghe thấy sẽ đồng loạt "nhỏm dậy" phá hoại ngô, lúa.

Thờ bát nước lã

Người Pà Thẻn ở Hà Giang (nay là tỉnh Tuyên Quang) có một phong tục độc đáo là thờ bát nước lã quanh năm trên bàn thờ tổ tiên của gia đình. Bát nước này được đậy kín, không được để cho cạn khô. Trong năm, chỉ vào cuối tháng 6 tức là giữa năm , gia chủ mới được phép mở ra xem và tiếp thêm nước lã cho đầy bát để đợi đến Tết. Vào đêm 30 Tết, nhà nhà đều phải bịt kín tất cả các cửa hoặc lỗ thông khí. Trong lúc cửa đóng, then cài, gia đình bí mật nấu một nồi cháo gà để cả nhà cùng ăn. Ăn cháo xong, gia chủ mới lấy bát nước trên bàn thờ xuống cọ rửa và thay nước mới. Ngay sau đó, nghi thức cúng giao thừa mới bắt đầu. Việc làm này giữ bí mật trong nhà không lộ ra ngoài. Theo tín ngưỡng của bà con, nếu lộ ra thì trong năm mới gia đình làm ăn vất vả, con cái ốm đau bệnh tật.

Xem bói gan lợn thiến

Trong ngày Tết của người Hà Nhì, thịt lợn dâng cúng tổ tiên là lễ vật bắt buộc các gia đình phải có. Dù giàu hay nghèo, vào ngày Tết, tất cả mọi gia đình đều mổ lợn đón năm mới. Đây là những con lợn đực, được thiến từ đầu năm để vỗ béo do các hộ gia đình tự nuôi lấy. Nhà có điều kiện thì mổ lợn từ 60 - 100kg, thậm chí là 150kg, nhà khó khăn cũng mổ lợn 40 - 50kg.

Khi mổ lợn ăn Tết, lá gan là thứ đặc biệt quan trọng của người Hà Nhì, giống như người Kinh vẫn hay xem chân gà vào dịp Tết. Người Hà Nhì nhìn vào lá gan lợn lành lặn, màu sắc tươi tốt, mật lợn phải căng đầy thì năm đó chăn nuôi phát triển, anh em con cháu sẽ vui vẻ thuận hòa. Lá gan phải còn nguyên vẹn và được để riêng ra một chiếc đĩa loại to. Sau khi hoàn tất công việc mổ lợn, chủ nhà sẽ để đĩa gan lợn lên một chiếc bàn rồi xem xét một cách tỉ mỉ, hoặc với những gia đình chưa có kinh nghiệm thì có thể nhờ những người già trong bản xem giúp để biết... vận mệnh gia đình (theo quan niệm dân gian nơi đây). Với nhiều tập quán mang tính truyền thống vẫn còn được gìn giữ một cách tự nhiên trong cộng đồng, những năm gần đây, cứ mỗi dịp diễn ra Tết Hồ Sự Chà, khu vực ngã ba biên giới lại thu hút đông đảo người dân và du khách mọi miền đến tham dự và tìm hiểu văn hóa của cộng đồng dân tộc Hà Nhì nơi biên cương Tổ quốc.■

Đồng chí Thượng tướng, PGS, TS Trần Quốc Tỏ – Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Thứ trưởng Bộ Công an chúc mừng các đồng chí được bầu Ban Chấp hành Đảng bộ Trường Đại học PCCC lần thứ XIV (nhiệm kỳ 2025 – 2030).
Ảnh: Thái Thụy

Đồng chí Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC trao Quyết định bổ nhiệm chức danh Phó Giáo sư nhiệm kỳ 2025 – 2030 cho 3 đồng chí: Thượng tá, TS Nguyễn Đức Ánh; Thượng tá, TS Đỗ Đăng Trung; Trung tá, TS Nguyễn Thị Thu Hương.
Ảnh: Thái Thụy

Đồng chí Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC trao bằng Tiến sỹ cho Nghiên cứu sinh khóa 1,2 tại Lễ Bế giảng và trao bằng Tiến sỹ năm 2025.
Ảnh: Anh Tuấn

Thầy và trò Đội tuyển Olympic Vật lí của nhà trường đã xuất sắc đạt hạng Nhất toàn đoàn trong Kỳ thi Olympic Vật lí sinh viên toàn quốc năm 2025. *Ảnh: Minh Thùy*

Học viên Trường Đại học PCCC đại diện cho khối Cảnh sát PCCC&CNCH tham gia diễu binh tại sự kiện Lễ kỷ niệm 80 năm Cách mạng tháng Tám thành công (19/8/1945 – 19/8/2025) và Quốc khánh nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam (02/9/1945 – 02/9/2025). *Ảnh: Tư liệu*

Đại tướng Lương Tam Quang – Bộ trưởng Bộ Công an thay mặt Chủ tịch nước trao Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Nhì cho đồng chí Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC. Ảnh: Tư liệu

Trường Đại học PCCC vinh dự được Chính phủ tặng Cờ thi đua trong phong trào thi đua "Vì an ninh Tổ quốc". Ảnh: Tư liệu.

Đồng chí Thượng tướng Lê Văn Tuyến – Thứ trưởng Bộ Công an và đồng chí Thiếu tướng, PGS, TS Phạm Văn Long – Phó Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC chúc mừng các thành viên đoàn công tác Trường Đại học PCCC hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ cứu nạn, cứu hộ trở về từ Myanmar tại buổi lễ đón đoàn tại sân bay Nội Bài. Ảnh: Anh Tuân

10 SỰ KIỆN NỔI BẬT NĂM 2025 CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC

1 Trong 02 ngày 21 và 22/8/2025, Trường Đại học PCCC đã tổ chức thành công Đại hội Đại biểu Đảng bộ lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2025 – 2030. Đại hội đã bầu ra Ban Chấp hành Đảng bộ nhà trường lần thứ XIV nhiệm kỳ 2025 – 2030 gồm 21 đồng chí và thông qua Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ Trường Đại học PCCC lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2025 – 2030, với các chỉ tiêu, phương hướng, mục tiêu tiếp tục xây dựng Đảng bộ Trường Đại học PCCCC trong sạch, vững mạnh, không ngừng đổi mới toàn diện các mặt công tác, trọng tâm là giữ vững, nâng cao chất lượng, uy tín đào tạo, nghiên cứu khoa học, xây dựng nhà trường trở thành cơ sở giáo dục đào tạo hàng đầu về đào tạo nguồn nhân lực PCCC&CNCH chất lượng cao phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

2 Ngày 22/8/2025, Bộ trưởng Bộ Công an đã ban hành Quyết định số 7241/QĐ-BCA quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của Trường Đại học PCCC, trong đó có bổ sung 04 nhiệm vụ đối với nhà trường, bổ sung chức năng, nhiệm vụ của 06 đơn vị và đổi tên 04 đơn vị sau sáp nhập và tổ chức lại: *Phòng Bảo đảm chất lượng đào tạo; Phòng Lưu trữ và thư viện; Khoa Chữa cháy và Cứu nạn, cứu hộ; Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp, đào tạo lái xe, ngoại ngữ, tin học.* Mục tiêu của việc tổ chức, sắp xếp lại các đơn vị trong nhà trường là để tinh gọn, hoạt động hiệu lực hiệu quả, đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao cho lực lượng CAND trong tình hình mới.

3 Năm 2025, Trường Đại học PCCC có thêm 03 đồng chí được Hội đồng Giáo sư Nhà nước công nhận đạt tiêu chuẩn chức danh Phó Giáo sư: Đồng chí Thượng tá, TS Nguyễn Đức Ánh - Trưởng phòng Hậu cần đạt tiêu chuẩn chức danh Phó Giáo sư ngành Khoa học An ninh; đồng chí Thượng tá, TS Đỗ Đăng Trung - Phó trưởng Khoa Cơ sở ngành Phòng cháy, chữa cháy đạt tiêu chuẩn chức danh Phó Giáo sư ngành Vật lý; đồng chí Trung tá, TS Nguyễn Thị Thu Hương - Giảng viên Khoa Luật đạt tiêu chuẩn chức danh Phó Giáo sư ngành Khoa học An ninh. Tính đến thời điểm hiện tại, Trường Đại học PCCC đã có đội ngũ Giáo sư và Phó Giáo sư gồm 23 đồng chí, trong đó có 15 Phó Giáo sư thuộc biên chế cơ hữu của nhà trường, 01 Giáo sư và 07 Phó Giáo sư là các đồng chí nguyên Ban Giám hiệu, lãnh đạo nhà trường đã nghỉ hưu hiện đang thực hiện công tác thỉnh giảng.

4 Trong công tác đào tạo và tuyển sinh, ngoài việc tiếp tục triển khai đào tạo và tuyển sinh các khóa học chính quy trong ngành CAND, năm 2025 là năm đầu tiên Trường Đại học PCCC tổ chức trao Bằng Tiến sỹ cho các nghiên cứu sinh do nhà trường đào tạo. Đến nay, Trường Đại học PCCC đã tổ chức tuyển sinh và đào tạo tổng cộng 22 nghiên cứu sinh, trong đó có tổng cộng 10 nghiên cứu sinh đã bảo vệ thành công luận án Tiến sỹ và được Bộ Giáo dục và Đào tạo thẩm định, thông qua. Đây cũng là năm đầu tiên nhà trường triển khai tuyển sinh và đào tạo Thạc sỹ hệ ngoài ngành Công an. Đồng thời, năm 2025, Trường Đại học PCCC cũng đạt kỷ lục mới trong công tác tuyển sinh Đại học hệ Dân sự của nhà trường, đã có 358 học viên nhập học Khóa DS18 - Đại học PCCC&CNCH hệ Dân sự Trường Đại học PCCC trong năm học 2025 - 2026. Nhà trường cũng tiếp tục tăng cường mở rộng tuyển sinh các hệ học Văn bằng 2 dân sự ở cả 2 khu vực miền Bắc và miền Nam.

5 Trong phong trào thi đua học tốt dạy tốt, năm 2025, Trường Đại học PCCC đã cử đoàn giảng viên tham gia Hội thi Dạy giỏi cấp Bộ và đạt giải Ba toàn đoàn, trong đó có 2 đồng chí giảng viên đạt giải Nhì, 5 đồng chí giảng viên đạt giải Ba và 11 đồng chí giảng viên được công nhận đạt Bài Dạy giỏi cấp Bộ năm 2025. Đồng thời, Đội tuyển Olympic Vật lí của nhà trường đã xuất sắc đạt hạng Nhất toàn đoàn trong Kỳ thi Olympic Vật lí sinh viên toàn quốc năm 2025 do Bộ Giáo dục và đào tạo phối hợp với Hội Vật lí Việt Nam, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam và các trường đại học, học viện toàn quốc kết hợp tổ chức diễn ra từ ngày 27/11 đến ngày 30/11/2025. Việc Đội tuyển Olympic Vật lí của nhà trường đạt thành tích cao, đứng ngang tầm với các trường, học viện, đại học kỹ thuật lớn trong cả nước đã thể hiện chất lượng đào tạo ngày càng được nâng cao của nhà trường.

Bên cạnh đó, Đội tuyển thi đấu của Trường Đại học PCCC cũng đã xuất sắc giành giải Ba toàn đoàn tại Vòng Chung kết Hội thi thể thao nghiệp vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong khuôn khổ chương trình Đại hội khỏe "Vì an ninh Tổ quốc" lần thứ IX đã diễn ra từ ngày 27 đến ngày 30/5/2025. Đây là những minh chứng sống động cho công tác đào tạo toàn diện của nhà trường, là sự nỗ lực không ngừng nghỉ của thầy và trò Trường Đại học PCCC, không chỉ giỏi về kiến thức chuyên môn, học thuật mà còn thuần thục về kỹ năng thực hành và thể lực chiến đấu của người chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH.

6 Năm 2025, Trường Đại học PCCC đã nhận và hoàn thành tốt các nhiệm vụ đặc biệt do lãnh đạo Bộ Công an giao phó. Ngày 30/3/2025, nhận mệnh lệnh của Bộ trưởng Bộ Công an, nhà trường đã cử 5 đồng chí giảng viên Khoa Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ tham gia Đoàn công tác của Bộ Công an đến Myanmar thực hiện công tác tìm kiếm, cứu nạn quốc tế. Đây là lần thứ hai nhà trường cử lực lượng tham gia cứu nạn, cứu hộ động đất ở nước ngoài (lần đầu tại Thổ Nhĩ Kỳ năm 2023). Ghi nhận những đóng góp của nhà trường trong việc thực hiện nhiệm vụ cứu nạn, cứu hộ quốc tế, ngày 09/4/2025, Thủ tướng Chính phủ đã tặng Bằng khen cho tập thể Khoa Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ và cá nhân Thượng tá, TS. Nguyễn Văn Hiệp – Phó trưởng Khoa; đồng thời, lãnh đạo Bộ Công an cũng đã trao Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Công an tặng 04 cá nhân (Thiếu tá Nguyễn Minh Tân, Đại úy Trần Văn Khả, Đại úy Thiều Thanh Thuận và Đại úy Phạm Thế Quang đều là giảng viên Khoa Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ) vì đã có thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ cứu hộ, cứu nạn tại Myanmar. Việc tham gia thực hiện nhiệm vụ cứu nạn, cứu hộ quốc tế do lãnh đạo Bộ Công an giao phó thể hiện năng lực, trình độ và tinh thần sẵn sàng nhận, thực hiện nhiệm vụ quốc tế của cán bộ, giảng viên Trường Đại học PCCC.

7 Trường Đại học PCCC đã cử 215 học viên các khóa trong nhà trường tham gia thực hiện nhiệm vụ diễu binh diễu hành đại diện cho khối Cảnh sát PCCC&CNCH tại sự kiện Lễ kỷ niệm 80 năm Cách mạng tháng Tám thành công (19/8/1945 – 19/8/2025) và Quốc khánh nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam (02/9/1945 – 02/9/2025). Ngày 02/9/2025, 215 học viên nhà trường đại diện cho khối Cảnh sát PCCC&CNCH đã xuất sắc hoàn thành nhiệm vụ diễu binh tại Quảng trường Ba Đình, nhận được sự đánh giá cao của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Bộ Công an và sự yêu mến của nhân dân, qua đó góp phần làm đẹp thêm hình ảnh người chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH.

8 Tháng 11/2025, 10 đồng chí cán bộ, giảng viên Trường Đại học PCCC đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ công tác tại Công an các xã biên giới trọng điểm, phức tạp về an ninh trật tự ở các tỉnh biên giới, và trở về nhà trường tiếp tục nhận nhiệm vụ công tác chuyên môn. Trong quá trình 2 năm công tác tại Công an các đơn vị địa phương, nhiều đồng chí đã được tặng Bằng khen, Giấy khen vì đạt các thành tích xuất sắc tại địa phương, đồng thời để lại nhiều ấn tượng tốt đẹp trong lòng người dân địa phương. Dự kiến trong năm 2026, nhà trường tiếp tục cử 3 đồng chí cán bộ, giảng viên tang cường công tác tại Công an các xã biên giới trọng điểm, phức tạp về an ninh trật tự theo kế hoạch của Bộ Công an.

9 Năm 2025, Trường Đại học PCCC chính thức ra mắt Tạp chí PC&CC điện tử với mã số chuẩn quốc tế ISSN (International Standard Serial Number) là: e-ISSN 3093 – 3595 do Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia, Bộ Khoa học và Công nghệ cấp. Việc Tạp chí PC&CC điện tử ra đời và được cấp chỉ số ISSN là một bước tiến lớn mang tính đột phá quan trọng mở ra cơ hội hợp tác quốc tế về công tác nghiên cứu khoa học trong lĩnh vực PCCC&CNCH của không chỉ Trường Đại học PCCC mà còn của toàn lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Cũng trong năm 2025, Tạp chí PC&CC in được Hội đồng chức danh Giáo sư Nhà nước quyết định nâng điểm khoa học từ 0,75 điểm lên 1 điểm; đồng thời Tạp chí PC&CC đã tham gia Đánh giá đo lường mức độ trưởng thành Chuyển đổi số do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức. Tạp chí PC&CC đã lọt vào Top 10 đơn vị Tạp chí Khoa học được đánh giá ở mức Tốt, đây là mức xếp hạng rất cao so với hệ thống Tạp chí Khoa học toàn quốc.

10 Ghi nhận những nỗ lực, thành tích nổi bật của nhà trường trong công tác giáo dục, đào tạo, xây dựng lực lượng Công an nhân dân chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, năm 2025, Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy vinh dự được Chính phủ tặng Cờ thi đua trong phong trào thi đua "Vì an ninh Tổ quốc" năm học 2024 – 2025. Đồng thời, đồng chí Trung tướng, PGS, TS Lê Quang Bốn – Hiệu trưởng nhà trường vinh dự đón nhận Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Nhì, phần thưởng cao quý của Đảng và Nhà nước trao tặng vì đã có thành tích xuất sắc trong huấn luyện, phục vụ chiến đấu, xây dựng lực lượng Công an nhân dân, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

HAPPY NEW YEAR

2026